Regeringens proposition 2025/26:224

Ändamålsenliga utmätningsregler och utvidgad distansutmätning

Prop. 2025/26:224

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 19 mars 2026

Ebba Busch

Gunnar Strömmer
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår flera åtgärder för att effektivisera och modernisera utsökningsförfarandet. Genom förslagen uppnås ett högre försäljningspris för utmätt egendom, fler skulder blir betalda snabbare och förtroendet för utsökningssystemet ökar.

Utmätning på distans är ett effektivt verktyg för att hitta och säkerställa utmätningsbar egendom. Regeringen föreslår att reglerna om biträde vid utmätning på distans utvidgas till fler brottsbekämpande myndigheter. På så sätt stärks Kronofogdemyndighetens möjligheter att på ett snabbt och effektivt sätt säkra tillgångar, vilket innebär att fler borgenärer kan få betalt för sina fordringar. Det utgör också ett led i arbetet med att motverka och förebygga organiserad brottslighet och kan bidra till att säkra brottsoffers möjlighet till skadestånd.

I propositionen föreslås det vidare att fast egendom och bostadsrätter i så stor utsträckning som möjligt ska behandlas lika vid utmätning. Även fast egendom föreslås kunna säljas på ett modernt sätt, exempelvis genom e-auktion. Av samma skäl föreslås det att bostadsrätter ska kunna säljas under hand av t.ex. fastighetsmäklare. Förslagen i dessa delar leder till ett effektivare förfarande och högre försäljningspris.

Utsökningsförfarandet är ingripande för gäldenärer och deras familjer. Det är därför viktigt att regelverket är enkelt att tillämpa och tydligt för alla berörda. Regeringen föreslår därför att Kronofogdemyndighetens skyldighet att beakta proportionalitetsprincipen och principen om barnets bästa ska framgå direkt av utsökningsbalken.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Innehållsförteckning

1 Förslag till riksdagsbeslut 4

2 Lagtext 5
- 2.1 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken 5
- 2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken 44
- 2.3 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244) 45
- 2.4 Förslag till lag om ändring i kustbevakningslagen (2019:32) 46
- 2.5 Förslag till lag om ändring i tullbefogenhetslagen (2024:710) 47
- 2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken 48

3 Ärendet och dess beredning 49

4 Utvidgade möjligheter till distansutmätning 50
- 4.1 Fler myndigheter ska kunna biträda Kronofogdemyndigheten 50
- 4.2 Rätt till våldsanvändning 57
- 4.3 Personuppgiftsbehandling 60

5 Moderna försäljningsmetoder 62
- 5.1 Nuvarande ordning för försäljning av utmätt egendom 62
- 5.2 Fast egendom ska få säljas genom e-auktion 63
- 5.3 Bevakningssammanträde ska inte längre vara obligatoriskt 67
- 5.4 Fördelningssammanträde ska hållas vid behov 68
- 5.5 Underhandsförsäljning av bostadsrätter 70

6 Ändamålsenligt skydd för gäldenärens behov 72
- 6.1 Bostadsrätter ska utmätas som småhusfastigheter 72
- 6.2 Ökat utrymme för att undanta pengar för underhåll 75
- 6.3 Andra anpassningar till dagens samhälle 76

7 Hanteringen av visst gods 78
- 7.1 En effektivare hantering av avhysningsgods 78
- 7.2 Hanteringen av överskottsgods och annan lös egendom vid utmätning 80

8 Ökad tydlighet om Kronofogdemyndighetens bedömningar 83
- 8.1 Principen om barnets bästa lagfästs 83
- 8.2 Proportionalitetsprincipen lagfästs 88
- 8.3 Proportioneringsprincipen lagfästs 92

9 Modernisering av vissa delar av balken 96
- 9.1 Språklig och redaktionell översyn 96
- 9.2 Regelförenkling för verkställighet av domar 97

10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser 99

11 Konsekvenser 100

12 Författningskommentar 104
12.1 Förslaget till lag om ändring i utsökningsbalken 104
12.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken 140
12.3 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244) 141
12.4 Förslaget till lag om ändring i kustbevakningslagen (2019:32) 141
12.5 Förslaget till lag om ändring i tullbefogenhetslagen (2024:710) 142
12.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken 143

Bilaga 1 Sammanfattning av betänkandet Ett modernare utsökningsförfarande i relevanta delar (SOU 2016:81) 144

Bilaga 2 Betänkandets lagförslag i relevanta delar (SOU 2016:81) 152

Bilaga 3 Förteckning över remissinstanserna (SOU 2016:81)..... 247

Bilaga 4 Sammanfattning av betänkandet En ny organisation av ekobrottsbekämpningen i relevanta delar (SOU 2025:81) 248

Bilaga 5 Betänkandets lagförslag i relevanta delar (SOU 2025:81) 250

Bilaga 6 Förteckning över remissinstanserna (SOU 2025:81)..... 256

Bilaga 7 Lagrådsremissens lagförslag..... 257

Bilaga 8 Lagrådets yttrande 301

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 mars 2026 305

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utsökningsbalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i kustbevakningslagen (2019:32).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i tullbefogenhetslagen (2024:710).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om utsökningsbalken

dels att 1 kap. 1–5 §§, 2 kap. 7 och 17 §§, 3 kap. 5 §, 5 kap. 1 och 2 §§, 6 kap. 12 a §, 7 kap. 4 §, 9 kap. 1, 8 och 9 §§, 10 kap. 6, 12, 16, 18–23 §§, 11 kap. 3–5 §§, 12 kap. 13, 16, 18–20, 24, 33–46, 48, 49, 51, 52, 54 och 55 §§, 13 kap. 4 och 21 §§, 16 kap. 6 och 13 §§, 18 kap. 5 och 13 §§ och rubrikerna närmast före 1 kap. 1 § och 6 kap. 12 a § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 2 kap. ska lyda ”Förfarandet vid Kronofogdemyndigheten”, rubriken till 7 kap. ”Utmätning av lön och andra förmåner”, rubriken till 8 kap. ”Allmänna bestämmelser om exekutiv försäljning”, rubriken till 9 kap. ”Försäljning av lös egendom i allmänhet och indrivning av utmätt fordran”, rubriken till 11 kap. ”Försäljning av registrerat luftfartyg och reservdelar”, rubriken till 13 kap. ”Redovisning av inbetalda pengar” och rubriken till 14 kap. ”Verkan av exekutiv försäljning”,

dels att rubriken närmast före 7 kap. 1 § ska lyda ”Allmänna bestämmelser”,

dels att det ska införas 18 nya paragrafer, 1 kap. 3 a och 3 b §§, 4 kap. 35 a och 35 b §§, 9 kap. 1 a, 8 a och 8 b §§, 10 kap. 16 a och 21 a §§, 11 kap. 3 b och 3 c §§ och 12 kap. 13 a, 33 a, 35 a, 39 a, 42 a, 54 a och 55 a §§, och närmast före 1 kap. 2, 3 a, 3 b och 4 §§ och 4 kap. 35 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 kap.
Tillämpningsområde	***Balkens tillämpningsområde***
	1 §[1]
Denna balk *är tillämplig i fråga om* verkställighet av dom eller annan exekutionstitel*,* som *innefattar* betalningsskyldighet eller annan förpliktelse*, samt i fråga om* verkställighet av beslut om kvarstad eller annan liknande säkerhetsåtgärd.	Denna balk *gäller* verkställighet av *en* dom eller annan exekutionstitel som *avser* betalningsskyldighet eller *någon* annan förpliktelse *och* verkställighet av *ett* beslut om kvarstad eller *någon* annan liknande säkerhetsåtgärd.
Verkställighet som avser betalningsskyldighet sker genom utmätning. Verkställighet som avser annan förpliktelse eller säkerhetsåtgärd sker *i den ordning* som anges i 16 kap.	Verkställighet som avser betalningsskyldighet sker genom utmätning. Verkställighet som avser *en* annan förpliktelse eller säkerhetsåtgärd sker *på det sätt* som anges i 16 kap.

[1] Senaste lydelse 1995:298.

	Om en annan lag innehåller en bestämmelse som avviker från denna balk, tillämpas den bestämmelsen.
	Balkens innehåll
	2 §
Har i annan lag meddelats bestämmelse som avviker från denna balk, gäller den bestämmelsen.	*Balken är indelad i följande kapitel:* *1 kap. – Inledande bestämmelser* *2 kap. – Förfarandet vid Kronofogdemyndigheten* *3 kap. – Exekutionstitlar* *4 kap. – Utmätning* *5 kap. – Undantag från utmätning* *6 kap. – Säkerställande av utmätning* *7 kap. – Utmätning av lön och andra förmåner* *8 kap. – Allmänna bestämmelser om exekutiv försäljning* *9 kap. – Försäljning av lös egendom i allmänhet och indrivning av utmätt fordran* *10 kap. – Försäljning av registrerat skepp* *11 kap. – Försäljning av registrerat luftfartyg och reservdelar* *12 kap. – Försäljning av fast egendom* *13 kap. – Redovisning av inbetalda pengar* *14 kap. – Verkan av exekutiv försäljning* *16 kap. – Annan verkställighet* *17 kap. – Kostnader* *18 kap. – Överklagande*
	3 §[2]
Verkställighet åvilar Kronofogdemyndigheten.	Kronofogdemyndigheten *ansvarar för verkställighet enligt balken*.
Mål om verkställighet (utsökningsmål) handläggs av kronofogde eller annan tjänsteman hos Kronofogdemyndigheten *(förrättningsman)*.	*Ett mål* om verkställighet (utsökningsmål) handläggs av *en* kronofogde eller *en* annan tjänsteman hos Kronofogdemyndigheten (*förrättningsperson*).

[2] Senaste lydelse 2006:672.

Proportionalitet

3 a §

En åtgärd enligt denna balk får vidtas enbart om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som åtgärden riktas mot eller för något annat motstående intresse.

Barnets bästa

3 b §

Vid alla åtgärder enligt denna balk som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas.

Jäv

4 §

Mot förrättningsman gäller samma jäv som *i* 4 kap. rättegångsbalken *föreskrivs i fråga om domare*. Jäv får *ej* grundas på åtgärd som *förrättningsmannen* har vidtagit i tjänsten eller på gärning som har *förövats* mot honom i *eller för hans tjänst*.

För en förrättningsperson gäller samma *regler om* jäv som *för domare enligt* 4 kap. rättegångsbalken. Jäv får *dock inte* grundas på *en* åtgärd som *förrättningspersonen* har vidtagit i tjänsten eller på *en* gärning som har *begåtts* mot honom *eller henne* i *tjänsten eller med anledning av tjänsten*.

5 §

Känner förrättningsman till omständighet som kan *antagas* utgöra jäv mot honom*, skall han självmant ge det till känna.*

Har fråga om jäv mot *förrättningsman* uppkommit och har *ej* annan *trätt i hans ställe*, *skall kronofogdemyndigheten* snarast *besluta i* jävsfrågan. *Förrättningsmannen* får själv pröva jävsfrågan endast om annan tjänsteman *ej* kan träda i hans ställe utan *olägligt uppskov*.

Förrättningsman som är jävig får *utan hinder därav vidtaga åtgärd* som *ej* kan *uppskjutas* utan olägenhet.

En förrättningsperson ska självmant anmäla en omständighet som *han eller hon känner till* som kan *antas* utgöra jäv mot honom *eller henne.*

Om en fråga om jäv mot *en förrättningsperson har* uppkommit och *han eller hon inte* har *ersatts av någon* annan, *ska Kronofogdemyndigheten* snarast *pröva* jävsfrågan. *Förrättningspersonen* får själv pröva jävsfrågan endast om *någon* annan tjänsteman *inte* kan träda i hans *eller hennes* ställe utan *en fördröjning som leder till olägenhet.*

En förrättningsperson som är jävig får *ändå vidta åtgärder* som *inte* kan *skjutas upp* utan olägenhet.

2 kap.

7 §[3]

I 22 § förvaltningslagen (2017:900) *finns bestämmelser om* hur ankomstdagen för *handlingar bestäms*.

En handling som avser en anmälan eller någon annan åtgärd som ska ske innan utmätt egendom säljs, sammanträde avslutas eller beslut meddelas, anses *dock* inkommen i rätt tid endast om innehållet i handlingen har hunnit bli känt för *förrättningsmannen* före nämnda *tidpunkt*.

I 22 § förvaltningslagen (2017:900) *regleras* hur ankomstdagen för *en handling ska bestämmas*.

En handling som avser en anmälan eller någon annan åtgärd som ska ske innan utmätt egendom säljs, *ett* sammanträde avslutas eller *ett* beslut meddelas, anses inkommen i rätt tid endast om innehållet i handlingen har hunnit bli känt för *förrättningspersonen* före *den* nämnda *tidpunkten*.

17 §

Vid förrättning får hus, rum eller förvaringsställe genomsökas, om det behövs för att *verkställighet skall* kunna ske.

Behöver förrättningsmannen ha tillträde till utrymme som är tillslutet*,* får han *låta* öppna *lås* eller bereda sig tillträde på annat sätt. *Han* får dock *ej* bereda sig tillträde till bostad i innehavarens frånvaro annat än om underrättelse om tiden för förrättningen har sänts till innehavaren med *posten* eller lämnats på annat lämpligt sätt och det kan *antagas* att *denne* håller sig undan eller om *eljest* särskilda skäl *föreligger*.

För att genomföra förrättning får *förrättningsmannen* i övrigt använda tvång i den *mån* det kan anses befogat med hänsyn till omständigheterna. Våld mot person får dock *brukas* endast om *förrättningsmannen* möter motstånd och i den *mån* det med hänsyn till förrättningens ändamål *kan anses försvarligt*.

Vid *en* förrättning får *ett* hus, *ett* rum eller *ett* förvaringsställe genomsökas, om det behövs för att *verkställigheten ska* kunna ske.

Om förrättningspersonen behöver få tillträde till *ett* utrymme som är tillslutet får han *eller hon* öppna *låset* eller bereda sig tillträde på *något* annat sätt. *Förrättningspersonen* får dock *inte* bereda sig tillträde till *en* bostad i innehavarens frånvaro annat än om *en* underrättelse om tiden för förrättningen har sänts till innehavaren med *post* eller lämnats på *något* annat lämpligt sätt och det kan *antas* att *innehavaren* håller sig undan eller om *det annars finns* särskilda skäl.

För att genomföra *en* förrättning får *förrättningspersonen* i övrigt använda tvång i den *utsträckning* det kan anses befogat med hänsyn till omständigheterna. Våld mot *en* person får dock *användas* endast om *förrättningspersonen* möter motstånd och i den *utsträckning* det *kan anses försvarligt* med hänsyn till förrättningens ändamål.

[3] Senaste lydelse 2020:920.

3 kap.

5 §

Verkställighet får *genast ske* av *1. dom i växelmål eller checkmål,* *2.* tredskodom varigenom betalningsskyldighet har ålagts den part som uteblivit eller inte uppfyllt *vad* som sägs i 44 kap. 7 a, 7 b eller 7 d § rättegångsbalken*, om inte* något annat beslutas med anledning av ansökan om återvinning.	Verkställighet får *ske genast* av *en* tredskodom varigenom betalningsskyldighet har ålagts den part som uteblivit eller inte uppfyllt *det* som sägs i 44 kap. 7 a, 7 b eller 7 d § rättegångsbalken*. Detta gäller endast under förutsättning att* något annat *inte* beslutas med anledning av *en* ansökan om återvinning.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	4 kap.
	Hanteringen av visst gods
	35 a § *Om ett beslut om utmätning av lös egendom som har tagits i förvar upphävs eller förfaller, ska egendomen lämnas ut till gäldenären. Egendomen ska i stället lämnas ut till tredje man om det genom en rättegång har fastställts att denne har bättre rätt till egendomen än gäldenären eller om egendomen vid förvarstagandet var i tredje mannens besittning på grund av handpanträtt eller retentionsrätt.* *Kronofogdemyndigheten ska underrätta gäldenären eller den tredje mannen om att egendomen kan hämtas och att den kan komma att säljas för statens räkning, kastas eller förstöras om den inte hämtas. Efter delgivning av en sådan underrättelse ska egendomen finnas tillgänglig för avhämtning hos Kronofogdemyndigheten i tre månader. Om egendomen inte hämtas inom denna tid får den säljas för statens räkning, kastas eller förstöras.*

	35 b § *Om utmätt lös egendom innehåller annan egendom som inte omfattas av utmätningen ska Kronofogdemyndigheten återlämna egendomen till gäldenären eller lämna den till tredje man. I ett sådant fall tillämpas 35 a §.*

5 kap.

1 §

Från utmätning undantas	*Följande tillgångar är undantagna från utmätning*
1. kläder och andra föremål som uteslutande används till gäldenärens personliga bruk, till skäligt värde,	1. kläder och andra föremål som uteslutande används till gäldenärens personliga bruk, till *ett* skäligt värde,
2. möbler, husgeråd och annan utrustning*,* i den *mån* egendomen är nödvändig för ett hem och dess skötsel,	2. möbler, husgeråd och annan utrustning, i den *utsträckning* egendomen är nödvändig för ett hem och dess skötsel,
3. arbetsredskap och annan utrustning som behövs för gäldenärens förvärvsverksamhet eller yrkesutbildning samt djur, foder och sådant som i övrigt behövs för hans försörjning, allt till skäligt värde,	3. arbetsredskap och annan utrustning som behövs för gäldenärens förvärvsverksamhet eller yrkesutbildning samt djur, foder och sådant som i övrigt behövs för hans *eller hennes* försörjning, allt till *ett* skäligt värde,
4. föremål med sådant övervägande personligt värde för gäldenären att det måste anses uppenbart *obilligt* att *taga* egendomen i anspråk,	4. föremål med *ett* sådant övervägande personligt värde för gäldenären att det måste anses uppenbart *oskäligt* att *ta* egendomen i anspråk,
5. hyresrätt till lägenhet som *tjänar gäldenären till stadigvarande bostad eller* behövs för hans förvärvsverksamhet, även om hyresrätten får överlåtas,	5. hyresrätt till *en* lägenhet som behövs för *gäldenärens* förvärvsverksamhet, även om hyresrätten får överlåtas,
6. bostadsrätt till lägenhet som tjänar gäldenären till stadigvarande bostad, såvida ej gäldenären vid förvärv av bostadsrätten har åsidosatt tillbörlig hänsyn mot sina borgenärer eller det med hänsyn till gäldenärens behov och bostadsrättens värde är oskäligt att bostadsrätten undantas från utmätning,	*6. förnödenheter, och*
7. pengar, banktillgodohavande, annan fordran *och förnödenheter, i*	*7.* pengar, banktillgodohavande, annan fordran *eller liknande till-*

den mån annat ej är föreskrivet och tillgången skäligen fordras för underhåll åt gäldenären till dess inkomst som täcker behovet är att vänta, dock ej utan synnerliga skäl för längre tid än en månad.	*gång som enkelt kan realiseras eller omvandlas till pengar.* *Undantag enligt första stycket 6 eller 7 ska göras om tillgången har varit avsedd, och behövs, för underhåll åt gäldenären till dess att han eller hon kan väntas få en inkomst som täcker behovet, dock inte utan särskilda skäl för längre tid än en månad.*
2 §	
När gäldenären har familj, bestäms vad som får *undantagas* enligt 1 § med skälig hänsyn *även* till vad familjen *brukar* eller behöver. Om gäldenären eller någon som tillhör hans familj lider av *lyte* eller *allvarlig* sjukdom, *skall det också* beaktas. *Undantag* enligt *1* § 7 bestäms med skälig hänsyn även till gäldenärens *underhållsbörda*.	När gäldenären har familj bestäms vad som får *undantas* enligt 1 § med skälig hänsyn till vad familjen *använder* eller behöver. Om gäldenären eller någon som tillhör hans *eller hennes* familj lider av *en allvarlig funktionsnedsättning* eller sjukdom, *ska även det* beaktas. *Ett undantag* enligt 1 § *första stycket 6 eller* 7 bestäms med skälig hänsyn även till gäldenärens *underhållsskyldighet*.
6 kap.	
Biträde av *Polismyndigheten*	**Biträde av *brottsbekämpande myndigheter***
12 a §[4]	
Om egendom som har påträffats i Polismyndighetens verksamhet utmäts, får Kronofogdemyndigheten begära biträde av *Polismyndigheten* för att ta egendomen i förvar enligt 2 och 4–8 §§. Detsamma gäller om sådan egendom ska tas i förvar enligt 12 §.	Om egendom som har påträffats i *Ekobrottsmyndighetens, Kustbevakningens,* Polismyndighetens *eller Tullverkets* verksamhet utmäts, får Kronofogdemyndigheten begära biträde av *den berörda myndigheten* för att ta egendomen i förvar enligt 2 och 4–8 §§. Detsamma gäller om sådan egendom ska tas i förvar enligt 12 §. *Inom ramen för myndigheternas biträde enligt första stycket får en kustbevakningstjänsteman eller*

[4] Senaste lydelse 2022:799.

	tulltjänsteman använda våld i den utsträckning som anges i 2 kap. 1 § och 4 § första stycket 1 och 4 och andra stycket kustbevakningslagen (2019:32) respektive 2 kap. 2 § och 3 § första stycket 1 och 4 och andra stycket tullbefogenhetslagen (2024:710). Polismäns rätt till våldsanvändning framgår av polislagen (1984:387).

7 kap.

4 §[5]

Lön får *tas i anspråk genom utmätning* endast till den del *den* överstiger *vad* gäldenären behöver för sitt och *familjens* underhåll samt *till fullgörande av* betalningsskyldighet mot annan som vid utmätning av lön har bättre rätt till lönen. *Vid* utmätning för fordran med företrädesrätt enligt 14 § första stycket 1 *skall* även betalningsskyldighet mot *annan* som har lika rätt som sökanden beaktas.	Lön får *utmätas* endast till den del *lönen* överstiger *det som* gäldenären behöver för sitt och *sin familjs* underhåll samt *för att fullgöra* betalningsskyldighet mot *någon* annan som vid utmätning av lön har bättre rätt till lönen. *Om* utmätning *sker* för *en* fordran med företrädesrätt enligt 14 § första stycket 1*, ska* även betalningsskyldighet mot *den* som har lika rätt som sökanden beaktas.
	Om gäldenären lever tillsammans med en make eller är sambo, ska dennes förmåga att med sin inkomst bidra till familjens gemensamma kostnader beaktas vid beräkningen av det belopp som behövs för underhållet. Gäldenären ska ansvara för den del av de gemensamma kostnaderna som motsvarar hans eller hennes inkomst i förhållande till de sammanlagda inkomsterna.
Om utmätningen avser ackordslön, provision eller annan ersättning som *innestår* för längre *tid* än en månad, *skall* särskild hänsyn tas till detta förhållande.	Om utmätningen avser ackordslön, provision eller *någon* annan ersättning som *avser betalning* för *en period som är* längre än en månad, *ska* särskild hänsyn tas till detta förhållande.

[5] Senaste lydelse 1996:1032.

9 kap.

1 §

Utmätt lös egendom säljs på offentlig auktion eller under hand. För försäljning under hand gäller särskilda förutsättningar enligt *8 §*.

Kronofogdemyndigheten får *uppdraga* åt annan att hålla auktion.

Detta kapitel gäller *ej* sådan lös egendom som avses i 10 eller 11 kap.

Utmätt lös egendom säljs på offentlig auktion eller under hand. För försäljning under hand gäller särskilda förutsättningar enligt *8 och 8 a §§*.

Kronofogdemyndigheten får *ge någon* annan *i uppdrag* att hålla auktion. *Detsamma gäller för försäljning under hand av en bostadsrätt.*

Detta kapitel gäller *inte* sådan lös egendom som avses i 10 eller 11 kap.

1 a §

Egendom som säljs enligt 1 § ska hämtas av köparen inom tre månader från det att utmätningen och försäljningen har fått laga kraft. Om egendomen inte hämtas inom denna tid får den säljas för statens räkning, kastas eller förstöras.

8 §

Utmätt egendom bör säljas under hand, om det är sannolikt att högre köpeskilling *kan* uppnås *därigenom* och *sådan försäljning även* i övrigt är ändamålsenlig. *Sökanden, gäldenären och annan känd sakägare vars rätt beror av försäljningen skall beredas tillfälle att yttra sig i frågan, om anledning föreligger därtill.*

Försäljning får *dock ej* ske under hand, om egendomen *häftar för* sjö- eller luftpanträtt eller *ovisshet* råder *härom samt* det *ej* är känt vem som gör anspråk på *sådan panträtt* eller var han *uppehåller* sig.

Utmätt egendom bör säljas under hand, om det är sannolikt att *det leder till att en* högre köpeskilling uppnås och *försäljningen* i övrigt är ändamålsenlig. *För försäljning av en bostadsrätt gäller i stället 8 a §.*

Försäljning får *inte* ske under hand om egendomen *är belastad med* sjö- eller luftpanträtt, eller *om det* råder *osäkerhet om huruvida det finns en sådan panträtt, och* det *inte* är känt vem som gör anspråk på panträtten eller var han *eller hon befinner* sig.

8 a §

En utmätt bostadsrätt får säljas under hand, om det bedöms vara mer ändamålsenligt än en försäljning på offentlig auktion. Vid

	denna bedömning ska särskild hänsyn tas till möjligheten att uppnå en högre köpeskilling än vid försäljning på auktion.
	8 b § *Om det behövs ska sökanden, gäldenären och andra kända sakägare vars rätt kan påverkas av försäljningen ges tillfälle att yttra sig innan egendom bjuds ut till försäljning under hand.*
9 §	
Innan egendom säljs under hand *skall* anbud *fordras* in. *I fråga om* försäljningsvillkoren *tillämpas* 4 och 5 §§.	Innan egendom säljs under hand *ska* anbud *begäras* in. *Detta behöver dock inte ske om försäljningen avser en bostadsrätt. För* försäljningsvillkoren *gäller* 4 och 5 §§.
Lämnas ej anbud *som godtas, skall* auktion *sättas ut*. Detta gäller dock *ej,* om sökanden avstår *därifrån* eller om auktion har hållits *tidigare* och det *därjämte* saknas anledning *antaga* att egendomen kan säljas inom rimlig tid. *Skall* nytt försäljningsförsök *ej* göras, gäller 6 § fjärde stycket.	*Om inget godtagbart* anbud *lämnas ska egendomen säljas på* auktion. Detta gäller dock *inte* om sökanden avstår *från auktion* eller om auktion *redan* har hållits och det saknas anledning *att anta att* egendomen kan säljas inom rimlig tid. *Om ett* nytt försäljningsförsök *inte ska* göras, gäller 6 § fjärde stycket.
Blir köpet ogiltigt till följd av att full betalning *ej* sker inom föreskriven tid, gäller *bestämmelserna i* 7 §. *Vad* som sägs om auktion i 7 § första stycket gäller även försäljning under hand.	Blir köpet ogiltigt till följd av att full betalning *inte* sker inom föreskriven tid gäller 7 §. *Det* som sägs om auktion i 7 § första stycket gäller även *vid* försäljning under hand.
10 kap.	
6 §	
Auktion skall kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *skall* innehålla *uppgift* om *sammanträde för fördelning* av köpeskillingen.	*En auktion ska* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *ska* innehålla *uppgifter* om *tid och plats för fördelningssammanträdet, om ett sådant ska hållas, och annars en uppgift om när den obetalda delen av köpeskillingen senast ska betalas.*
Innehavare av fordran som bör *iakttagas* vid auktionen *skall i kungörelsen* uppmanas att anmäla	*I kungörelsen ska en innehavare* av *en* fordran som *bör beaktas* vid auktionen uppmanas att anmäla sin

sin rätt till *kronofogdemyndigheten* senast vid auktionen.	rätt till *Kronofogdemyndigheten* senast vid auktionen.

12 §[6]

Fordran upptas med det belopp *till vilket den beräknas uppgå* den dag då *fördelningssammanträde skall* äga rum. *Beträffande* fordran med sjöpanträtt *skall iakttagas vad som föreskrivs i* 3 kap. 41 § andra stycket andra meningen sjölagen (1994:1009). *Panträtt* på grund av inteckning får *ej åtnjutas* för mer än pantbrevets belopp *jämte* tillägg enligt 3 kap. 4 § sjölagen. *Understiger fordringen* pantbrevets belopp*, upptas återstoden* som ägarhypotek.	*En fordran ska tas upp* med det belopp *som den uppgår till* den dag då *fördelningssammanträdet ska* äga rum. *Om det inte hålls ett sådant sammanträde, ska fordran tas upp med det belopp som den uppgår till den dag då Kronofogdemyndigheten meddelar sitt beslut om fördelning. För en* fordran med sjöpanträtt *gäller* 3 kap. 41 § andra stycket andra meningen sjölagen (1994:1009). *En panträtt* på grund av inteckning får *inte användas* för mer än pantbrevets belopp *med ett* tillägg enligt 3 kap. 4 § sjölagen. *Om fordran inte uppgår till* pantbrevets belopp, *tas det återstående upp* som ägarhypotek.
Om i skeppet *gäller pantbrev* som *ej* innehas av ägaren och *någon* fordran för vilken pantbrevet utgör säkerhet *ej* har blivit anmäld, *upptas* pantbrevets belopp *och* ett *till tio procent av detta belopp beräknat* tillägg.	Om *det gäller ett pantbrev* i skeppet*,* som *inte* innehas av ägaren och *ingen* fordran för vilken pantbrevet utgör säkerhet har blivit anmäld, *tas* pantbrevets belopp *upp med* ett tillägg *som motsvarar tio procent av pantbrevets belopp*.
Ägarhypotek upptas utan tillägg enligt 3 kap. 4 § sjölagen.	*Ett ägarhypotek tas upp* utan tillägg enligt 3 kap. 4 § sjölagen.

16 §[7]

Den som *ropar in skeppet* är skyldig att *efter inropet lämna* handpenning *som motsvarar* en sjättedel av köpeskillingen, dock *inte mindre än* de förrättningskostnader som ska *utgå* ur *skeppet*.	Den som *har vunnit budgivningen* är skyldig att *betala en* handpenning *motsvarande* en sjättedel av köpeskillingen, dock *minst det belopp som motsvarar* de förrättningskostnader som ska *tas* ur *köpeskillingen*.
Handpenningen ska betalas kontant, om inte *inroparen* ställer säkerhet för beloppet. *Som säkerhet får godtas även* fordran som är förenad med panträtt *på grund av inteckning* i skeppet, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.	Handpenningen ska betalas kontant, om inte *den som har vunnit budgivningen* ställer säkerhet för beloppet. *En* fordran som är förenad med panträtt i skeppet *får godtas som säkerhet*, om den täcks av köpeskillingen och kan anses *vara* betryggande.

[6] Senaste lydelse 1994:1010.
[7] Senaste lydelse 2019:841.

Staten, kommuner, regioner och kommunalförbund behöver inte *lämna* handpenning *men blir* i fall som avses i 22 § ersättningsskyldiga *intill motsvarande* belopp.	Staten, kommuner, regioner och kommunalförbund behöver inte *betala* handpenning. *I de* fall som avses i 22 § *är de dock* ersättningsskyldiga *med ett* belopp *som motsvarar den handpenning som annars skulle ha lämnats.*
Obetald del av den kontanta köpeskillingen ska betalas senast vid det sammanträde som enligt 6 § har kungjorts för köpeskillingens fördelning. *När köpeskillingen har betalats till fullo, får köparen komma i besittning av skeppet.* *Köparen blir personligen betalningsskyldig för vad som enligt överenskommelse har avräknats på köpeskillingen och den förre ägaren blir fri från ansvar härför.*	
	16 a § *Den obetalda delen av den kontanta köpeskillingen ska betalas senast vid fördelningssammanträdet eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, vid den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer.* *Köparen får komma i besittning av skeppet när hela köpeskillingen är betald.* *Köparen blir personligen betalningsskyldig för det belopp som enligt överenskommelse har avräknats på köpeskillingen. Den tidigare ägaren befrias därmed från ansvar för beloppet.*
18 §	
Innan skeppet *ropas* ut *skall* redogörelse lämnas för innehållet i sakägarförteckningen. *Upplysning skall* lämnas om att skeppet *ropas* ut med förbehåll att *inrop skall* prövas enligt 19 §.	Innan skeppet *bjuds* ut *till försäljning ska en* redogörelse lämnas för innehållet i sakägarförteckningen. *Det ska även* lämnas *en upplysning* om att skeppet *bjuds* ut med förbehåll att *bud ska* prövas enligt 19 §.

19 §

Innan *inrop* godtas *skall* kronofogdemyndigheten pröva, om *det i* 14 § *angivna villkoret för försäljning* är uppfyllt. Även om *detta är förhållandet* får *inropet ej godtagas,* om det är sannolikt att avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.

Utan hinder av första stycket skall inrop godtagas, om *samtliga* berörda sakägare medger det. Sökanden *kan* medge att *inrop* godtas *fastän* förrättningskostnaderna *ej* har blivit täckta.

Inrop får ej mot sökandens bestridande godtagas, om exekutionsfordringen ej täcks.

Innan *ett bud* godtas *ska* Kronofogdemyndigheten pröva om *villkoret för försäljning enligt* 14 § är uppfyllt. Även om *så är fallet* får *ett bud inte godtas* om det är sannolikt att en avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.

Budet ska dock godtas om *alla* berörda sakägare medger det. Sökanden *får* medge att *ett bud* godtas *även om* förrättningskostnaderna *inte* har blivit täckta.

Om exekutionsfordran inte täcks, får budet inte godtas om sökanden motsätter sig det.

20 §

Sedan inrop har godtagits *skall inroparen omedelbart lämna* föreskriven handpenning. Kronofogdemyndigheten *kan* dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att *bereda inroparen* tillfälle att *anskaffa handpenning*, om uppehållet *ej* kan *antagas* medföra beaktansvärd olägenhet. *Lämnas ej handpenning*, *skall* skeppet *ropas* ut på nytt.

Fullgör ej inroparen sin betalningsskyldighet enligt *16 § fjärde stycket,* är *inropet* ogiltigt.

Handpenningen ska betalas genast efter det att ett bud har godtagits. Kronofogdemyndigheten *får* dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att *ge den som har vunnit budgivningen* tillfälle att *få fram handpenningen*, om uppehållet *inte* kan *antas* medföra beaktansvärd olägenhet. *Om handpenningen inte lämnas, ska* skeppet *bjudas* ut på nytt.

Om den som har vunnit budgivningen inte fullgör sin betalningsskyldighet enligt *16 a § första stycket* är *budet* ogiltigt.

21 §

Sker ej inrop som godtas och fullföljs genom att handpenning *lämnas*, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *inrop* blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om *ej* sökanden avstår *därifrån*.

Har två auktioner hållits utan att skeppet har blivit sålt och saknas anledning *antaga* att skeppet kan säljas inom rimlig tid, får *kronofogdemyndigheten* avvisa begäran om nytt försäljningsförsök.

Om det inte lämnas ett bud som godtas och fullföljs genom att handpenning *betalas*, *ska ett* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *ett bud* blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *ska ett* nytt försäljningsförsök göras, om *inte* sökanden avstår *från det*.

Om två auktioner *har* hållits utan att skeppet har blivit sålt och *det* saknas anledning *att anta* att skeppet kan säljas inom rimlig tid, får *Kronofogdemyndigheten* avvisa *en* begäran om *ett* nytt försäljningsförsök.

Om ny auktion *skall* hållas, gäller *vad som sägs i* 6–20 §§. Anmälan av fordran som har skett för en auktion gäller även för senare auktion.

Skall nytt försäljningsförsök ej göras, skall utmätningen hävas. Detta gäller dock ej medel som har influtit eller inflyter med anledning av redan vidtagna åtgärder.

Om *en* ny auktion *ska* hållas gäller 6–20 §§. Anmälan av *en* fordran som har skett för en auktion gäller även för *en* senare auktion.

21 a §

Om ett nytt försäljningsförsök inte ska göras, ska utmätningen hävas. Detta gäller dock inte för pengar som har betalats in eller som betalas in med anledning av redan vidtagna åtgärder.

22 §

När ny auktion hålls *sedan inrop* har blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *skall* handpenningen *tagas* i anspråk i den *mån det* behövs för att *sammanlagt* samma belopp *skall uppnås* som vid den *förra* auktionen *jämte* ränta *därå*, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), *från utsatt dag för köpeskillingens fördelning* till och med den nya dagen för sådan fördelning och för att även *förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen skall* täckas. Detta gäller även om *ändrade förhållanden* har *inträtt*. *Vad som ej behöver tagas i anspråk skall återlämnas när den nye inroparen har fullgjort sin betalningsskyldighet. Blir skeppet ej sålt vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.*

Hålls ej ny auktion, skall handpenningen användas till betalning av förrättningskostnader som har blivit onyttiga. Vad som ej behöver tagas i anspråk skall återlämnas.

När *en* ny auktion hålls *efter det att ett bud* har blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *ska* handpenningen *tas* i anspråk i den *utsträckning som* behövs för att uppnå samma belopp som vid den *tidigare* auktionen *med* ränta *på beloppet* beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635) *från dagen då köpeskillingen skulle ha fördelats* till och med den nya dagen för sådan fördelning och för att även *den nya auktionens förrättningskostnader ska* täckas. Detta gäller även om *förhållandena* har *ändrats*.

Den del av handpenningen som inte behöver tas i anspråk ska återlämnas när den som har vunnit den nya auktionen har fullgjort sin betalningsskyldighet. Om skeppet inte blir sålt vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.

Om en ny auktion inte hålls, ska handpenningen användas till att betala de förrättningskostnader som

har blivit onyttiga. Det som inte behöver tas i anspråk ska återlämnas.	

23 §

Köparen *skall* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt *16 § fjärde stycket* även om auktionen överklagas.	Köparen *ska* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt *16 a § första stycket* även om auktionen överklagas.
Utan hinder av att auktionen överklagas *får köparen komma i besittning av skeppet*, om *ej* annat har *förordnats* enligt 18 kap. 12 eller 19 § innan *han* har *blivit berättigad därtill*. Får *han* på grund av sådant *förordnande ej* komma i besittning av skeppet och är hindret *ej* hävt inom tre månader från utsatt dag för köpeskillingens fördelning, får *han* frånträda köpet och återfå *vad han har betalat jämte* upplupen ränta, om *han gör* anmälan *därom* hos *kronofogdemyndigheten* medan hindret *alltjämt består*.	*Köparen får komma i besittning av skeppet trots* att auktionen överklagas, om *inte något* annat har *beslutats* enligt 18 kap. 12 eller 19 § innan *denne* har *fått rätt att komma i besittning av det*. Får *köparen* på grund av *ett* sådant *beslut inte* komma i besittning av skeppet och är hindret *inte* hävt inom tre månader från utsatt dag för köpeskillingens fördelning, får *köparen* frånträda köpet och återfå *det som har betalats med* upplupen ränta, om *en* anmälan *om det görs* hos *Kronofogdemyndigheten* medan hindret *finns kvar*.

11 kap.

3 §

Vad som sägs om pantbrev och tillägg i 10 kap. 12 och 15 §§ *skall* i stället gälla intecknat skuldebrev och ränta som anges i 19 a § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg. I fall som avses i 10 kap. 12 § andra stycket *upptas*, i stället för tio procents tillägg, ett belopp *motsvarande* ett års ränta enligt det intecknade skuldebrevet.	*Det* som sägs om pantbrev och tillägg i 10 kap. 12 och 15 §§ *ska* i stället gälla intecknat skuldebrev och ränta som anges i 19 a § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg. I fall som avses i 10 kap. 12 § andra stycket *ska*, i stället för tio procents tillägg, ett belopp *tas upp som motsvarar* ett års ränta enligt det intecknade skuldebrevet.
Om reservdelar *skall* säljas på begäran av borgenär som *ej har* inteckning för sin fordran, får *skyddsbelopp* enligt 10 kap. 13 § 1 *ej i något fall* bestämmas högre än till två tredjedelar av det värde som i målet har *åsatts* reservdelarna av sakkunniga som Kronofogdemyndigheten har anlitat.	Om reservdelar *ska* säljas på begäran av *en* borgenär som *saknar* inteckning för sin fordran, får *skyddsbeloppet* enligt 10 kap. 13 § 1 *inte* bestämmas högre än till två tredjedelar av det värde som i målet har *fastställts för* reservdelarna av sakkunniga som Kronofogdemyndigheten har anlitat.
I fall som avses i andra stycket får, vid *fördelning* av *influtna*	I fall som avses i andra stycket får, vid *fördelningen* av *inbetalda*

medel, den som har inteckning i reservdelarna *ej* till skada för borgenär som *ej har* inteckning göra sin rätt gällande till högre belopp än *som svarar mot* två tredjedelar av köpeskillingen minskad med förrättningskostnaderna. *Därvid skall i* fall som avses i 10 kap. 22 § *handpenning* för reservdelarna läggas till köpeskillingen, i den *mån den ej skall* tillkomma *inroparen*.	*pengar*, den som har inteckning i reservdelarna *inte* till skada för *en* borgenär som *saknar* inteckning göra sin rätt gällande till *ett* högre belopp än *vad som motsvarar* två tredjedelar av köpeskillingen minskad med förrättningskostnaderna. *I* fall som avses i 10 kap. 22 § *ska även handpenningen* för reservdelarna läggas till köpeskillingen i den *utsträckning som handpenningen inte ska* tillkomma *den som har vunnit budgivningen*.
3 a §[8]	
Nyttjanderätt är skyddad utan särskilt förbehåll, om *rättigheten* har bättre rätt än *exekutionsfordringen*.	*En nyttjanderätt* är skyddad utan särskilt förbehåll om *den* har bättre rätt än *exekutionsfordran*.
Om sakägarförteckningen upptar en rättighet som inte enligt första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll, skall luftfartyget först ropas ut utan förbehåll för rättighetens bestånd och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid det senare utropet bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet vid det föregående utropet, har budet vid det senare utropet företräde. Att ägarhypotek inte täcks, utgör inte hinder mot att bud med förbehåll för rättigheten godtas.	
Upptar sakägarförteckningen två eller flera sådana rättigheter som avses i andra stycket, skall luftfartyget först ropas ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. Ett bud som skyddar fler rättigheter än ett annat bud har företräde framför detta, om det inte leder till sämre täckning av	

[8] Senaste lydelse 2004:84.

fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.

När ett bud med förbehåll för en rättighet inte täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

Om rättighetshavaren i fall som avses i tredje stycket är villig att betala enligt vad som sägs i fjärde stycket men det sålunda erbjudna beloppet, till följd av att flera tillskott behövs, inte ensamt eller i förening med annat tillskott som bjuds är tillräckligt för att hans rättighet skall skyddas, skall luftfartyget ropas ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som bjuds.

Om en borgenär vars fordran inte har blivit täckt genom ett visst bud godtar budet, skall fordringen vid tillämpningen av andra–femte styckena anses täckt.

Om en rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, skall det gälla.

3 b §

Om sakägarförteckningen tar upp en nyttjanderätt som enligt 3 a § inte är skyddad utan särskilt förbehåll, ska luftfartyget först bjudas ut utan förbehåll för rättighetens fortsatta giltighet och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid den senare budgivningen ett bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet vid den föregående budgivningen, har budet vid den senare budgivningen företräde. Att ett ägarhypotek inte täcks hindrar

	inte att ett bud med förbehåll för rättigheten godtas.
	Om sakägarförteckningen tar upp två eller flera sådana rättigheter som avses i första stycket, ska luftfartyget först bjudas ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll, först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. Ett bud som skyddar fler rättigheter än ett annat bud har företräde framför detta, om det inte medför sämre täckning av en fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.
	När ett bud med förbehåll för en rättighet inte täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och ett bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.
	3 c §
	Om en rättighetshavare vill betala enligt 3 b § tredje stycket men det erbjudna beloppet inte ensamt, eller i förening med annat tillskott som erbjuds, är tillräckligt för att hans eller hennes rättighet ska skyddas, ska luftfartyget bjudas ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som erbjuds.
	Om en borgenär vars fordran inte har täckts genom ett visst bud godtar budet, ska fordran vid tillämpningen av första stycket och 3 b § anses vara täckt.
	Om en rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, gäller det.
	4 §
Vid försäljning av flera luftfartyg *skall* varje luftfartyg *ropas* ut *för*	Vid försäljning av flera luftfartyg *ska* varje luftfartyg *bjudas* ut

sig. Luftfartyg som *är i* samma *ägares hand* och *svarar* för samma fordringar *skall* dock *ropas* ut gemensamt, om ägaren eller borgenär *ej* begär särskild försäljning av visst eller vissa luftfartyg. *Särskild* sakägarförteckning *skall* upprättas för egendom som *ropas* ut för sig. Beträffande fordran för vilken flera luftfartyg *svarar skall* i förteckningen *anmärkas* att mindre belopp än som anges i förteckningen kan komma att *falla på* egendomen till följd av att köpeskillingen för annan egendom *lämnar tillgång till betalning* av *fordringen eller del därav*.	*separat*. Luftfartyg som *tillhör* samma *ägare* och *som ansvarar* för samma fordringar *ska* dock *bjudas* ut gemensamt, om ägaren eller *en* borgenär *inte* begär särskild försäljning av *ett* visst eller vissa luftfartyg. *En särskild* sakägarförteckning *ska* upprättas för egendom som *bjuds* ut för sig. Beträffande *en* fordran för vilken flera luftfartyg *ansvarar ska det* i förteckningen *anges* att *ett* mindre belopp än *det* som anges i förteckningen kan komma att *betalas ur* egendomen till följd av att köpeskillingen för annan egendom *kan ge täckning för hela eller delar* av *fordran*.
Bestämmelserna i första stycket gäller *också i fråga om* försäljning av luftfartyg och intecknade reservdelar. Luftfartyg och reservdelar får dock *ej ropas* ut gemensamt, om fordran har bevakats av borgenär som *ej* har inteckning i reservdelarna.	*Första* stycket gäller *även vid* försäljning av *både* luftfartyg och intecknade reservdelar. Luftfartyg och reservdelar får dock *inte bjudas* ut gemensamt, om fordran har bevakats av *en* borgenär som *inte* har inteckning i reservdelarna.
Reservdelar som *ej ropas* ut gemensamt med luftfartyg *kan* på begäran av ägaren eller borgenär *ropas* ut i skilda poster, med *förbehåll* att försäljning av sådan post sker *endast* om försäljningen med hänsyn även till de bud som avges för andra poster kan *godtagas* enligt 10 kap. 19 §.	Reservdelar som *inte bjuds* ut gemensamt med *ett* luftfartyg *får,* på begäran av ägaren eller *en* borgenär*, bjudas* ut i skilda poster, med *villkoret* att försäljning av *en* sådan post *endast* sker om försäljningen*,* med hänsyn även till de bud som avges för andra poster*,* kan *godtas* enligt 10 kap. 19 §.
5 §	
Omfattar inteckning flera luftfartyg eller luftfartyg och reservdelar, får *fordringen innestå* enligt 10 kap. 15 § endast om all den intecknade egendomen har blivit utmätt och säljs *vid* gemensamt *utrop*.	*Om en* inteckning *omfattar* flera luftfartyg eller *både* luftfartyg och reservdelar, får *fordran avräknas från köpeskillingen* enligt 10 kap. 15 § endast om all den intecknade egendomen har blivit utmätt och säljs *i ett* gemensamt *budgivningsförfarande*.
I stället för 10 kap. *16 § sjätte stycket* gäller 33 § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg.	I stället för 10 kap. *16 a § tredje stycket* gäller 33 § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg.

13 §[9]

Borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979)*, kan* begära att fastigheten *säljs* för hans fordran, om *hans* rätt till betalning är ostridig eller styrks. *Hör* fastigheten *till* konkursbo*,* har *även* borgenär*,* vars fordran är förenad med panträtt i fastigheten*, sådan befogenhet*.

Förvaltaren i en konkurs kan begära att fastigheten *säljs* för den rätt till betalning som följer med ett ägarhypotek i fastigheten. Förvaltaren *kan* också begära att fastigheten *säljs* för hans fordran *avseende* arvode och sådana kostnader för fastighetens vård under konkursen som *skall utgå* ur fastigheten, om konkursgäldenären är en juridisk person.

Vill borgenär *ansluta* sig enligt första stycket*, skall* han anmäla det hos *kronofogdemyndigheten* senast två veckor före bevakningssammanträdet.

Om borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen, har begärt att fastigheten säljs för hans fordran, får förfarandet ej läggas ned därför att frågan om försäljning för annan borgenärs eller konkursboets räkning förfaller.

I fråga om rätt att lösa ut den som har anslutit sig enligt första eller andra stycket tillämpas bestämmelserna i 12 §.

En borgenär vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979) *får* begära att fastigheten *ska säljas* för hans *eller hennes* fordran, om *borgenärens* rätt till betalning är ostridig eller styrks. *Om* fastigheten *tillhör ett* konkursbo har *en* borgenär vars fordran är förenad med panträtt i fastigheten *motsvarande möjlighet*.

En konkursförvaltare får begära att fastigheten *ska säljas* för den rätt till betalning som följer med ett ägarhypotek i fastigheten. Förvaltaren *får* också begära att fastigheten *ska säljas* för hans *eller hennes* fordran *på* arvode och *för* sådana kostnader för fastighetens vård under konkursen som *ska betalas* ur fastigheten, om konkursgäldenären är en juridisk person.

En borgenär *som vill* ansluta sig enligt första stycket *ska* anmäla det hos *Kronofogdemyndigheten* senast två veckor före bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, två veckor före den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.*

[9] Senaste lydelse 1994:444.

	13 a § *Om en borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979), har begärt att fastigheten ska säljas för hans eller hennes fordran, får förfarandet inte avbrytas på grund av att frågan om försäljning för en annan borgenärs eller konkursboets räkning förfaller.* *I fråga om rätten att lösa ut den som har anslutit sig enligt 13 § första eller andra stycket gäller 12 §.*
	16 §
Vad som har influtit genom särskild försäljning av tillbehör *tillkommer* dem som har fordringar med rätt i fastigheten med det företräde *mellan dem* som gäller enligt lag. Den som har fordran med panträtt i fastigheten *kan* avstå från betalning utan att det minskar hans rätt i fastigheten i övrigt. *Innehavare* av fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får dock *ej* avstå från betalning *ur tillbehörsmedel under annan förutsättning* än *att* samtycke till avståendet har lämnats av *såväl* ägare till övriga av *inteckningen besvärade* fastigheter *som* innehavare av panträtt *vilken* gäller i en eller flera av fastigheterna med lika rätt som eller sämre rätt än inteckningen.	*En betalning som skett efter en* särskild försäljning av tillbehör *tillfaller* dem som har fordringar med rätt i fastigheten med det *inbördes* företräde som gäller enligt lag. Den som har *en* fordran med panträtt i fastigheten *får* avstå från betalning utan att det minskar hans *eller hennes* rätt i fastigheten i övrigt. *En innehavare* av *en* fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får dock *inte* avstå från betalning *från försäljningen av tillbehör, annat* än *om* samtycke till avståendet har lämnats av *både* ägare till övriga fastigheter *som omfattas av inteckningen och* innehavare av panträtt *som* gäller i en eller flera av fastigheterna med lika rätt som eller sämre rätt än inteckningen.
Avstående som inverkar på villkoren vid fastighetens försäljning på auktion *skall* ske senast vid bevakningssammanträdet *och* kan *därefter ej* återkallas.	*Ett avstående* som inverkar på villkoren vid fastighetens försäljning på auktion *ska* ske senast vid bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket. Efter den tidpunkten* kan *ett avstående inte* återkallas.

18 §

Tid och plats för *auktion på fastighet bestäms av kronofogdemyndigheten*.	*Kronofogdemyndigheten ska bestämma en tid* för *auktionen och hur bud ska lämnas. Om auktionen ska hållas på en viss plats, ska myndigheten bestämma platsen.* *Sökanden, gäldenären och andra kända sakägare vars rätt berörs av försäljningen ska ges möjlighet att inkomma med synpunkter på budgivningsförfarandet senast när sakägarförteckningen har upprättats*.
Fastighetens ägare och innehavare av nyttjanderätt till fastigheten är skyldiga att låta fastigheten visas på lämplig tid.	Fastighetens ägare och *en* innehavare av nyttjanderätt till fastigheten är skyldiga att låta fastigheten visas på lämplig tid.

19 §

För förhandling om försäljningen *skall* bevakningssammanträde hållas *antingen* samma dag som auktionen eller lämplig dag före denna.	För *en* förhandling om försäljningen *får Kronofogdemyndigheten besluta att ett* bevakningssammanträde *ska* hållas. *Sammanträdet ska då hållas* samma dag som auktionen eller *en* lämplig dag före denna. *Om ett bevakningssammanträde inte ska hållas, ska Kronofogdemyndigheten bestämma en tidpunkt då en fordran eller rättighet senast ska anmälas.*

20 §

Auktionen skall kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *skall* innehålla *uppgift* om *bevakningssammanträde* och *sammanträde för fördelning av köpeskillingen*.	*En auktion ska* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *ska* innehålla *information* om *1. bevakningssammanträdet eller den tidpunkt som bestämts enligt 19 § andra stycket, och* *2. fördelningssammanträdet eller den tillträdesdag som bestämts enligt 36 § första stycket.*
Innehavare av fordran eller rättighet som bör *iakttagas* vid auktionen *skall i kungörelsen* uppmanas att anmäla sin rätt till *kronofogdemyndigheten* senast vid bevakningssammanträdet.	*I kungörelsen ska en innehavare* av *en* fordran eller rättighet som bör *beaktas* vid auktionen uppmanas att anmäla sin rätt till *Kronofogdemyndigheten* senast vid bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som*

Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.

Har kronofogdemyndigheten förordnat om särskild försäljning av tillbehör, får kungörelsen *ej utfärdas* förrän försäljningen har *vunnit* laga kraft och köpeskillingen har betalats eller frågan om sådan försäljning har förfallit.

Om Kronofogdemyndigheten har beslutat om *en* särskild försäljning av tillbehör, får kungörelsen *inte ske* förrän försäljningen har *fått* laga kraft och köpeskillingen har betalats eller frågan om sådan försäljning har förfallit.

24 §

När förhandlingen vid bevakningssammanträdet har avslutats, *upprättas sakägarförteckning.*

Kronofogdemyndigheten ska upprätta en sakägarförteckning senast när bevakningssammanträdet har avslutats *eller, om ett bevakningssammanträde inte ska hållas, vid den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer.*

33 §

Tomträtt som har inskrivits är vid försäljningen skyddad utan särskilt förbehåll. *Annan nyttjanderätt* samt servitut och rätt till elektrisk kraft är skyddade utan särskilt förbehåll, om rättigheten har bättre rätt än *exekutionsfordringen*.

I andra fall *än som avses i första stycket skall* nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft särskilt förbehållas, om det saknas anledning *antaga* att rättigheten belastar fastigheten till beaktansvärd skada för innehavare av fordran med bättre rätt. *Härvid skall* rätt till betalning på grund av ägarhypotek *ej* anses *som* fordran.

Bestämmelser om inskränkningar i rätten att föra talan mot beslut angående förbehåll som avses i andra stycket finns i 18 kap.

Rättighet som ej enligt första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll och ej heller har förbehållits enligt andra stycket kan skyddas genom förbehåll vid auktionen enligt 39 §.

En tomträtt som har inskrivits är vid försäljningen skyddad utan särskilt förbehåll. *Andra nyttjanderätter* samt servitut och rätt till elektrisk kraft är skyddade utan särskilt förbehåll, om rättigheten har bättre rätt än *exekutionsfordran*.

I andra fall *ska* nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft särskilt förbehållas, om det saknas anledning *att anta* att rättigheten belastar fastigheten till beaktansvärd skada för *en* innehavare av *en* fordran med bättre rätt. *Vid bedömningen ska en* rätt till betalning på grund av *ett* ägarhypotek *inte* anses *utgöra en* fordran.

Bestämmelser om inskränkningar i rätten att föra talan mot *ett* beslut angående förbehåll som avses i andra stycket finns i 18 kap.

33 a §

En rättighet som inte enligt 33 § första stycket är skyddad utan sär-

	skilt förbehåll och inte heller har förbehållits enligt 33 § andra stycket kan skyddas genom förbehåll vid auktionen enligt 39 och 39 a §§.
34 §	
I avräkning på köpeskillingen för fastigheten *skall innestå* kapitalbeloppet av *sådan* fordran inom skyddsbeloppet som är förenad med panträtt och *ej* enligt sakägarförteckningen *skall* betalas med *köpeskilling* för tillbehör. Detta gäller dock *ej*, om	*Vid* avräkning på köpeskillingen för fastigheten *ska* kapitalbeloppet av *en* fordran inom skyddsbeloppet som är förenad med panträtt och som enligt sakägarförteckningen *inte ska* betalas med *köpeskillingen* för tillbehör *omfattas*. Detta gäller dock *inte*, om *fordran är*
1. *fordringen är* förfallen till betalning senast på tillträdesdagen och borgenären har *yrkat* kontant betalning,	1. förfallen till betalning senast på tillträdesdagen och borgenären har *begärt* kontant betalning,
2. *fordringen är* sådan som avses i 26 § tredje stycket eller	2. sådan som avses i 26 § tredje stycket*,* eller
3. *fordringen är* förenad med panträtt endast i andel i fastigheten.	3. förenad med panträtt endast i *en* andel i fastigheten.
För ägarhypotek *skall*, även om det faller inom skyddsbeloppet*, kontant betalning alltid erläggas.*	För *ett* ägarhypotek *ska betalning alltid ske kontant*, även om det faller inom skyddsbeloppet.
I den *mån* avräkning *ej skall* ske enligt första stycket *skall* köpeskillingen för fastigheten betalas kontant, om *ej inroparen* visar att *han* har *avtalat* annat med den som enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad. Om det enligt förteckningen *är ovisst* vem ett belopp *tillkommer*, får det *ej* avräknas.	I den *utsträckning* avräkning *inte ska* ske enligt första stycket *ska* köpeskillingen för fastigheten betalas kontant, om *inte den som har vunnit budgivningen* visar att *något* annat har *avtalats* med den som enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad. Om det enligt förteckningen *inte kan fastställas* vem *som är berättigad till* ett belopp, får det *inte* avräknas.
35 §[10]	
Den som *ropar in fastigheten* är skyldig att *efter inropet lämna* handpenning som motsvarar en tiondel av köpeskillingen, dock inte mer än som enligt 34 § ska betalas kontant *eller* mindre än de förrättningskostnader som ska *utgå* ur fastigheten.	Den som *har vunnit budgivningen* är skyldig att *betala en* handpenning som motsvarar en tiondel av köpeskillingen, dock inte *med* mer än *det belopp* som enligt 34 § ska betalas kontant *och inte* mindre än de förrättningskostnader som ska *tas* ur *köpeskillingen för* fastigheten.

[10] Senaste lydelse 2019:841.

Handpenningen ska betalas kontant, om inte *inroparen* ställer säkerhet för beloppet. *Som säkerhet får godtas även* fordran som är förenad med panträtt i fastigheten, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.	Handpenningen ska betalas kontant, om inte *den som har vunnit budgivningen* ställer säkerhet för beloppet. *En* fordran som är förenad med panträtt i fastigheten *får godtas som säkerhet*, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.
Staten, kommuner, regioner och kommunalförbund behöver inte lämna handpenning *men blir i* fall som avses i 43 § ersättningsskyldiga *intill motsvarande* belopp.	Staten, kommuner, regioner och kommunalförbund behöver inte lämna handpenning. *I ett* fall som avses i 43 § är de dock ersättningsskyldiga *med ett* belopp *som motsvarar den handpenning som annars skulle ha betalats.*
Obetald del av den kontanta köpeskillingen ska betalas senast vid det sammanträde som enligt 20 § har kungjorts för köpeskillingens fördelning.	
	35 a § *Den obetalda delen av den kontanta köpeskillingen ska betalas senast vid fördelningssammanträdet eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, vid den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer, dock senast på den tillträdesdag som har bestämts enligt 36 § första stycket.*
36 §	
Som tillträdesdag räknas den dag då *enligt kungörelse* fördelningssammanträdet *skall äga rum*. Kronofogdemyndigheten *kan dock* medge *inroparen* att *taga vård om* fastigheten *eller del därav* före tillträdesdagen.	*Tillträdesdagen är* den dag då fördelningssammanträdet *ska hållas eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den dag som Kronofogdemyndigheten bestämmer.* Kronofogdemyndigheten *får* medge *den som har vunnit budgivningen* att *vårda och bruka hela eller delar av* fastigheten före tillträdesdagen.
Kronofogdemyndigheten får *förordna* att obetald avkastning av fastigheten, som enligt 8 eller 9 § *har skolat betalas* till myndigheten eller syssloman och som har förfallit under tiden till och med den dag köparen har tillträtt fastigheten, *skall tillkomma denne*.	Kronofogdemyndigheten får *besluta* att obetald avkastning av fastigheten, som enligt 8 eller 9 § *skulle ha betalats* till myndigheten eller *en* syssloman och som har förfallit under tiden till och med den dag köparen har tillträtt fastigheten, *ska tillfalla köparen*. Om

Om sådan avkastning i annat fall betalas till köparen, *skall* denne redovisa *därför* till *kronofogdemyndigheten*.	sådan avkastning i annat fall betalas till köparen, *ska* denne redovisa *detta* till *Kronofogdemyndigheten*.
Har förre ägaren *ej* annan bostad, *kan kronofogdemyndigheten* tillåta honom att bo kvar på fastigheten högst tre månader efter tillträdesdagen.	*Om den tidigare* ägaren *saknar* annan bostad *får Kronofogdemyndigheten* tillåta honom *eller henne* att bo kvar på fastigheten högst tre månader efter tillträdesdagen.
37 §	
På begäran av de sakägare *vilkas* rätt *beror därav* kan *försäljningen, såvitt avser annat än erläggande av handpenning och den återstående kontanta köpeskillingen samt tiden för tillträde,* ske på andra villkor än som anges i detta kapitel. Skyddsbeloppet får höjas även om borgenär som *ej* själv har begärt försäljning motsätter sig det.	På begäran av de sakägare *vars* rätt *är beroende av försäljningen* kan *den* ske på andra villkor än som anges i detta kapitel. *Villkoren för betalning av handpenning och den återstående kontanta köpeskillingen samt tiden för tillträde kan dock inte ändras*. Skyddsbeloppet får höjas även om *en* borgenär som *inte* själv har begärt försäljning motsätter sig det.
Begäran som avses i första stycket skall framställas senast vid bevakningssammanträdet.	*En begäran ska* framställas senast vid bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.*
38 §	
Vid auktion skall, *i* den *mån* det är *påkallat* med hänsyn till värdet av fastighetens tillbehör eller av annan orsak, anges vilken egendom som *skall följa fastigheten* och i *vad mån* egendom som framstår som tillbehör *ej skall följa den*. *Vad sålunda* har *angivits* är avgörande för vad försäljningen omfattar i den delen. I övrigt ingår *i försäljningen vad* som enligt lag utgör tillbehör till fastigheten. *Råder* tvist om tillbehör, *skall* det anmälas.	*I* den *utsträckning* det är *motiverat* med hänsyn till värdet av fastighetens tillbehör eller av *någon* annan orsak, *ska det vid auktionen* anges vilken *övrig* egendom som *ska ingå i fastighetsköpet* och i *vilken utsträckning* egendom som framstår som tillbehör *inte ska ingå*. *Det som* har *angetts* är avgörande för vad försäljningen omfattar i den delen. I övrigt ingår *det* som enligt lag utgör tillbehör till fastigheten. *Om det råder* tvist om tillbehör *ska* detta anmälas.
Redogörelse skall lämnas för innehållet i sakägarförteckningen. *Upplysning skall* lämnas om att fastigheten *ropas* ut med förbehåll att *inrop skall* prövas enligt 40 §.	*En redogörelse* för innehållet i sakägarförteckningen *ska* lämnas. *Det ska även* lämnas *en upplysning* om att fastigheten *bjuds* ut med förbehåll att *bud ska* prövas enligt 40 §.

Om sakägarförteckningen *upptager* rättighet som *ej* enligt 33 § första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll och *ej* heller har förbehållits enligt 33 § andra stycket, *skall* fastigheten först *ropas* ut utan förbehåll om rättighetens *bestånd* och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid *det* senare *utropet* bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet vid det föregående *utropet*, har *budet vid* det senare *utropet* företräde. Att ägarhypotek *ej* täcks *utgör ej hinder mot* att bud med förbehåll för rättigheten godtas.

Upptager sakägarförteckningen två eller flera sådana rättigheter som avses i första stycket, *skall* fastigheten först *ropas* ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. *Bud* som skyddar *flera* rättigheter än annat bud har företräde framför detta, om det *ej* leder till sämre täckning av fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.

När bud med förbehåll för rättighet *ej* täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

Om rättighetshavare i fall som avses i andra stycket är villig att betala enligt vad som sägs i tredje stycket men det sålunda erbjudna beloppet, till följd av att flera tillskott behövs, ej ensamt eller i förening med annat tillskott som bjuds är tillräckligt för att hans rättighet

Om sakägarförteckningen *tar upp en* rättighet som enligt 33 § första stycket *inte* är skyddad utan särskilt förbehåll och *inte* heller har förbehållits enligt 33 § andra stycket, *ska* fastigheten först *bjudas* ut utan förbehåll om rättighetens *fortsatta giltighet* och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid *den* senare *budgivningen ett* bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet *i* det föregående *budgivningsförfarandet*, har det senare *budet* företräde. Att *ett* ägarhypotek *inte* täcks *hindrar inte* att *ett* bud med förbehåll för rättigheten godtas.

Om sakägarförteckningen *tar upp* två eller flera sådana rättigheter som avses i första stycket, *ska* fastigheten först *bjudas* ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll, först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. *Ett bud* som skyddar *fler* rättigheter än *ett* annat bud har företräde framför detta, om det *inte* leder till sämre täckning av *en* fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.

När *ett* bud med förbehåll för *en* rättighet *inte* täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och *ett* bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

skall skyddas, skall fastigheten ropas ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som bjuds.	
Om borgenär vars fordran ej har blivit täckt genom visst bud godtager budet, skall fordringen vid tillämpning av första–fjärde styckena anses täckt.	
Om rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, skall det gälla.	
	39 a §
	Vill en rättighetshavare i ett fall som avses i 39 § andra stycket betala enligt 39 § tredje stycket men det erbjudna beloppet inte ensamt eller i förening med ett annat tillskott som erbjuds är tillräckligt för att hans eller hennes rättighet ska skyddas, ska fastigheten bjudas ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som erbjuds.
	Om en borgenär vars fordran inte har täckts genom ett visst bud godtar budet, ska fordran vid tillämpning av första stycket och 39 § anses vara täckt.
	Om en rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, gäller det.
40 §	
Innan *inrop* godtas *skall kronofogdemyndigheten* pröva, om *det* i 32 § *angivna villkoret för försäljning* är uppfyllt. Även om *detta* är *förhållandet* får *inropet ej godtagas,* om det är sannolikt att avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.	Innan *ett bud* godtas *ska Kronofogdemyndigheten* pröva om *villkoret för försäljningen* i 32 § är uppfyllt. Även om *villkoret* är uppfyllt får *budet inte godtas* om det är sannolikt att *en* avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.
Utan hinder av första stycket skall inrop godtagas, om *samtliga* berörda sakägare medger det. Sökanden *kan* medge att *inrop* godtas *fastän* förrättningskostnaderna *ej* har blivit täckta.	*Budet ska trots det godtas* om *alla* berörda sakägare medger det. Sökanden *får* medge att *ett bud* godtas *även om* förrättningskostnaderna *inte* har blivit täckta.

Inrop får ej mot sökandens bestridande godtagas, om exekutionsfordringen ej täcks.	*Om exekutionsfordran inte täcks får budet inte godtas om sökanden motsätter sig det.*

41 §

Sedan inrop har godtagits *skall inroparen omedelbart lämna föreskriven handpenning*. Kronofogdemyndigheten *kan* dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att *bereda inroparen* tillfälle att *anskaffa* handpenning, om uppehållet *ej* kan *antagas* medföra beaktansvärd olägenhet. *Lämnas ej* handpenning, *skall* fastigheten *ropas* ut på nytt.	*Handpenningen ska betalas genast efter det att ett bud* har godtagits. Kronofogdemyndigheten *får* dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att *ge den som har vunnit budgivningen* tillfälle att *få fram* handpenning, om uppehållet *inte* kan *antas* medföra beaktansvärd olägenhet. *Om* handpenning *inte betalas ska* fastigheten *bjudas* ut på nytt.
I fall som avses i *39 § skall* handpenning *lämnas* för varje *inrop*, även om fastigheten *skall ropas* ut på nytt. Om *inropet ej skall bestå*, *återlämnas* handpenningen.	I fall som avses i *39 och 39 a §§ ska* handpenning *betalas* för varje *vunnen budgivning*, även om fastigheten *ska bjudas* ut på nytt. Om *budet inte ska gälla*, *ska* handpenningen *återbetalas*.
Fullgör ej inroparen sin betalningsskyldighet enligt *35 § fjärde stycket,* är *inropet* ogiltigt.	*Om den som har vunnit budgivningen inte fullgör* sin betalningsskyldighet enligt *35 a §* är *budet* ogiltigt.

42 §

Sker ej inrop som godtas och fullföljs genom att handpenning *lämnas*, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *inrop* blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om *ej* sökanden avstår *därifrån*.	*Om det inte lämnas ett bud* som godtas och fullföljs genom att handpenning *betalas*, *ska ett* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *ett bud* blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *ska ett* nytt försäljningsförsök göras, om *inte* sökanden avstår *från det*.
Har två auktioner hållits utan att fastigheten har blivit såld och saknas anledning *antaga* att fastigheten kan säljas inom rimlig tid, får *kronofogdemyndigheten* avvisa begäran om nytt försäljningsförsök.	*Om* två auktioner *har* hållits utan att fastigheten har blivit såld och *det* saknas anledning *att anta* att fastigheten kan säljas inom rimlig tid, får *Kronofogdemyndigheten* avvisa *en* begäran om *ett* nytt försäljningsförsök.
Om ny auktion *skall* hållas*,* gäller *vad som sägs i* 18–41 §§. Anmälan av fordran eller rättighet som har skett för en auktion gäller även för senare auktion.	Om *en* ny auktion *ska* hållas gäller 18–41 §§. Anmälan av *en* fordran eller rättighet som har skett för en auktion gäller även för *en* senare auktion.
Skall nytt försäljningsförsök ej göras, skall utmätningen hävas.	

Detta gäller dock ej medel som har influtit eller inflyter med anledning av redan vidtagna åtgärder.

42 a §

Utmätningen ska hävas om ett nytt försäljningsförsök inte ska göras. Detta gäller dock inte för pengar som har betalats in eller som betalas in med anledning av redan vidtagna åtgärder.

43 §

När ny auktion hålls sedan *inrop* har blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *skall* handpenningen *tagas* i anspråk i den *mån det behövs* för att sammanlagt samma belopp *skall* uppnås som vid den förra auktionen *jämte* ränta *därå,* beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från tillträdesdagen till och med den nya tillträdesdagen och för att även förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen *skall* täckas. Detta gäller även om fastigheten säljs med förbehåll för rättighet som *ej* har förbehållits vid den förra auktionen eller ändrade förhållanden har inträtt. *Vad som ej behöver tagas i anspråk skall återlämnas när den nye inroparen har fullgjort sin betalningsskyldighet. Blir fastigheten ej såld vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.*

Hålls ej ny auktion*, skall* handpenningen användas till *betalning av* förrättningskostnader som har blivit onyttiga*. Vad som ej* behöver *tagas* i anspråk *skall återlämnas*.

När *en* ny auktion hålls sedan *ett bud* har blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *ska* handpenningen *tas* i anspråk i den *utsträckning som krävs* för att sammanlagt samma belopp *ska* uppnås som vid den förra auktionen *med* ränta *på beloppet* beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från tillträdesdagen till och med den nya tillträdesdagen och för att även förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen *ska* täckas. Detta gäller även om fastigheten säljs med förbehåll för *en* rättighet som *inte* har förbehållits vid den förra auktionen eller ändrade förhållanden har inträtt.

Den del av handpenningen som inte behöver tas i anspråk ska återlämnas när den som har vunnit den nya auktionen har fullgjort sin betalningsskyldighet. Om fastigheten inte blir såld vid den nya auktionen är hela handpenningen förverkad.

Om en ny auktion *inte hålls ska* handpenningen användas till *att betala de* förrättningskostnader som har blivit onyttiga*. Det som inte* behöver *tas* i anspråk *ska återbetalas*.

44 §

Sedan auktion som har lett till försäljning av fastigheten har *vunnit* laga kraft och köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt *35 § fjärde stycket, utfärdar kronofogdemyndigheten köpebrev*.

Visar inroparen att han har bjudit för annans räkning*, skall köpebrev* utfärdas till denne.

Kronofogdemyndigheten ska utfärda köpebrev när en auktion*,* som har lett till försäljning av fastigheten*,* har *fått* laga kraft och köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt *35 a §*.

Om den som har vunnit budgivningen visar att han *eller hon* har bjudit för *någon* annans räkning *ska köpebrevet* utfärdas till denne.

45 §

Sedan fastigheten har sålts *svarar* den *ej* för fordran som avses i 25 § första stycket 1.

Borgenär som har pantbrev kan *ej* efter *fastighetens försäljning mot köparen* göra gällande panträtt i fastigheten för större fordran än som har avräknats på köpeskillingen *jämte* utfäst ränta *därå* från tillträdesdagen samt framtida skadestånd och kostnad som föranleds av fordringsförhållandet.

Köparen blir personligen betalningsskyldig för *vad* som enligt överenskommelse har avräknats på den kontanta köpeskillingen *och den förre ägaren blir fri från ansvar härför*. I fall som avses i 44 § andra stycket blir även den som har *gjort inropet* betalningsskyldig.

När fastigheten har sålts *ansvarar* den *inte längre* för *en* fordran som avses i 25 § första stycket 1.

En borgenär som har pantbrev kan *inte,* efter *att fastigheten har sålts,* göra gällande panträtt i fastigheten mot köparen för *en* större fordran än som har avräknats på köpeskillingen *med* utfäst ränta *på beloppet* från tillträdesdagen samt framtida skadestånd och kostnad som föranleds av fordringsförhållandet.

Köparen blir personligen betalningsskyldig *och den förre ägaren blir fri från ansvar* för *det* som enligt överenskommelse har avräknats på den kontanta köpeskillingen. I fall som avses i 44 § andra stycket blir även den som har *vunnit budgivningen* betalningsskyldig.

46 §

Köpare som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt *35 § fjärde stycket* får tillträda fastigheten på den dag som *har bestämts för köpeskillingens fördelning*. *Han svarar* därefter för *ägares* skyldigheter i den *mån* de *skall* fullgöras efter tillträdesdagen.

Vill köparen att i sakägarförteckningen upptagen arrende- eller hyresrätt, som *ej* är skyddad enligt 33 § första stycket eller har förbehållits enligt 33 § andra stycket eller vid auktionen, *skall* upphöra,

En köpare som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt *35 a §* får tillträda fastigheten på den dag som *anges i 36 § första stycket. Köparen ansvarar* därefter för *de skyldigheter som ägaren har* i den *utsträckning* de *ska* fullgöras efter tillträdesdagen.

Köparen ska inom en månad från tillträdesdagen säga upp avtalet om denne vill att *en* i sakägarförteckningen upptagen arrende- eller hyresrätt, som *inte* är skyddad enligt 33 § första stycket eller har

åligger det honom att inom en månad från tillträdesdagen säga upp avtalet. I annat fall gäller avtalet mot *honom*. Beträffande den tidpunkt *vid vilken* arrende- eller hyresavtal *skall* upphöra med anledning av uppsägning gäller *vad som är föreskrivet* i fråga om uppsägning efter frivillig överlåtelse av fastighet.	förbehållits enligt 33 § andra stycket eller vid auktionen, *ska* upphöra. I annat fall gäller avtalet mot *köparen*. Beträffande den tidpunkt *då ett* arrende- eller hyresavtal *ska* upphöra med anledning av *en* uppsägning gäller *detsamma som* i fråga om uppsägning efter frivillig överlåtelse av *en* fastighet.
Om rätt i vissa fall för arrendator eller hyresgäst att begära förlängning av avtalet eller att få ersättning vid uppsägning *finns särskilda föreskrifter.*	*Det finns särskilda föreskrifter om rätten* för *en* arrendator eller hyresgäst att *i vissa fall* begära förlängning av avtalet eller att få ersättning vid uppsägning.
	48 §
Köparen skall fullgöra sin betalningsskyldighet enligt *35 § fjärde stycket* även om auktionen överklagas.	Köparen *ska* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt *35 a §* även om auktionen överklagas.
Utan hinder av att auktionen överklagas får köparen tillträda fastigheten på den bestämda dagen, om *ej dessförinnan* annat har *förordnats* enligt 18 kap. 12 eller 19 §. *Får han* på grund av sådant *förordnande ej* tillträda fastigheten och är hindret *ej* hävt inom tre månader från den bestämda tillträdesdagen, får *han* frånträda köpet och återfå *vad han har betalat jämte* upplupen ränta, om *han gör anmälan därom hos kronofogdemyndigheten* medan hindret *alltjämt* består.	*Köparen får* tillträda fastigheten på den bestämda dagen *trots att auktionen överklagas*, om *inte något* annat har *beslutats före tillträdet* enligt 18 kap. 12 eller 19 §. *Om köparen* på grund av *ett* sådant *beslut inte får* tillträda fastigheten och är hindret *inte* hävt inom tre månader från den bestämda tillträdesdagen, får *köparen* frånträda köpet och återfå *det som betalats med* upplupen ränta. *Det gäller dock endast* om frånträdet *anmäls till Kronofogdemyndigheten* medan hindret *fortfarande* består.
	49 §
När *någon* av flera gemensamt intecknade fastigheter *skall* säljas på auktion, har den som har fordran med panträtt *på grund av* den gemensamma inteckningen rätt att *indraga annan av de intecknade fastigheterna* i försäljningen*, om den svarar* för det intecknade beloppet *eller del av detta* före den fastighet som *skall* säljas. *Skall denna* säljas för panträttshavarens fordran eller för	När *en* av flera gemensamt intecknade fastigheter *ska* säljas på auktion, har den som har fordran med panträtt *enligt* den gemensamma inteckningen rätt att *begära att även en annan fastighet som omfattas av samma inteckning ska dras in* i försäljningen. *Det krävs då att den andra fastigheten ansvarar* för *hela eller delar av* det intecknade beloppet före den fastighet som *ska* säljas. *Om*

fordran *som har* lika eller bättre rätt, får han även *indraga* fastighet som *svarar* för inteckningen först efter den fastighet som *skall* säljas.	*försäljningen sker* för panträttshavararens fordran eller för *en* fordran *med* lika eller bättre rätt, får han *eller hon* även *dra in en* fastighet som *ansvarar* för inteckningen först efter den fastighet som *ska* säljas.
Yrkande om indragning *skall* framställas hos *kronofogdemyndigheten* senast vid bevakningssammanträdet. Fastighetens ägare *skall beredas* tillfälle att yttra sig över yrkandet. *Bevakningssammanträde och auktion skall inställas* och *nya tider* sättas ut, om det behövs för att yrkandet ska hinna prövas.	*Ett yrkande* om indragning *ska* framställas hos *Kronofogdemyndigheten* senast vid bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.* Fastighetens ägare *ska ges* tillfälle att yttra sig över yrkandet. *En auktion och i förekommande fall ett bevakningssammanträde ska ställas in* och sättas ut *på nytt*, om det behövs för att yrkandet ska hinna prövas.
Bifalls yrkandet, anses den indragna fastigheten utmätt *när* beslutet meddelas. *Den* får *ej* säljas innan beslutet har *vunnit* laga kraft.	*Om* yrkandet *bifalls* anses den indragna fastigheten utmätt *från och med den dag då* beslutet meddelas. *Fastigheten* får *inte* säljas innan beslutet har *fått* laga kraft.

51 §

Om samtliga fastigheter som besväras av gemensam inteckning *skall* säljas på auktion och *förhållande* som anges i 52 § andra stycket *ej föreligger*, *upprättas* gemensam sakägarförteckning för fastigheterna. *Rättighet* i någon av fastigheterna *skall härvid anses upplåten i dem alla*. Vid auktionen *ropas* fastigheterna ut gemensamt.	Om samtliga fastigheter som besväras av *en* gemensam inteckning *ska* säljas på auktion och *omständigheterna inte är sådana* som anges i 52 § andra stycket, *ska en* gemensam sakägarförteckning *upprättas* för fastigheterna. *En rättighet som är upplåten* i någon av fastigheterna *ska vid en sådan försäljning anses gälla i samtliga fastigheter*. Vid auktionen *ska* fastigheterna *bjudas* ut gemensamt.

52 §

Skall flera *av gemensamt intecknade* fastigheter *men ej alla* säljas på auktion, gäller 53–*55* §§.	*När* flera *men inte alla* fastigheter *som omfattas av en gemensam inteckning ska* säljas på auktion, gäller 53–*55 a* §§.
När samtliga fastigheter som besväras av gemensam inteckning *skall* säljas*, gäller likaledes 53–55 §§*, om	*Bestämmelserna i 53–55 a §§ gäller också* när samtliga fastigheter som besväras av *en* gemensam inteckning *ska* säljas, om
1. fastigheterna har olika ägare,	1. fastigheterna har olika ägare,

2. någon av fastigheterna med stöd av 49 § *har indragits i försäljningen*,	2. någon av fastigheterna *har dragits in i försäljningen* med stöd av 49 §,
3. någon av fastigheterna endast i andra hand *svarar* för *gemensam inteckning*,	3. någon av fastigheterna *ansvarar* endast i andra hand för *den gemensamma inteckningen*,
4. någon av fastigheterna besväras av särskild inteckning,	4. någon av fastigheterna besväras av *en* särskild inteckning,
5. någon fastighets ansvar för *gemensam inteckning ej avser* inteckningens hela belopp,	5. någon fastighets ansvar för *den gemensamma inteckningen inte omfattar* inteckningens hela belopp,
6. det yrkas av innehavare av *sådan* rättighet i någon av fastigheterna som *ej skall* bestå oavsett om fastigheten säljs, eller	6. det yrkas av *en* innehavare av *en* rättighet i någon av fastigheterna, som *inte ska* bestå oavsett om fastigheten säljs, eller
7. *det i* annat fall yrkas av ägare eller borgenär vars rätt kan bero *därav*.	7. *det i något* annat fall yrkas av en ägare eller borgenär vars rätt kan bero *av försäljningen*.
Yrkande som avses i andra stycket 6 eller 7 *skall* framställas senast vid bevakningssammanträdet.	*Ett yrkande* enligt andra stycket 6 eller 7 *ska* framställas senast vid bevakningssammanträdet eller, *om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.*

54 §

Vid auktionen *skall* fastigheterna *ropas* ut var för sig. Därefter *skall* de *ropas* ut gemensamt, om de har samma ägare. *Efterföljande* gemensamt *utrop skall* även *eljest äga rum,* om full betalning *ej* har uppnåtts för fordran för vilken samtliga fastigheter *svarar* eller fastigheternas ägare är *ense* om att de *skall ropas* ut gemensamt.	Vid auktionen *ska* fastigheterna *bjudas* ut var för sig. Därefter *ska* de *bjudas* ut gemensamt, om de har samma ägare. *Ett efterföljande* gemensamt *budgivningsförfarande ska* även *ske* om full betalning *inte* har uppnåtts för *en* fordran för vilken samtliga fastigheter *ansvarar* eller *om* fastigheternas ägare är *överens* om att de *ska bjudas* ut gemensamt.
Uppnås vid gemensamt *utrop* högre bud än summan av buden *vid* de särskilda *utropen, skall* budet *vid det* gemensamma *utropet* ha företräde. Den köpeskilling som har *bjudits vid* det gemensamma *utropet skall* fördelas på fastigheterna efter de värden som har *åsatts* dem i målet. *Fastighets* andel i den gemensamma köpeskillingen *utgör* dock minst vad som har bjudits för den fastigheten *vid särskilt utrop*. Har någon av fastig-	*Om det i ett* gemensamt *budgivningsförfarande uppnås ett* högre bud än summan av buden *i* de särskilda *budgivningsförfarandena ska* budet *i den* gemensamma *budgivningen* ha företräde. Den köpeskilling som har *erbjudits i* det gemensamma *budgivningsförfarandet ska* fördelas på fastigheterna efter de värden som har *fastställts för* dem i målet. *Varje fastighets* andel i den gemensamma köpeskillingen *ska* dock minst motsvara

heterna *ropats* ut med tillbehör som *ej* ingick i det värde efter vilket dess andel i köpeskillingen *skall* beräknas eller *ropats* ut utan tillbehör som omfattades av *nämnda värde*, *skall* den fastighetens värde *vid tillämpningen av det sagda* jämkas *efter vad som påkallas av nämnda* förhållande. *Uppgår i fråga om* någon av *fastigheterna dess* andel i köpeskillingen och andra tillgängliga medel *ej* till skyddsbeloppet och *skall därför frågan om den fastighetens försäljning förfalla*, *skall* de övriga fastigheterna *ropas* ut gemensamt.

Uppnås ej bud som *förslår till betalning av* någon del av *exekutionsfordringen*, får *ej* någon av fastigheterna säljas.

Har fastighet indragits i försäljningen med stöd av 49 §, skall den ursprungligen utmätta fastigheten ropas ut först. Om därvid ej uppnås bud som förslår till betalning av någon del av exekutionsfordringen, får fastigheten ej säljas. Blir den ej såld, skall ej heller den indragna fastigheten säljas.

Fastighet som endast i andra hand svarar för fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får ej säljas för den fordringen innan det har visat sig att betalning ej kan utgå ur den fastighet som svarar i första hand. I andra hand ansvarig fastighet får ej heller säljas, om dess ägare eller annan sakägare betalar den brist för vilken fastigheten skall svara eller ställer säkerhet för beloppet. Gemensamt utrop av fastigheterna behöver ej ske annat än om särskilda skäl föreligger.

det bud som har lämnats för fastigheten *i det särskilda budgivningsförfarandet*. Har någon av fastigheterna *bjudits* ut med tillbehör som *inte* ingick i det värde efter vilket dess andel i köpeskillingen *ska* beräknas eller *bjudits* ut utan tillbehör som omfattades av *det värdet*, *ska* den fastighetens värde jämkas *med hänsyn till detta* förhållande. *Om* någon av *fastigheternas* andel i köpeskillingen och andra tillgängliga medel *inte uppgår* till skyddsbeloppet och *fastigheten därmed inte ska säljas*, *ska* de övriga fastigheterna *bjudas* ut gemensamt.

Om det inte lämnas ett bud som *täcker* någon del av *exekutionsfordran*, får *inte* någon av fastigheterna säljas.

54 a §

Har en fastighet dragits in i försäljningen med stöd av 49 § ska den ursprungligen utmätta fastigheten bjudas ut först. Om det då inte uppnås ett bud som täcker någon

del av exekutionsfordran, får fastigheten inte säljas. Blir den inte såld, ska inte heller den indragna fastigheten säljas.

En fastighet som endast i andra hand ansvarar för en fordran med panträtt på grund av en gemensam inteckning får inte säljas för den fordran innan det har visat sig att betalning inte kan tas ur den fastighet som ansvarar i första hand. En fastighet som ansvarar i andra hand får inte heller säljas om dess ägare eller någon annan sakägare betalar den brist för vilken fastigheten ska ansvara eller ställer säkerhet för beloppet. Ett gemensamt budgivningsförfarande för fastigheterna ska endast genomföras om det finns särskilda skäl.

55 §

Om rättighet har förbehållits *vid* särskilt *utrop, skall* förbehållet *gälla även vid* efterföljande gemensamt *utrop*. Har rättigheten *ej* förbehållits *vid det särskilda utropet*, *tillämpas 39 §* även *vid* det gemensamma *utropet*.

Vid *tillämpning* av *40 § skall prövningen huruvida* avsevärt högre köpeskilling kan uppnås avse den sammanlagda köpeskillingen för samtliga fastigheter *som har ropats in vid auktionen.*

Handpenning skall lämnas efter varje *inrop*, även om *inropad* fastighet *skall ropas* ut på nytt. Om *inropet ej skall bestå*, *återlämnas* handpenningen.

Fordran som på grund av gemensam inteckning är förenad med panträtt i såld fastighet betalas kontant, om ej köparen och den som enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad avtalar annat.

Om *en* rättighet har förbehållits *i ett* särskilt *budgivningsförfarande*, *ska* förbehållet *även gälla i ett* efterföljande gemensamt *budgivningsförfarande*. Har rättigheten *inte* förbehållits *gäller 39 och 39 a §§* även *i* det gemensamma *budgivningsförfarandet*.

Vid *prövningen* av *om en* avsevärt högre köpeskilling kan uppnås *enligt 40 § ska bedömningen* avse den sammanlagda köpeskillingen för samtliga fastigheter *där bud har lämnats*.

En handpenning ska betalas efter varje *vunnen budgivning*, även om *en* fastighet *ska bjudas* ut på nytt. Om *budet inte ska gälla*, *ska* handpenningen *återbetalas*.

55 a §

En fordran som på grund av en gemensam inteckning är förenad

med panträtt i en såld fastighet ska betalas kontant, om inte köparen och den som enligt sakägarförteckningen ska få betalt avtalar om något annat.	

13 kap.

4 §

För fördelning av influtna medel skall kronofogdemyndigheten hålla fördelningssammanträde*,* när det är *föreskrivet i balken eller när det i annat fall* är oklart hur *medlen skall* fördelas.	*Kronofogdemyndigheten ska* hålla *ett* fördelningssammanträde när det är oklart hur *pengar ska* fördelas *eller om myndigheten av något annat skäl anser att det behövs.*
Sammanträde som ej har *blivit utsatt* i samband med *kungörande* av *auktion skall kungöras* särskilt, om det *är behövligt* med hänsyn till okända sakägare eller av annat skäl. *Kungörande skall ske* i god tid och på lämpligt sätt. Sökanden, gäldenären och andra kända sakägare *skall* kallas till sammanträdet.	*Ett sammanträde* som *inte* har *satts ut* i samband med *kungörandet* av *auktionen ska kungöras särskilt*, om det *behövs* med hänsyn till okända sakägare eller av *något* annat skäl. *Kungörelsen ska göras* i god tid och på *ett* lämpligt sätt. Sökanden, gäldenären och andra kända sakägare *ska* kallas till sammanträdet.

21 §

Bestämmelserna i 1, 13, 14 och 20 §§ gäller *ej i fråga om* sökanden i allmänt mål. *I* sådant mål gäller *ej* heller 4–6 §§, 7 § första–tredje styckena, 8 och 9 §§ annat än om fördelning *skall* ske med enskild borgenär eller om det *är särskilt föreskrivet att* fördelningssammanträde *skall hållas*. *Bestämmelsen i* 7 § tredje stycket *får ej tillämpas i allmänt mål*, om sökandens fordran berörs av tvisten.	Bestämmelserna i 1, 13, 14 och 20 §§ gäller *inte för* sökanden i *ett* allmänt mål. *För ett* sådant mål gäller *inte* heller 4–6 §§, 7 § första–tredje styckena, 8 och 9 §§ annat än om fördelning *ska* ske med *en* enskild borgenär eller om det *ska hållas ett* fördelningssammanträde. *I ett sådant mål gäller inte* 7 § tredje stycket, om sökandens fordran berörs av tvisten.

16 kap.

6 §[11]

Kronofogdemyndigheten *skall* vid behov *ombesörja* transport av egendom som *skall bortföras*, hyra utrymme för förvaring av egendomen och *vidtaga* andra liknande åtgärder som *föranleds av* avhysningen.	Kronofogdemyndigheten *ska* vid behov *ordna* transport av egendom som *ska föras bort*, hyra utrymme för förvaring av egendomen och *vidta* andra liknande åtgärder som *behövs för* avhysningen.

[11] Senaste lydelse 1985:983.

	Egendom som uppenbart saknar värde får kastas eller förstöras i samband med avhysningen. Detsamma gäller egendom som av något annat skäl inte bör förvaras, om egendomens värde inte kan antas vara betydande.
Innan åtgärd enligt första stycket vidtas, *skall parterna underrättas,* om det kan ha betydelse för dem.	*Parterna ska underrättas innan en* åtgärd enligt första *eller andra* stycket vidtas, om det kan ha betydelse för dem.
Den som har mottagit egendom för förvaring i fall som avses i första stycket har rätt till skälig ersättning av svaranden för förvaringen. Har egendomen inte hämtats tre månader efter avhysningen, får den som har *mottagit* egendomen sälja den och ta ut sin fordran ur köpeskillingen eller, om egendomen uppenbarligen saknar försäljningsvärde, *bortskaffa* den. Innan egendomen säljs eller *bortskaffas skall* svaranden*, om han kan nås, anmanas* att hämta egendomen*. Anmaningsskyldigheten anses fullgjord genom att anmaningen* har sänts i rekommenderat brev till *svarandens* kända adress. I övrigt tillämpas 5–7 §§ samt 10 § första och andra styckena lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser *skall vad* som sägs om beställaren avse svaranden och *vad* som sägs om näringsidkaren avse den som har mottagit egendomen för förvaring.	Den som har mottagit egendom för förvaring i *ett* fall som avses i första stycket har rätt till skälig ersättning av svaranden för förvaringen. Har egendomen inte hämtats tre månader efter avhysningen, får den som har *tagit emot* egendomen sälja den och ta ut sin fordran ur köpeskillingen eller, om egendomen uppenbarligen saknar försäljningsvärde, *kasta eller förstöra* den. Innan egendomen säljs*, kastas* eller *förstörs ska* svaranden *uppmanas* att hämta egendomen*, om han eller hon kan nås*. *Svaranden anses uppmanad om uppmaningen* har sänts i rekommenderat brev till *hans eller hennes* kända adress. I övrigt tillämpas 5–7 §§ samt 10 § första och andra styckena lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser *ska det* som sägs om beställaren avse svaranden och *det* som sägs om näringsidkaren avse den som har mottagit egendomen för förvaring.
	13 §
Beträffande verkställighet av beslut om kvarstad för fordran tillämpas *vad* som föreskrivs om utmätning i 4 kap. 2–7, 9 och 13–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24, 25 och 33–*35* §§, 5 och 6 kap. samt 12 kap. 3–5 §§.	*För* verkställighet av *ett* beslut om kvarstad för *en* fordran tillämpas *det* som föreskrivs om utmätning i 4 kap. 2–7, 9 och 13–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24, 25 och 33–*35 b* §§, 5 och 6 kap. samt 12 kap. 3–5 §§.
Kvarstad för fordran får *ej* läggas på lön eller annan förmån som	Kvarstad för *en* fordran får *inte* läggas på lön eller *en* annan förmån

avses i 7 kap. innan den har betalats ut och kan utmätas.	som avses i 7 kap. innan den har betalats ut och kan utmätas.

18 kap.

5 §[12]

Följande beslut får inte överklagas:

1. ett beslut genom vilket begäran om rättelse av utmätning enligt 4 kap. 33 eller 34 § eller av kvarstad för fordran enligt 16 kap. 13 § har *lämnats utan bifall*,	1. ett beslut genom vilket *en* begäran om rättelse av utmätning enligt 4 kap. 33 eller 34 § eller av kvarstad för fordran enligt 16 kap. 13 § har *avslagits*,

2. ett beslut genom vilket en rättighet inte har förbehållits enligt 12 kap. 33 § andra stycket,

3. ett beslut genom vilket en *förrättningsman* har förklarats jävig,	3. ett beslut genom vilket en *förrättningsperson* har förklarats jävig,
4. ett beslut i en fråga som avses i 17 kap. 4 § första stycket,	4. ett beslut i en fråga som avses i 17 kap. 4 § första stycket, *och*

5. ett beslut i en sådan fråga om verkställighet av en skiljedom som avses i 3 kap. 16 §.

13 §[13]

Den omständigheten att ett beslut *har meddelats* av en jävig *förrättningsman skall* inte *föranleda att beslutet hävs*, om jävet *uppenbarligen* inte har *inverkat på* beslutet.	*Ett* beslut av en jävig *förrättningsperson ska* inte *upphävas på grund av jävet*, om *det är uppenbart att* jävet inte har *påverkat* beslutet.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
2. Den nya 9 kap. 1 a § gäller inte om egendomen har sålts före ikraftträdandet.

[12] Senaste lydelse 1999:118.
[13] Senaste lydelse 1993:516.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 20 § lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	20 §
Vad som föreskrivs om bostadsrätt i *5 kap. 1 § 6 och* 6 kap. 3 § andra stycket i balken tillämpas även i fråga om andelsrätt i en förening, som *ej* är bostadsrättsförening, eller i ett handelsbolag eller ett aktiebolag, om det med andelsrätten följer rätt att besitta eller hyra en lägenhet.	*Det* som föreskrivs om *en* bostadsrätt i 6 kap. 3 § andra stycket i balken tillämpas även i fråga om *en* andelsrätt i en förening, som *inte* är *en* bostadsrättsförening, eller i ett handelsbolag eller ett aktiebolag, om det med andelsrätten följer *en* rätt att besitta eller hyra en lägenhet.
Bestämmelsen i 5 kap. 13 § första stycket i balken är *ej* tillämplig i fall då en hyresvärd eller jordägare enligt 34 § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken har rätt att kvarhålla egendom till säkerhet för en fordran hos en hyresgäst eller arrendator.	Bestämmelsen i 5 kap. 13 § första stycket i balken är *inte* tillämplig i fall då en hyresvärd eller jordägare enligt 34 § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken har rätt att kvarhålla egendom till säkerhet för en fordran hos en hyresgäst eller arrendator.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2.3 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 69 kap. 15 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
69 kap.	
15 §	
I fråga om verkställigheten tillämpas bestämmelserna i utsökningsbalken om	
– exekutiv myndighet m.m. i 1 kap.,	
– förfarandet hos Kronofogdemyndigheten i 2 kap.,	
– utmätning i 4 kap. 2–9 och 12–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24 och 25 §§, 29 § andra stycket, 31 och 33–*35 §§*,	– utmätning i 4 kap. 2–9 och 12–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24 och 25 §§, 29 § andra stycket, 31 och 33–*35 b §§*,
– undantag från utmätning i 5 kap.,	
– säkerställande av utmätning i 6 kap.,	
– beskrivning och värdering av utmätt fastighet m.m. i 12 kap. 3–5 §§,	
– förvaltning av utmätt fastighet i 12 kap. 6–10 §§,	
– verkställighet av beslut om kvarstad för fordran i 16 kap. 14 § första och tredje styckena samt 15 §, och	
– förrättningskostnader i 17 kap. 9 § första stycket.	

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2.4 Förslag till lag om ändring i kustbevakningslagen (2019:32)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § kustbevakningslagen (2019:32) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
4 §[1]	
En kustbevakningstjänsteman får, i den *mån* andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i den brottsbekämpande eller ordningshållande verksamheten, om	En kustbevakningstjänsteman får, i den *utsträckning* andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i den brottsbekämpande eller ordningshållande verksamheten, om

1. tjänstemannen möts med våld eller hot om våld,
2. någon som ska häktas eller anhållas eller annars med stöd i lag ska berövas friheten försöker undkomma eller tjänstemannen annars möts av motstånd när ett sådant frihetsberövande ska verkställas,
3. det är fråga om att avvärja en straffbelagd handling eller fara för liv, hälsa eller värdefull egendom eller för omfattande skada i miljön,
4. tjänstemannen med stöd i lag ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme, eller verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller någon annan liknande åtgärd, vid beslag eller något annat omhändertagande av egendom eller vid husrannsakan eller vid genomsökning på distans,
5. tjänstemannen med stöd i lag ska stoppa ett fartyg, fordon eller något annat transportmedel eller ska kontrollera ett fartyg eller fordon eller dess last, eller
6. tjänstemannen annars med stöd i lag ska bereda sig tillträde till eller spärra av en byggnad, ett rum eller ett område.

I fall som avses i första stycket 4 och 6 får våld mot en person användas endast om kustbevakningstjänstemannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd.

I 24 kap. brottsbalken och 42 d § lagen (2020:1173) om vissa utsläpp av växthusgaser finns också *föreskrifter* om rätten att i vissa fall använda våld.	I 24 kap. brottsbalken och 42 d § lagen (2020:1173) om vissa utsläpp av växthusgaser finns också *bestämmelser* om rätten att i vissa fall använda våld. *I 6 kap. 12 a § utsökningsbalken finns bestämmelser om rätten att använda våld inom ramen för biträde till Kronofogdemyndigheten.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

[1] Senaste lydelse 2025:907.

2.5 Förslag till lag om ändring i tullbefogenhetslagen (2024:710)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § tullbefogenhetslagen (2024:710) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
3 §	
En tulltjänsteman får, i den utsträckning andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i kontrollverksamheten eller den brottsbekämpande verksamheten, om	
1. tjänstemannen möts med våld eller hot om våld,	
2. någon som ska häktas, anhållas eller annars med stöd i lag berövas friheten försöker undkomma eller tjänstemannen annars möts av motstånd när ett sådant frihetsberövande ska verkställas,	
3. tjänstemannen med stöd i lag ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme,	
4. tjänstemannen ska verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller någon annan liknande åtgärd, vid beslag eller något annat omhändertagande av egendom, vid husrannsakan eller någon annan liknande åtgärd eller när en försändelse öppnas,	
5. tjänstemannen med stöd i lag ska stoppa ett fordon, ett fartyg eller något annat transportmedel eller ska kontrollera ett transportmedel eller dess last,	
6. tjänstemannen annars med stöd i lag ska bereda sig tillträde till eller spärra av en byggnad, ett rum eller ett område, eller	
7. tjänstemannen med stöd i lag har uppmanat någon att stanna och personen försöker undkomma eller annars gör motstånd när en sådan uppmaning ges.	
I fall som avses i första stycket 3, 4, 6 och 7 får våld mot en person användas endast om tulltjänstemannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd.	
I 24 kap. brottsbalken finns också bestämmelser om rätten att i vissa fall använda våld. I 7 kap. 9 § tullagen (2016:253) finns en hänvisning till 69 kap. 11 § skatteförfarandelagen (2011:1244) som föreskriver att Tullverket har rätt att använda våld eller tvång i samband med verkställighet av ett beslut om bevissäkring.	I 24 kap. brottsbalken finns också bestämmelser om rätten att i vissa fall använda våld. I 7 kap. 9 § tullagen (2016:253) finns en hänvisning till 69 kap. 11 § skatteförfarandelagen (2011:1244) som föreskriver att Tullverket har rätt att använda våld eller tvång i samband med verkställighet av ett beslut om bevissäkring. *I 6 kap. 12 a § utsökningsbalken finns bestämmelser om rätten att använda våld inom ramen för biträde till Kronofogdemyndigheten.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 20 § lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken i stället för lydelsen enligt lagen (2026:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:112	*Föreslagen lydelse*
	20 §[1]
Vad som föreskrivs om bostadsrätt i 5 kap. 1 § 6 i balken tillämpas även i fråga om andelsrätt i en förening, som inte är en bostadsrättsförening, eller i ett handelsbolag eller ett aktiebolag, om det med andelsrätten följer rätt att besitta eller hyra en lägenhet.	Bestämmelsen i 5 kap. 13 § första stycket i balken är inte tillämplig i sådana fall då en hyresvärd eller jordägare enligt 34 § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken har rätt att kvarhålla egendom till säkerhet för en fordran hos en hyresgäst eller arrendator.

[1] Ändringen innebär att första stycket tas bort.

3 Ärendet och dess beredning

I september 2014 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av utsökningsbalken och anslutande regler. Syftet med översynen var att modernisera regelverket och skapa förutsättningar för mer ändamålsenliga, effektiva och rättssäkra förfaranden.

Utredningen, som valde namnet Utsökningsutredningen, överlämnade i november 2016 betänkandet Ett modernare utsökningsförfarande (SOU 2016:81). En sammanfattning av betänkandet i nu aktuella delar finns i *bilaga 1*. Utredningens lagförslag i nu aktuella delar finns i *bilaga 2*. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Ju2016/08502).

Vissa av utredningens förslag har redan lett till lagstiftning, se propositionerna Löneutmätning och digitala ansökningar i utsökningsförfarandet (prop. 2020/21:161), Effektivare verktyg i utsökningsförfarandet (prop. 2021/22:197) och Snabbare och enklare verkställighet av myndighetsbeslut (prop. 2021/22:206).

I denna proposition behandlas de av Utsökningsutredningens återstående förslag som regeringen avser att gå vidare med. Övriga förslag föranleder inte någon vidare åtgärd.

I juni 2023 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av Ekobrottsmyndighetens förutsättningar att bekämpa den ekonomiska brottsligheten. I uppdraget ingick även att utreda om ytterligare brottsutredande myndigheter ska ha möjlighet att bistå Kronofogdemyndigheten vid utmätning på distans.

Utredningen, som valde namnet Utredningen om en organisation av en effektiv ekobrottsbekämpning (fortsättningsvis EBM-utredningen), överlämnade i juni 2025 betänkandet En ny organisation av ekobrottsbekämpningen (SOU 2025:81). En sammanfattning av betänkandet i nu aktuella delar finns i *bilaga 4*. Utredningens lagförslag i nu aktuella delar finns i *bilaga 5*. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i lagstiftningsärendet (Ju2025/01396).

I denna proposition behandlas de av EBM-utredningens förslag som berör utmätning och Kronofogdemyndighetens hantering av visst gods. Utredningens förslag i övrigt bereds vidare i Regeringskansliet.

Under beredningen av förslagen i propositionen har synpunkter inhämtats från Kronofogdemyndigheten.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 19 februari 2026 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 7*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 8*. Regeringen följer i huvudsak Lagrådets förslag, som behandlas i avsnitt 7.2 och 8.3 och i författningskommentaren. I förhållande till lagrådsremissens lagförslag görs dessutom vissa språkliga och redaktionella ändringar.

4 Utvidgade möjligheter till distansutmätning

4.1 Fler myndigheter ska kunna biträda Kronofogdemyndigheten

Regeringens förslag

Kronofogdemyndigheten ska få begära biträde vid utmätning även av Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Tullverket, om egendomen har påträffats i myndigheternas verksamhet.

Regeringens bedömning

Det behövs inga kompletterande bestämmelser om krav på dokumentation för de aktuella myndigheterna. Det behövs inte heller några nya sekretessbestämmelser till skydd för uppgifter som lämnas till Kronofogdemyndigheten i samband med biträde.

EBM-utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag och bedömning stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna, däribland *Kronofogdemyndigheten*, *Ekobrottsmyndigheten*, *Kustbevakningen* och *Tullverket*, tillstyrker förslaget och delar bedömningen eller har ingen invändning mot dem. Kronofogdemyndigheten anser att nuvarande möjligheter att begära biträde av polisen vid distansutmätningar fungerar mycket väl och välkomnar att de befintliga reglerna utvidgas. *Åklagarmyndigheten* menar att möjligheten till distansutmätning utgör ett effektivt verktyg för att säkra utmätningsbara tillgångar, men understryker behovet av tillräcklig utbildning för att säkerställa att möjligheten inte används när en utredning om självständigt förverkande i stället bör inledas. Åklagarmyndigheten pekar även på att det saknas en möjlighet för Kustbevakningen att inleda en utredning om självständigt förverkande och anser, liksom Kustbevakningen, att en sådan möjlighet bör utredas vidare. Även *Polismyndigheten* lämnar synpunkter av liknande slag och anser bl.a. att det bör införas en underrättelseskyldighet för Kustbevakningen om den i sin verksamhet påträffar egendom som inte kan förklaras av innehavarens legala inkomster. *Uppsala universitet (Juridiska fakultetsnämnden)* ifrågasätter om det är tillräckligt med utbildningsinsatser och internt arbete inom berörda myndigheter för att säkerställa att brottsvinster inte används för att betala kriminellas skulder och anser att det bör finnas en tydlig reglering om hur konkurrensen mellan förverkandebeslag och utmätning ska lösas. *Riksdagens ombudsmän* och *Sveriges advokatsamfund* framhåller vikten av dokumentation när biträde lämnas till Kronofogdemyndigheten, men delar utredningens bedömning att det saknas behov av att ytterligare reglera den frågan.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Möjligheten till distansutmätning bör utvidgas

Lös egendom som utmäts ska säkerställas så att egendomen inte kommer på avvägar innan den säljs. Normalt sker säkerställandet av lös egendom genom att Kronofogdemyndigheten vid en förrättning på plats tar egendomen i förvar, t.ex. när en förrättning genomförs i en bostad och utmätningsbar egendom påträffas i bostaden (6 kap. 4 § utsökningsbalken). Om en annan myndighet påträffar egendom i sin verksamhet och misstänker att egendomen bör utmätas förekommer det att myndigheten kontaktar Kronofogdemyndigheten. Om utmätning genomförs utan att Kronofogdemyndigheten är på plats – s.k. distansutmätning – kan egendomen säkerställas genom att Kronofogdemyndigheten beslutar att den andra myndigheten inte får lämna ut egendomen till någon annan än Kronofogdemyndigheten, ett s.k. förbudsmeddelande (6 kap. 7 § andra stycket). Ett förbudsmeddelande förutsätter dock att den som meddelandet riktas till har egendomen i sin besittning. För myndigheter anses det innebära att egendomen ska vara omhändertagen med stöd av det regelverk som myndigheten tillämpar, t.ex. som ett beslag (se JO:s beslut den 2 april 2014 i dnr 584-2013 och 666-2013).

Från augusti 2022 gäller nya regler som gör det möjligt för Kronofogdemyndigheten att i större utsträckning än tidigare utmäta egendom på distans. De nya reglerna innebär att Kronofogdemyndigheten kan begära biträde av Polismyndigheten för att ta utmätt egendom i förvar när utmätningsbar egendom påträffas i Polismyndighetens verksamhet (6 kap. 12 a §). Till skillnad från vad som gäller för andra myndigheter uppställs inget krav på att egendomen redan är omhändertagen, utan Polismyndigheten kan kontakta Kronofogdemyndigheten vid exempelvis ett tillslag för att kontrollera om myndigheten vill utmäta egendomen. Polismyndigheten ska inte på uppdrag av Kronofogdemyndigheten leta efter tillgångar men har en skyldighet att underrätta Kronofogdemyndigheten om egendom påträffas och det finns anledning att anta att den ska utmätas (6 kap. 25 § utsökningsförordningen [1981:981]). I praktiken kan en utmätning på distans gå till så att polisen vid en trafikkontroll stoppar en personbil och uppmärksammar att föraren bär på ett värdefullt föremål samtidigt som han eller hon har skulder hos Kronofogdemyndigheten. Polisen ska då kontakta Kronofogdemyndigheten och bistå myndigheten med att ta föremålet i förvar, om Kronofogdemyndigheten beslutar att det ska utmätas. Reglerna är även tillämpliga om Kronofogdemyndigheten beslutar om provisoriska åtgärder för att myndigheten behöver utreda äganderätten innan en utmätning kan genomföras samt i betalningssäkrings- och kvarstadsärenden (se 69 kap. 15 § skatteförfarandelagen [2011:1244] och 16 kap. 13 § utsökningsbalken).

Regleringen om utmätning på distans syftar till att öka möjligheten att säkerställa utmätt lös egendom i utsökningsprocessen. En utvidgning av regelverket skulle effektivisera processen ännu mer och ytterligare förbättra möjligheterna att tillgodose borgenärsintresset.

När reglerna om biträde vid distansutmätning infördes var ett uttalat syfte med regleringen att den indirekt kan utgöra ett led i arbetet med att förebygga och motverka brottslighet och vara ett verktyg för att slå mot ekonomisk vinning av brott (se prop. 2021/22:197 s. 20). Med den nya

förverkandeformen – självständigt förverkande – som började gälla i november 2024 har det blivit tydligare att den kriminella ekonomin som utgångspunkt ska bekämpas med förverkandelagstiftningen (se prop. 2023/24:144). Om det inte går att beslagta och förverka egendom med stöd av de nya förverkandereglerna vore det dock stötande att egendom hos kriminella som egentligen borde utmätas inte kan tas om hand. I detta avseende är utmätning på distans som ett led i att förebygga och motverka brottslighet fortfarande relevant.

Sett till det utmätta värdet har möjligheten till biträde vid utmätning på distans varit framgångsrik. Under 2023 och 2024 utmättes egendom till ett uppskattat värde av ca 93 miljoner kronor respektive 115 miljoner kronor på distans, jämfört med ca sju miljoner kronor årligen innan de nya reglerna infördes. Resultatet förbättrades ytterligare under 2025 då ca 117 miljoner kronor utmättes på distans.

Enligt regeringens mening kan regelverket göras än mer effektivt. Genom att utvidga reglerna till fler brottsbekämpande myndigheter kan fler borgenärer få betalt för sina fordringar. Det ökar också myndigheternas möjligheter att agera gemensamt mot kriminella aktörer och var något som efterfrågades redan när möjligheten att få bistånd av Polismyndigheten infördes (se prop. 2021/22:197 s. 21).

Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Tullverket ska kunna biträda vid utmätning på distans

Utredningen föreslår att reglerna om biträde vid utmätning på distans ska utvidgas till Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Tullverket. Ekobrottsmyndigheten bedriver brottsbekämpande verksamhet som innefattar polisverksamhet. Den skiljer sig inte i något relevant avseende från Polismyndighetens motsvarande verksamhet. Kustbevakningen har som främsta uppgift att bedriva sjöövervakning och att utföra räddningstjänst till sjöss. Inom ramen för detta arbete utövar myndigheten kontroll och tillsyn inom flera områden, såsom sjötrafik och gränsövervakning. I den brottsbekämpande verksamheten kan myndigheten bedriva egen förundersökningsverksamhet för vissa brott och bl.a. göra husrannsakan, kroppsvisitation och kroppsbesiktning. Kustbevakningen bistår även andra myndigheter med utredningsåtgärder vid misstanke om brott. Tullverket har till uppgift att kontrollera varuflödet in och ut ur Sverige. Myndigheten gavs i november 2024 utökade befogenheter i kontrollverksamheten och den brottsbekämpande verksamheten att bl.a. stoppa fordon, skyddsvisitera och öppna försändelser. Samtidigt fick myndigheten större möjligheter att leda förundersökning (se prop. 2023/24:132). Tullverket har även rätt att inleda förundersökning för vissa brottstyper och att använda straffprocessuella tvångsmedel, som att t.ex. göra husrannsakan, och kan biträda allmän åklagare vid förundersökning. Tullverket bistår i vissa fall även andra myndigheter, däribland Polismyndigheten, med utredningsåtgärder för brott som Tullverket inte får inleda förundersökning om.

Enligt regeringens mening kan det på goda grunder antas att det inom ramen för myndigheternas uppgifter i relativt stor utsträckning påträffas utmätningsbar egendom. Som utredningen konstaterar lär det vara särskilt vanligt i Ekobrottsmyndighetens verksamhet. Myndigheterna kan alltså återkommande befinna sig i situationer där det kan vara aktuellt att

kontakta Kronofogdemyndigheten för att efterhöra om utmätning bör ske. Som *Ekobrottsmyndigheten* framhåller är det rimligt att en polis har samma möjligheter att ta egendomen i förvar oberoende av om han eller hon arbetar för Polismyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten. Detsamma gäller i den utsträckning Kustbevakningen och Tullverket bedriver verksamhet på områden som angränsar den som Polismyndigheten bedriver, exempelvis i fråga om olika kontroller. Vad särskilt gäller Kustbevakningen är det ofta den enda brottsbekämpande myndigheten i havs- och sjömiljö. Som utredningen pekar på saknas det ofta anledning att ta utmätningsbar egendom som Kustbevakningen påträffar i beslag eller att omhänderta egendomen av andra skäl. I sådana situationer är det alltså inte möjligt att ens genom ett förbudsmeddelande säkerställa att egendomen inte försvinner innan en utmätning kan verkställas. Det finns enligt regeringens uppfattning berättigade förväntningar på att myndigheter inte låter egendom undgå utmätning på ett sätt som kan ses som att saker faller mellan stolarna. En reglering om utmätning på distans som omfattar även de aktuella myndigheterna skulle säkerställa att utmätningsbar egendom som påträffas i myndigheternas verksamhet inte undgår utmätning på grunder som kan uppfattas som formalistiska.

Bland annat med beaktande av att en utmätning av egendom indirekt kan utgöra ett led i arbetet med att förebygga och motverka brottslighet uppväger en utvidgning till fler myndigheter det intrång i den personliga integriteten som en åtgärd med stöd av regelverket innebär. För Ekobrottsmyndigheten liksom för Tullverket ligger en utvidgning också i linje med den senaste tidens utveckling att stärka myndigheternas brottsbekämpande roller inom den kriminella ekonomin, se exempelvis regeringsuppdraget för bl.a. dessa myndigheter att utveckla och stärka arbetet med återtagande av brottsvinster (Ju2024/00222).

Mot denna bakgrund anser regeringen att det bör bli möjligt för Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Tullverket att biträda vid distansutmätning. Med hänsyn till myndigheternas brottsbekämpande uppdrag bör detta liksom för Polismyndigheten kunna ske utan att myndigheternas roller sammanblandas och utan risk för att förtroendet för myndigheterna skadas. Det är dessutom en ordning som samtliga berörda myndigheter ställer sig bakom.

Det saknas skäl att utforma reglerna på något annat sätt än vad som gäller för Polismyndigheten. Kronofogdemyndigheten bör därför ha möjlighet att begära biträde av de nu aktuella myndigheterna även vid provisoriska åtgärder samt i betalningssäkrings- och kvarstadsärenden.

Utredningen berör även frågan om huruvida det finns skäl att för Tullverket och Kustbevakningen begränsa reglerna till enbart vissa verksamhetsområden. Ett skäl för detta skulle vara att det inte kan uteslutas att biträdesmöjligheten kan aktualiseras för personal som inte har utbildning i exempelvis att använda tvångsmedel. Det är dock inte obligatoriskt för Kronofogdemyndigheten att begära biträde när myndigheten underrättas om att egendom finns tillgänglig för utmätning och som utvecklas nedan kan biträdesmyndigheten avstå från att lämna en sådan underrättelse om det finns särskilda skäl. Att biträdesmyndigheten inte har personal på plats för att verkställa ett förvarstagande kan enligt regeringens uppfattning utgöra ett sådant skäl. Eventuella svårigheter att biträda Kronofogdemyndigheten bör liksom för Polismyndigheten kunna hanteras genom ett

gott samarbete mellan Kronofogdemyndigheten och den berörda myndigheten. Det finns därför inte skäl att för de tillkommande myndigheterna avgränsa biträdesmöjligheten till särskilda verksamhetsområden. I detta sammanhang är det värt att understryka att även andra omständigheter utöver praktiska svårigheter att fullgöra ett förvarstagande kan vara av betydelse för underrättelseskyldigheten och för vilka uppgifter som biträdesmyndigheten bör lämna till Kronofogdemyndigheten för att underlaget inför beslutet om utmätning ska vara så fullständigt som möjligt (jfr JO:s beslut den 26 januari 2026 i dnr 11591-2024).

Vissa remissinstanser, däribland *Åklagarmyndigheten*, påtalar vikten av att den utvidgade biträdesmöjligheten inte medför att egendom tas i förvar när en utredning om självständigt förverkande i stället bör inledas. Åklagarmyndigheten pekar även på att det saknas en möjlighet för Kustbevakningen att inleda en sådan utredning. Åklagarmyndigheten anser därför, liksom bl.a. *Kustbevakningen,* att en sådan möjlighet bör utredas vidare. Regeringen konstaterar att den utvidgning som föreslås inte innebär någon förändring av den nu gällande ordningen som innebär att förverkande går före utmätning. En kontakt med Kronofogdemyndigheten för att efterhöra om utmätning är aktuellt, bör alltså även i fortsättningen tas först när möjligheterna att ta egendomen i beslag eller i förvar av något annat skäl är uttömda. I detta lagstiftningsärende saknas det tillräckligt underlag för att överväga en särskild reglering av förhållandet mellan de olika åtgärderna. Regeringen utesluter dock inte att det kan finnas skäl att återkomma till frågan i ett annat sammanhang. Inte heller när det gäller möjligheten för Kustbevakningen att inleda en utredning om självständigt förverkande finns det underlag i det här lagstiftningsärendet för att överväga frågan.

Utredningen överväger i fråga om förhållandet mellan förverkande och utmätning om det bör införas en omvänd underrättelseskyldighet för Kronofogdemyndigheten när det gäller egendom i utsökningsverksamheten som skulle kunna bli föremål för förverkande. Enligt *Polismyndigheten* bör det i vart fall förtydligas i författningskommentaren till reglerna om biträde vid distansutmätning att en sådan underrättelseskyldighet kan finnas enligt befintliga regler. Regeringen konstaterar att det sedan den 1 april 2025 finns en skyldighet för Kronofogdemyndigheten att lämna en uppgift till en brottsbekämpande myndighet, om uppgiften behövs i den brottsbekämpande verksamheten (se 5 § lagen [2025:170] om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna). En uppgift ska inte lämnas om det finns en sekretessbestämmelse som är tillämplig på uppgiften och det står klart att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. Sedan den 1 december 2025 finns också en ny generell sekretessbrytande bestämmelse som möjliggör för myndigheter att under vissa förutsättningar lämna uppgifter om enskilda till andra myndigheter, bl.a. om det behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda brott (10 kap. 15 a § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]). Regleringen framstår som tillräckligt tydlig och något behov av att, såsom Polismyndigheten är inne på, förtydliga vad som gäller finns enligt regeringens mening inte.

När det gäller den praktiska tillämpningen i övrigt framgår det av utredningen att Polismyndigheten och Kronofogdemyndigheten efterhand

har kunnat åtgärda vissa problem i samband med omhändertagandet av egendom som initialt har funnits. Liknande problem som eventuellt kan uppstå för de tillkommande myndigheterna bör kunna lösas på samma sätt, i dialog mellan myndigheterna. Något behov av en särskild lagreglering av hur myndigheterna ska hantera egendom som säkerställs med stöd av de utvidgade reglerna finns därför inte. Den problematik som *Kronofogdemyndigheten* tar upp gällande egendom som inte hämtas ut behandlas i avsnitt 7.2.

Myndigheterna ska underrätta Kronofogdemyndigheten om utmätningsbar egendom påträffas även om sekretess annars gäller

En förutsättning för att Kronofogdemyndigheten ska få kännedom om påträffad egendom och möjlighet att besluta om utmätning är att de biträdande myndigheterna kan lämna upplysningar till Kronofogdemyndigheten, och på så sätt väcka frågan. Huvudregeln är att sekretess gäller mellan myndigheter, vilket innebär att det som utgångspunkt finns hinder mot att lämna uppgifter till en annan myndighet om sekretess gäller för uppgiften (8 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen). Sekretess kan gälla t.ex. vid förundersökning och annan brottsutredande verksamhet (18 kap. 1 § och 35 kap. 1 §).

För att underlätta samarbetet mellan myndigheter finns det bestämmelser som i olika situationer bryter sekretess. Som nämns ovan finns exempelvis en ny generell sekretessbrytande bestämmelse i 10 kap. 15 a § offentlighets- och sekretesslagen. Bestämmelsen innebär dock inte att uppgifter i tillräcklig omfattning kan lämnas vid biträde till Kronofogdemyndigheten. Därutöver finns t.ex. i 10 kap. 27 § samma lag den s.k. generalklausulen som, med vissa tillämpningsbegränsningar, innebär att sekretess inte hindrar att uppgifter lämnas till en annan myndighet om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda. När möjligheten för Kronofogdemyndigheten att begära biträde av Polismyndigheten infördes framhöll regeringen att uppgiftslämnande till Kronofogdemyndigheten med stöd av generalklausulen inte får ske rutinmässigt utan måste föregås av en verklig intresseavvägning i det enskilda fallet (se prop. 2021/22:197 s. 23). Man bedömde att det fanns ett behov av en särskild reglering som är anpassad för den aktuella situationen. En underrättelseskyldighet infördes därför i 6 kap. 25 § utsökningsförordningen. Enligt bestämmelsen ska Polismyndigheten underrätta Kronofogdemyndigheten, om Polismyndigheten i sin verksamhet påträffar egendom och det finns anledning att anta att egendomen kan utmätas. En underrättelse behöver dock inte lämnas om särskilda skäl talar mot det. Underrättelseskyldigheten medför i sin tur att den sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen blir tillämplig. Enligt den hindrar inte sekretess att en uppgift lämnas till en annan myndighet om uppgiftsskyldigheten följer av lag eller förordning. Det saknas skäl att behandla de tillkommande myndigheterna annorlunda. Underrättelseskyldigheten bör därför gälla även Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Tullverket. Det kan regleras i förordning.

De uppgifter som en annan myndighet lämnar till Kronofogdemyndigheten kan vara skyddsvärda och omfattas av sekretess där. Enligt 34 kap.

1 § offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess hos Kronofogdemyndigheten i ett mål eller ärende om utsökning och indrivning för en uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada eller men. Enligt 18 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess för en uppgift som hänför sig till en förundersökning i brottmål eller till en angelägenhet som avser användning av tvångsmedel i ett sådant mål eller i annan verksamhet för att förebygga brott, om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas om uppgiften röjs. Eftersom sekretessen gäller för en uppgift som hänför sig till de nämnda verksamheterna följer sekretessen med uppgiften om den lämnas vidare till Kronofogdemyndigheten från en annan myndighet. På samma sätt som gäller för Polismyndigheten kommer sekretessen enligt 18 kap. 1 § alltså att vara tillämplig på uppgifter som lämnas till Kronofogdemyndigheten och som hänför sig till Ekobrottsmyndighetens, Kustbevakningens och Tullverkets respektive brottsutredande verksamheter. Regeringen bedömer därför att det inte finns behov av att komplettera bestämmelserna om sekretess.

Krav på dokumentation när biträde lämnas till Kronofogdemyndigheten

Dokumentation av användning av tvångsmedel och andra myndighetsåtgärder som riktar sig mot enskilda och som innebär integritetsintrång fyller flera olika funktioner. Bland annat säkerställer dokumentationen allmänhetens insyn i myndigheternas verksamhet och den har ofta betydelse när ett ingripande ifrågasätts i efterhand. Ett sådant ingripande som ett biträde till Kronofogdemyndigheten innebär bör därför dokumenteras.

Allmänna regler om dokumentationsskyldighet finns i flera författningar. Av 21 § myndighetsförordningen (2007:515) framgår att det för varje beslut i ett ärende ska upprättas en handling som bl.a. visar dagen för beslutet och dess innehåll. Myndighetsförordningen gäller för förvaltningsmyndigheter under regeringen, däribland Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Tullverket. Ett krav på dokumentation finns även i förvaltningslagen (2017:900). Där anges det bl.a. att en myndighet som får uppgifter på något annat sätt än genom en handling snarast ska dokumentera dem, om de kan ha betydelse för ett beslut i ärendet (27 §). Det ställs också krav på dokumentation av beslut (31 §). Bestämmelserna är tillämpliga vid ett biträde till Kronofogdemyndigheten (jfr 3 §). Regeringen anser, liksom bl.a. *Riksdagens ombudsmän*, att det inte finns något behov av att vid sidan om dessa allmänna krav ytterligare reglera dokumentationsskyldigheten vid distansutmätning. Det är naturligtvis viktigt att myndigheterna har tydliga rutiner och riktlinjer för att efterleva kraven (jfr t.ex. JO:s beslut den 26 januari 2026 i dnr 11591-2024).

Regeringens förslag

Vid biträde till Kronofogdemyndigheten ska tulltjänstemän och kustbevakningstjänstemän ha rätt att använda försvarligt och proportionerligt våld.

Regeringens bedömning

Det finns inte behov av att införa en särskild reglering som ger rätt att hålla kvar en person i avvaktan på Kronofogdemyndighetens besked i frågan om biträde vid distansutmätning.

EBM-utredningens förslag och bedömning

Utredningens förslag och bedömning stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget och delar bedömningen eller har inga synpunkter på dem. *Svea hovrätt* påpekar att förslaget, som det är formulerat, enbart tillåter våldsanvändning inom ramen för myndigheternas biträde med att ta egendom i förvar, vilket enligt hovrätten inte omfattar tiden från det att egendomen upptäcks till dess att egendomen är tagen i förvar. Hovrätten ifrågasätter utredningens bedömning i fråga om rätten att kvarhålla en person i avvaktan på Kronofogdemyndighetens begäran om biträde och anser att det bör övervägas om inte den rätten bör regleras i lag. *Sveriges advokatsamfund* framhåller att det är av central betydelse att rättssäkerhetsgarantier säkerställs, särskilt för att motverka risken för godtyckliga ingripanden. *Företagarna* är tveksamma till förslaget i denna del och framhåller att förutsättningarna för våldsanvändning tydligt bör framgå av författningskommentaren, om förslaget genomförs.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Det förekommer att en person som ska fråntas egendom till följd av utmätning motsätter sig det. En polis som agerar i Polismyndighetens verksamhet har rätt till viss våldsanvändning för att genomföra en tjänsteåtgärd, förutsatt att våldet är proportionerligt och nödvändigt (10 § polislagen [1984:387]). För att möjligheten till biträde vid distansutmätning ska bli så effektiv som möjligt för övriga biträdesmyndigheter bör de ha tillgång till motsvarande verktyg för att ta egendom i förvar när en person motsätter sig åtgärden.

I 2 kap. regeringsformen tillförsäkras medborgarna ett antal grundläggande fri- och rättigheter gentemot det allmänna. Den bestämmelse som i detta sammanhang är av störst relevans anger att var och en är skyddad från påtvingat kroppsligt ingrepp (2 kap. 6 §). Denna rättighet får begränsas genom lag, men endast för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Begränsningen får aldrig gå utöver

vad som är nödvändigt eller utgöra ett hot mot den fria åsiktsbildningen (2 kap. 20 och 21 §§).

Myndigheternas respektive möjlighet att använda våld vid biträde till distansutmätning måste alltså ha ett tydligt stöd i lag. Enligt 2 kap. 19 § regeringsformen får lag eller annan författning inte meddelas i strid med Sveriges åtaganden på grund av den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). I detta sammanhang är det artikel 8 i konventionen som är av störst relevans. Den föreskriver att var och en har rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv. Rättigheten får inskränkas endast om det sker med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till statens säkerhet, den allmänna säkerheten eller landets ekonomiska välstånd, till förebyggande av oordning eller brott, till skydd för hälsa eller moral eller till skydd för andra personers fri- och rättigheter.

En polis som agerar inom Ekobrottsmyndighetens verksamhet har samma rätt till våldsanvändning som en polis som agerar i Polismyndighetens verksamhet. Bestämmelserna kompletteras även av reglerna om ansvarsfrihet i 24 kap. brottsbalken, som ger var och en rätt till visst våld som begås i nöd eller nödvärn mot ett påbörjat eller brottsligt angrepp på person eller egendom. Det finns därför inget behov av ytterligare reglering för att säkerställa att Ekobrottsmyndigheten har de verktyg som krävs för att fullgöra den uppgift som de utvidgade reglerna innebär.

För Kustbevakningens och Tullverkets tjänstemän finns bestämmelser om våldsanvändning samlade i kustbevakningslagen (2019:32) respektive tullbefogenhetslagen (2024:710). Av kustbevakningslagen framgår att en kustbevakningstjänsteman under vissa förutsättningar får använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i den brottsbekämpande och ordningshållande verksamheten (se 2 kap. 4 §). Våld får bl.a. användas om tjänstemannen möts med våld eller hot om våld och vid biträde vid omhändertagande av egendom, men endast i den utsträckning andra medel är otillräckliga och det är försvarligt med hänsyn till omständigheterna. Vid omhändertagande av egendom får våld mot person användas endast om tjänstemannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd. Sådant våld får också användas vid biträde vid omhändertagande av egendom i myndighetens kontroll- och tillsynsverksamhet (se 6 kap. 2 §). Därutöver innehåller lagen en bestämmelse som innebär att en kustbevakningstjänsteman endast får ingripa på ett sätt som är försvarligt med hänsyn till åtgärdens syfte och övriga omständigheter. Om tvång måste användas ska det ske endast i den form och den utsträckning som behövs för att uppnå det avsedda resultatet (se 2 kap. 1 §). För Tullverket finns motsvarande bestämmelser om våldsanvändning och proportionalitet i tullbefogenhetslagen. Rätten till våldsanvändning enligt den lagen gäller för myndighetens kontrollverksamhet och dess brottsbekämpande verksamhet (se 2 kap. 2 och 3 §§).

Huvudsyftet med en annan myndighets biträde vid distansutmätning är att bistå Kronofogdemyndigheten i utsökningsverksamheten. Även om reglerna indirekt utgör ett led i arbetet med att motverka och förebygga brottslig verksamhet delar regeringen utredningens bedömning att ett biträde inte kan anses ingå i myndigheternas brottsbekämpande verksamhet, ordningshållande verksamhet eller tillsyns- och kontrollverksamhet. Även myndigheterna själva är av samma uppfattning. Ett tydligt lagstöd för

rätten till våldsanvändning för Kustbevakningen och Tullverket vid biträde vid distansutmätning finns därför inte.

För att regleringen om biträde ska få avsedd effekt anser regeringen att det bör införas en möjlighet för Kustbevakningen och Tullverket att under vissa förutsättningar använda nödvändigt våld i samband med ett förvarstagande vid distansutmätning. Rätten bör begränsas till kustbevakningstjänstemän och tulltjänstemän som redan omfattas av krav på viss utbildning och i övrigt har särskilda befogenheter. Befogenheterna bör inte vara mer långtgående än vad som är nödvändigt och proportionerligt. De befintliga kraven på försvarlighet, nödvändighet och proportionalitet som gäller för myndigheternas våldsanvändning i övrigt bör därför gälla. Vidare är det tänkbart att det uppstår situationer där egendom ska tas från personer, inbegripet kriminella, som vill undkomma eller är våldsamma av andra skäl. Det är inte rimligt att i en sådan situation begränsa befogenheterna till vad som följer av reglerna om ansvarsfrihet i 24 kap. brottsbalken. En tjänsteman bör därför få använda våld på samma villkor som i den övriga verksamheten när han eller hon möts med våld eller hot om våld samt vid verkställande eller biträde vid omhändertagande av egendom. På samma sätt som gäller inom de andra verksamhetsområdena bör våld mot person inom ramen för ett omhändertagande av egendom endast få användas om en tjänsteman möts av motstånd.

De föreslagna reglerna motsvarar de som gäller för poliser när de utför motsvarande tjänsteuppgifter och vad som numera gäller enligt kustbevakningslagen respektive tullbefogenhetslagen. Befogenheterna har bedömts som nödvändiga och proportionerliga och i överensstämmelse med regleringen i 2 kap. regeringsformen och Europakonventionen. Regeringen bedömer att detsamma gäller i fråga om den föreslagna utvidgningen av befogenheterna till att omfatta även uppgiften att biträda vid distansutmätning. Rätten att använda våld bör omfatta hela skeendet, dvs. från det att egendomen påträffas och myndigheten blir skyldig att underrätta Kronofogdemyndigheten till dess att egendomen är säkrad. Till skillnad från *Svea hovrätt* anser regeringen att detta kommer till tydligt uttryck genom att rätten till våldsanvändning gäller inom ramen för myndigheternas biträde med att ta egendomen i förvar. För att åstadkomma ett tydligt och lättillgängligt regelverk är det lämpligt att detta regleras i anslutning till bestämmelserna om biträde i utsökningsbalken.

Vad gäller rätten att kvarhålla en person i avvaktan på Kronofogdemyndighetens biträdesbegäran är utgångspunkten att en sådan åtgärd kräver stöd i lag på samma sätt som rätten till våldsanvändning. En sådan åtgärd kan innebära en inskränkning av rörelsefriheten (se 2 kap. 8 § regeringsformen) och får därmed som framgår ovan bara vidtas under vissa förutsättningar (se 2 kap. 20 och 21 §§ regeringsformen). Även i Europakonventionen finns regler som garanterar skydd mot frihetsberövanden (artikel 5) och inskränkningar i rörelsefriheten (artikel 2 i fjärde tilläggsprotokollet). Även dessa rättigheter får begränsas under vissa förutsättningar. Justitieombudsmannen har i flera beslut uttalat sig om gränserna för när kvarhållanden kan godtas utan uttryckligt lagstöd (se t.ex. JO:s beslut den 3 mars 2022 i dnr 933-2020 och JO 2024/25 s. 296). Exempelvis har det av reglerna för vissa tvångsmedel underförstått ansetts följa ett visst utrymme för den som ska utföra åtgärden att begränsa en

enskilds rörelsefrihet för att rätten att bruka tvångsmedlet i fråga ska bli verkningsfullt (se t.ex. prop. 2015/16:6 s. 64 och JO 2018/19 s. 340).

Av de uppgifter som Polismyndigheten och Kronofogdemyndigheten har lämnat till utredningen framgår att det vid distansutmätning inhämtas ett muntligt beslut om utmätning från Kronofogdemyndigheten inom ett par minuter, vilket sker parallellt med Polismyndighetens egen kontrollverksamhet, eller annan verksamhet. I praktiken förekommer det inte annat än mycket kortvariga kvarhållanden, som längst några minuter. Det har inte heller framkommit att det har funnits ett behov för Polismyndigheten att kunna hålla kvar någon person utöver vad som är tillåtet inom ramen för den egna kontrollen eller verksamheten. Det saknas skäl att anta att detsamma inte kommer att gälla för de tillkommande myndigheterna. Till skillnad från *Svea hovrätt* instämmer regeringen därför i utredningens bedömning att det inte finns något behov av en särskild reglering av frågan om kvarhållande av personer i samband med utmätning på distans.

4.3 Personuppgiftsbehandling

Regeringens bedömning

De myndigheter som berörs av förslagen om biträde vid distansutmätning kan behandla personuppgifter med stöd av befintlig personuppgiftsreglering.

EBM-utredningens bedömning

Utredningens bedömning stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna delar bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning

När reglerna om biträde vid distansutmätning infördes för Polismyndigheten ansågs personuppgiftsbehandlingen med anledning av förvarstagandet av egendom inte kräva att myndigheten samlar in nya personuppgifter. Det bedömdes i stället handla om uppgifter som myndigheten redan behandlar med stöd av brottsdatalagen (2018:1177). Enligt regeringens mening saknas det skäl att i förhållande till de tillkommande myndigheterna göra någon annan bedömning i den utsträckning myndigheterna behandlar personuppgifter på det brottsutredande området. Personuppgiftsbehandlingen sker då med stöd av brottsdatalagen och myndigheternas särskilda brottsdatalagar.

Det kommer emellertid att kunna förekomma att egendom tas i förvar endast som ett led i biträdet till Kronofogdemyndigheten, dvs. utanför det brottsutredande området. Som framgår av avsnitt 4.1 bör en sådan åtgärd dokumenteras. Utredningen bedömer att en åtgärd att ta egendom i förvar för Tullverkets och Kustbevakningens del i detta avseende medför be-

handling av personuppgifter som inte görs i brottsbekämpande syfte och som därmed inte omfattas av personuppgiftsbehandling på brottsdatalagens område. I stället är det då fråga om ny uppgiftsbehandling.

För Tullverkets del gäller för annan verksamhet än brottsbekämpning lagen (2001:185) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet, (tulldatabaslagen) och förordningen (2001:646) med samma namn (tulldatabasförordningen). Den 2 april 2026 ersätts regleringen av en ny lag och förordning, tulldatalagen (2026:127) respektive tulldataförordningen (2026:158), se prop. 2025/26:88. Dessa författningar, både nuvarande och kommande, kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning [EU] 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) och lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen). De gäller i all verksamhet som Tullverket bedriver, med undantag för den brottsbekämpande verksamheten och viss administrativ verksamhet. För Kustbevakningen gäller kustbevakningsdatalagen (2019:429). Den lagen gäller vid behandling av personuppgifter i Kustbevakningens operativa verksamhet som rör sjöövervakning, räddningstjänst, samordning av civila behov av sjöövervakning, förmedling av civil sjöinformation, och internationellt samarbete.

Vid de brottsbekämpande myndigheterna, liksom hos Kronofogdemyndigheten, förekommer också viss personuppgiftsbehandling som inte omfattas av registerförfattningarna. Sådan behandling genomförs då i stället med stöd av den generella dataskyddsregleringen i EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen. Enligt 2 kap. 1 § dataskyddslagen får personuppgifter behandlas med stöd av artikel 6.1 c i EU:s dataskyddsförordning, om behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige ska kunna fullgöra en rättslig förpliktelse som följer av lag eller någon annan författning, av kollektivavtal eller av beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning. Av 2 kap. 2 § i samma lag framgår att personuppgifter får behandlas med stöd av artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning, om behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse som följer av en reglering som ovan eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning enligt lag eller annan författning. Enligt artikel 6.1 c i EU:s dataskyddsförordning är behandling av personuppgifter laglig om behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som den personuppgiftsansvarige har. Enligt artikel 6.1 e i förordningen är behandling av personuppgifter laglig om behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Enligt artikel 6.3 ska grunden för behandlingen fastställas i enlighet med unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt. Syftet med behandlingen ska fastställas i den rättsliga grunden. Unionsrätten eller den nationella rätten ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

En insamling och överföring av uppgifter för att biträda Kronofogdemyndigheten kommer att följa av en rättslig förpliktelse som kan tas in i förordning och är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse. Syftet med behandlingen fastställs i den rättsliga grunden och under-

rättelseskyldigheten uppfyller ett mål av allmänt intresse. Den är också proportionell mot det legitima mål som eftersträvas. Regleringen i EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen ger alltså, tillsammans med de nämnda registerförfattningarna stöd för personuppgiftsbehandling av det slag som aktualiseras vid myndigheternas förvarstagande även inom kontrollverksamheten och annan verksamhet som inte är brottsbekämpande. Det saknas mot den bakgrunden behov av ytterligare reglering i fråga om myndigheternas personuppgiftsbehandling.

5 Moderna försäljningsmetoder

5.1 Nuvarande ordning för försäljning av utmätt egendom

En betalningsförpliktelse som framgår av en exekutionstitel, exempelvis en dom, verkställs enligt det förfarande som regleras i utsökningsbalken. Verkställigheten sker genom utmätning av egendom och genomförs av Kronofogdemyndigheten. Om fordran (skulden) inte betalas av gäldenären leder utmätningen normalt till att Kronofogdemyndigheten säljer egendomen (exekutiv försäljning). Detta sker som huvudregel på offentlig auktion. Genom auktionsförfarandet kan intressenter i öppen konkurrens med varandra genom bud ange det pris de är villiga att betala. Denna försäljningsmetod har i allmänhet en prishöjande effekt.

Före 2014 utgick regleringen i utsökningsbalken och utsökningsförordningen från att auktioner ska hållas på en fysisk plats vid en viss tidpunkt (traditionell auktion). Efter förslag i prop. 2013/14:43 genomfördes lagändringar som möjliggjorde försäljning av lös egendom på auktion med modern teknik, t.ex. elektroniskt på internet (e-auktion). Motsvarande lagändringar har inte gjorts för fast egendom, registrerade skepp, registrerade luftfartyg och intecknade reservdelar till luftfartyg. För sådana tillgångar genomförs alltså auktionerna fortfarande på traditionellt sätt och intressenter måste som utgångspunkt vara fysiskt närvarande.

Vid offentlig auktion bestäms priset på egendomen genom det bud som accepteras. Det sker genom att bud och överbud lämnas till dess att budgivningen upphör. Ett vinnande bud (inrop) får som utgångspunkt inte godtas om det är sannolikt att en avsevärt högre köpeskilling kan uppnås. Om egendomen inte blir såld ska ett nytt försäljningsförsök göras. Om även det misslyckas och det saknas anledning att anta att egendomen kan säljas inom rimlig tid, ska ytterligare försäljningsförsök inte göras.

Kronofogdemyndigheten får ge någon annan i uppdrag att hålla en auktion. Ett sådant uppdrag kan lämnas till ett auktionsföretag, en advokat, en fastighetsmäklare eller en annan lämplig person. En försäljning genom ett sådant uppdrag ska genomföras i enlighet med vad som föreskrivs i utsökningsbalken och utsökningsförordningen.

Under vissa förutsättningar kan lös egendom säljas under hand. Kronofogdemyndigheten ska då begära in anbud. En sådan begäran görs genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar samt på Kronofogdemyndighetens eller någon annan webbplats, eller på något annat lämpligt sätt.

Underhandsförsäljning ska användas om det är sannolikt att ett sådant förfarande leder till en högre köpeskilling och om metoden även i övrigt är ändamålsenlig. I första hand tar försäljningsmetoden sikte på egendom som endast intresserar en viss grupp eller ett begränsat antal personer och som har ett förhållandevis högt värde, exempelvis maskiner av särskilt slag.

Underhandsförsäljning av lös egendom genomförs av Kronofogdemyndigheten. Det finns inte möjlighet att lämna försäljningsuppdraget till någon annan, som exempelvis ett auktionsföretag eller en fastighetsmäklare. För vissa moment, exempelvis inhämtande av anbud, kan myndigheten dock anlita en fastighetsmäklare eller en annan lämplig person.

Fast egendom kan säljas under hand i större utsträckning än lös egendom. En underhandsförsäljning får genomföras om det bedöms vara mer ändamålsenligt än försäljning på auktion och om övriga förhållanden, exempelvis belastande rättigheter, är tillräckligt utredda. Vid bedömningen av om det är ändamålsenligt ska särskild hänsyn tas till möjligheten att få ett högre försäljningspris än vid auktion.

Underhandsförsäljning av fast egendom ska som utgångspunkt genomföras av fastighetsmäklare eller någon annan lämplig person. Om det är mer ändamålsenligt får Kronofogdemyndigheten i stället begära in anbud. Om egendomen inte säljs under hand ska den normalt bjudas ut till försäljning på auktion.

5.2 Fast egendom ska få säljas genom e-auktion

Regeringens förslag

Förfarandet för försäljning av utmätt fast egendom på offentlig auktion ska moderniseras och göras teknikneutralt, så att bud kan lämnas på andra sätt än muntligen, exempelvis genom elektronisk budgivning på internet (e-auktion). Olika budgivningssätt ska även kunna kombineras i ett och samma auktionsförfarande.

Motsvarande ändringar ska göras beträffande exekutiv försäljning av registrerade skepp, registrerade luftfartyg och intecknade reservdelar till luftfartyg.

Betalning av handpenning ska göras genast efter det att auktionen har vunnits.

Kronofogdemyndigheten ska besluta om auktionsform efter att ha hört sökanden, gäldenären och andra kända sakägare vars rätt berörs av försäljningen.

Utsökningsutredningens förslag

Utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen föreslår inte att betalningsfristen för handpenningen ska ändras från omedelbart till genast.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning emot dem.

Skälen för regeringens förslag

Ett modernt budgivningsförfarande ska införas för fast egendom

De nuvarande bestämmelserna om försäljning av fast egendom på exekutiv auktion är utformade för att auktioner ska hållas på traditionellt vis, alltså på en viss plats där fysiskt närvarande intressenter lämnar muntliga bud. Sedan utsökningsbalken trädde i kraft 1982 har den tekniska utvecklingen i samhället varit omfattande. En avgörande förändring är tillkomsten av internet och de nya försäljningssätt som har utvecklats till följd av det. Denna utveckling har medfört att balkens krav på traditionella auktioner har blivit föråldrat. Utmätt fast egendom säljs i konkurrens med försäljning av motsvarande egendom på den privata marknaden, där webbplatser för e-marknadsplatser och e-auktioner används av både företag och enskilda. Dessa webbplatser kan rikta sig till intressenter både inom och utanför Sverige.

De fördelar som motiverade moderniseringen av försäljningsförfarandet för lös egendom gör sig gällande även för fast egendom. Antalet möjliga köpare ökar, eftersom intressenter kan delta i budgivningen oavsett var de befinner sig. Budgivningen blir inte bunden till en viss plats och kan pågå under en längre tid. Dessa faktorer har en prishöjande effekt genom att de ökar efterfrågan på egendomen. Det leder i allmänhet till att försäljningspriset blir högre jämfört med försäljning på en traditionell auktion. Vidare kan kostnaden för försäljningen förväntas vara oförändrad eller minska.

Efter att försäljningsförfarandet moderniserades för lös egendom 2014 har de förväntade effekterna infriats. Fördelarna har varit så påtagliga att Kronofogdemyndigheten därefter i huvudsak har sålt lös egendom på e-auktion. Lagändringarna syftade till att effektivisera försäljningen, förbättra resultatet och anpassa förfarandet till modern teknik (se prop. 2013/14:43). Kronofogdemyndigheten har kunnat konstatera att kostnaderna för kungörelser, auktionslokaler och förvaring av egendom har minskat och att betydligt fler spekulanter har kunnat delta i budgivningen. Enligt utredningen har myndighetens försäljningshandläggare uppfattningen att försäljningspriserna har blivit högre. De positiva effekterna kan förväntas bli likartade för fast egendom med undantag för att kostnad för förvaring inte är aktuell.

En ytterligare fördel är att en e-auktion ofta kan genomföras kortare tid efter utmätningen, vilket minskar den totala tiden för försäljningsförfarandet. Försäljningen kan därmed ske med den effektivitet som bör krävas av förfarandet.

Ett modernt försäljningsförfarande för fast egendom är således mer effektivt och leder normalt till ett bättre resultat vid försäljningen, vilket gynnar både gäldenärer och borgenärer. Det senare är det primära syftet vid en exekutiv försäljning (prop. 1980/81:8 s. 619). För att en exekutiv försäljning av fast egendom ska ge ett så bra ekonomiskt resultat som möjligt bör alltså reglerna om auktionsformen moderniseras och göras teknikneutrala, så att bud kan lämnas på annat sätt än muntligen, exempel-

vis elektroniskt på e-auktion. Regleringen bör anpassas till modern teknik på motsvarande sätt som har gjorts för lös egendom. De bestämmelser i utsökningsbalken som behöver ändras avser främst själva budgivningen. Det krävs att de uttryckliga kraven på muntlighet i budgivningen tas bort, eftersom det kravet hindrar att bud lämnas skriftligen eller elektroniskt. Det bör också klargöras att budgivning kan ske på andra sätt än muntligen genom att utsökningsbalkens uttryck inrop ersätts av det mer neutrala uttrycket bud (jfr prop. 2013/14:43 s. 13). På så sätt tydliggörs det att bud kan lämnas även på andra sätt, t.ex. elektroniskt. Genom dessa ändringar blir regleringen teknikneutral och möjliggör att exekutiva auktioner anpassas till kommande samhälls- och teknikutveckling.

Ett modernt budgivningsförfarande även för annan egendom

De fördelar som motiverar en modernisering av försäljningsförfarandet för fast egendom gör sig gällande även för registrerade skepp, registrerade luftfartyg och intecknade reservdelar till luftfartyg. Det finns därför skäl att på motsvarande sätt ändra förfarandet för sådan egendom så att den kan säljas med moderna auktionsmetoder. För att möjliggöra förändringen bör motsvarande lagändringar som för fast egendom göras i utsökningsbalkens regler om auktionsformerna för dessa egendomsslag.

Tidsfrist för betalning av handpenning

Vid försäljning av lös egendom på auktion ska köpeskillingen som huvudregel betalas genast efter det att ett bud har godtagits (9 kap. 5 § utsökningsbalken). Betalningsfristen är densamma oavsett om försäljning sker genom traditionell auktion eller e-auktion. Betalning på e-auktion görs i allmänhet med kontokort, banköverföring eller något annat elektroniskt betalningssätt. När moderna auktionsmetoder infördes för lös egendom bedömde regeringen att dessa betalningssätt uppfyller kravet på betalning genast och att det inte fanns skäl att ändra kravet till snarast (se prop. 2013/14:43 s. 15–16). Kravet på betalning genast har därefter tillämpats i enlighet med den bedömningen.

Vid köp av fast egendom, registrerat skepp, registrerat luftfartyg eller registrerade reservdelar till luftfartyg ska handpenningen i stället betalas omedelbart (10 kap. 20 §, 11 kap. 1 § och 12 kap. 41 §). Någon skillnad mellan uttrycken torde inte vara avsedd och varken en betalning omedelbart eller genast hindrar att betalningen görs genom en banköverföring, kontokort eller liknande. Det finns ändå skäl att använda samma uttryck för betalningen, oavsett vilken egendom det handlar om. I lagtexten bör det därför anges att betalningen ska göras genast även vid köp av fast egendom, registrerat skepp, registrerat luftfartyg och registrerade reservdelar till luftfartyg.

Kronofogdemyndigheten ska bestämma auktionsform

De fördelar som e-auktioner medför gör att det i många fall är lämpligt att försäljning av fast egendom, registrerade skepp, registrerade luftfartyg och intecknade reservdelar till luftfartyg genomförs på sådan auktion. Det kommer emellertid även fortsättningsvis att förekomma försäljningsärenden där det är mer ändamålsenligt att hålla en traditionell auktion. Ett exempel på detta är exekutiv försäljning av fast egendom där nyttjanderätt

är upplåten och där bestämmelserna om dubbla utrop därmed ska tillämpas (12 kap. 33 och 39 §§ utsökningsbalken). En rättighet som har upplåtits i fastigheten och som har bättre rätt än utsökningsfordran är skyddad vid försäljning utan särskilt förbehåll. Om rättigheten har sämre rätt än utsökningsfordran ska Kronofogdemyndigheten göra en skadlighetsbedömning för att avgöra om det finns anledning att anta att rättigheten belastar fastigheten till beaktansvärd skada för en innehavare av fordran med bättre rätt. Saknas det sådan anledning ska rättigheten särskilt förbehållas vid försäljningen. Om det tvärtom finns anledning att anta att rättigheten påverkar en fordran med bättre rätt ska rättigheten inte förbehållas. Då ska det i stället göras en prövning av hur rättigheten påverkar fastighetens värde genom ett särskilt budgivningsförfarande med dubbla utrop. Fastigheten ropas då först ut utan förbehåll för rättigheten och därefter med förbehåll. Om flera rättigheter är upplåtna i fastigheten ropas den ut flera gånger. Det bud som skyddar flest rättigheter ges företräde. Det finns även möjlighet för en rättighetshavare att lämna ett ekonomiskt tillskott för att skydda sin rättighet. Om ett sådant tillskott lämnas och det finns flera rättigheter, men tillskottet inte ensamt kan skydda rättigheten, kan det bli aktuellt med ett särskilt utrop för att bedöma om rättigheten ändå ska skyddas. Om borgenären godtar ett bud anses fordran vara täckt.

Vid ett budgivningsförfarande med dubbla utrop måste alltså olika frågor hanteras och bedömas under en pågående auktion. Om flera utrop ska göras ska betalning av handpenning ske efter varje inrop. Om inropet inte ska bestå, ska handpenningen återlämnas. Dessutom måste ett tillskott som lämnas av en rättighetshavare hanteras under själva förfarandet. Bedömningen av vilket bud som har företräde kan påverkas av borgenärens agerande. Eftersom förfarandet är förhållandevis komplicerat behöver Kronofogdemyndigheten kunna förklara för budgivare vad som gäller vid de olika utropen. Därför kan det ofta finnas skäl att hålla en traditionell auktion.

Det är inte möjligt att göra en heltäckande bedömning av vilken auktionsform som är lämplig i varje enskild situation. Regeringen föreslår därför att Kronofogdemyndigheten ska besluta om vilken auktionsform som är lämplig i det enskilda fallet. Det avgörande för beslutet bör vara hur komplex den aktuella försäljningen är och vilken auktionsform som kan förväntas ge det bästa försäljningspriset. Beträffande det senare får det betydelse om intressenterna kan förväntas ha ett stort behov av att själva undersöka egendomen.

Eftersom det kan finnas flera sakägare med olika uppfattning i frågan bör dessa inte ges någon beslutanderätt över auktionsformen. För att deras intressen inte ska eftersättas bör Kronofogdemyndigheten emellertid vara skyldig att höra sakägarna om huruvida de har några synpunkter på vilken auktionsform som bör användas. *Kronofogdemyndigheten* framför att myndigheten vill kunna höra sakägarna om lämplig auktionsform innan auktionen kungörs. Regeringens förslag innebär att sakägarna kan tillfrågas innan kungörandet, så länge det sker senast när sakägarförteckningen har upprättats.

Den som är missnöjd med Kronofogdemyndighetens beslut om auktionsform bör kunna överklaga det i samband med att försäljningsbeslutet överklagas.

När en traditionell auktion ska hållas innebär moderniseringen av försäljningsförfarandet att Kronofogdemyndigheten bör kunna tillåta intressenter att följa och delta i auktionen via videolänk. Kronofogdemyndigheten bör även kunna besluta att bud får lämnas på annat sätt än muntligen vid en traditionell auktion, så att olika budgivningssätt kombineras.

5.3 Bevakningssammanträde ska inte längre vara obligatoriskt

Regeringens förslag

Ett bevakningssammanträde ska inte längre vara obligatoriskt vid försäljning av fast egendom, utan ska endast hållas när Kronofogdemyndigheten bedömer att det behövs. Om ett bevakningssammanträde inte ska hållas, ska Kronofogdemyndigheten bestämma en tidpunkt då en fordran eller rättighet senast ska anmälas.

Information om bevakningssammanträdet eller tidpunkten då en fordran eller rättighet senast ska anmälas ska anges i kungörelsen av auktionen.

Utsökningsutredningens förslag

Utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen föreslår att ett bevakningssammanträde också ska kunna hållas när det finns behov av det vid försäljning av lös egendom.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Kronofogdemyndigheten* avstyrker att ett bevakningssammanträde ska kunna hållas vid försäljning av lös egendom, eftersom någon sakägarförteckning inte upprättas vid sådan försäljning och då det enligt myndigheten är oklart vilken rättsverkan ett sådant sammanträde skulle få.

Skälen för regeringens förslag

Vid försäljning av fast egendom ska det hållas ett bevakningssammanträde (12 kap. 19 § utsökningsbalken). Sammanträdet hålls före auktionen och Kronofogdemyndigheten ska uppmana den som har en fordran eller rättighet som bör beaktas vid auktionen att anmäla den senast vid sammanträdet. När bevakningssammanträdet har avslutats upprättas en sakägarförteckning. Om en fordran inte tas upp i sakägarförteckningen innebär det att den får utdelning bara om det uppkommer ett överskott vid försäljningen. Parterna är därmed på förhand införstådda med vilka fordringar som ska beaktas vid fördelningen av medel från försäljningen.

När annan egendom ska säljas av Kronofogdemyndigheten hålls inte något bevakningssammanträde. Vid försäljning av lös egendom i allmänhet (enligt 9 kap.) upprättas inte heller någon sakägarförteckning, utan i stället en preliminär sammanställning av bevakade fordringar. En borge-

när har möjlighet att anmäla en fordran senare, dock senast vid fördelningen. Kronofogdemyndigheten är alltså inte bunden av den preliminära fordringssammanställningen och beslut om vilka fordringar som har förmånsrätt fattas först vid fördelningen av medel. Regeringen gör samma bedömning som Kronofogdemyndigheten och anser därmed att det inte bör införas en möjlighet att hålla bevakningssammanträde för lös egendom.

För fast egendom kan det i många fall vara motiverat att hålla ett bevakningssammanträde. I vissa fall är emellertid fordringar och rättigheter tillräckligt utredda även utan ett sådant sammanträde. Det finns då inte skäl att hålla ett sammanträde. Ett fortsatt obligatoriskt krav på bevakningssammanträde i dessa situationer medför minskad effektivitet och onödiga kostnader.

Vid en traditionell auktion kan ett bevakningssammanträde hållas på samma dag och plats som auktionen. Detta kommer inte att vara möjligt i många fall till följd av regeringens förslag om ett moderniserat budgivningsförfarande med bl.a. e-auktioner (se avsnitt 5.2). Det hittillsvarande kravet på ett obligatoriskt bevakningssammanträde skulle motverka fördelarna med moderniseringen. Regeringen anser därför att det inte längre bör vara obligatoriskt att hålla ett bevakningssammanträde vid försäljning av fast egendom. Ett sådant bör i stället enbart hållas om Kronofogdemyndigheten bedömer att det finns behov av det. Om något sammanträde inte ska hållas, bör Kronofogdemyndigheten i stället bestämma en tidpunkt då en fordran eller rättighet senast ska anmälas. Den tidpunkten motsvarar då den frist som bevakningssammanträdet annars utgör i flera avseenden.

Kronofogdemyndigheten bör även fortsättningsvis upprätta en sakägarförteckning innan auktionen. Om ett bevakningssammanträde inte hålls bör sakägarförteckningen fastställas genom en särskild förrättning. En sådan förrättning behöver inte hållas offentligt utan kan genomföras som en s.k. skrivbordsförrättning.

5.4 Fördelningssammanträde ska hållas vid behov

Regeringens förslag

Vid försäljning av fast egendom, registrerade skepp, registrerade luftfartyg och intecknade reservdelar till luftfartyg ska ett fördelningssammanträde hållas när det är oklart hur pengar ska fördelas eller om Kronofogdemyndigheten av något annat skäl anser att det behövs.

Om ett fördelningssammanträde inte ska hållas ska Kronofogdemyndigheten bestämma en tidpunkt då den obetalda delen av köpeskillingen ska betalas. Vid försäljning av fast egendom ska Kronofogdemyndigheten då även besluta om tillträdesdag.

Information om fördelningssammanträdet eller tillträdesdagen ska anges i kungörelsen av auktionen.

Utsökningsutredningens förslag

Utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen föreslår också att Kronofogdemyndigheten ska besluta om tillträdesdag när ett fördelningssammanträde ska hållas.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag

Reglerna om fördelning av inbetalda medel innebär att Kronofogdemyndigheten ska hålla ett fördelningssammanträde när det är oklart hur medlen ska fördelas eller när det är särskilt föreskrivet att ett fördelningssammanträde ska hållas (13 kap. 4 § utsökningsbalken). Det finns sådana föreskrifter, som gör det obligatoriskt med ett fördelningssammanträde, vid försäljning av fast egendom, registrerade skepp, registrerade luftfartyg och intecknade reservdelar till luftfartyg.

Enligt regeringens mening bör ett fördelningssammanträde inte längre vara obligatoriskt. Ett sådant bör i stället endast hållas när det är oklart hur medlen ska fördelas eller om det behövs av något annat skäl. Det finns nämligen inga sakliga skäl för att Kronofogdemyndigheten ska vara skyldig att hålla ett fördelningssammanträde enbart på grund av egendomens typ. Behovet av sammanträde kan visserligen vara större för vissa egendomsslag, men det finns inte alltid ett sådant behov. Egendomens beskaffenhet bör i stället beaktas vid bedömningen av om ett sammanträde är motiverat.

Dagen för fördelningssammanträdet utgör tillträdesdagen vid försäljning av fast egendom (12 kap. 36 §). När ett sammanträde ska hållas finns det enligt regeringens bedömning inte skäl att ändra den ordningen. I de fall ett sammanträde inte ska hållas, bör Kronofogdemyndigheten bestämma en tillträdesdag. Före kungörandet av auktionen bör Kronofogdemyndigheten därför fatta beslut om huruvida ett fördelningssammanträde ska hållas eller inte. Information om fördelningssammanträde eller tillträdesdag bör anges i kungörelsen av auktionen.

Fördelningssammanträdet utgör också fristen för när den obetalda delen av köpeskillingen senast ska vara betald (12 kap. 35 §). Om ett sådant sammanträde inte ska hållas bör betalning i stället göras senast vid den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer, dock senast på tillträdesdagen.

Kronofogdemyndigheten tillstyrker förslagen men anser att den dag till vilken ränta ska löpa bör anges i lag. Detta för att undvika att räntan måste bevakas reservationsvis till följd av att dagen annars blir okänd, vilket medför onödigt merarbete för både borgenärer och Kronofogdemyndigheten. Synpunkten grundar sig på att det enligt den hittillsvarande regleringen är obligatoriskt med fördelningssammanträde när en sakägarförteckning ska upprättas och att perioden för räntans beräkning då är känd vid upprättandet av förteckningen, eftersom den löper till och med dagen för fördelningssammanträdet.

När ett fördelningssammanträde inte ska hållas måste räntan beräknas på något annat sätt. Enligt regeringens uppfattning finns det emellertid en avgörande invändning mot att den dag till vilken räntan ska löpa anges i lag. Ränta skulle då nämligen komma att utgå för en period som inte motsvarar de faktiska förhållandena. Exempelvis skulle en borgenär kunna få rätt till ränta för en tidsperiod efter det att medlen har fördelats och fordran har betalats. Beroende på om den faktiska fördelningsdagen infaller före eller efter den i lag angivna dagen skulle antingen gäldenärer eller borgenärer missgynnas. En sådan vinst för borgenären och motsvarande förlust för gäldenären, eller omvänt, strider mot de rättsliga grunderna för en räntefordran.

Det finns emellertid ett sätt att minska uppkomsten av onödigt merarbete inom ramen för regeringens förslag. Kronofogdemyndigheten kan, innan sakägarförteckningen upprättas, bestämma en dag för när myndigheten avser att meddela fördelningsbeslutet. Myndigheten kan sedan planera för att meddela beslutet den preliminära dagen, på ett likartat sätt som vid motsvarande planering för den dag då ett fördelningssammanträde ska hållas. På detta sätt skapas en preliminär fördelningsdag. Vid upprättandet av sakägarförteckningen kan myndigheten då utgå från den preliminära dagen vid beräkningen av respektive räntefordran. Kronofogdemyndigheten bör ha möjlighet att planera för detta i samband med fastställandet av tillträdesdag, som ska anges i kungörelsen av auktionen när ett fördelningssammanträde inte ska hållas. Genom att i så stor utsträckning som möjligt meddela fördelningsbeslutet på den preliminära dagen kan myndigheten minimera uppkomsten av onödigt merarbete. I de fall då Kronofogdemyndigheten måste meddela fördelningsbeslutet en annan dag är det ofrånkomligt att räntefordringarna måste beräknas på nytt. Detta framstår dock som ett mindre problem.

5.5 Underhandsförsäljning av bostadsrätter

Regeringens förslag

Bostadsrätter ska vid exekutiv försäljning kunna säljas under hand på motsvarande villkor som fast egendom. Underhandsförsäljningen ska, förutom av Kronofogdemyndigheten, kunna genomföras av någon annan lämplig person, exempelvis en fastighetsmäklare. Vid sådan försäljning ska anbud inte behöva begäras in.

Utsökningsutredningens förslag

Utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningens förslag är begränsat till att endast omfatta underhandsförsäljning genom fastighetsmäklare och gör inget undantag från skyldigheten att begära in anbud. Utredningen föreslår inte några lagändringar i denna del, utan enbart förordningsändringar.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Kronofogdemyndigheten* tillstyrker förslaget men invänder att det behöver utformas på ett sådant sätt att fastighetsmäklare inte ska vara skyldiga att begära in anbud.

Skälen för regeringens förslag

Bostadsrätter kan säljas på offentlig auktion eller under hand. Vid försäljning på auktion har Kronofogdemyndigheten möjlighet att delegera försäljningen till en fastighetsmäklare, ett auktionsföretag, en advokat eller någon annan lämplig person. Någon motsvarande möjlighet finns inte vid underhandsförsäljning. Vid försäljning av fast egendom under hand är huvudregeln däremot att Kronofogdemyndigheten ska ge en registrerad fastighetsmäklare eller en annan lämplig person i uppdrag att bjuda ut fastigheten till försäljning. Om det med hänsyn till fastighetens beskaffenhet eller i övrigt framstår som ändamålsenligt kan Kronofogdemyndigheten begära in anbud (12 kap. 29 § utsökningsförordningen).

En fastighetsmäklare eller en annan lämplig person kan alltså anförtros att sälja fast egendom eller bostadsrätter på offentlig auktion och fast egendom under hand. En fastighetsmäklare har givetvis den kompetens som krävs för att sälja en bostad, oavsett om den utgör fast eller lös egendom. Underhandsförsäljning av en bostadsrätt kan inte anses vara mer komplicerad än motsvarande försäljning av en fastighet. Det finns därmed ingen anledning att ifrågasätta att en fastighetsmäklare också skulle kunna sälja en utmätt bostadsrätt under hand med tillräcklig skicklighet. Även någon som inte är fastighetsmäklare men som har tillräcklig kompetens bör kunna ges ett sådant uppdrag. Ett ytterligare skäl för detta är att regleringen då motsvarar den som gäller vid försäljningsuppdrag för fast egendom. Den som får i uppdrag att genomföra en sådan försäljning bör vara skyldig att följa den ordning som anges i utsökningsbalken och utsökningsförordningen. Enligt regeringens mening uppfyller en underhandsförsäljning genom fastighetsmäklare eller en annan lämplig person de krav som bör ställas på att förfarandet ska vara rättssäkert. Kronofogdemyndigheten kan också i det enskilda fallet bestämma villkor för försäljningen, t.ex. om lägsta köpeskilling.

Möjligheten att anlita en fastighetsmäklare för underhandsförsäljning har flera avgörande fördelar. En fastighetsmäklare har, med sina kontakter och spekulantregister, oftast bättre förutsättningar än Kronofogdemyndigheten att nå relevanta intressenter. En fastighetsmäklare kan också visa bostadsrätten vid fler tillfällen, bistå med kalkyler för boendekostnader och förmedla kontakter till kreditgivare. Försäljning med hjälp av en fastighetsmäklare bör därför i regel leda till ett högre försäljningspris och ett bättre resultat. En sådan försäljning kan också genomföras snabbare och effektiviserar därmed förfarandet.

Eftersom arbetsuppgifter som i dag utförs av Kronofogdemyndigheten kan övertas av bl.a. fastighetsmäklare kommer en sådan ordning att innebära en minskad arbetsbelastning för myndigheten. Kronofogdemyndigheten har uppskattat att införandet av denna möjlighet skulle frigöra drygt en årsarbetskraft som kan omfördelas till andra arbetsuppgifter.

Enligt regeringens mening finns det alltså flera fördelar med förslaget, särskilt att det är effektivt och kan förväntas leda till ett högre försäljningspris. Några egentliga nackdelar finns inte. Det finns inte heller några sakliga skäl till att bostadsrätter och fast egendom ska behandlas olika i detta avseende. Kronofogdemyndigheten bör därför få möjlighet att ge en fastighetsmäklare eller en annan lämplig person i uppdrag att sälja en bostadsrätt under hand.

Till skillnad från utredningen bedömer regeringen att det bör genomföras både lagändringar och förordningsändringar för att bostadsrätter ska kunna säljas under hand på ett sätt som liknar en sådan försäljning av fast egendom. Förutsättningarna för underhandsförsäljning av bostadsrätter bör regleras på motsvarande sätt som för underhandsförsäljning av fast egendom. Även om skillnaderna mellan den befintliga regleringen av underhandsförsäljning av lös egendom i 9 kap. 8 § första stycket utsökningsbalken och den om underhandsförsäljning av fast egendom i 12 kap. 57 § första stycket i stor utsträckning är språkliga, underlättar det både för Kronofogdemyndigheten och andra om reglerna ser så lika varandra ut som möjligt.

Det krävs också en lagändring för att underhandsförsäljningen av bostadsrätter inte ska behöva följa samma regler som sådan försäljning av annan lös egendom när det gäller inhämtande av anbud (se 9 kap. 9 § utsökningsbalken och 9 kap. 13–17 §§ utsökningsförordningen). De reglerna innebär att anbud måste begäras in av de som kan tänkas vara intressenter och att ett bud inte kan accepteras förrän anbudsfristen gått ut. Sådana krav skulle i många fall hindra eller försvåra en underhandsförsäljning.

Sakägarna bör ges möjlighet att yttra sig i frågan om huruvida försäljningen bör ske under hand. Även om sakägare sällan har synpunkter på försäljningsformen är det viktigt att de ges insyn i förfarandet och möjlighet att påverka beslutet. Eftersom sakägarna kan ha olika uppfattning i frågan bör det vara Kronofogdemyndigheten som fattar beslut i frågan.

6 Ändamålsenligt skydd för gäldenärens behov

6.1 Bostadsrätter ska utmätas som småhusfastigheter

Regeringens förslag

En bostadsrätt ska kunna utmätas på samma sätt som en småhusfastighet. Bestämmelsen som undantar bostadsrätter från utmätning i vissa fall ska därför tas bort.

Utsökningsutredningens förslag

Utredningens förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Rädda Barnen* instämmer i att skyddet mot utmätning inte bör vara olika beroende på gäldenärens val av boendeform, men anser att detta i stället bör åstadkommas genom att även småhusfastigheter ges motsvarande skydd som bostadsrätter.

Skälen för regeringens förslag

En bostadsrätt till en lägenhet är, liksom en hyresrätt, lös egendom. Det innebär att reglerna om utmätning av bostadsrätter i flera avseenden skiljer sig från reglerna om utmätning av villafastigheter, som är fast egendom. En bostadsrätt som en gäldenär har som stadigvarande bostad kan under vissa förutsättningar undantas från utmätning enligt bestämmelserna om skydd för beneficium, dvs. undantag utifrån gäldenärens behov (5 kap. 1 § utsökningsbalken). Syftet med beneficiebestämmelsen är att gäldenären och hans eller hennes familj av sociala skäl ska vara skyddad från utmätning av den stadigvarande bostaden. Det finns ingen motsvarande bestämmelse om utmätningsfrihet för en gäldenär som bor i en småhusfastighet. Vid utmätning behandlas alltså gäldenärer som har investerat i sitt boende olika enbart utifrån vilken boendeform de har valt.

Bestämmelsen om att bostadsrätter som utgångspunkt är undantagna från utmätning infördes 1971. Då var värdet på bostadsrätter lågt, även med beaktande av det dåvarande penningvärdet. Det skedde sedan ingen större prisutveckling fram till 1981 när regleringen togs in i utsökningsbalken. I förarbetena uttalas att en bostadsrättshavare har samma behov av skydd för sin bostad som en hyresgäst (prop. 1971:12 s. 89).

Till följd av den mycket stora värdeökning som skett för ägda bostäder i allmänhet och bostadsrätter i synnerhet är det inte längre självklart att jämföra en bostadsrätt med en hyresrätt när det gäller möjligheten till utmätning. Värdeökningen har sedan 1980-talet varit kraftig och långt högre än inflationen, med undantag för ett fåtal kortare perioder, bl.a. i början av 1990-talet. Prisutvecklingen har medfört att bostadsrätter kommit att representera betydande värden och de är numera i allmänhet värda avsevärt mer än när beneficiebestämmelsen infördes. En tvårumslägenhet om 60 kvadratmeter har i genomsnitt kostat cirka 300 000 kronor (1996), 500 000 kronor (2000) och 2 700 000 kronor (2024). Numera har bostadsrätter ofta ett högre värde än en småhusfastighet med motsvarande bostadsyta och i flera storstäder motsvarar värdet av en bostadsrättslägenhet ofta en betydligt större småhusfastighet. Enligt regeringens mening talar redan värdeutvecklingen starkt mot att behålla ett särskilt undantag för bostadsrätter och därmed en skillnad i förhållande till småhusfastigheter.

Värdeutvecklingen på bostadsrätter har dessutom i förlängningen kommit att innebära att gäldenärer behandlas olika beroende på var i landet de bor. Enligt bestämmelsen gäller utmätningsfriheten inte om det med hänsyn till gäldenärens behov och bostadsrättens värde skulle vara oskäligt att bostadsrätten undantas. Utifrån den regeln har det i praxis utvecklats gränsvärden som används som en utgångspunkt för bedömningen av hur högt värde en bostadsrätt kan ha utan att det är oskäligt att den undantas. Bostadsrätter som är avsedda som familjebostäder och vars värde inte i

väsentlig utsträckning överstiger 300 000 kronor (2004) är utmätningsfria, medan mindre bostadsrätter bara kan undantas från utmätning om värdet är lägre (se rättsfallet NJA 2004 s. 373). Det aktuella gränsvärdet fastställs i praxis efter beaktande av den allmänna förändringen av penningvärdet. Att gränsvärdena är relativt låga medför att bostadsrätter i städer i allmänhet inte undantas från utmätning. Gäldenärer med en bostadsrätt i andra delar av landet kan däremot få behålla bostaden till följd av lägre bostadspriser på orten. Det finns starka principiella invändningar mot att gäldenärer behandlas olika enbart utifrån var i landet de bor.

Skälen för att beneficieregeln för bostadsrätter infördes var det sociala skyddsbehov som finns för just bostäder. Det skyddsbehovet är fortfarande tydligt, men enligt regeringens mening är behovet lika starkt för alla som äger sitt boende. En gäldenär som bor i en småhusfastighet har inte ett mindre skyddsbehov än en gäldenär som bor i en bostadsrätt. Följaktligen talar inte heller detta för att just bostadsrätter ska ha en särställning och behandlas annorlunda än småhusfastigheter.

Enligt regeringens mening kan det sociala skyddsbehovet för bostadsrätter tillgodoses även om beneficiebestämmelsen upphävs. Kronofogdemyndigheten ska nämligen i varje enskilt utmätningsärende göra en försvarlighetsbedömning (4 kap. 3 §) och proportionalitetsbedömning (se avsnitt 8.2). Det innebär bl.a. att en utmätning av viss egendom endast får genomföras om det belopp som kan beräknas komma in, efter avdrag för kostnaderna i förfarandet, ger ett överskott som gör åtgärden försvarlig. Hänsyn ska då tas till gäldenärens intresse av att bostaden inte mäts ut. Om det finns barn i bostaden ska även FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och barnets (tredje mans) intresse av att bostaden inte mäts ut beaktas. Det innebär en avvägning mellan å ena sidan gäldenärens och barnets behov av skydd för sin hemmiljö och å andra sidan borgenärens intresse av att utnyttja det ekonomiska värdet i bostaden. För att kunna göra den avvägningen ska Kronofogdemyndigheten även utreda hur ingripande en utmätning skulle bli för ett barn (se rättsfallet NJA 2021 s. 1065). I avsnitt 8.1 föreslår regeringen att en uttrycklig bestämmelse om barnets bästa ska tas in i utsökningsbalken.

Regeringen föreslår mot denna bakgrund att bostadsrätter ska utmätas på samma sätt som småhusfastigheter. Detta kan åstadkommas genom att beneficiebestämmelsen upphävs. Till skillnad från *Rädda barnen* anser regeringen att det är det lämpligaste sättet att uppnå en likabehandling av gäldenärer. Med förslaget behandlas gäldenärer då lika oberoende av vilken form av ägt boende de har valt och var i landet de bor. Därmed kommer inte längre gäldenärer som har investerat i sitt boende att behandlas olika på ett sätt som inte kan motiveras.

Förslaget medför emellertid inte bara en önskvärd likabehandling av gäldenärer utan också av borgenärer. Genom ändringen kommer en borgenärs möjlighet att få betalt för sin fordran inte längre att påverkas av gäldenärens val av boendeform eller bostadsort. Det skapar förutsebarhet för borgenärerna och bidrar till att upprätthålla förtroendet för utmätningssystemet genom att undantag från utmätning endast görs när det är sakligt motiverat.

6.2 Ökat utrymme för att undanta pengar för underhåll

Regeringens förslag

Utrymmet för att undanta bl.a. pengar för längre tid än en månad ska utökas genom att rekvisitet synnerliga skäl ändras till särskilda skäl.

Utsökningsutredningens förslag

Utredningens förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare* anser att den föreslagna ändringen inte är tillräcklig och föreslår att gäldenärer även ska få undanta medel till ett visst belopp som en buffert.

Skälen för regeringens förslag

Bland annat pengar och annat sparande kan undantas från utmätning, om tillgången krävs för gäldenärens underhåll till dess att en inkomst som täcker behovet kan väntas (5 kap. 1 § utsökningsbalken). För att ett sådant undantag ska kunna medges för längre tid än en månad krävs synnerliga skäl. Rekvisitet synnerliga skäl ger ett visst utrymme att undanta tillgångar för längre tid än en månad, men ställer höga krav på de beaktansvärda omständigheter som ska finnas. Kravet kan vara uppfyllt när gäldenären saknar inkomst, t.ex. vid arbetslöshet, eller får sina inkomster med långa tidsintervaller. I regel kan inte medel undantas för mer än ett kvartal. Om utgifter förfaller till betalning med längre intervall än tre månader kan medel i vissa fall undantas för en längre period. Så kan exempelvis vara fallet för det årliga arvodet till en god man eller förvaltare (se rättsfallet NJA 2022 s. 409).

Det är vanligt att personer sparar under en längre tid för att kunna betala en större utgift. Många kostnader som avser just underhåll har också ökat i samhället. En gäldenär som har lagt undan pengar under en längre tid för att betala en större utgift bör kunna få medlen undantagna även om utgiften förfaller till betalning några månader fram i tiden. Det gäller inte minst när en gäldenär med löneutmätning har lagt undan pengar av sitt förbehållsbelopp för att kunna täcka kommande större utgifter. På så sätt kan gäldenären använda de undanlagda pengarna i stället för att ansöka om anstånd i löneutmätning för en oväntad kostnad (jfr rättsfallet NJA 2023 s. 662).

Även om det redan finns ett visst utrymme att undanta medel för betydande kostnader har behovet av att kunna göra undantag med hänsyn till gäldenärens situation ökat. Det behövs därför ett större utrymme för att undanta tillgångar för en längre tid än en månad. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att kravet på synnerliga skäl för detta ändras till särskilda skäl. Därigenom minskar också risken att gäldenärer frestas att

gömma undan besparingar från Kronofogdemyndigheten för kostnader som motsvarar ett faktiskt behov.

Ändringen bör enligt regeringens mening leda till en nyanserad och inte alltför restriktiv beneficieprövning, så att gäldenärer får större möjlighet att spara pengar till utgifter som förfaller till betalning mer sällan eller vid ett enstaka tillfälle. Genom förslaget finns sådana utökade möjligheter att ta hänsyn till gäldenärens behov att det inte behövs någon ytterligare ändring för att tillgodose gäldenärsintresset, något som *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare* föreslår.

6.3 Andra anpassningar till dagens samhälle

Regeringens förslag

Tillgångar som enkelt kan omvandlas till pengar ska kunna undantas från utmätning om de behövs för gäldenärens underhåll till dess att han eller hon får en inkomst som täcker behovet.

Undantaget för utmätning av en hyresrätt till bostadslägenhet ska tas bort.

Rekvisitet lyte ska ersättas av allvarlig funktionsnedsättning.

Utsökningsutredningens förslag

Utredningens förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag

Fler vanliga sparformer ska undantas som beneficium

Enligt den hittillsvarande regleringen får bl.a. kontanter, banktillgodohavanden och andra fordringar undantas från utmätning, om inte något annat är särskilt föreskrivet och tillgången skäligen krävs för underhåll åt gäldenären till dess att en inkomst som täcker behovet är att vänta. Ett undantag får inte utan starka skäl beviljas för längre tid än en månad (se vidare avsnitt 6.2).

Beneficiebestämmelsen överfördes från den tidigare utsökningslagen till utsökningsbalken utan ändringar i sak. Den infördes ursprungligen 1968. Sedan dess har bl.a. värdepappersfonder och marknadsnoterade aktier blivit mycket vanliga sparformer för privatpersoner. För många har de helt eller delvis ersatt sparande på bankkonto.

Fondandelar i en värdepappersfond får enligt rättspraxis undantas från utmätning med stöd av beneficiebestämmelsen, trots att sådana faller utanför ordalydelsen (se rättsfallet NJA 2012 s. 35). Bakgrunden är att sådana fondandelar har väsentliga likheter med sparande på ett bankkonto, bl.a. eftersom det finns en ovillkorlig rätt att omedelbart få fondandelarna inlösta i pengar. Undantaget omfattar emellertid inte andra typer av

fondandelar där det saknas en sådan ovillkorlig rätt. Marknadsnoterade aktier får inte heller undantas eftersom de inte omedelbart går att omsätta till pengar och därmed inte direkt kan täcka gäldenärens underhåll (se rättsfallet NJA 2015 s. 839). Andra liknande sparformer omfattas inte heller av undantaget.

Det finns flera typer av tillgångar som visserligen inte omedelbart kan realiseras men som ändå i de flesta fall enkelt och snabbt kan säljas, t.ex. marknadsnoterade aktier, obligationer och kryptovalutor. Enligt regeringens mening är skälen för att göra skillnad mellan sådant sparande och sparande på exempelvis ett bankkonto svaga. Det främsta argumentet mot att likställa sparformerna är att exempelvis ett aktieinnehav i allmänhet innebär en större risk för en betydande värdeminskning än ett fondinnehav. Om värdet minskar kraftigt till följd av globala faktorer, t.ex. en finanskris, påverkas emellertid fonder på motsvarande sätt som aktier. Skillnaden i ekonomisk risk minskas dessutom av att undantaget från utmätning endast kan gälla för en kortare tid. Regeringen föreslår därför att även tillgångar som enkelt kan realiseras eller omvandlas till pengar ska undantas från utmätning på samma sätt som medel på ett bankkonto. Genom förslaget riskerar inte en gäldenär som har sitt huvudsakliga sparande i exempelvis marknadsnoterade aktier att sakna tillgångar som kan undantas från utmätning för att täcka hans eller hennes behov, trots att det finns tillgångar som enkelt kan omvandlas till pengar för underhållet.

Eftersom de tillgångar som kan undantas är begränsade till att täcka underhållet för den närmaste tiden utgör ändringen en rimlig avvägning mellan gäldenärers behov av skäliga levnadsvillkor och borgenärers intresse av att få betalt. Förslaget innebär också att borgenärer behandlas lika oberoende av vilken sparform som gäldenären väljer. Mot den bakgrunden kan förslaget inte anses drabba borgenärsintresset på ett orimligt sätt.

Enligt regeringens mening är det inte ändamålsenligt att uttömmande reglera vilka tillgångar som ska kunna undantas från utmätning, bl.a. eftersom samhällsutvecklingen fortlöpande medför att det uppkommer nya sparformer. Det som bör vara avgörande för om tillgången kan undantas är om den enkelt kan realiseras eller omvandlas till pengar. I lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden finns en definition av finansiella instrument som kan utgöra en riktlinje för vilka tillgångar som kan vara aktuella att undanta. Den omfattar bl.a. överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, fondandelar och finansiella derivatinstrument. Ett annat exempel på tillgångar som kan vara aktuella att undanta är kryptotillgångar. Huruvida en tillgång är enkel att realisera eller omvandla till pengar får bedömas i det enskilda fallet.

En hyresrätt till en bostadslägenhet ska inte utgöra beneficium

Vid beneficiebedömningen ska en hyresrätt till en bostadslägenhet undantas (5 kap. 1 § utsökningsbalken). Det är emellertid kriminaliserat att överlåta en sådan hyresrätt mot ersättning och ett avtalsvillkor om sådan ersättning är ogiltigt (12 kap. 65 § jordabalken). En hyresrätt till en bostadslägenhet har därmed inte något legalt marknadsvärde och kan redan av den anledningen inte heller utmätas. Det finns således inte längre

anledning att undanta sådana hyresrätter som beneficium. Undantaget bör tas bort.

Anpassningar till dagens språkbruk

Kronofogdemyndigheten ska vid beneficiebedömningen beakta om gäldenären eller någon som tillhör hans eller hennes familj lider av lyte eller allvarlig sjukdom (5 kap. 2 § utsökningsbalken). Bestämmelsen infördes i den tidigare utsökningslagen 1968 och ordalydelsen ändrades inte i samband med att utsökningsbalken infördes. Lyte är ett ålderdomligt uttryck som används mycket sällan i vardagligt språkbruk.

Uttrycket lyte bör därför ersättas med allvarlig funktionsnedsättning. En funktionsnedsättning definieras som en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Den typen av nedsättning kan antingen vara medfödd eller förvärvad. Sådana skador, tillstånd och sjukdomar kan vara av bestående eller övergående natur. Eftersom lyte definitionsmässigt avser kroppsliga fel innebär ändringen en viss utvidgning av bestämmelsens tillämpningsområde. Diagnoser som avser neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, t.ex. adhd och autism, kommer att omfattas. Eftersom Kronofogdemyndigheten redan beaktar vissa nedsättningar av psykisk och intellektuell funktionsförmåga bör utvidgningen emellertid bli begränsad.

7 Hanteringen av visst gods

7.1 En effektivare hantering av avhysningsgods

Regeringens förslag

Kronofogdemyndigheten ska i samband med en avhysningsförrättning från en bostad få kasta eller förstöra egendom som uppenbart saknar värde eller som av något annat skäl inte bör förvaras. Innan egendomen kastas ska parterna underrättas, om det kan ha betydelse för dem.

Utsökningsutredningens förslag

Utredningens förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna, däribland *Kronofogdemyndigheten*, *Fastighetsägarna* och *Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (SABO)*, tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Barnombudsmannen* efterfrågar ett resonemang om hur ett barns egendom ska hanteras och om hur barn ska underrättas.

Skälen för regeringens förslag

En effektivare hantering av gods som anträffas i en bostad

Det förekommer att gäldenären redan innan en avhysningsförrättning har tömt bostaden och lämnat ifrån sig nycklarna. Kronofogdemyndigheten behöver då inte verkställa någon avhysning. Det är dock inte ovanligt att Kronofogdemyndigheten vid en avhysning möts av en mängd kvarlämnad egendom. Det är myndigheten som har det yttersta ansvaret för att det är praktiskt möjligt att genomföra avhysningen och myndigheten har en skyldighet att ombesörja transport av egendom som ska forslas bort, hyra utrymme för förvaring av egendomen och vidta andra liknande åtgärder som krävs. Genom detta ansvarar också staten för bl.a. sakskada och ren förmögenhetsskada som vållas genom fel eller försummelse vid myndighetsutövningen (se 3 kap. 2 § skadeståndslagen [1972:207] och prop. 1980/81:8 s. 787).

Innan någon åtgärd med kvarlämnad egendom vidtas ska parterna underrättas, om åtgärden kan ha betydelse för dem. Vidare har den som tagit emot egendom för förvaring rätt till skälig ersättning av gäldenären. Om egendomen inte har hämtats tre månader efter avhysningen, får den som tagit emot egendomen sälja den och ta ut sin fordran ur köpeskillingen eller, om det är uppenbart att egendomen saknar försäljningsvärde, transportera bort den (16 kap. 6 § utsökningsbalken). Även när det gäller avhysning från annat än en bostad kan verkställigheten vara förenad med svårigheter. Finns det inte några lämpliga alternativ får egendomen i ett sådant fall säljas eller, om egendomen bedöms sakna försäljningsvärde, förstöras.

Det förekommer också att den egendom som anträffas av Kronofogdemyndigheten i samband med en avhysning är angripen av ohyra eller av något annat skäl, t.ex. brandfarlighet, inte bör transporteras vidare för magasinering. Egendom kan, i ljuset av att den uppenbart saknar värde, framstå som medvetet kvarlämnad. Enligt utredningen är det osäkert om Kronofogdemyndigheten får kasta eller förstöra sådan egendom på något annat sätt, om det inte framgår av lag.

Ett alternativ för att tydliggöra rättsläget är att införa en skyldighet för myndigheten att magasinera all egendom i upp till tre månader oavsett dess skick eller farliga egenskaper. En magasinering är förstås förenad med en kostnad. Denna kostnad tas i regel i första hand ut av gäldenären och stannar i andra hand på staten. År 2024 kostade magasinering av avhysningsgods sammanlagt över 20 miljoner kronor. Av denna kostnad fick staten stå för ca 16,5 miljoner kronor. När egendom som inte ska eller bör bevaras ändå magasineras är dessa kostnader onödiga. Regeringen föreslår därför att det införs ett tydligt lagstöd som ger Kronofogdemyndigheten möjlighet att kasta eller förstöra sådan egendom som uppenbart saknar värde eller som inte bör förvaras av något annat skäl, om värdet sammanantaget inte kan anses betydande. Detta är i linje med den praktiserade ordningen och undanröjer den osäkerhet som finns om hur avhysningsgodset ska hanteras. Samma sak bör gälla vid sådan verkställighet av bl.a. förpliktelser att lämna ut viss lös egendom eller utföra visst arbete som regleras i 16 kap. 12 §.

Innan egendom kastas eller förstörs ska Kronofogdemyndigheten ta ställning till om parterna ska underrättas. Med tanke på att avhysning från

bostad är en av de mer ingripande utsökningsåtgärderna anser regeringen, till skillnad från *Föreningen Sveriges Kronofogdar*, att det liksom hittills bör göras en bedömning i varje enskilt fall av om det finns behov av en underrättelse. Kontakten bör som hittills tas med parterna, som sedan vidarebefordrar informationen till andra berörda i hushållet eller familjen. Vid bedömningen av om en underrättelse kan antas ha betydelse för parterna ska i de fall gäldenären har barn, i enlighet med barnkonventionen, vikt läggas vid om barnet eller barnen kan beröras av åtgärden (se vidare avsnitt 8.1).

Förslaget innebär att egendom kan kastas eller förstöras om den antingen saknar värde eller har ett värde, men är svår att förvara. Det innebär en inskränkning av den enskildes egendomsskydd enligt Europakonventionen. Enligt artikel 1 i första tilläggsprotokollet till konventionen ska varje fysisk eller juridisk person ha rätt till respekt för sin egendom. Ingen får berövas sin egendom annat än i det allmännas intresse och under de förutsättningar som anges i lag och i folkrättens allmänna grundsatser. Förvaring av exempelvis explosiv eller brandfarlig egendom medför stora kostnader och kan innebära en risk för både person- och sakskada. Med tanke på de kostnader och olägenheter förvaring av sådan egendom innebär för Kronofogdemyndigheten bedöms regleringen tillgodose ett sådant allmänt intresse som avses i Europakonventionen. Innan egendomen kastas eller förstörs ska den enskilde underrättas om åtgärden är av betydelse för denne. Vidare får inte egendom som kan antas ha ett betydande värde kastas eller förstöras. Mot den bakgrunden bedömer regeringen att förslaget är proportionerligt och förenligt med Europakonventionen.

7.2 Hanteringen av överskottsgods och annan lös egendom vid utmätning

Regeringens förslag

När ett beslut om utmätning av lös egendom upphävs eller förfaller och egendom som omfattas av beslutet inte hämtas inom viss tid, ska egendomen få säljas för statens räkning, kastas eller förstöras. Innan Kronofogdemyndigheten vidtar en sådan åtgärd ska gäldenären eller tredje man underrättas om att egendomen kan hämtas och om vad följden av ett uteblivet avhämtande blir.

Motsvarande ska gälla för egendom som säljs på offentlig auktion eller under hand, men som inte avhämtas, och för lös egendom som inte omfattas av utmätning, men som påträffas i utmätt egendom.

EBM-utredningens förslag

Utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredningen föreslår att egendom som inte hämtas ut antingen ska få säljas för statens räkning eller förstöras och att egendom som inte omfattas av utmätning, men som påträffas i utmätt egendom, ska återlämnas till gäldenären.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har inga synpunkter på dem. *Kronofogdemyndigheten* ser positivt på att det införs regler om hur egendom som inte hämtas ut ska hanteras och menar att reglerna utgör en förutsättning för att biträde vid distansutmätning från fler myndigheter ska kunna hanteras.

Skälen för regeringens förslag

Lös egendom som utmäts tas normalt i förvar. Egendomen blir sedan kvar i Kronofogdemyndighetens förvar tills den säljs eller utmätningen hävs. Hur egendomen därefter ska hanteras är emellertid till stora delar oreglerat. Bland annat saknas det regler om vad som ska göras med tidigare förvarstagen egendom som inte hämtas ut. Detta kan jämföras med att det för brottsbekämpande myndigheter finns uttryckliga bestämmelser som reglerar hur myndigheterna ska hantera egendom som tidigare varit omhändertagen enligt olika regelverk, t.ex. i form av beslag, men som inte hämtas ut inom viss tid (se bl.a. lagen [1974:1066] om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m.).

Avsaknaden av regler för Kronofogdemyndighetens hantering av egendom som inte hämtas ut innebär formellt att egendomen behöver vårdas och förvaras av myndigheten för all framtid. Det gäller i första hand egendom som inte hämtas ut efter att ett utmätningsbeslut upphävs eller förfaller men det kan också handla om lös egendom som inte omfattas av utmätningsbeslutet, men som finns i den utmätta egendomen, s.k. överskottsgods. Situationen kan också uppstå för egendom som har sålts på offentlig auktion men som sedan inte hämtas av köparen. I det fallet tillämpas dock den ordningen att Kronofogdemyndigheten prövar om sådan egendom kan anses övergiven med stöd av den civilrättsliga principen om res derelicta och på den grunden tillfalla staten (jfr 12 kap. 6 § handelsbalken). När en prövning resulterar i att egendomen tillfaller staten ska den enligt myndighetens anvisning antingen slängas, säljas eller lämnas till återbruk.

Mot bakgrund av att utmätning är ett offentligt tvångsförfarande, i vilket även försäljningen av utmätt egendom är en del, är det enligt regeringens mening otillfredsställande att hanteringen av egendom som inte hämtas ut i praktiken är oreglerad. Rättssäkerhetsskäl talar starkt för att hanteringen bör lagregleras. Att egendom blir kvar i Kronofogdemyndighetens vård orsakar dessutom betydande kostnader och innebär en påtaglig administrativ börda för myndigheten. Enligt Kronofogdemyndigheten har omfattningen av problemet ökat till följd av de nya reglerna om distansutmätning och kan förväntas öka ytterligare genom förslaget att utvidga möjligheten till fler brottsbekämpande myndigheter (se avsnitt 4.1). Även effektivitetsskäl talar därmed för att en lagreglering införs.

Utredningen föreslår att Kronofogdemyndigheten ska ges möjlighet att sälja eller förstöra egendom som inte hämtas ut. En möjlighet för myndigheten att också kasta sådan egendom kan dock enligt regeringens mening medföra vissa effektivitetsvinster, särskilt när det gäller överskottsgods som i regel kan antas sakna värde. Vidare är det önskvärt med en så enhetlig reglering som möjlighet och samma möjlighet föreslås gälla för

kvarlämnad egendom i samband med avhysning, se avsnitt 7.1. En möjlighet att också kasta egendomen bör därför införas.

Kronofogdemyndighetens möjlighet att sälja, kasta eller förstöra egendom som inte hämtas ut bör gälla först sedan den enskilde haft möjlighet att ta tillvara sin rätt och uttryckligen eller underförstått avstått från denna. Förfarandet bör därför utformas så att den enskilde underrättas om att egendomen kan hämtas och om vad följden av ett uteblivet avhämtande blir. Den enskilde bör också ges en generös tidsfrist för att hämta egendomen. Egendomen bör därför efter delgivning av en underrättelse finnas tillgänglig för avhämtning i tre månader. Om egendomen inte hämtas inom denna tid bör egendomen få säljas, kastas eller förstöras. Eftersom det i det enskilda fallet kan finnas skäl för Kronofogdemyndigheten att avvakta med en sådan åtgärd bör möjligheten vara fakultativ för myndigheten.

Som utredningen föreslår bör regler om att Kronofogdemyndigheten efter viss tid får sälja, kasta eller förstöra egendom som inte avhämtas av såväl rättssäkerhetsskäl som praktiska skäl innehålla anvisningar om vem den aktuella egendomen ska lämnas ut till. När det är fråga om ett utmätningsbeslut som hävs eller förfaller bör regleringen innebära att egendomen som utgångspunkt lämnas ut till gäldenären. I vissa situationer är omständigheterna dock sådana att egendomen i stället bör lämnas ut till tredje man. Det gäller framför allt om tredje man med framgång har fört talan om bättre rätt till den utmätta egendomen. För det fall tredje man i en dom som har fått laga kraft eller på annat sätt har förklarats ha bättre rätt till egendomen än gäldenären bör Kronofogdemyndigheten således lämna ut egendomen till den tredje mannen i stället för till gäldenären. Detsamma bör gälla om den tredje mannen till följd av handpanträtt eller retentionsrätt hade egendomen i sin besittning när den togs i förvar och utmättes. Att i en sådan situation återlämna egendomen till gäldenären skulle utgöra ett oönskat intrång i den rätt som tredje man har till följd av besittningen.

När det gäller överskottsgods finns det normalt sett inte anledning att anta att egendomen bör lämnas ut till någon annan än gäldenären. *Lagrådet* anför att det även i fråga om överskottsgods dock kan förekomma situationer där det genom en rättegång har fastställts att tredje man har bättre rätt till egendomen än gäldenären eller där egendomen, tillsammans med det utmätta godset, vid förvarstagandet var i tredje mans besittning på grund av handpanträtt eller retentionsrätt. Enligt regeringens bedömning bör sådana situationer vara mycket ovanliga, men som Lagrådet påpekar skulle avsaknaden av en möjlighet att i en sådan situation lämna ut egendomen till tredje man innebära en omotiverad olikhet i förhållande till förfarandet med tidigare utmätt egendom. Reglerna för överskottsgods bör därför utformas på samma sätt som när ett utmätningsbeslut hävs eller förfaller.

I fråga om egendom som har sålts exekutivt av Kronofogdemyndigheten kan situationen regleras något annorlunda eftersom köparen av naturliga skäl är medveten om att egendomen bör hämtas. Det finns i denna situation skäl att ange inom vilken tid egendomen senast ska hämtas och då föreskriva att följden av ett uteblivet avhämtande är att egendomen får säljas, kastas eller förstöras av Kronofogdemyndigheten. Tidsfristen bör vara densamma som i övriga berörda situationer och räknas från det att såväl försäljningen som utmätningen har fått laga kraft. Däremot finns det

varken behov av regler om vem egendomen ska lämnas ut till eller krav på en underrättelse om att egendomen kan hämtas ut. Kronofogdemyndigheten bör i stället i samband med att en försäljning kungörs informera om vad som gäller i fråga om tidsfrist för avhämtning och följden av att egendomen inte hämtas. En bestämmelse om denna information kan tas in i förordning.

Regeringens förslag innebär att det aldrig kan bli aktuellt att sälja, kasta eller förstöra egendom utan att den enskilde har informerats och getts möjlighet att hämta egendomen. Eftersom ett syfte med förslaget dessutom är att Kronofogdemyndigheten inte ska behöva förvara egendom för all framtid bedöms det på samma sätt som de föreslagna reglerna för avhysningsgods tillgodose ett sådant allmänt intresse som avses i Europakonventionen (se avsnitt 7.1). Regeringen bedömer även i denna del att förslaget är proportionerligt och utgör en tillåten inskränkning av den enskildes egendomsskydd.

8 Ökad tydlighet om Kronofogdemyndighetens bedömningar

8.1 Principen om barnets bästa lagfästs

Regeringens förslag

Det ska i utsökningsbalken införas en uttrycklig bestämmelse om att barnets bästa ska beaktas särskilt vid alla åtgärder eller beslut enligt balken som rör barn.

Utsökningsutredningens förslag

Utredningens förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. Flera av dem, däribland *Myndigheten för Familjerätt och föräldraskapsstöd* och *Konsumentverket*, framhåller att den föreslagna bestämmelsen kan komma att tydliggöra barnrättsperspektivet. *Kronofogdemyndighet*en föreslår att bestämmelsen får samma lydelse som i barnkonventionen och *Barnombudsmannen* betonar bl.a. vikten av att Kronofogdemyndigheten gör en barnkonsekvensanalys för att kunna bedöma vad som är barnets bästa i det enskilda fallet.

Andra remissinstanser, däribland *Nacka tingsrätt*, *Örebro tingsrätt*, *Östersunds tingsrätt* och *Skatteverket*, ifrågasätter behovet av att lagfästa principen i utsökningsbalken, bl.a. eftersom de anser att det är tveksamt om det skulle leda till något egentligt klargörande. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* efterfrågar tydligare ledning för hur bestämmelsen ska tillämpas, t.ex. i vilka situationer en barnkonsekvensanalys bör göras och hur bristfälliga underlag avseende barnets bästa ska hanteras. *Svea hovrätt*

framhåller att gällande rätt redan ger möjlighet att beakta barnets bästa i de olika bedömningar som ska göras och befarar att förslaget på kort sikt skulle kunna orsaka oklarheter i rättstillämpningen.

Skälen för regeringens förslag

Principen om barnets bästa följer redan av lag

Det stora antalet mål hos Kronofogdemyndigheten ställer krav på att regelverket i de allra flesta fall är enkelt att tillämpa. Som utredningen framhåller bör förfarandet följa ett bestämt mönster så att händelseförloppet är förutsebart för alla berörda. Det är också viktigt att den som har en fordran kan lita på att den kan verkställas så snabbt som möjligt, utan stora kostnader. Utrymmet för komplicerade intresseavvägningar i regelverket är därför begränsat. Samtidigt är det självklart att det måste vara möjligt att göra avsteg från huvudreglerna i de fall ett tvångsvist genomförande skulle få ett orimligt resultat. Inte minst måste regelverket leva upp till Sveriges internationella åtaganden. I detta avsnitt behandlas frågan om hur barnets bästa ska beaktas i utsökningsförfarandet. I avsnitt 8.2 behandlas proportionalitetsprincipen.

Sedan 2020 gäller barnkonventionen som svensk lag (lagen [2018:1197] om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter). En tanke med inkorporeringen av barnkonventionen var att tydliggöra att domstolar och andra rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av konventionen. Barnkonventionens bestämmelser ska läsas i relation till varandra och ses som en helhet vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn. Detta gäller i fråga om såväl ny som befintlig lagstiftning. Artiklarna 1, 3, 6 och 12 är s.k. grundprinciper som ska vara vägledande vid tolkningen och tillämpningen av övriga bestämmelser i konventionen, men har också självständig betydelse (prop. 2017/18:186 s. 74 och 86).

Barnkonventionens princip om barnets bästa finns i artikel 3. Av den svenska översättningen framgår att vid alla åtgärder som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa, vare sig åtgärderna vidtas av offentliga myndigheter eller privata välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ. Artikeln tar inte enbart sikte på mål och ärenden där barn intar partsställning, utan alla mål och ärenden där barn direkt eller indirekt berörs av en fråga. En annan aspekt som har betydelse när det gäller t.ex. utmätningsfrågor är barnets möjlighet att få växa upp i en trygg och stabil hemmiljö, ett grundläggande behov som kommer till uttryck i flera artiklar i konventionen (se t.ex. artikel 6 och artikel 27).

Principen om barnets bästa kommer även till uttryck i artikel 24 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i ett stort antal bestämmelser i den svenska lagstiftningen, däribland i föräldrabalken, utlänningslagen (2005:716), skollagen (2010:800), hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och socialtjänstlagen (2025:400). I propositionen Frihetsberövande påföljder för barn och unga (prop. 2025/26:132) föreslår regeringen att en bestämmelse om barnets bästa också ska tas in i fängelselagen (2010:610).

Begreppet barnets bästa består av flera delar: det är en materiell rättighet, en rättslig tolkningsprincip och ett tillvägagångssätt i beslutsprocesser.

Rätten att få barnets bästa bedömt i beslut som rör barnet är en materiell rättighet. Enligt barnkonventionens engelska originaltext ska barnets bästa vara ”a primary consideration”, men däremot inte ”the primary consideration”, som används i artikel 21 om adoption. Att så som det anges i den svenska översättningen av konventionen i första hand beakta vad som bedöms vara barnets bästa innebär mot denna bakgrund att en avvägning måste göras i förhållande till andra intressen, men vad som bedöms vara barnets bästa ska beaktas som ett tungt vägande intresse. Barnets bästa behöver dock inte vara ensamt utslagsgivande. I det enskilda fallet kan andra rättsregler eller intressen väga tyngre. Som materiell rättighet är principen direkt tillämplig och kan åberopas i t.ex. domstol. Principen om barnets bästa ska även användas som en grundläggande rättslig tolkningsprincip. Om en rättsregel är öppen för mer än en tolkning, ska den tolkning som mest verkningsfullt tillgodoser barnets bästa ges företräde. Principen är slutligen också ett tillvägagångssätt i beslutsprocesser. Det innebär att när ett barn eller en grupp barn kommer att påverkas av ett beslut, måste beslutsprocessen innehålla en utvärdering av de konsekvenser som blir följden av beslutet. I beslutet ska beslutsfattaren dessutom motivera på vilket sätt hänsyn har tagits till barnets bästa (se prop. 2017/18:186 s. 96 och rättsfallet NJA 2024 s. 642).

Befintlig reglering i utsökningsbalken av betydelse för barnets bästa

Det finns flera bestämmelser i utsökningsbalken som i olika situationer innebär att barnets bästa ska beaktas. Ett viktigt exempel är den försvarlighetsbedömning som ska göras vid utmätning enligt 4 kap. 3 § utsökningsbalken. Enligt paragrafens första stycke får en utmätning endast ske om det belopp som kan antas betalas in, efter avdrag för kostnader som uppkommer efter utmätningen, ger ett överskott som gör åtgärden försvarlig. I rättsfallet NJA 2021 s. 1065 fann Högsta domstolen att det inom ramen för försvarlighetsbedömningen ska prövas om den aktuella utmätningen är oförenlig med de rättigheter som tillförsäkras ett barn enligt barnkonventionen. En sådan prövning kan leda till att barnets intressen ändå måste vika. Det aktuella avgörandet rörde utmätning av en bostadsfastighet och domstolen uttalade att barnets intresse av skydd för sin hemmiljö i de fallen ska vägas mot intresset av att kunna utnyttja det ekonomiska värde som ligger i fastigheten för att tillgodose borgenären.

I 4 kap. 3 § andra stycket finns det en bestämmelse för det fallet att olika slags egendom finns att tillgå hos gäldenären och det kan bli fråga om att välja vilken egendom som ska utmätas. Som utgångspunkt gäller att det i första hand bör tas i anspråk sådan utmätningsbar egendom som kan användas till fordrans betalning med minsta kostnad, förlust eller annan olägenhet för gäldenären. Vid valet mellan olika slag av egendom bör beaktas inte bara sökandens rätt till betalning utan även dennes intresse av att betalning görs så snart som möjligt. Samtidigt bör enligt förarbetena i rimlig uträckning hänsyn tas till gäldenärens behöriga intressen. Om det kan anses skäligen förenligt med sökandens intresse och i övrigt bedöms motiverat, bör hänsyn tas till gäldenärens önskemål. I rättsfallet NJA 2013 s. 1241, som gällde valet mellan olika verkställighetsåtgärder, konstaterade Högsta domstolen att en försäljning av den i målet aktuella fastigheten bara beräknades ge ett i sammanhanget mindre belopp, motsvar-

ande vad som kunde förväntas komma in genom löneutmätning under en förhållandevis begränsad tid. Domstolen konstaterade också bl.a. att de aktuella skattefordringarna preskriberades först några år senare och att en utmätning skulle innebära en betydande olägenhet för gäldenären och dennes familj. Efter beaktande av bl.a. barnets bästa ansåg domstolen att det inte fanns tillräckliga skäl för utmätning även av bostadsfastigheten, varför utmätningen i den delen hävdes.

Barnets bästa kan också få betydelse för bedömningen av om viss egendom får undantas från utmätning för gäldenärens behov (s.k. beneficium). När gäldenären har familj bestäms vad som får undantas med skälig hänsyn även till vad familjen använder eller behöver. Om gäldenären eller någon som tillhör gäldenärens familj lider av allvarlig funktionsnedsättning (i hitillsvarande lagtext lyte) eller sjukdom ska det också beaktas (5 kap. 2 § första och andra styckena).

Även i löneutmätningsförfarandet ska Kronofogdemyndigheten beakta barnets bästa. Detta gäller bl.a. när det bestäms hur stor del av lönen som inte får utmätas (förbehållsbeloppet) och när det bedöms om det finns särskilda skäl för att bevilja anstånd under pågående utmätning av lön (7 kap. 4 § första stycket samt 5 och 11 §§). I rättsfallet NJA 2023 s. 662 behandlas frågan om under vilka förutsättningar anstånd under pågående löneutmätning bör medges. Gäldenären hade ansökt om anstånd under två månader och som skäl angett dels betalning av viss tandvård, dels inköp av vissa möbler och viss hemelektronik som främst var avsedda att tillgodose gäldenärens dotters behov. Högsta domstolen uttalade i rättsfallet bl.a. att om en löneutmätning har pågått länge eller beräknas pågå länge så är många gånger det praktiska behovet av anstånd större än annars. Utöver att tillgodose ett preciserat behov bör det enligt domstolen finnas ett visst – om än begränsat – utrymme att ge gäldenären en allmän lättnad i sin ekonomiska situation. En sådan lättnad kan i vissa fall vara särskilt motiverad från ett barnperspektiv. Högsta domstolen ansåg i det aktuella fallet att det fanns särskilda skäl och beviljade anstånd i enlighet med gäldenärens ansökan.

Barnets bästa kan även komma att få betydelse vid avhysning eller handräckning. Till exempel ska avhysning genomföras så att skälig hänsyn tas till tas till såväl sökandens intresse som svarandens situation. Om det behövs av hänsyn till svaranden i avhysningsmålet får Kronofogdemyndigheten medge anstånd med avhysningen (se 16 kap. 3 § första stycket och 4 § första stycket).

Även vid utmätning av lös egendom kan hänsynen till barnets bästa få stor betydelse. Detta gäller inte minst i situationer där utmätningen sker på distans och beslutet ska verkställas av en brottsbekämpande myndighet, se avsnitt 4.1. Justitieombudsmannen har nyligen betonat att det i sådana fall är av största vikt att barnets bästa blir ordentligt utrett och bedömt av såväl Kronofogdemyndigheten som den biträdande myndigheten. Omständigheterna i det enskilda fallet kan nämligen vara sådana att Kronofogdemyndigheten inte bör begära biträde med att ta egendomen i förvar när frågan om utmätning väcks av den biträdande myndigheten (se JO:s beslut den 26 januari 2026 i dnr 11591-2024).

Principen om barnets bästa innebär som nämns ovan också ett tillvägagångssätt i beslutsprocesser. Kronofogdemyndigheten arbetar löpande med dessa frågor och har sedan ett antal år tillbaka riktlinjer, med tillhörande handledning, för säkerställande av barns rättigheter och bemötande av barn

(de senaste versionerna är KFM 1032-2025 och KFM 1039-2025). Där behandlas bl.a. hur myndigheten säkerställer barnets rättigheter vid åtgärder eller beslut som rör barn, t.ex. vilken planering som ska föregå verkställighet av en avhysning som berör barn.

Principen bör tas in i utsökningsbalken

Inget barn i Sverige ska behöva växa upp i fattigdom eller stå utan ett tryggt hem. Ett barn har enligt barnkonventionen rätt till den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, moraliska och sociala utveckling (artikel 27). FN:s kommitté för barnets rättigheter betonar i sin allmänna kommentar att en uppväxt i relativ fattigdom undergräver barns välfärd, sociala integration och självkänsla, och minskar möjligheterna till lärande och utveckling (CRC/C/GC/7, 2014 p. 26).

De senaste åren har många haft en svår ekonomisk situation och skulderna hos Kronofogdemyndigheten har ökat. På tio år har skuldsumman nästan fördubblats. Under 2024 och 2025 var ca 450 000 skuldsatta personer registrerade hos Kronofogdemyndigheten. Myndigheten har uppskattat att ca 455 000 personer är överskuldsatta. Detta grundar sig på att personerna har skulder som är föremål för indrivning eller omfattas av pågående skuldsanering. En relativt stor del av de som drabbas av skulder är också föräldrar, vilket innebär att även många barn riskerar att påverkas. Omkring 180 000 barn – motsvarande 8,3 procent av barnen i Sverige – växer upp i familjer där minst en förälder har skulder hos Kronofogdemyndigheten eller en pågående skuldsanering. År 2025 drabbades drygt 800 barn av avhysning. Många barn i Sverige påverkas alltså av att deras föräldrar har skulder hos Kronofogdemyndigheten. Barn mår generellt dåligt av sina föräldrars knappa ekonomiska resurser och riskerar att hämmas i sin fysiska och mentala utveckling. Även om det för den allmänna betalningsmoralens skull är angeläget att gäldenärer betalar sina skulder så snabbt som möjligt, har deras barn rätt till en acceptabel tillvaro trots att föräldrarna är skuldsatta.

Det står klart att Kronofogdemyndigheten till följd av barnkonventionen ska beakta barnets bästa i alla fall som kan komma att röra barn. Som framgår ovan ger den hittillsvarande regleringen i utsökningsbalken Kronofogdemyndigheten möjlighet att beakta barnkonventionens krav och det finns inga egentliga brister i detta avseende. Den bedömningen delas av utredningen.

Enligt regeringens mening är det emellertid en brist i lagstiftningen att en så viktig del av de bedömningar som ska göras inte framgår direkt av lagtexten. Det finns därför skäl för att betona principen om barnets bästa ytterligare genom att den tas in i en övergripande bestämmelse i utsökningsbalken. På så sätt skapas tydlighet i regelverket samtidigt som transparensen och därmed rättssäkerheten ökas. Såväl utredningen som ett stort antal remissinstanser, däribland *Barnombudsmannen*, *Hovrätten över Skåne och Blekinge*, *Konsumentverket*, *Kronofogdemyndigheten*, *Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd* och *Rädda barnen*, gör samma bedömning.

I det lagstiftningsarbete som föranledde att barnkonventionen inkorporerades i svensk rätt framhöll regeringen vikten av att lagstiftaren fortsätter att transformera barnkonventionens bestämmelser i den nationella lag-

stiftningen. Det förtydligades att inkorporering som metod inte innebär att transformering inte ska ske, tvärtom ansågs metoderna som ömsesidigt förstärkande och tillsammans som det mest effektiva sättet för att barnkonventionen och barnets rättigheter ska få genomslag i rättstillämpningen (prop. 2017/18:186 s. 58 och 93–94.).

För regeringen är det en prioriterad fråga att stärka barnets rättigheter och se till att barnets bästa beaktas i alla förfaranden och beslut som rör barn. När det gäller utsökningsbalken talar det förhållandet att barn i förfaranden enligt balken oftast berörs i egenskap av tredje man – och inte som part i förfarandet–särskilt för att principen om barnets bästa bör lagfästas i balken. Med en bestämmelse som uttryckligen anger att barnets bästa ska beaktas särskilt kommer det inte att vara någon tvekan om att Kronofogdemyndigheten ska ta hänsyn till vad som är bäst för barnet. Det blir också lättare för enskilda att åberopa principen.

Regeringen föreslår alltså – i enlighet med utredningens förslag – att det i utsökningsbalken införs en uttrycklig bestämmelse som lagfäster principen om barnets bästa. Bestämmelsen föreslås gälla generellt i Kronofogdemyndighetens handläggning av utsökningsmål och vara tillämplig i förhållande till samtliga åtgärder och beslut under utsökningsförfarandet. I författningskommentaren beskrivs utgångspunkterna för tillämpningen utförligare.

8.2 Proportionalitetsprincipen lagfästs

Regeringens förslag

Det ska i utsökningsbalken införas en uttrycklig bestämmelse om den s.k. proportionalitetsprincipen. Bestämmelsen ska innebära att en åtgärd enligt balken bara får vidtas om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som berörs av den.

Utsökningsutredningens förslag

Utredningens förslag stämmer överens med regeringens. Utredningen föreslår dessutom att Kronofogdemyndigheten ska få upphäva ett redan meddelat beslut som inte har fått laga kraft, om det är uppenbart att beslutet inte är proportionerligt, och när ett sådant beslut upphävs även upphäva följdbeslut.

Remissinstanserna

Remissutfallet är blandat. Flera remissinstanser, däribland *Malmö tingsrätt*, *Skatteverket* och *Finansbolagens Förening*, ifrågasätter behovet av förslaget med hänsyn till att proportionalitetsprincipen redan kommer till uttryck i förvaltningslagen. Även *Svea hovrätt* ifrågasätter på liknande grunder förslaget och anser att den föreslagna möjligheten för Kronofogdemyndigheten att upphäva beslut innebär en minskad förutsebarhet för sökanden. *Justitiekanslern* anser i stället att det inte minst i rättssäkerhetshänseende finns starka skäl för att proportionalitetsprincipen ska

komma till direkt uttryck i lagtexten enligt utredningens förslag. Flera andra remissinstanser, däribland *Kronofogdemyndigheten*, *Östersunds tingsrätt* och *Konsumentverket*, tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Rädda barnen* förordar ett tillägg som gör det möjligt för Kronofogdemyndigheten att upphäva ett beslut om det efter en sammanvägd bedömning visar sig att beslutet är uppenbart oproportionerligt eller oförenligt med principen om barnets bästa.

Skälen för regeringens förslag

Kronofogdemyndigheten ska tillämpa proportionalitetsprincipen

Proportionalitetsprincipen är en allmän rättsgrundsats som förenklat innebär att en ingripande åtgärd som vidtas av en myndighet ska vara ägnad att tillgodose det åsyftade ändamålet, vara nödvändig för att uppnå detta ändamål och medföra fördelar som står i rimlig proportion till den skada som åtgärden förorsakar. Det ska med andra ord finnas en balans mellan mål och medel.

Proportionalitetsprincipen är central inom det EU-rättsliga systemet och även Europakonventionen – som gäller som svensk lag – genomsyras av principen. Flera av artiklarna i konventionen tar sikte på att det ska göras avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen. Ett exempel är den enskildes rätt till respekt för sitt hem enligt artikel 8. På liknande sätt som inom EU-rätten kräver den konventionsrättsliga proportionalitetsprincipen att en ingripande åtgärd ska vara lämplig, nödvändig och proportionerlig för att kunna accepteras. Principen utvecklas kontinuerligt i Europadomstolens praxis (se t.ex. domen i målet Rousk mot Sverige [ECHR 27183/04] som rörde ett beslut av Kronofogdemyndigheten att avhysa en gäldenär från sitt hem, trots att alla relevanta beslut inte hade fått laga kraft och den aktuella exekutionsfordran var knappt 7 000 kronor).

Proportionalitetsprincipen kommer också till uttryck i reglerna om egendomsskydd i regeringsformen, som anger att vars och ens egendom är tryggad bl.a. genom att ingen ska tvingas avstå mark genom expropriation eller tvingas tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad, utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen (2 kap. 15 §). Principen ska t.ex. beaktas vid expropriation (2 kap. 12 § expropriationslagen [1972:719]) och vid fastighetsbildning som sker tvångsvis (se rättsfallet NJA 2018 s. 753). Detsamma gäller vid straffprocessuella tvångsmedel som bl.a. häktning (t.ex. 24 kap. 1 § andra stycket rättegångsbalken) och vid polisingripanden (8 § polislagen). Principen kommer även till uttryck inom utlänningsrätten (t.ex. 1 kap. 8 § utlänningslagen) och i lagar som reglerar tvångsanvändning på socialrättens område (t.ex. 20 a § lagen [1990:52] med särskilda bestämmelser om vård av unga).

År 2018 trädde den nya förvaltningslagen i kraft. I den lagen kommer proportionalitetsprincipen till uttryck i 5 §. Enligt tredje stycket i den paragrafen får en myndighet ingripa i ett enskilt intresse endast om åtgärden kan antas leda till det avsedda resultatet. En åtgärd får aldrig vara mer långtgående än vad som behövs och får vidtas endast om det avsedda resultatet står i rimligt förhållande till det intrång eller men i övrigt som kan antas uppstå för den som åtgärden riktas mot. Kravet på rimlighet innebär att det inte får finnas ett klart missförhållande mellan det allmänna

intresset av ett visst ingripande och den belastning som detta medför för den enskilde. Innan myndigheten väger olika intressen mot varandra måste den ha tagit ställning till om åtgärden uppfyller principens krav på lämplighet och nödvändighet. Myndigheten måste också slå fast att åtgärden är det minst ingripande av de alternativ som finns för att uppnå samma resultat (prop. 2016/17:180 s. 60–64 och 290). Till skillnad från sin föregångare gäller 2018 års förvaltningslag fullt ut i Kronofogdemyndighetens exekutiva verksamhet.

Proportionalitetsavvägningar enligt utsökningsbalken

Flera bestämmelser i utsökningsbalken förutsätter avvägningar där proportionalitetsprincipen helt eller delvis kommer till uttryck. Som exempel kan nämnas den försvarlighetsbedömning som Kronofogdemyndigheten ska göra vid utmätning. Enligt den ska utmätning endast ske om det belopp som kan beräknas betalas in, efter avdrag för kostnader som uppkommer efter utmätningen, ger ett överskott som gör åtgärden försvarlig (4 kap. 3 § första stycket). Kronofogdemyndigheten ska vidare göra en intressebedömning när det gäller frågan om vilken egendom som ska utmätas (4 kap. 3 § andra stycket). När det gäller löneutmätning finns det en särskild bestämmelse som anger att utmätning av lön endast får genomföras om det är försvarligt med hänsyn till det belopp som kan beräknas komma in (7 kap. 3 § andra stycket). Verkställighet av avhysning ska genomföras så att skälig hänsyn tas till både sökandens intresse och svarandens situation (16 kap. 3 § första stycket).

Högsta domstolen har vid ett antal tillfällen behandlat frågor om proportionalitet i utsökningsmål. Exempelvis har domstolen prövat om ett återställande kunde anses vara proportionerligt i mål om särskild handräckning med anledning av att sökanden hindrats från att fortsätta använda en väg som gick över svarandens fastighet, se rättsfallet NJA 2017 s. 999. Högsta domstolen har vidare i ett antal avgöranden prövat frågan om utmätning av en bostadsfastighet, däribland i NJA 2013 s. 1241, NJA 2018 s. 9 och NJA 2021 s. 1065. I rättsfallet från 2018 behandlades både försvarlighetsbedömningen och intresseavvägningen enligt 4 kap. 3 § vid valet mellan flera olika egendomsslag. I det fallet fanns utöver en andel i en bostadsfastighet även gäldenärens lön att tillgå för utmätning. Inom ramen för intresseavvägningen bedömdes att en utmätning i lön som skulle innebära en fördröjning av full betalning för skulderna med närmare tre år vara en för lång tid. Domstolen fann därför att gäldenärens andel i fastigheten inte skulle undantas från utmätning. I rättsfallet från 2021, där en försäljning av en bostad inte ansågs försvarlig, konstaterade Högsta domstolen bl.a. att lagstiftningen utgår från att det krävs starka skäl för att en bostad ska kunna utmätas. Storleken på det förväntade resultatet måste vara sådant att utmätningen framstår som försvarlig i ljuset av gäldenärens eller tredje mans intresse av att inte tvingas från sitt hem.

Det bör införas en uttrycklig proportionalitetsprincip i utsökningsbalken

Proportionalitetsprincipen gäller generellt i Kronofogdemyndighetens verksamhet och med beaktande av bl.a. den reglering som numera finns i förvaltningslagen krävs det inte att den lagfästs särskilt i utsökningsbalken

för att den ska kunna tillämpas. Enligt regeringens mening finns ändå flera skäl att låta principen komma till uttryck i balken.

Enligt utsökningsbalken ska en försvarlighetsbedömning göras vid utmätning (4 kap. 3 § och 7 kap. 3 §). Den bedömningen har stora likheter med en proportionalitetsbedömning, men tar i större utsträckning sikte på rent ekonomiska avvägningar mellan berörda intressen. Genom att en bestämmelse om proportionalitetsprincipen förs in i balken blir det tydligare både hur bedömningarna förhåller sig till varandra och att försvarlighetsbedömningen inte ersätter den mer heltäckande proportionalitetsbedömningen (jfr 4 § förvaltningslagen).

Genom att principen tas in i utsökningsbalken åstadkoms också en samlad och så heltäckande reglering som möjligt i det centrala regelverk som gäller för Kronofogdemyndighetens åtgärder mot enskilda. Det blir därmed även lättare för enskilda att få kännedom om principen och ger dem bättre möjligheter att bevaka sina intressen hos Kronofogdemyndigheten eller vid ett eventuellt överklagande. Det är särskilt viktigt eftersom utsökningsbalken ger myndigheten befogenheter som är mycket ingripande gentemot enskilda. Regeringen anser därför att en modern och sammanhållen reglering av Kronofogdemyndighetens verksamhet bör innehålla en bestämmelse som ger uttryck för denna grundläggande princip.

En lagfäst proportionalitetsprincip i utsökningsbalken innebär att skälen för en åtgärd alltid ska ställas i relation till det intrång eller men i övrigt som åtgärden eller beslutet innebär för den som berörs av åtgärden. Vid Kronofogdemyndighetens val av åtgärd ska det eller de alternativ väljas som uppnår syftet genom minst ingripande åtgärder, med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

Bestämmelsen bör inte bara ta sikte på beslut som Kronofogdemyndigheten fattar under handläggningen, utan omfatta alla typer av åtgärder som vidtas med potentiellt negativa konsekvenser för enskilda. En proportionalitetsprövning bör exempelvis göras både vid val mellan olika slags egendom för utmätning och när det bara finns en utmätningsbar tillgång. Vid bedömningen bör samtliga omständigheter som är kända för Kronofogdemyndigheten vägas in. Om verkställigheten berör barn bör även bestämmelsen om barnets bästa beaktas (se vidare avsnitt 8.1). I författningskommentaren beskrivs utgångspunkterna för tillämpningen utförligare.

Det bör inte införas en ny möjlighet att upphäva beslut

Som en följd av att proportionalitetsprincipen ska beaktas under hela utsökningsförfarandet föreslår utredningen att det ska vara möjligt för Kronofogdemyndigheten att upphäva ett redan meddelat beslut, om det är uppenbart att det inte är proportionerligt. Möjligheten ska enligt förslaget endast gälla beslut som inte fått laga kraft och tillämpas i rena undantagsfall för att undvika orimliga följder som skulle uppstå om beslutet blir bestående. Det ska dessutom som utgångspunkt krävas att sökanden hörs innan beslutet upphävs. När beslutet att upphäva ett beslut med tillämpning av proportionalitetsprincipen har fått laga kraft, ska Kronofogdemyndigheten enligt förslaget ges möjlighet att upphäva även andra beslut som till följd av upphävandet inte längre kan verkställas.

Det finns redan en möjlighet för Kronofogdemyndigheten att häva ett utmätningsbeslut. Det förutsätter att en försäljning av egendomen eller indrivning av utmätt fordran inte kan antas ge ett överskott som gör åtgärden försvarlig (4 kap. 33 § andra stycket). Som exempel på när en utmätning bör hävas pekas i förarbetena på fallet att den utmätta egendomen inte kan väntas säljas för så mycket att sökanden kan få betalt med något beaktansvärt belopp (prop. 1980/81:8 s. 489). Kronofogdemyndigheten har vidare möjlighet att av även andra skäl rätta ett beslut om utmätning, under förutsättning att rättelsen är klart befogad (4 kap. 34 §). Sådan rättelse får dock inte göras senare än två veckor från utmätningsbeslutet.

Något som också talar mot förslaget är att regeln skulle bli tillämplig i väldigt få fall eftersom Kronofogdemyndigheten på flera andra sätt kan motverka beslut som är uppenbart oproportionerliga. Myndigheten ser inte något hinder mot att tillämpa proportionalitetsprincipen även när utmätningsbeslutet fått laga kraft gentemot gäldenären eller mot att häva beslut med stöd av 4 kap. 33 § andra stycket, trots att förfarandet nått så långt som till exekutiv försäljning och prisprövning av det högsta budet. Kronofogdemyndigheten har under Regeringskansliets beredning av utredningens förslag påpekat att myndigheten prövar försvarligheten innan egendom säljs och att det mot den bakgrunden inte finns behov av att därefter göra en ny prövning av ställningstagandet.

Regeringen konstaterar att utredningens förslag innebär en minskad förutsebarhet för parterna. Den som är missnöjd med ett beslut kan överklaga det och det ankommer då på domstolen att under givna förutsättningar upphäva även senare beslut. Sett i ljuset av Kronofogdemyndighetens synpunkter, och den kritik som framförs av andra remissinstanser, anser regeringen inte att det finns skäl att gå vidare med förslaget i denna del.

8.3 Proportioneringsprincipen lagfästs

Regeringens förslag

Det ska i utsökningsbalken anges att om gäldenären i ett löneutmätningsärende lever tillsammans med en make eller sambo som har en inkomst, ska den inkomsten beaktas vid beräkningen av gäldenärens förbehållsbelopp.

Utsökningsutredningens förslag

Utredningens förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna, däribland *Kronofogdemyndigheten*, tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare* är kritisk till förslaget och anför att det inte är en rättssäker ordning att gäldenärens make eller sambo indirekt får betala gäldenärens skulder. Även *Rädda Barnen* är kritisk till förslaget eftersom

det leder till att en make eller sambo tillmäts olika ekonomisk betydelse enligt utsökningsbalken respektive socialtjänstlagen.

Skälen för regeringens förslag

Proportionering vid löneutmätning

Lön får tas i anspråk genom utmätning till den del den överstiger vad gäldenären behöver för sitt och familjens underhåll och för att fullgöra vissa andra betalningsskyldigheter. Detta förbehållsbelopp bestäms med ledning av ett s.k. normalbelopp. Normalbeloppet är avsett att täcka alla vanliga levnadskostnader utom bostadskostnaden, som beräknas särskilt och läggs till normalbeloppet. När förbehållsbeloppet ska bestämmas kan det finnas skäl att göra även andra tillägg till och avdrag från normalbeloppet (7 kap. 4 och 5 §§ utsökningsbalken).

Vid löneutmätning tillämpar Kronofogdemyndigheten en s.k. proportioneringsprincip. Den innebär att i de fall en gäldenär har en make eller sambo som denne bor tillsammans med, bestäms gäldenärens förbehållsbelopp efter beaktande av makens eller sambons ekonomiska förmåga att bidra till betalningen av familjens gemensamma kostnader, inklusive boendekostnaden. Kostnaderna fördelas så att respektive make eller sambo ansvarar för den del av kostnaderna som motsvarar dennes inkomst i förhållande till de sammanlagda inkomsterna (proportionering). Proportioneringsprincipen har tillämpats vid löneutmätning under en längre tid, men den framgår inte uttryckligen av utsökningsbalken. Sedan 2007 har den angetts i Kronofogdemyndighetens allmänna råd om bestämmande av förbehållsbeloppet vid löneutmätning (senast i KFM A 2025:1). När gäldenärens make eller sambo har högre inkomst än gäldenären blir förbehållsbeloppet lägre medan det motsatta blir fallet om maken eller sambon har lägre inkomst. En tillämpning av proportioneringsprincipen kan alltså leda till antingen en höjning eller en minskning av förbehållsbeloppet.

En lagfäst proportioneringsprincip för makar och sambor

Löneutmätning syftar till att tvångsvis betala gäldenärens skulder. Ju mer en gäldenär får behålla för att täcka nödvändiga utgifter desto mindre går till borgenärerna, vilket gör att det tar längre tid för gäldenären att bli skuldfri och för borgenärerna att få betalt för sina fordringar. Alltför generösa förbehållsbelopp, där en mer förmögen makes eller sambos inkomst inte kan beaktas, skulle alltså innebära en snedbalans till nackdel för borgenärerna och ett mindre effektivt löneutmätningssystem. Förbehållsbeloppet behöver därför bestämmas utifrån vilken faktisk betalningsförmåga som gäldenären har, något som påverkas av om gäldenären lever med en make eller sambo.

Nästan vart tredje löneutmätningsbeslut innefattar en proportionering mellan gäldenären och den som han eller hon lever tillsammans med. *Rädda barnen* är negativ till proportioneringsprincipen och anser att beräkningen bör ske på samma sätt som vid prövning av försörjningsstöd eftersom skillnader i regelverken enligt Rädda barnen kan uppfattas som svårförenliga med det allmänna rättsmedvetandet. Det bör framhållas att en tillämpning av proportioneringsprincipen kan vara fördelaktig för de

makar eller sambor som saknar eller har lägre inkomst än gäldenären. Under 2025 var det bland de pågående löneutmätningsärendena något vanligare att gäldenärens make eller sambo hade en lägre inkomst än gäldenären (53 procent av fallen). Då leder proportioneringen till ett högre förbehållsbelopp. Enligt regeringens bedömning kan det därför antas att principen i många fall bidrar till en mer dräglig tillvaro för ett stort antal gäldenärer på kort sikt och till att påskynda, och därmed effektivisera, avbetalningen av skulder på lång sikt.

Som redovisas av utredningen har Kronofogdemyndigheten tidigare, i rapporten Förenklad löneutmätning (2009:3), föreslagit att proportioneringen slopas. Motiveringen var då att en sådan förändring skulle göra systemet enklare att förstå för den enskilde och leda till en ökad acceptans för de beslut som fattas i löneutmätningsförfarandet. *Kronofogdemyndigheten* välkomnar dock nu utredningens förslag.

För makar kan proportioneringsprincipen motiveras av deras underhållsskyldighet. Det är visserligen en grundläggande princip i svensk familjerätt att var och en av makarna i ett äktenskap råder över sin egendom och ansvarar för sina egna skulder (se 1 kap. 3 § äktenskapsbalken). En make kan alltså inte bli skyldig att betala den andra makens skulder enbart på grund av att de är gifta. Emellertid ska makar efter var och ens förmåga bidra till det underhåll som behövs för att deras gemensamma och personliga behov ska tillgodoses. Om det som den ena maken ska bidra med inte räcker till för den makens personliga behov eller för de betalningar som den maken annars utför för familjens underhåll, ska den andra maken skjuta till de pengar som behövs (6 kap. 1 och 2 §§). Det finns ingen motsvarande skyldighet för sambor. Om en sambo saknar tillräckliga ekonomiska resurser är det dock vanligt att den andra sambon bidrar med pengar för att båda deras personliga behov ska tillgodoses.

Lagrådet är kritiskt mot att proportioneringsprincipen omfattar sambor och anför att det innebär att en sambo som har högre lön än gäldenären indirekt tvingas att betala gäldenärens skulder. En liknande invändning framförs av *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare.* Lagrådet menar att förslaget strider mot den allmänna förmögenhetsrättsliga principen att endast gäldenären, eller någon som har åtagit sig att betala gäldenärens skuld, kan bli betalningsansvarig för skulden. Enligt Lagrådet strider förslaget också mot sambolagens (2003:376) utgångspunkt att sambor förmögenhetsrättsligt ska betraktas som självständiga och oberoende av varandra. Lagrådet anser att ett alternativ som innebär att var och en av samborna ansvarar för hälften av de gemensamma kostnaderna skulle kunna vara acceptabelt.

Regeringen delar inte Lagrådets synsätt på vad en proportionering av de gemensamma kostnaderna mellan gäldenären och den som han eller hon lever tillsammans med innebär. En sådan proportionering mellan gäldenären och hans eller hennes sambo innebär inte att sambon indirekt tvingas att betala gäldenärens skulder. I stället är det ett utslag av att gäldenärens förmåga att betala sina skulder påverkas av att han eller hon lever tillsammans med någon annan. Om gemensamma kostnader fördelas mellan två sambor innebär det att gäldenären får ett lägre förbehållsbelopp än om denne inte var sambo, oavsett om samborna står för hälften var eller en proportionerlig del av kostnaderna utifrån inkomst. Även en utformning av regeln i enlighet med Lagrådets alternativa förslag skulle därmed

innebära att det förhållandet att gäldenären har en sambo leder till att ett högre belopp kan tas i anspråk vid löneutmätningen, än om han eller hon inte har det.

Det är i allmänhet mer ekonomiskt fördelaktigt att vara två som delar på boende- och hushållskostnader än att själv ansvara för dessa. För att ta tillräcklig hänsyn till borgenärernas intresse vid en löneutmätning bör det enligt regeringens mening beaktas att en gäldenär har lägre levnadskostnader om han eller hon lever tillsammans med någon annan. Frågan är alltså hur gäldenärens lägre kostnader, och därmed högre betalningsförmåga, ska beaktas. Det förhållandet har tillmätts betydelse i andra delar av regleringen av löneutmätning på så sätt att en gäldenär som har en sambo får ett lägre normalbelopp, beräknat per person, än en ensamstående (se 7 kap. 5 § utsökningsbalken). Även vid socialtjänstens prövning av rätten till ekonomiskt bistånd räknas normalt makars eller sambors inkomster som gemensamma. Enligt Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd (SOSFS 2013:1) bör socialnämnden endast undantagsvis ge ekonomiskt bistånd om den som har inkomst inte bidrar till familjens försörjning.

Ur ett förmögenhetsrättsligt perspektiv är sambor i vissa avseenden oberoende av varandra, men i andra har de gemensamma tillgångar och en tydligt sammanflätad ekonomi. Exempelvis ska samboegendom delas mellan sambor om samboförhållandet upphör. Parterna i samboförhållandet får avtala om att samboegendomen ska innefatta ytterligare egendom eller att egendom ska undantas. En sambo kan även, från sin andel i samboegendom, få ansvara för en skuld som hans eller hennes sambo har, även om skulden inte har något samband med samboegendomen (se 13 § sambolagen). Sambor är alltså inte helt oberoende och självständiga i förhållande till varandras skulder.

Det finns också anledning att utgå från att personer som väljer att leva ihop normalt sett har ett intresse av att leva i en ekonomisk gemenskap och bidra till den gemensamma försörjningen. För gifta personer följer en sådan ekonomisk gemenskap redan av den underhållsplikt som finns mellan makar. Även för sambor är det naturligt att valet att leva och bo tillsammans får konsekvenser för såväl levnadssätt som ekonomi. Proportioneringsprincipen avser primärt kostnader som i huvudsak är gemensamma, bl.a. för boende, mat och barn. Eftersom sambor i allmänhet står för den typen av kostnader tillsammans vore det främmande att betrakta dem som självständiga från varandra när sådana kostnader ska beaktas. Ett liknande synsätt hade lagstiftaren redan när utsökningsbalken infördes (se prop. 1980/81:8 s. 1210).

Enligt regeringens mening finns det även ett starkt intresse av att vid löneutmätning tillämpa generella principer, bl.a. vid bestämmandet av förbehållsbeloppet. Det leder till förutsebarhet och att gäldenärer behandlas lika i så stor utsträckning som möjligt. Det finns också starka skäl som talar för att sambor och makar bör behandlas lika, inte minst med hänsyn till att förhållandena i de flesta fall är så likartade. Om proportioneringsprincipen i stället utformas så att förbehållsbeloppet beräknas olika för sambor och makar, skulle det innebära att det vore mer förmånligt att vara i ett samboförhållande än i ett äktenskap.

Sammantaget anser regeringen att proportioneringsprincipen är sakligt motiverad för både makar och sambor och att det saknas skäl att frångå

den ordning som gällt under många år. Ur rättssäkerhetssynpunkt – och för ett mer förutsebart förfarande – är det motiverat att lagfästa principen i utsökningsbalken. Det kan i och för sig inte helt bortses från risken att proportioneringsprincipen i vissa fall leder till att enskilda personer avstår från att flytta samman eller separerar när en av parterna är aktuell för löneutmätning, vilket uppmärksammas av *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare*. Betydelsen av den risken ska dock inte överdrivas.

9 Modernisering av vissa delar av balken

9.1 Språklig och redaktionell översyn

Regeringens förslag

Delar av utsökningsbalken ska moderniseras språkligt och redaktionellt. Bland annat ska en förrättningsman benämnas förrättningsperson.

Utsökningsutredningens förslag

Utredningens förslag stämmer delvis överens med regeringens. Utredningen föreslår en något större språklig och redaktionell översyn av balken, bl.a. att de tre inledande kapitlen ska ersättas av nya. Vidare föreslås att förrättningsman ska benämnas handläggare.

Remissinstanserna

Remissinstanserna yttrar sig i huvudsak inte särskilt i denna del. *Svea hovrätt* anser att det är positivt att det införs en innehållsförteckning i utsökningsbalken.

Skälen för regeringens förslag

Utsökningsbalken infördes i början av 1980-talet. Delar av regelverket fördes då över från 1877 års utsökningslag utan större förändringar. Som utredningen pekar på gäller det inte minst beneficiereglerna. Vissa moderniseringar av de reglerna behandlas i avsnitt 6. Även i övrigt finns det ett behov av en språklig och redaktionell översyn av delar av balken. Särskilt viktigt är ändringar av 1 kap. eftersom det underlättar förståelsen av balken i övrigt. En sådan ändring som bör göras är att införa en innehållsförteckning, vilken också kan användas för att förstå balkens innehåll.

En annan ändring som bör göras är att ersätta benämningen förrättningsman med förrättningsperson. Det uttrycket markerar enligt regeringens mening bättre än utredningens förslag handläggare den särskilda roll som behandlas i flera av de bestämmelser där uttrycket förekommer. Benämningen används i flera delar av balken, bl.a. i jävsbestämmelserna i 1 kap. När benämningen byts ut kan det övervägas om de särskilda jävsreglerna i utsökningsbalken bör ändras. Numera finns det nämligen

jävsregler i förvaltningslagen som skulle kunna tillämpas i stället för de regler i rättegångsbalken som utsökningsbalken hänvisar till. I det här lagstiftningsärendet saknas det emellertid tillräckligt beredningsunderlag för att ta ställning till den frågan. En betydelsefull aspekt i det avseendet är att bestämmelserna i utsökningsbalken delvis avser förhållanden som är specifika för Kronofogdemyndighetens verksamhet och som varken behandlas i förvaltningslagen eller rättegångsbalken. Ett sådant exempel är att jäv enligt utsökningsbalken inte kan grundas på en gärning som riktats mot förrättningspersonen i tjänsten eller på grund av denna. I Kronofogdemyndighetens verksamhet finns det ett särskilt behov av en sådan reglering. Mot denna bakgrund bör de särskilda jävsreglerna i utsökningsbalken tills vidare behållas.

9.2 Regelförenkling för verkställighet av domar

Regeringens förslag

Den särskilda regleringen för verkställighet av domar i växelmål och checkmål ska tas bort. Sådana domar ska verkställas på samma sätt som andra domar om betalningsskyldighet.

Regeringens bedömning

Det saknas tillräckliga skäl för att ta bort den särskilda regleringen av verkställighet för tredskodomar, förlikningar som har stadfästs av domstol och medlingsöverenskommelser som har förklarats verkställbara av domstol.

Utsökningsutredningens förslag

Utredningens förslag stämmer överens med regeringens i fråga om verkställighet för domar i växelmål och checkmål. Utredningen föreslår dessutom att de särskilda verkställighetsreglerna ska tas bort för tredskodomar, förlikningar som har stadfästs av domstol och medlingsöverenskommelser som har förklarats verkställbara av domstol.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning emot det i fråga om växel- och checkmål. Beträffande de övriga förslagen ifrågasätter flera remissinstanser, däribland *Svea hovrätt*, *Finansbolagens Förening* och *Svensk inkasso*, om enbart regelförenkling kan motivera de förslagna ändringarna eftersom de skulle innebära en försämring av respektive exekutionstitel för borgenären. Vissa remissinstanser, bl.a. *Nacka tingsrätt* och *Växjö tingsrätt*, ifrågasätter främst om en försämring av verkställigheten för tredskodomar är motiverad. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* har ingen invändning mot förslagen och anser att ändringen, såvitt avser förslaget gällande verkställigheten av tredskodomar, endast bör innebära en mindre skillnad i praktiken. *Lands-*

organisationen i Sverige (LO) tillstyrker förslaget såvitt avser tredskodomar och förlikningar som har stadfästs av domstol.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Bestämmelser om växlar och checkar finns i växellagen (1932:130) och checklagen (1932:131). Där fanns tidigare även den särreglering som gäller för verkställighet av domar i check- eller växelmål. När utsökningsbalken infördes överfördes reglerna om verkställighet dit.

Bakgrunden till särregleringen är att checkar och växlar, till följd av formkraven, är mycket tillförlitliga och att en dom som grundas på en sådan handling därför sällan är felaktig. Handlingens höga bevisvärde och den låga risken för obefogade anspråk har motiverat den fördelaktiga ställningen vid utmätning.

Enligt 3 kap. 5 § utsökningsbalken får verkställighet av en dom i ett växel- eller checkmål ske genast. Till skillnad från vad som gäller för andra domar om betalningsskyldighet enligt 3 kap. 6 § kan svaranden inte undvika verkställighet genom att ställa säkerhet. Den utmätta egendomen får också i allmänhet säljas även om domen inte har fått laga kraft. Lös egendom som har betydande värde och fast egendom får dock inte säljas utan gäldenärens samtycke förrän domen har fått laga kraft, med undantag för lös egendom som hastigt faller i värde eller kräver alltför kostsam vård (8 kap. 4 §). Pengarna från försäljningen får inte heller betalas ut innan domen har fått laga kraft, annat än om borgenären ställer säkerhet (13 kap. 14 §).

Redan i samband med att utsökningsbalken infördes uttrycktes i förarbetena att det var tveksamt om de särskilda verkställighetsbestämmelserna för växel- och checkdomar borde behållas. Bestämmelserna behölls ändå med motiveringen att det inte fanns tillräcklig anledning att ändra på gällande ordning (prop. 1980/81:8 s. 302). Då hade användandet av checkar och växlar redan minskat och sedan dess har användandet minskat kraftigt. Användandet av checkar har i huvudsak ersatts av betalning med konto- eller kreditkort. Även om checkar och växlar fortfarande finns i Sverige och andra länder är de mycket ovanliga. I Sverige har många banker upphört att utfärda sådana instrument.

Det saknas statistik över hur många domar som årligen meddelas i växel- och checkmål. Kronofogdemyndigheten har inte heller någon statistik över ansökningar om verkställighet av sådana domar. Det finns emellertid goda grunder för att anta att växel- och checkmål numera endast förekommer i mycket begränsad omfattning. Användandet av växlar och checkar har även minskat i andra länder inom EU och EES.

Enbart förhållandet att växel- och checkmål har blivit mycket ovanliga är enligt regeringens mening ett tillräckligt starkt skäl för att ta bort den särreglering som finns för verkställighet av sådana domar. Det medför också att det utsökningsrättsliga regelverket blir tydligare eftersom domar i de växel- och checkmål som ändå förekommer verkställs på samma sätt som andra domar om betalningsskyldighet. Regeringen föreslår därför att särregleringen ska tas bort.

Särregleringen för tredskodomar innebär att försäljningen av utmätt egendom som utgångspunkt får ske innan domen fått laga kraft. Pengarna från försäljningen får dock endast betalas ut innan dess om säkerhet ställs.

Beträffande förlikningar som har stadfästs av domstol och medlingsöverenskommelser som förklarats verkställbara av domstol innebär särregleringen att de verkställs som en dom som fått laga kraft. Det medför att utmätning kan ske genast och därefter försäljning av den utmätta egendomen. Det behöver inte ställas någon säkerhet för att pengarna från försäljningen ska betalas ut, annat än i vissa fall, t.ex. om fördelningen vid ett fördelningssammanträde inte fått laga kraft. Utredningens förslag att ta bort särregleringen för dessa exekutionstitlar medför en försämring ur verkställighetssynvinkel, som till skillnad från vad som är fallet för växel- och checkdomar får en faktisk betydelse. Regeringen anser, i likhet med bl.a. *Svea hovrätt* och *Finansbolagens Förening*, att regelförenkling inte är ett tillräckligt starkt skäl för att motivera en sådan ändring. Utredningens förslag i denna del bör därför inte genomföras.

10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2026.

Reglerna om Kronofogdemyndighetens hantering av egendom som inte hämtats efter försäljning ska endast gälla för egendom som säljs efter ikraftträdandet.

Utredningarnas förslag

Utredningarnas förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har inga invändningar mot dem.

Skälen för regeringens förslag

Förslagen i propositionen leder till ett mer ändamålsenligt och effektivt utsökningsförfarande med högre försäljningspriser och kostnadsbesparingar. Förslaget om att utvidga bestämmelserna om biträde vid distansutmätning till fler brottsbekämpande myndigheter bedöms leda till ett utökat indrivningsresultat. Det förslaget kan dessutom ha positiva effekter på arbetet mot organiserad brottlighet. Förslagen bör därför träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 juli 2026.

Kronofogdemyndigheten har under Regeringskansliets beredning av förslagen påpekat att myndigheten behöver kunna bestämma när e-auktioner för fast egendom ska införas, om förslaget inte ska orsaka ökade kostnader för det allmänna. Eftersom förslaget i propositionen enbart skapar en möjlighet till försäljning genom moderna försäljningsmetoder kan Kronofogdemyndigheten välja en lämplig tidpunkt för införandet av en sådan

metod. Försäljning genom e-auktion kan alltså införas när myndigheten har gjort de anpassningar som behövs i verksamheten, exempelvis av it-systemen.

Enligt regeringens mening bör det införas en övergångsbestämmelse för den nya bestämmelsen om Kronofogdemyndighetens hantering av egendom som inte hämtas av köparen efter en genomförd försäljning. Bestämmelsen bör endast gälla försäljningar som genomförs efter ikraftträdandet, eftersom Kronofogdemyndigheten först därefter har anledning att underrätta köparen om vad följden av ett uteblivet avhämtande kan bli. Utöver detta finns det inte något behov av övergångsbestämmelser.

11 Konsekvenser

Regeringens bedömning

Förslagen leder till en mer resurseffektiv verksamhet för Kronofogdemyndigheten, ett ökat indrivningsresultat och positiva ekonomiska konsekvenser för gäldenärer, borgenärer och det allmänna. Förslaget om att Kronofogdemyndigheten ska ges rätt att begära biträde från fler brottsbekämpande myndigheter vid utmätning på distans utgör också ett led i arbetet med att motverka och förebygga organiserad brottslighet. Det kan bl.a. bidra till att säkra brottsoffers rätt till skadestånd.

Förslagen om moderna försäljningsmetoder leder till ett bättre ekonomiskt utfall, vilket är positivt för såväl gäldenärer som borgenärer. För gäldenärerna och deras familjer leder förslaget om ändringar i beneficiereglerna till positiva ekonomiska och sociala konsekvenser.

Förslaget om utvidgade möjligheter till distansutmätning leder till ökade kostnader för Kronofogdemyndigheten. Dessa kostnadsökningar hanteras i den riksdagsbehandlade budgetpropositionen för 2026. Övriga förslag kan finansieras inom myndighetens befintliga ekonomiska ramar. Detsamma gäller kostnaderna för övriga myndigheter och domstolar.

Utredningarnas bedömning

Utredningarnas bedömning stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta av remissinstanserna delar bedömningen eller har inga invändningar mot den. Enligt *Nacka tingsrätt* kommer förslaget om att Kronofogdemyndigheten ska ges rätt att begära biträde av fler myndigheter att medföra en betydande ökning av antalet utmätningsbeslut som överklagas till domstol. Enligt domstolen är det en brist att detta inte har beaktats i konsekvensutredningen. Liknande synpunkter lämnas av *Domstolsverket* och *Malmö tingsrätt*.

Skälen för regeringens bedömning

Reformer som nu genomförs

I utsökningsutredningen lämnas många förslag på moderniseringar av utsökningsförfarandet. Regeringen går nu vidare med huvuddelen av de förslag som inte redan har genomförts, bl.a. moderna försäljningsmetoder för fast egendom, underhandsförsäljning av bostadsrätter genom bl.a. fastighetsmäklare, ändringar av beneficiereglerna och ett lagfästande av flera centrala principer. Därutöver behandlas i propositionen EBM-utredningens förslag om utvidgad distansutmätning och därtill närliggande frågor.

Gäldenärer och deras familjer

Utmätningsåtgärder innebär en betydande påfrestning för gäldenären och dennes familj, eftersom de kan innebära långvariga ekonomiska begränsningar, psykisk belastning och ökad otrygghet i vardagen. Hushållens skulder har på senare år ökat och uppgår enligt Kronofogdemyndighetens årsredovisning för 2024 till totalt 138 miljarder kronor. Antalet gäldenärer som var föremål för verkställighet under året översteg med god marginal 500 000. Förslagen bedöms sammantaget underlätta för gäldenärerna och bidra till att verkställighetsåtgärderna kan genomföras mer effektivt och avslutas inom kortare tid.

Förslagen om moderna försäljningsmetoder för fast egendom och underhandsförsäljning av bostadsrätter förväntas leda till högre försäljningspris vid den exekutiva försäljningen. Det leder till positiva ekonomiska konsekvenser för gäldenärerna.

Förslaget om att ta bort beneficiebestämmelsen till skydd för bostadsrätter kommer leda till att något fler bostadsrätter utmäts. Eftersom majoriteten av bostadsrätter har ett så högt värde att de ändå inte kan undantas från utmätning med stöd av den hittillsvarande regleringen är effekten emellertid begränsad. En annan följd av förslaget är att i förhållande till olika boendeformer kommer utmätning ske på ett enhetligt sätt. Det ökar gäldenärernas förtroende för Kronofogdemyndighetens verksamhet. Gäldenärerna och deras familjer får ett tillräckligt skydd för sin bostad genom den försvarlighets- och proportionalitetsbedömning som alltid ska göras. I de fall ett barn påverkas förstärks skyddet av principen om barnets bästa. Att de principerna lagfästs i utsökningsbalken leder till att de tydliggörs och blir lättare att åberopa.

De förslag som avser ändringar i beneficiebestämmelserna om omfattningen och typen av tillgångar som får undantas för att täcka gäldenärens behov skapar ett något större utrymme att undanta egendom. Gäldenärerna får möjlighet att behålla tillräckliga tillgångar för att täcka viktiga och grundläggande behov, vilket bl.a. motiveras av att kostnaderna i samhället har ökat. För gäldenärer som har sitt huvudsakliga sparande i tillgångar som hittills inte fått undantas (såsom marknadsnoterade aktier m.m.) innebär det en viktig förändring att även sådant sparande får undantas. Förslagen får en positiv effekt för gäldenärerna, och deras familjer, ur både social och ekonomisk synvinkel.

Förslaget som rör Kronofogdemyndighetens möjligheter att hantera egendom som inte hämtas ut innebär att egendom som tillhör gäldenären eller tredje man kan säljas, kastas eller förstöras. Eftersom de berörda

personerna först har underrättats om att detta kan komma att ske om egendomen inte hämtas ut, bedöms de eventuella konsekvenserna i form av ekonomisk förlust och rättsförlust som acceptabla.

Även förslaget som avser avhysningsgods ger Kronofogdemyndigheten en rätt att kasta eller förstöra egendom som tillhör gäldenären. I de fall då godset saknar värde innebär det ingen ekonomisk förlust. I fall då det är godsets natur som gör att det inte bör förvaras, ska godset förstöras endast om värdet inte är betydande. Konsekvenserna för gäldenärerna bedöms därför som acceptabla i förhållande till nyttan med förslaget.

Borgenärer

Förslagen i propositionen syftar i huvudsak till att stärka effektiviteten och ändamålsenligheten i utmätningsförfarandet. Tyngdpunkten ligger på åtgärder som förbättrar förutsättningarna för ett gott resultat för borgenärerna och säkerställer att deras anspråk i större utsträckning kan tillgodoses. Sammantaget leder förslagen till ett bättre ekonomiskt utfall för borgenärerna. I den utsträckning dessa utgörs av företag innebär det positiva effekter för näringslivet.

Förslaget om att Kronofogdemyndigheten ska kunna begära biträde av fler brottsbekämpande myndigheter vid utmätning på distans kommer att leda till att mer egendom än i dag utmäts, vilket innebär att det utmätta värdet ökar och att fler borgenärer kan få betalt. Enligt Kronofogdemyndighetens beräkningar förväntas förslaget öka antalet utmätningar på distans med 50 procent. Enligt myndigheten är det troligt att antalet över tid kommer att fördubblas. Detta innebär positiva ekonomiska konsekvenser för såväl enskilda borgenärer som för det allmänna i sin roll som borgenär. Genom att egendom som inte kan förverkas i stället utmäts kan förslaget i denna del också bidra till att säkra brottsoffers möjlighet till skadestånd.

Förslagen om moderna försäljningsmetoder för fast egendom och underhandsförsäljning av bostadsrätter bedöms i allmänhet leda till högre försäljningspris och bättre resultat. Förslagen kan också minska tiden för försäljningsförfarandet. För borgenärerna medför det positiva ekonomiska konsekvenser och att fordringarna kan regleras snabbare.

Ett ytterligare förslag som bedöms ge ett ökat indrivningsresultat är att bostadsrätter ska kunna utmätas som småhusfastigheter. Förslaget berör i praktiken endast bostadsrätter med lågt värde, men innebär en viktig förändring för borgenärerna i de fallen. I de fall förslaget får avgörande betydelse förbättras möjligheter för borgenärerna att få betalt för sina fordringar påtagligt.

Kronofogdemyndigheten

Kronofogdemyndigheten är den myndighet som ansvarar för verkställighet enligt utsökningsbalken. Samtliga förslag får konsekvenser för myndigheten på olika sätt, exempelvis genom att arbetssättet måste ändras eller genom att resurser kan omfördelas. Flera av förslagen, däribland förslaget om utvidgade regler om distansutmätning, leder till ökad effektivitet och snabbare verkställighet i utmätningsförfarandet. I förlängningen stärker det också förtroendet för Kronofogdemyndighetens verksamhet. Genom att egendom som inte kan förverkas i stället utmäts kan Kronofogdemyndighetens verksamhet indirekt också utgöra ett led i arbetet att

motverka och förebygga organiserad brottslighet. Det innebär bättre möjligheter till samarbete mellan Kronofogdemyndigheten och brottsbekämpande myndigheter för att slå mot kriminellas tillgångar.

De förslag som rör Kronofogdemyndighetens möjligheter att hantera egendom som av olika anledningar inte hämtas ut medför besparingar för myndigheten, främst till följd av minskade förvaringskostnader. Enligt Kronofogdemyndigheten framgick vid en inventering enbart vid ett av myndighetens kontor att det förvarades drygt 400 föremål som inte hämtats ut och att föremålen i flera fall varit i myndighetens förvar i fyra år eller längre. Att myndigheten ges en möjlighet att i sådana fall göra sig av med egendomen innebär också att myndighetens resurser kan användas mer effektivt genom att personalen i större utsträckning kan ägna sin tid åt kärnverksamheten. Detsamma gäller förslaget om hantering av avhysningsgods, vilket också leder till besparingar om magasineringskostnaden minskas.

Förslaget om utvidgade möjligheter till distansutmätning leder till kostnader för Kronofogdemyndigheten. Merkostnaderna består bl.a. av att medarbetare som bemannar telefonerna och hanterar försäljningsverksamheten behöver bli fler samt att kapaciteten i fråga om att hämta, hantera och förvara utmätt egendom behöver utökas. Enligt myndighetens beräkningar utifrån förväntat indrivningsresultat bedöms den årliga kostnadsökningen bli 20–30 miljoner kronor. Kostnadsökningen finansieras till viss del av den kostnadsbesparing som förslaget som rör myndighetens hantering av icke uthämtad egendom medför. Regeringen bedömer att kostnadsökningen för myndigheten därför uppgår till 15 miljoner kronor årligen. Denna kostnadsökning har behandlats av riksdagen genom antagandet av budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 3 avsnitt 2.9.3).

Förslaget om att underhandsförsäljning ska kunna ske genom exempelvis en fastighetsmäklare innebär en minskad arbetsbelastning för Kronofogdemyndigheten. Myndigheten behöver då inte hantera själva försäljningen, även om ett visst arbete fortfarande krävs inledningsvis. Kostnadsminskningen motsvarar omkring en årsarbetskraft. Förslaget om moderna försäljningsmetoder för fast egendom innebär att traditionella auktioner, bevakningssammanträden och fördelningssammanträden kommer att hållas i mindre utsträckning. Det minskar de resurser som krävs hos Kronofogdemyndigheten med någon årsarbetskraft. Kronofogdemyndigheten får också vissa kostnader i samband med införandet av e-auktioner för fler egendomsslag, bl.a. för anpassningen av myndighetens it-system. Dessa kostnader bedöms enbart delvis täckas av de nämnda besparingarna. Kronofogdemyndigheten har dock under beredningen av förslagen framfört att införandekostnaden kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar genom att myndigheten inför e-auktioner i samband med att andra ändringar av it-systemet görs. Regeringen bedömer därför att eventuella ökade kostnader kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslagen om att lagfästa proportionalitetsprincipen, principen om barnets bästa och proportioneringsprincipen bedöms inte leda till några ekonomiska eller administrativa kostnader. Av etablerad praxis följer redan att Kronofogdemyndigheten ska beakta principerna och förslagen innebär ingen ändring av principernas innebörd.

Förslaget om utvidgade möjligheter till distansutmätning bedöms leda till visst ökat arbete för Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Tullverket. Arbetet bedöms relativt enkelt kunna inordnas i myndigheternas övriga verksamhet. De kostnader som uppkommer till följd av de nya reglerna, bl.a. i form av tillfällig förvaring och liknande, bedöms kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Som bl.a. *Nacka tingsrätt* påpekar är det också troligt att de utvidgade reglerna om distansutmätning medför en ökning av antalet utmätningsbeslut som överklagas till domstol. Även i detta avseende bedöms kostnadsökningen inte vara större än att den ryms inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslagen bedöms inte i övrigt leda till några ekonomiska konsekvenser för det allmänna.

Övrigt

Införandet av moderna försäljningsformer för fast egendom och förslagen om att bevaknings- och fördelningssammanträde endast ska hållas vid behov bedöms ha marginella positiva konsekvenser för miljön, eftersom färre resor behövs, med minskade utsläpp som följd.

Förslagen bedöms inte ha någon betydelse för jämställdheten, sysselsättningen eller företags arbetsförutsättningar och konkurrensförmåga. Inte heller bedöms förslagen ha någon betydelse för den kommunala självstyrelsen.

12 Författningskommentar

12.1 Förslaget till lag om ändring i utsökningsbalken

1 kap. Inledande bestämmelser

Balkens tillämpningsområde

1 § Denna balk *gäller* verkställighet av *en* dom eller annan exekutionstitel som *avser* betalningsskyldighet eller *någon* annan förpliktelse *och* verkställighet av *ett* beslut om kvarstad eller *någon* annan liknande säkerhetsåtgärd.

Verkställighet som avser betalningsskyldighet sker genom utmätning. Verkställighet som avser *en* annan förpliktelse eller säkerhetsåtgärd sker *på det sätt* som anges i 16 kap.

Om en annan lag innehåller en bestämmelse som avviker från denna balk, tillämpas den bestämmelsen.

I paragrafen anges balkens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Av det nya *tredje stycket* framgår att utsökningsbalken är subsidiär till annan lag. Stycket motsvarar hittillsvarande 2 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

Balkens innehåll

2 § *Balken är indelad i följande kapitel:*
1 kap. – Inledande bestämmelser
2 kap. – Förfarandet vid Kronofogdemyndigheten
3 kap. – Exekutionstitlar
4 kap. – Utmätning
5 kap. – Undantag från utmätning
6 kap. – Säkerställande av utmätning
7 kap. – Utmätning av lön och andra förmåner
8 kap. – Allmänna bestämmelser om exekutiv försäljning
9 kap. – Försäljning av lös egendom i allmänhet och indrivning av utmätt fordran
10 kap. – Försäljning av registrerat skepp
11 kap. – Försäljning av registrerat luftfartyg och reservdelar
12 kap. – Försäljning av fast egendom
13 kap. – Redovisning av inbetalda pengar
14 kap. – Verkan av exekutiv försäljning
16 kap. – Annan verkställighet
17 kap. – Kostnader
18 kap. – Överklagande

Paragrafen får ett nytt innehåll och ger nu en beskrivning av balkens innehåll. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Den hittillsvarande bestämmelsen i paragrafen flyttas till 1 §.

Exekutiv myndighet

3 § Kronofogdemyndigheten *ansvarar för verkställighet enligt balken*.

Ett mål om verkställighet (utsökningsmål) handläggs av *en* kronofogde eller *en* annan tjänsteman hos Kronofogdemyndigheten (*förrättningsperson*).

Paragrafen innehåller grundläggande bestämmelser om ansvaret för verkställighet enligt balken. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

I paragrafen görs enbart språkliga ändringar. Bland annat ersätts benämningen förrättningsman med förrättningsperson.

Proportionalitet

3 a § *En åtgärd enligt denna balk får vidtas enbart om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som åtgärden riktas mot eller för något annat motstående intresse.*

Paragrafen, som är ny, lagfäster den s.k. proportionalitetsprincipen inom utsökningsrätten. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Enligt paragrafen får en åtgärd enligt balken bara vidtas om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som berörs av åtgärden. Bestämmelsen tydliggör att proportionalitetsprincipen ska beaktas vid samtliga åtgärder i alla mål, ärenden och förfaranden som regleras i balken. Med åtgärder avses både beslut och andra åtgärder. Exempel på sådana åtgärder kan vara då förrättningspersonen bereder sig tillträde till en bostad eller när en person behöver avlägsnas i samband med en avhysning.

Proportionalitetsprincipen gäller under hela verkställigheten och ska alltså, även sedan ett visst beslut har fattats, beaktas självmant och löpande av Kronofogdemyndigheten och domstolen. Proportionalitetsbedömningen kompletterar den bedömning av försvarlighet som ska göras enligt bl.a. 4 kap. 3 §. Om redan försvarlighetsbedömningen leder till att en åtgärd inte ska vidtas behöver en proportionalitetsbedömning inte göras.

I situationer där en åtgärd blir oproportionerlig ska åtgärden avbrytas och alternativ utredas. En tillämpning av principen ska dock inte leda till att verkställighet vägras om inte tillräckligt starka skäl talar emot. Även ett starkt intresse hos gäldenären, såsom skydd för sin bostad, är ofta otillräckligt för att vägra verkställighet eftersom borgenärernas rätt till betalning väger tyngre om bostaden har ett högre värde. Det är alltså endast i undantagsfall som principen kan leda till att verkställighetsåtgärder inte alls genomförs. Däremot kan en tillämpning medföra att alternativa verkställighetsformer väljs eller att utmätningsordningen i ett visst ärende frångås. Om det behövs kan det bli aktuellt att meddela anstånd med tillämpning av t.ex. 12 kap. 11 §. En prövning enligt proportionalitetsprincipen ska dock inte leda till att verkställighet avvaktas på obestämd tid.

Kronofogdemyndigheten ska göra en proportionalitetsbedömning oavsett om det finns en eller flera utmätningsbara tillgångar. Mot bakgrund av bostadens särskilda betydelse för gäldenären och hans eller hennes familj får principen särskild betydelse vid utmätning av bostad, men tillämpningen är inte begränsad till sådana fall. Vid bedömningen av om en åtgärd eller ett beslut i samband med verkställighetsåtgärder är proportionerligt kan bl.a. fordrans storlek, utmätningsbeslutet och andra underliggande beslut, egendomens värde, alternativa möjligheter att reglera skulden och berördas intressen vägas in. De olika relevanta omständigheterna ska värderas för sig och vägas mot varandra och därefter ska en sammanvägd bedömning göras.

Högsta domstolen har lämnat vägledning för tillämpningen av principen inom flera rättsområden, däribland utsökningsrätten (se bl.a. rättsfallen NJA 2016 s. 868, NJA 2017 s. 999 och NJA 2018 s. 753). Vid Kronofogdemyndighetens val av åtgärd ska det eller de alternativ väljas som uppnår syftet genom minst ingripande åtgärder med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Det ska så långt som möjligt eftersträvas att gäldenären reglerar sin skuld samtidigt som onödigt intrång eller skada för parterna eller någon annan berörd undviks. Sökandens intresse av en snabb och effektiv verkställighet väger tungt. Samtidigt ska verkställigheten ske så enkelt och resurseffektivt som möjligt. Vid bedömningen av om en åtgärd är proportionerlig ska samtliga omständigheter som är kända för Kronofogdemyndigheten vägas in. Bedömningen ska inte göras schablonmässigt, utan tyngden i de olika intressena ska prövas från fall till fall. Eftersom prövningen är individuell kan den leda till att det som är en proportionerlig åtgärd i ett fall inte är det i ett annat fall. Hur noggranna överväganden Kronofogdemyndigheten ska göra i varje enskilt fall beror på vad beslutet eller en annan åtgärd gäller. Principen får störst betydelse vid mer ingripande åtgärder, exempelvis vid avhysning. Om verkställigheten berör barn ska även principen om barnets bästa beaktas, se vidare den nya 3 b §.

Paragrafen är även tillämplig i de fall då andra lagar hänvisar till den, antingen genom en generell hänvisning till balken eller en specifik hänvisning till paragrafen. Det gäller t.ex. vid betalningsförelägganden (se 66 § lagen [1990:746] om betalningsföreläggande och 15 § lagen [2008:879] om europeiskt betalningsföreläggande) och vid intrångsundersökningar (se bl.a. 37 f § mönsterskyddslagen [1970:485], 9 kap. 10 § varumärkeslagen [2010:1877] och 16 kap. 14 § patentlagen [2024:945]).

Proportionalitetsprincipen gäller även enligt 5 § tredje stycket förvaltningslagen och utgör dessutom en allmän rättsgrundsats som gäller utan särskilt lagstöd. Införandet av paragrafen förändrar alltså inte det förhållandet att en myndighet enligt förvaltningslagen endast får ingripa i ett enskilt intresse om åtgärden kan antas leda till det avsedda resultatet.

Barnets bästa

3 b § *Vid alla åtgärder enligt denna balk som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas.*

Paragrafen, som är ny, lagfäster principen om barnets bästa inom utsökningsrätten. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Enligt paragrafen ska barnets bästa särskilt beaktas vid alla åtgärder enligt balken som rör ett barn. Med åtgärder avses både beslut och andra åtgärder. Bestämmelsen är tillämplig i alla mål, ärenden och förfaranden som regleras i balken och som rör ett barn, dvs. en person som inte har fyllt 18 år. Avgörande för om bestämmelsen är tillämplig är personens ålder när en åtgärd vidtas eller ett beslut fattas. Bestämmelsen gäller under hela förfarandet och alltså inte endast vid Kronofogdemyndighetens eller domstolens prövning.

Genom paragrafen tydliggörs det barnrättsperspektiv som ska genomsyra alla åtgärder som rör barn, se artikel 3 i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) som gäller som lag i Sverige enligt lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Principen om barnets bästa tar inte enbart sikte på mål där barn intar partsställning, utan alla mål där barn direkt eller indirekt berörs av en fråga. Att principen ska ges betydelse inom utsökningsrätten har slagits fast av Högsta domstolen i flera avgöranden (se rättsfallen NJA 2013 s. 1241, NJA 2021 s. 1065 och NJA 2023 s. 662).

Begreppet barnets bästa består av flera delar: det är en materiell rättighet, en rättslig tolkningsprincip och ett tillvägagångssätt i beslutsprocesser. Vad som är barnets bästa ska avgöras i varje enskilt fall utifrån en bedömning av de individuella förhållandena. Att barnets bästa särskilt ska beaktas innebär att barnets intresse ska väga tungt vid en avvägning mot andra intressen, men barnets intresse behöver inte vara avgörande. Vid sin handläggning ska Kronofogdemyndigheten uppmärksamma och närmare utreda hur ingripande en åtgärd eller ett beslut skulle bli och vilka negativa konsekvenser den skulle få för ett barn. Myndigheten har genom sin utredningsskyldighet och allmänna serviceskyldighet ett ansvar för att se till att parterna kompletterar utredningen med nödvändigt underlag (se bl.a. 4 kap. 9 § i balken och 6 § andra stycket förvaltningslagen [2017:900]). I praktiken är det ofta parterna som i första hand behöver se till att barnets intressen förs fram och att Kronofogdemyndigheten eller

domstolen har tillgång till den utredning som kan behövas för att kunna göra en välavvägd bedömning.

För att komma fram till vad som är barnets bästa krävs det ett aktivt övervägande i det enskilda fallet. Det är inte tillräckligt att i allmänna ordalag utifrån ett generellt betraktelsesätt konstatera att något är till ett barns bästa utan det måste bedömas i det konkreta fallet.

I vissa fall kan det finnas ett behov av en barnkonsekvensanalys för att bedöma vad som är barnets bästa enligt artikel 3 i barnkonventionen. Kronofogdemyndigheten behöver enbart göra en sådan analys när det finns ett tydligt behov av det. I särskilda fall utgör analysen emellertid ett viktigt stöd för att myndigheten ska kunna beakta barnets bästa. En barnkonsekvensanalys ska primärt göras när det råder osäkerhet om huruvida barnets intresse kan väga tyngre än det sammantagna motstående intresset.

Barnets bästa hänger nära samman med barnkonventionens artikel 12 enligt vilken barn har rätt att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör barnet och att barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. För detta ändamål ska barnet, i alla förfaranden som rör barnet, normalt beredas möjlighet att höras, antingen direkt eller genom någon annan. Av betydelse är dock att det utsökningsrättsliga regelverket inte är en rättighetsbaserad lagstiftning. Regelverket behandlar när och hur staten med tvång får inskränka enskildas rättigheter för att framtvinga betalning eller någon annan prestation. I de fall gäldenärens åsikt har begränsad betydelse, får det återverkan även på gäldenärens barn. Att barnets bästa ska beaktas innebär alltså inte att barnet regelmässigt ska tillfrågas innan en utsökningsåtgärd vidtas. Däremot kan det ofta finnas anledning för Kronofogdemyndigheten att informera sig om hur barn påverkas när valet står mellan olika åtgärder.

Enligt gällande rättspraxis innebär ett beaktande av barnets bästa inte som regel att Kronofogdemyndigheten ska underlåta att vidta verkställighetsåtgärder enbart på grund av att ett barn påverkas. Paragrafen innebär ingen ändring i detta avseende. Barnets intressen ska även vägas in vid beneficiebedömningen. För utsökningsförfarandets del kan frågan om barnets bästa även aktualiseras vid t.ex. valet mellan olika verkställighetsåtgärder, i samband med att Kronofogdemyndigheten överväger hur barn ska bemötas vid en förrättning i en bostad, vid verkställighet av avhysning när barn är närvarande och vid beslutet om vilken avhysningsmetod som ska tillämpas när det har framkommit att barn berörs. Principen om barnets bästa kan också komma till uttryck genom betydelsen av att information lämnas till en gäldenär som är förälder, t.ex. vid löneutmätning som bedöms pågå under lång tid, om möjligheten att begära anstånd eller tillägg vid särskilda behov. Liksom hittills kan det förhållandet att ett barn påverkas i vissa fall leda till att löneutmätning godtas under en längre tid än normalt, för att t.ex. undvika försäljning av familjens bostad (se bl.a. rättsfallet NJA 2023 s. 662). Frågor under förfarandet som bara perifert berör barn kan dock endast undantagsvis aktualisera Kronofogdemyndighetens skyldighet att utreda och beakta barnets bästa.

Paragrafen är även tillämplig i de fall då andra lagar hänvisar till den, antingen genom en generell hänvisning till balken eller en specifik hänvisning till paragrafen. Det gäller t.ex. vid betalningsföreläggande (se 66 § lagen [1990:746] om betalningsföreläggande och 15 § lagen

[2008:879] om europeiskt betalningsföreläggande) och vid intrångsundersökningar (se bl.a. 37 f § mönsterskyddslagen [1970:485], 9 kap. 10 § varumärkeslagen [2010:1877] och 16 kap. 14 § patentlagen [2024:945]).

Paragrafen får betydelse även när det gäller information och dokumentation. Hur barnets bästa beaktats ska redovisas i Kronofogdemyndighetens utredning. Det kan finnas anledning att i beslut särskilt redovisa när barnets bästa har påverkat valet av en viss verkställighetsåtgärd eller varit avgörande för ett visst beslut.

Jäv

4 § *För en förrättningsperson* gäller samma *regler om* jäv som *för domare enligt* 4 kap. rättegångsbalken. Jäv får *dock inte* grundas på *en* åtgärd som *förrättningspersonen* har vidtagit i tjänsten eller på *en* gärning som har *begåtts* mot honom *eller henne* i *tjänsten eller med anledning av tjänsten*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när en förrättningsperson är jävig. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

I paragrafen görs enbart språkliga ändringar. Bland annat ersätts benämningen förrättningsman med förrättningsperson.

5 § *En förrättningsperson ska självmant anmäla en* omständighet som *han eller hon känner till* som kan *antas* utgöra jäv mot honom *eller henne.*

Om en fråga om jäv mot *en förrättningsperson har* uppkommit och *han eller hon inte* har *ersatts av någon* annan, *ska Kronofogdemyndigheten* snarast *pröva* jävsfrågan. *Förrättningspersonen* får själv pröva jävsfrågan endast om *någon* annan tjänsteman *inte* kan träda i hans *eller hennes* ställe utan *en fördröjning som leder till olägenhet.*

En förrättningsperson som är jävig får *ändå vidta åtgärder* som *inte* kan *skjutas upp* utan olägenhet.

Paragrafen reglerar bl.a. prövningen av en jävsfråga. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

I paragrafen görs enbart språkliga ändringar. Bland annat ersätts benämningen förrättningsman med förrättningsperson.

2 kap. Förfarandet vid Kronofogdemyndigheten

Ansökan m.m.

7 § I 22 § förvaltningslagen (2017:900) *regleras* hur ankomstdagen för *en handling ska bestämmas*.

En handling som avser en anmälan eller någon annan åtgärd som ska ske innan utmätt egendom säljs, *ett* sammanträde avslutas eller *ett* beslut meddelas, anses inkommen i rätt tid endast om innehållet i handlingen har hunnit bli känt för *förrättningspersonen* före *den* nämnda *tidpunkten*.

I paragrafen behandlas bl.a. frågan om hur ankomstdagen för en handling bestäms. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

I paragrafen görs endast språkliga ändringar. Bland annat ersätts benämningen förrättningsman med förrättningsperson.

17 § Vid *en* förrättning får *ett* hus, *ett* rum eller *ett* förvaringsställe genomsökas, om det behövs för att *verkställigheten ska* kunna ske.

Om förrättningspersonen behöver få tillträde till *ett* utrymme som är tillslutet får han *eller hon* öppna *låset* eller bereda sig tillträde på *något* annat sätt. *Förrättningspersonen* får dock *inte* bereda sig tillträde till *en* bostad i innehavarens frånvaro annat än om *en* underrättelse om tiden för förrättningen har sänts till innehavaren med *post* eller lämnats på *något* annat lämpligt sätt och det kan *antas* att *innehavaren* håller sig undan eller om *det annars finns* särskilda skäl.

För att genomföra *en* förrättning får *förrättningspersonen* i övrigt använda tvång i den *utsträckning* det kan anses befogat med hänsyn till omständigheterna. Våld mot *en* person får dock *användas* endast om *förrättningspersonen* möter motstånd och i den *utsträckning* det *kan anses försvarligt* med hänsyn till förrättningens ändamål.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur en förrättningsperson får agera vid en förrättning. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

I paragrafen görs endast språkliga ändringar. Bland annat ersätts benämningen förrättningsman med förrättningsperson.

3 kap. Exekutionstitlar

Dom

5 § Verkställighet får *ske genast* av *en* tredskodom varigenom betalningsskyldighet har ålagts den part som uteblivit eller inte uppfyllt *det* som sägs i 44 kap. 7 a, 7 b eller 7 d § rättegångsbalken. *Detta gäller endast under förutsättning att* något annat *inte* beslutas med anledning av *en* ansökan om återvinning.

Paragrafen reglerar när verkställighet av vissa exekutionstitlar får ske genast. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Ändringen innebär att den hittillsvarande punkt 1 tas bort. Därmed får en dom i växel- eller checkmål inte längre verkställas genast. Sådana domar verkställs i stället enligt samma regler som andra domar om betalningsskyldighet.

Genom ändringen utgör den hittillsvarande punkt 2 om verkställighet av tredskodomar det enda innehållet i paragrafen.

Övriga ändringar är språkliga.

4 kap. Utmätning

Hanteringen av visst gods

35 a § *Om ett beslut om utmätning av lös egendom som har tagits i förvar upphävs eller förfaller, ska egendomen lämnas ut till gäldenären. Egendomen ska i stället lämnas ut till tredje man om det genom en rättegång har fastställts att denne har bättre rätt till egendomen än gäldenären eller om egendomen vid förvarstagandet var i tredje mannens besittning på grund av handpanträtt eller retentionsrätt.*

Kronofogdemyndigheten ska underrätta gäldenären eller den tredje mannen om att egendomen kan hämtas och att den kan komma att säljas för statens räkning, kastas eller förstöras om den inte hämtas. Efter delgivning av en sådan underrättelse ska egendomen finnas tillgänglig för avhämtning hos Kronofogdemyndigheten i tre månader. Om egendomen inte hämtas inom denna tid får den säljas för statens räkning, kastas eller förstöras.

Paragrafen, som är ny, anger hur Kronofogdemyndigheten ska hantera egendom när ett beslut om utmätning upphävs eller förfaller. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

Av *första stycket* framgår att paragrafen är tillämplig när det aktuella utmätningsbeslutet avser egendom som har tagits i förvar av Kronofogdemyndigheten. Det handlar alltså om lös egendom i form av fysiska föremål som har säkerställts genom förvarstagande. För annan slags egendom, eller egendom där utmätningen har säkerställts på något annat sätt, är paragrafen inte tillämplig.

Paragrafen gäller oavsett bakgrund till att utmätningsbeslutet har hävts eller förfallit. Det saknar exempelvis betydelse om det är Kronofogdemyndigheten eller domstol som har hävt beslutet och vilken grunden för hävning har varit. Med uttrycket förfaller avses de situationer där utmätningsbeslutet inte längre ska gälla utan att det krävs ett särskilt hävningsbeslut, exempelvis om gäldenären har betalat sin skuld och verkställigheten ska avbrytas (8 kap. 17 §) eller om en exekutionstitel upphävs och de åtgärder för verkställighet som vidtagits ska återgå (3 kap. 22 §).

I stycket anges vem egendomen ska lämnas ut till. Huvudregeln är att egendomen ska lämnas ut till gäldenären. Om det i en dom som har fått laga kraft eller genom en rättegång på något annat sätt har fastställts att tredje man har bättre rätt till egendomen än gäldenären, ska den dock lämnas ut till den tredje mannen. Detta gäller oavsett om talan om bättre rätt har väckts efter ett föreläggande enligt 20 § eller inletts fristående från utsökningsmålet. Egendomen ska även lämnas ut till tredje man om egendomen då den togs i förvar var i tredje mans besittning och innehades av den tredje mannen med handpanträtt eller retentionsrätt (jfr 6 kap. 7 § tredje stycket). Kronofogdemyndigheten ska inte göra en egen prövning av äganderättsfrågan.

Av *andra stycket* framgår att Kronofogdemyndigheten ska underrätta gäldenären eller tredje man om att egendomen kan hämtas. Vidare framgår att underrättelsen ska innehålla en uppgift om vad följden av ett uteblivet avhämtande blir, nämligen att egendomen kan säljas för statens räkning, kastas eller förstöras, efter en tidsfrist om tre månader. Att en underrättelse ska lämnas om att egendom kan hämtas innebär även att det ankommer på myndigheten att ange var och när den kan hämtas. Det finns dock inget hinder mot att myndigheten i det enskilda fallet därefter kommer överens med den som ska hämta egendomen om en annan ordning, t.ex. att en tidigare utmätt maskin i stället avlämnas vid gäldenärens fabrikslokal.

En underrättelse kan lämnas på olika sätt och vara såväl skriftlig som muntlig. För att tidsfristen om tre månader ska börja löpa måste underrättelsen dock delges enligt delgivningslagen (2010:1932). Något särskilt delgivningssätt är inte föreskrivet. Det finns inget hinder mot att en enskild efterger sin rätt till egendomen innan tremånadersfristen har löpt ut.

Det ankommer på Kronofogdemyndigheten att avgöra om egendom som inte har hämtats inom tidsfristen ska säljas för statens räkning, kastas eller förstöras. Regleringen är fakultativ och uppställer inget krav på myndigheten att omedelbart låta sälja eller förstöra egendomen när tremånadersfristen har löpt ut. Om gäldenären eller tredje man i nära anslutning till fristens utgång har uttryckt en vilja om att hämta egendomen, kan det finnas skäl för Kronofogdemyndigheten att under viss tid avvakta med att

vidta sådana åtgärder. Försäljning av egendom är normalt sett motiverad om värdet av egendomen med viss marginal överstiger de förväntade kostnaderna för försäljningen. Pengar som betalas in vid en försäljning tillfaller staten.

Genom hänvisningarna i 16 kap. 13 § i balken och 69 kap. 15 § skatteförfarandelagen (2011:1244) blir paragrafen även tillämplig vid verkställighet av ett beslut om kvarstad respektive betalningssäkring.

35 b § *Om utmätt lös egendom innehåller annan egendom som inte omfattas av utmätningen ska Kronofogdemyndigheten återlämna egendomen till gäldenären eller lämna den till tredje man. I ett sådant fall tillämpas 35 a §.*

Paragrafen, som är ny och utformas enligt *Lagrådets* förslag, reglerar hur Kronofogdemyndigheten ska agera om utmätt lös egendom innehåller annan egendom som inte omfattas av utmätningsbeslutet, s.k. överskottsgods. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

En tillämpning av paragrafen kan exempelvis aktualiseras när Kronofogdemyndigheten vid genomgång av ett utmätt fordon uppmärksammar att ett eller flera föremål har glömts kvar eller lämnats i fordonet. Om sådant överskottsgods har ett tillräckligt värde kan myndigheten fatta ett särskilt utmätningsbeslut avseende föremålen. Överskottsgods har dock sällan ett sådant värde att det är försvarligt att utmäta det för gäldenärens skulder, även om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda. Då ska Kronofogdemyndigheten i stället hantera föremålen enligt denna paragraf. Genom hänvisningen till 35 a § blir förfarandet enligt den paragrafen tillämpligt, se vidare kommentaren till den paragrafen.

Genom hänvisningarna i 16 kap. 13 § i balken och 69 kap. 15 § skatteförfarandelagen (2011:1244) blir paragrafen även tillämplig vid verkställighet av ett beslut om kvarstad respektive betalningssäkring.

5 kap. Undantag från utmätning

Undantag med hänsyn till gäldenärens behov

1 § *Följande tillgångar är undantagna från utmätning*

1. kläder och andra föremål som uteslutande används till gäldenärens personliga bruk, till *ett* skäligt värde,

2. möbler, husgeråd och annan utrustning, i den *utsträckning* egendomen är nödvändig för ett hem och dess skötsel,

3. arbetsredskap och annan utrustning som behövs för gäldenärens förvärvsverksamhet eller yrkesutbildning samt djur, foder och sådant som i övrigt behövs för hans *eller hennes* försörjning, allt till *ett* skäligt värde,

4. föremål med *ett* sådant övervägande personligt värde för gäldenären att det måste anses uppenbart *oskäligt* att *ta* egendomen i anspråk,

5. hyresrätt till *en* lägenhet som behövs för *gäldenärens* förvärvsverksamhet, även om hyresrätten får överlåtas,

6. förnödenheter, och

7. pengar, banktillgodohavande, annan fordran *eller liknande tillgång som enkelt kan realiseras eller omvandlas till pengar*.

Undantag enligt första stycket 6 eller 7 ska göras om tillgången har varit avsedd, och behövs, för underhåll åt gäldenären till dess att han eller hon kan väntas få en inkomst som täcker behovet, dock inte utan särskilda skäl för längre tid än en månad.

Paragrafen reglerar vilken egendom som ska undantas från utmätning med hänsyn till gäldenärens behov (s.k. beneficium). Övervägandena finns i avsnitt 6.

I *punkt 5* tas undantaget för en hyresrätt till en lägenhet som utgör gäldenärens bostad bort. Det är kriminaliserat att överlåta en hyresrätt till en bostadslägenhet mot ersättning och ett avtalsvillkor om sådan ersättning är ogiltigt (12 kap. 65 § jordabalken). En hyresrätt till en bostadslägenhet saknar därför marknadsvärde och det är redan av den anledningen uteslutet att utmäta en sådan lägenhet. Om hyresrätten däremot inte avser en bostadslägenhet, utan exempelvis en affärslokal, finns det inte något förbud mot att ta ut ersättning vid överlåtelse. När hyresrätten avser en lägenhet som är avsedd för gäldenärens förvärvsverksamhet ska Kronofogdemyndigheten alltså fortfarande pröva gäldenärens behov av hyresrätten.

Punkt 6 får ett nytt innehåll. Den hittillsvarande möjligheten att under vissa förutsättningar undanta en bostadsrätt från utmätning tas bort. Det innebär att bostadsrätter inte längre har ett starkare skydd mot utmätning än småhusfastigheter, t.ex. villor. Det sociala skyddsbehovet som finns för en bostad beaktas i stället i den försvarlighets- och proportionalitetsbedömning som alltid ska göras vid utmätning, se den nya 1 kap. 3 a § och 4 kap. 3 §. Om utmätningen berör barn ska även principen om barnets bästa beaktas, se den nya 1 kap. 3 b §.

Till punkten flyttas undantaget för förnödenheter, som hittills funnits i punkt 7. Det innebär ingen ändring i sak.

Punkt 7 ändras vidare så att andra tillgångar som liknar pengar eller banktillgodohavanden ska undantas från utmätning, om de enkelt kan realiseras eller omvandlas till pengar. Det innebär att det i beneficiebedömningen inte ska göras någon skillnad mellan ett sparande på bankkonto och andra sparformer där tillgångarna enkelt går att omvandla till pengar.

Enligt rättspraxis har värdepappersfonder undantagits genom att de likställts med sparande på bankkonto (se rättsfallet NJA 2012 s. 35). Beträffande sådana fonder innebär ändringen i punkten en kodifiering av denna praxis. Ändringen innebär dessutom att andra vanligt förekommande sparformer ska undantas, exempelvis sparande i marknadsnoterade aktier (jfr rättsfallet NJA 2015 s. 839) och obligationer. I lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden definieras finansiella instrument som bl.a. överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, fondandelar och finansiella derivatinstrument. Denna reglering kan utgöra en riktlinje och exempel på olika investerings- och sparandeformer som är vanligt förekommande och som kan omfattas av undantaget. Ett annat exempel är kryptotillgångar. Tillgången måste dock vara enkel att realisera eller omvandla till pengar. Om så är fallet måste bedömas i det enskilda fallet, men ett klart exempel på något som i allmänhet inte kan undantas är aktier i ett bolag som inte är börsnoterat. Inte heller kan börsnoterade aktier som är handelsstoppade undantas.

Andra stycket, som är nytt, innehåller en bestämmelse som förs över från första stycket punkt 7. Genom hänvisningen till den punkten och punkt 6 gäller bestämmelsen för samma tillgångar som hittills. Bestämmelsen ändras så att det krävs särskilda skäl, i stället för synnerliga skäl. Det lägre kravet innebär en viss utökning av möjligheten att ta hänsyn till den enskildes ekonomiska situation och undanta sådana tillgångar för en längre

tid. Avsikten är att Kronofogdemyndigheten vid sin bedömning primärt ska ta hänsyn till vad pengarna ska användas till och att tidsperioden inte ska vara lika avgörande som hittills. Tillgångar ska således i fler fall kunna undantas för tre månader eller mer (jfr SOU 1964:57 s. 237 och rättsfallet NJA 2022 s. 409). Undantaget omfattar i normalfallet sådant underhåll som avser kostnader som personer som står under löneutmätning får förbehålla sig. Det krävs även fortsättningsvis att medlen kan antas komma till avsedd användning och att gäldenären strävar efter att göra rätt för sig efter sin förmåga. Bestämmelsen ändras även så att det inte längre anges att detta inte gäller om annat är föreskrivet. Det innebär ingen ändring i sak eftersom detta följer redan av 1 kap. 1 § tredje stycket.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

2 § När gäldenären har familj bestäms vad som får *undantas* enligt 1 § med skälig hänsyn till vad familjen *använder* eller behöver.

Om gäldenären eller någon som tillhör hans *eller hennes* familj lider av en *allvarlig funktionsnedsättning* eller sjukdom, *ska även det* beaktas.

Ett undantag enligt 1 § *första stycket 6 eller* 7 bestäms med skälig hänsyn även till gäldenärens *underhållsskyldighet*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den hänsyn som ska tas till gäldenären och hans eller hennes familj när det bestäms vad som ska undantas från utmätning. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

I *andra stycket* ersätts uttrycket lyte med allvarlig funktionsnedsättning. Ändringen innebär en viss utvidgning av tillämpningsområdet eftersom en allvarlig funktionsnedsättning omfattar fysisk, psykisk och intellektuell funktionsförmåga, medan lyte endast omfattar fysisk funktionsförmåga. Det medför att diagnoser som avser neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, bl.a. adhd och autism, omfattas av bestämmelsens ordalydelse. Eftersom Kronofogdemyndigheten i sin tillämpning redan beaktar vissa nedsättningar av psykisk och intellektuell funktionsförmåga är utvidgningen i praktiken dock begränsad. En funktionsnedsättning kan uppstå till följd av en medfödd eller förvärvad skada. Sådana skador, tillstånd eller sjukdomar kan vara av bestående eller övergående natur. Enligt ändringen krävs att funktionsnedsättningen är allvarlig för att den ska beaktas. Det motsvarar det befintliga kravet i bestämmelsen på att en sjukdom ska vara allvarlig för att tillmätas betydelse. Funktionsnedsättningar som enligt den hittillsvarande regleringen betraktas som ett lyte utgör en allvarlig funktionsnedsättning.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

6 kap. Säkerställande av utmätning

Biträde av brottsbekämpande myndigheter

12 a § Om egendom som har påträffats i *Ekobrottsmyndighetens*, K*ustbevakningens*, Polismyndighetens, *eller Tullverkets* verksamhet utmäts, får Kronofogdemyndigheten begära biträde av *den berörda myndigheten* för att ta egendomen i förvar enligt 2 och 4–8 §§. Detsamma gäller om sådan egendom ska tas i förvar enligt 12 §.

Inom ramen för myndigheternas biträde enligt första stycket får en kustbevakningstjänsteman eller tulltjänsteman använda våld i den utsträckning som anges i 2 kap. 1 § och 4 § första stycket 1 och 4 och andra stycket kustbevakningslagen

Paragrafen innehåller bestämmelser om Kronofogdemyndighetens möjlighet att få biträde vid distansutmätning. Övervägandena finns i avsnitt 4.1 och 4.2.

Ändringarna i *första stycket* gör det möjligt för Kronofogdemyndigheten att begära biträde av fler brottsbekämpande myndigheter än Polismyndigheten för att ta lös egendom i förvar för att säkerställa utmätningen. De myndigheter som tillkommer är Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Tullverket. Liksom för biträde av Polismyndigheten är det en förutsättning att egendomen påträffas inom ramen för myndigheternas verksamhet. Kravet på att det ska röra sig om egendom som myndigheten träffar på i sin verksamhet innebär att egendomen ska finnas till hands, dvs. vara tillgänglig för att tas i förvar. Paragrafen fyller en funktion då egendomen inte redan av andra skäl ska tas om hand av myndigheterna. Hur paragrafen ska tillämpas beskrivs i prop. 2021/22:197 s. 31.

I *andra stycket*, som är nytt, regleras rätten för vissa tjänstemän vid de biträdande myndigheterna att använda våld i samband med biträdet. Av hänvisningarna till kustbevakningslagen och tullbefogenhetslagen följer att en rätt till våldsanvändning för kustbevakningstjänstemän eller tulltjänstemän enligt dessa paragrafer ska gälla även inom ramen för myndigheternas biträde med att ta lös egendom i förvar enligt första stycket i den aktuella paragrafen. Det innebär att våldsanvändningen måste vara försvarlig med hänsyn till åtgärdens syfte och övriga omständigheter. Om tvång måste användas ska det ske endast i den form och utsträckning som behövs för att uppnå det avsedda resultatet. Endast i den utsträckning andra medel för att ta egendomen i förvar är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt får våld användas. Vidare får våld mot en person användas enbart om tjänstemannen möts med våld eller hot om våld eller om tjänstemannen möts av motstånd när han eller hon ska biträda vid omhändertagandet av egendom.

Våld får användas inom ramen för myndigheternas biträde enligt första stycket. Det innebär att rätten till våldsanvändning omfattar hela skeendet, dvs. från det att egendomen påträffas och myndigheten blir skyldig att underrätta Kronofogdemyndigheten till dess att egendomen är säkrad. Den person som utmätningen riktas mot kan därmed under detta tidsspann hindras från att göra sig av med egendomen eller på annat sätt hindra ett omhändertagande av egendomen. Begreppet våld har samma innebörd som i kustbevakningslagen och tullbefogenhetslagen (se t.ex. prop. 2023/24:132 s. 419).

I stycket finns också en upplysning om den rätt till våldsanvändning som polismän vid Ekobrottsmyndigheten och Polismyndigheten har enligt polislagen. Den gäller även vid biträde enligt första stycket.

7 kap. Utmätning av lön och andra förmåner

Allmänna bestämmelser

4 § Lön får *utmätas* endast till den del *lönen* överstiger *det som* gäldenären behöver för sitt och *sin familjs* underhåll samt *för att fullgöra* betalningsskyldighet mot *någon* annan som vid utmätning av lön har bättre rätt till lönen. *Om* utmätning *sker* för *en* fordran med företrädesrätt enligt 14 § första stycket 1, *ska* även betalningsskyldighet mot *den* som har lika rätt som sökanden beaktas.

Om gäldenären lever tillsammans med en make eller är sambo, ska dennes förmåga att med sin inkomst bidra till familjens gemensamma kostnader beaktas vid beräkningen av det belopp som behövs för underhållet. Gäldenären ska ansvara för den del av de gemensamma kostnaderna som motsvarar hans eller hennes inkomst i förhållande till de sammanlagda inkomsterna.

Om utmätningen avser ackordslön, provision eller *någon* annan ersättning som *avser betalning* för *en period som är* längre än en månad, *ska* särskild hänsyn tas till detta förhållande.

Paragrafen reglerar i vilken utsträckning lön får utmätas. Övervägandena finns i avsnitt 8.3, där också *Lagrådets* synpunkter behandlas.

I det nya *andra stycket* lagfästs den s.k. proportioneringsprincipen vid löneutmätning. Proportioneringsprincipen innebär att om gäldenären lever tillsammans med en make eller sambo och maken eller sambon har inkomst, ska denna inkomst beaktas vid beräkningen av gäldenärens förbehållsbelopp. Det sker genom att familjens gemensamma kostnader, inklusive bl.a. bostadskostnad, fördelas mellan gäldenären och maken eller sambon utifrån deras individuella inkomster i förhållande till deras sammanlagda inkomster.

Makens eller sambons inkomst kan komma att beaktas vid proportioneringen i den utsträckning som inkomsten som sådan hade kunnat utmätas som lön enligt 7 kap. 1 §. Om Kronofogdemyndigheten saknar uppgifter om inkomst, och gäldenären inte inkommer med uppgift om detta, kan myndigheten ofta utgå från att maken eller sambon har motsvarande inkomst som gäldenären. En gäldenär som är missnöjd med antagandet kan inkomma med utredning om sin makes eller sambos inkomst. Om gäldenären uppger att maken eller sambon saknar inkomst har gäldenären bevisbördan för detta. Vid beräkningen ska avdrag göras för preliminär skatt och för kostnader hänförliga till fullgörande av tjänst.

9 kap. Försäljning av lös egendom i allmänhet och indrivning av utmätt fordran

Allmänna bestämmelser om försäljning

1 § Utmätt lös egendom säljs på offentlig auktion eller under hand. För försäljning under hand gäller särskilda förutsättningar enligt *8 och 8 a §§*.

Kronofogdemyndigheten får *ge någon* annan *i uppdrag* att hålla auktion. *Detsamma gäller för försäljning under hand av en bostadsrätt.*

Detta kapitel gäller *inte* sådan lös egendom som avses i 10 eller 11 kap.

Paragrafen innehåller allmänna bestämmelser om försäljning av lös egendom. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Hänvisningen i *första stycket* ändras så att den även omfattar nya 8 a §, som reglerar förutsättningar för att sälja en bostadsrätt under hand.

I *andra stycket* görs ett tillägg som gör det möjligt för Kronofogdemyndigheten att ge någon annan, exempelvis en fastighetsmäklare, i uppdrag att sälja en bostadsrätt under hand.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

1 a § *Egendom som säljs enligt 1 § ska hämtas av köparen inom tre månader från det att utmätningen och försäljningen har fått laga kraft. Om egendomen inte hämtas inom denna tid får den säljas för statens räkning, kastas eller förstöras.*

Paragrafen, som är ny, anger följden av att en köpare inte hämtar egendom som han eller hon har köpt på offentlig auktion eller under hand. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

Av hänvisningen i *första meningen* till 1 § följer att paragrafen är tillämplig när utmätt lös egendom säljs enligt detta kapitel. Paragrafen är därmed inte tillämplig för sådan lös egendom som avses i 10 eller 11 kap.

Kronofogdemyndigheten bör på ett lämpligt sätt i samband med att egendomen säljs upplysa om vad följden av ett uteblivet avhämtande blir, nämligen att egendomen kan säljas för statens räkning, kastas eller förstöras. Paragrafen reglerar inte hur hämtning ska ske, utan myndigheten kan erbjuda alternativa sätt för hämtning, t.ex. att egendomen på köparens bekostnad skickas med post- eller transportföretag. Tremånadersfristen räknas från det att både utmätningen och försäljningen har fått laga kraft. Innan dess kan det finnas hinder mot att hämta egendomen, t.ex. om utmätningen har överklagats och verkställigheten har inhiberats. Egendom får i andra fall hämtas redan när full betalning har lämnats.

Enligt *andra meningen* ankommer det på Kronofogdemyndigheten att avgöra om egendom som inte har avhämtats inom tidsfristen ska säljas för statens räkning, kastas eller förstöras. Regleringen är fakultativ och uppställer inget krav på myndigheten att omedelbart låta sälja eller förstöra egendomen när tidsfristen har löpt ut. Om köparen i nära anslutning till fristens utgång har uttryckt en vilja att hämta egendomen kan det finnas skäl för Kronofogdemyndigheten att avvakta viss tid med att vidta sådana åtgärder. Eftersom egendomen tidigare har sålts rör det sig normalt om egendom av sådant värde att den som utgångspunkt bör säljas på nytt. Pengar som betalas in vid en försäljning tillfaller staten.

Försäljning under hand

8 § Utmätt egendom bör säljas under hand, om det är sannolikt att *det leder till att en* högre köpeskilling uppnås och *försäljningen* i övrigt är ändamålsenlig. *För försäljning av en bostadsrätt gäller i stället 8 a §.*

Försäljning får *inte* ske under hand om egendomen *är belastad med* sjö- eller luftpanträtt, eller *om det* råder *osäkerhet om huruvida det finns en sådan panträtt, och* det *inte* är känt vem som gör anspråk på panträtten eller var han *eller hon befinner* sig.

Paragrafen anger när lös egendom kan säljas under hand. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

I *första stycket* görs en hänvisning till den särskilda regleringen som införs för när en bostadsrätt får säljas under hand i 8 a §. Den regleringen gäller i stället för denna paragraf när det gäller utmätta bostadsrätter. Vidare flyttas den hittillsvarande andra meningen i stycket till 8 b §.

 Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

8 a § *En utmätt bostadsrätt får säljas under hand, om det bedöms vara mer ändamålsenligt än en försäljning på offentlig auktion. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till möjligheten att uppnå en högre köpeskilling än vid försäljning på auktion.*

Paragrafen, som är ny, reglerar när en bostadsrätt får säljas under hand. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Paragrafen innebär att en bostadsrätt får säljas under hand under samma förutsättningar som fast egendom enligt 12 kap. 57 §. Möjligheten till underhandsförsäljning är därmed något större än för annan lös egendom enligt 8 §. Skillnaden får betydelse främst i vissa särskilda fall. Ett sådant exempel är om en underhandsförsäljning visserligen inte kan förväntas leda till en högre köpeskilling men ändå framstår som ändamålsenlig med hänsyn till t.ex. mycket långa handläggningstider vid en försäljning på auktion. Historiskt har sådana situationer kunnat uppstå när värdet på bostäder sjunkit kraftigt och många bostäder på kort tid har utmätts för att säljas exekutivt.

8 b § *Om det behövs ska sökanden, gäldenären och andra kända sakägare vars rätt kan påverkas av försäljningen ges tillfälle att yttra sig innan egendom bjuds ut till försäljning under hand.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om när sakägare ska ges tillfälle att yttra sig över Kronofogdemyndighetens val av försäljningsmetod. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Bestämmelsen överförs från hittillsvarande 8 § första stycket andra meningen. Den omfattar liksom hittills försäljning av all lös egendom enligt detta kapitel, inklusive bostadsrätter (se 8 och 8 a §§).

9 § Innan egendom säljs under hand *ska* anbud *begäras* in. *Detta behöver dock inte ske om försäljningen avser en bostadsrätt. För* försäljningsvillkoren *gäller* 4 och 5 §§.

Om inget godtagbart anbud *lämnas ska egendomen säljas på* auktion. Detta gäller dock *inte* om sökanden avstår *från auktion* eller om auktion *redan* har hållits och det saknas anledning *att anta att* egendomen kan säljas inom rimlig tid. *Om ett* nytt försäljningsförsök *inte ska* göras, gäller 6 § fjärde stycket.

Blir köpet ogiltigt till följd av att full betalning *inte* sker inom föreskriven tid gäller 7 §. *Det* som sägs om auktion i 7 § första stycket gäller även *vid* försäljning under hand.

Paragrafen reglerar det anbudsförfarande som gäller vid försäljning av lös egendom. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Tillägget i *första stycket andra meningen* undantar bostadsrätter från det anbudsförfarande som gäller vid försäljning av annan lös egendom enligt första meningen och utsökningsförordningen (1981:981). Därigenom möjliggörs att bostadsrätter säljs på ett friare sätt. Undantaget omfattar både Kronofogdemyndigheten och andra aktörer som anlitas av myndigheten för försäljningen. Störst betydelse kan ändringen antas få genom att den möjliggör ett friare försäljningsförfarande för fastighetsmäklare. Genom undantaget kan en fastighetsmäklare som exempelvis har

kännedom om, eller ett intresseregister med, en grupp personer som har ett särskilt intresse för en viss typ av bostadsrätt kontakta just dem för att få anbud. Undantaget innebär också att fastighetsmäklaren inte behöver begära in anbud utan kan acceptera ett underhandsbud som lämnas av en intressent vid en visning eller efter en annonsering, om budet uppfyller försäljningsvillkoren i övrigt. Ändringen innebär också att det inte ställs ett krav på att det ska bestämmas en frist för att lämna anbud, utan avsikten är att ett bud som uppfyller villkoren ska kunna accepteras snabbt. Huruvida ett underhandsbud kan accepteras eller inte styrs i stället av om det är sannolikt att en avsevärt högre köpeskilling kan uppnås. Ändringen möjliggör en försäljning som i så stor utsträckning som möjligt påminner om en privat försäljning av en bostadsrätt genom en fastighetsmäklare.

Första stycket tredje meningen omfattar all lös egendom enligt detta kapitel, alltså även bostadsrätter. Det innebär att villkoren för en försäljning av en bostadsrätt motsvarar kraven vid försäljning av annan lös egendom. En fastighetsmäklare har således större frihet kring själva förfarandet vid underhandsförsäljning, men måste pröva om ett bud kan godtas enligt villkoren i 4 och 5 §§.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

10 kap. Försäljning av registrerat skepp

Åtgärder före auktion

6 § *En auktion ska* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *ska* innehålla *uppgifter* om *tid och plats för fördelningssammanträdet, om ett sådant ska hållas, och annars en uppgift om när den obetalda delen av köpeskillingen senast ska betalas.*

I kungörelsen ska en innehavare av *en* fordran som *bör beaktas* vid auktionen uppmanas att anmäla sin rätt till *Kronofogdemyndigheten* senast vid auktionen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om åtgärder som ska vidtas före auktionen. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Ändringarna i *första stycket* är en följd av ändringen i 13 kap. 4 § som innebär att det inte längre är obligatoriskt att hålla ett fördelningssammanträde. Ett sådant ska i stället endast hållas när det finns behov av det. Om Kronofogdemyndigheten bestämmer att det ska hållas ett fördelningssammanträde ska kungörelsen innehålla en uppgift om det. Om ett sådant sammanträde inte ska hållas ska kungörelsen i stället innehålla en uppgift om när den obetalda delen av köpeskillingen (slutlikviden) senast ska betalas.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

Förhandling och sakägarförteckning

12 § *En fordran ska tas upp* med det belopp *som den uppgår till* den dag då *fördelningssammanträdet ska* äga rum. *Om det inte hålls ett sådant sammanträde, ska fordran tas upp med det belopp som den uppgår till den dag då Kronofogdemyndigheten meddelar sitt beslut om fördelning. För en* fordran med sjöpanträtt *gäller* 3 kap. 41 § andra stycket andra meningen sjölagen (1994:1009). *En panträtt* på grund av inteckning får *inte användas* för mer än pantbrevets belopp *med ett* tillägg enligt 3 kap. 4 § sjölagen. *Om fordran inte uppgår till* pantbrevets belopp, *tas det återstående upp* som ägarhypotek.

Om *det gäller ett pantbrev* i skeppet, som *inte* innehas av ägaren och *ingen* fordran för vilken pantbrevet utgör säkerhet har blivit anmäld, *tas* pantbrevets belopp *upp med* ett tillägg *som motsvarar tio procent av pantbrevets belopp*.

Ett ägarhypotek tas upp utan tillägg enligt 3 kap. 4 § sjölagen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur en fordran ska beräknas och tas upp i sakägarförteckningen. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Första stycket kompletteras med en bestämmelse om hur en fordran ska beräknas och tas upp i de fall ett fördelningssammanträde inte ska hållas. Den avgörande tidpunkten är då dagen för fördelningsbeslutet. Genom ändringen åstadkoms en reglering som motsvarar den som gäller enligt 13 kap. 6 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

Villkor för försäljning

16 § Den som *har vunnit budgivningen* är skyldig att *betala en* handpenning *motsvarande* en sjättedel av köpeskillingen, dock *minst det belopp som motsvarar* de förrättningskostnader som ska *tas* ur *köpeskillingen*.

Handpenningen ska betalas kontant, om inte *den som har vunnit budgivningen* ställer säkerhet för beloppet. *En* fordran som är förenad med panträtt i skeppet *får godtas som säkerhet*, om den täcks av köpeskillingen och kan anses *vara* betryggande.

Staten, kommuner, regioner och kommunalförbund behöver inte *betala* handpenning. *I de* fall som avses i 22 § *är de dock* ersättningsskyldiga *med ett* belopp *som motsvarar den handpenning som annars skulle ha lämnats.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om köparens skyldighet att lämna handpenning eller ställa säkerhet efter att ha vunnit budgivningen. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

De hittillsvarande fjärde–sjätte styckena flyttas till den nya 16 a §. I paragrafen ersätts samtidigt uttrycket den som ropar in med den som har vunnit budgivningen. Härigenom klargörs att även bud som lämnas på annat sätt än muntligen kan godtas. Det blir därmed möjligt för Kronofogdemyndigheten att sälja egendomen på exempelvis e-auktion.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

16 a § *Den obetalda delen av den kontanta köpeskillingen ska betalas senast vid fördelningssammanträdet eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, vid den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer.*

Köparen får komma i besittning av skeppet när hela köpeskillingen är betald.

Köparen blir personligen betalningsskyldig för det belopp som enligt överenskommelse har avräknats på köpeskillingen. Den tidigare ägaren befrias därmed från ansvar för beloppet.

Paragrafen, som är ny, innehåller ytterligare bestämmelser om köparens skyldigheter efter att han eller hon har vunnit budgivningen. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 16 § fjärde–sjätte styckena. I förhållande till den regleringen görs i *första stycket* en justering som innebär att Kronofogdemyndigheten ska bestämma en viss tidpunkt för när den resterande delen av den kontanta köpeskillingen (slutlikviden) ska vara betald, när ett fördelningssammanträde inte ska hållas. På samma sätt som

hittills ska betalning ske vid fördelningssammanträdet, om ett sådant ska hållas.

Auktionen

18 § Innan skeppet *bjuds* ut *till försäljning ska en* redogörelse lämnas för innehållet i sakägarförteckningen. *Det ska även* lämnas *en upplysning* om att skeppet *bjuds* ut med förbehåll att *bud ska* prövas enligt 19 §.

Paragrafen reglerar vilka uppgifter som Kronofogdemyndigheten ska lämna innan ett skepp ska säljas på auktion. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I paragrafen ersätts uttrycket utropas med bjuds ut och uttrycket inrop med bud. Ändringarna är av samma slag som motsvarande ändring i 16 §.

Övriga ändringar är språkliga.

19 § Innan *ett bud* godtas *ska* Kronofogdemyndigheten pröva om *villkoret för försäljning enligt* 14 § är uppfyllt. Även om *så är fallet* får *ett bud inte godtas* om det är sannolikt att en avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.

Budet ska dock godtas om *alla* berörda sakägare medger det. Sökanden *får* medge att *ett bud* godtas *även om* förrättningskostnaderna *inte* har blivit täckta.

Om exekutionsfordran inte täcks, får budet inte godtas om sökanden motsätter sig det.

Paragrafen reglerar under vilka förutsättningar ett bud får godtas. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I paragrafen ersätts uttrycket inroparen med den som har vunnit budgivningen. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

20 § *Handpenningen ska betalas genast efter det att ett bud har godtagits*. Kronofogdemyndigheten *får* dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att *ge den som har vunnit budgivningen* tillfälle att *få fram handpenningen*, om uppehållet *inte* kan *antas* medföra beaktansvärd olägenhet. *Om handpenningen inte lämnas, ska* skeppet *bjudas* ut på nytt.

Om den som har vunnit budgivningen inte fullgör sin betalningsskyldighet enligt *16 a § första stycket* är *budet* ogiltigt.

Paragrafen anger bl.a. när handpenning ska betalas. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I paragrafen ersätts uttrycket omedelbart med genast. Ändringen tydliggör att betalningsfristen är densamma som för annan lös egendom. En betalning sker därmed inom fristen när den görs med ett elektroniskt betalningssätt, t.ex. kontokort eller banköverföring.

I paragrafen ersätts även uttrycket inroparen med den som har vunnit budgivningen. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

21 § *Om det inte lämnas ett bud* som godtas och fullföljs genom att handpenning *betalas*, *ska ett* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en

vecka från auktionen. Har *ett bud* blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *ska ett* nytt försäljningsförsök göras, om *inte* sökanden avstår *från det*.

Om två auktioner *har* hållits utan att skeppet har blivit sålt och *det* saknas anledning *att anta* att skeppet kan säljas inom rimlig tid, får *Kronofogdemyndigheten* avvisa *en* begäran om *ett* nytt försäljningsförsök.

Om *en* ny auktion *ska* hållas gäller 6–20 §§. Anmälan av *en* fordran som har skett för en auktion gäller även för *en* senare auktion.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förnyade försäljningsförsök när ett bud inte har godtagits eller handpenning inte har betalats. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Det hittillsvarande fjärde stycket flyttas till den nya 21 a §. I paragrafen ersätts samtidigt uttrycket inrop med bud. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

21 a § *Om ett nytt försäljningsförsök inte ska göras, ska utmätningen hävas. Detta gäller dock inte för pengar som har betalats in eller som betalas in med anledning av redan vidtagna åtgärder.*

Paragrafen, som är ny, behandlar hävning av utmätningen när ett nytt försäljningsförsök inte ska göras. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 21 § fjärde stycket.

22 § När *en* ny auktion hålls *efter det att ett bud* har blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *ska* handpenningen *tas* i anspråk i den *utsträckning som* behövs för att uppnå samma belopp som vid den *tidigare* auktionen *med* ränta *på beloppet* beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635) *från dagen då köpeskillingen skulle ha fördelats* till och med den nya dagen för sådan fördelning och för att även *den nya auktionens förrättningskostnader ska* täckas. Detta gäller även om *förhållandena* har *ändrats*.

Den del av handpenningen som inte behöver tas i anspråk ska återlämnas när den som har vunnit den nya auktionen har fullgjort sin betalningsskyldighet. Om skeppet inte blir sålt vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.

Om en ny auktion inte hålls, ska handpenningen användas till att betala de förrättningskostnader som har blivit onyttiga. Det som inte behöver tas i anspråk ska återlämnas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om handpenningen när en ny auktion hålls efter att ett bud har blivit ogiltigt. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I paragrafen ersätts uttrycket inrop med bud. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 16 §.

Paragrafen ändras dessutom redaktionellt. *Andra stycket* motsvarar hittillsvarande första stycket tredje och fjärde meningarna.

Tredje stycket motsvarar det hittillsvarande andra stycket.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

23 § Köparen *ska* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt *16 a § första stycket* även om auktionen överklagas.

Köparen får komma i besittning av skeppet trots att auktionen överklagas, om *inte något* annat har *beslutats* enligt 18 kap. 12 eller 19 § innan *denne har fått rätt att komma i besittning av det*. Får *köparen* på grund av *ett* sådant *beslut inte* komma i besittning av skeppet och är hindret *inte* hävt inom tre månader från utsatt dag för köpeskillingens fördelning, får *köparen* frånträda köpet och återfå *det som har*

betalats med upplupen ränta, om *en* anmälan *om det görs* hos *Kronofogdemyndigheten* medan hindret *finns kvar*.

Paragrafen reglerar köparens rättigheter och skyldigheter när auktionen överklagas.

I *första stycket* ändras hänvisningen till följd av ändringarna i 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

11 kap. Försäljning av registrerat luftfartyg och reservdelar

3 § *Det* som sägs om pantbrev och tillägg i 10 kap. 12 och 15 §§ *ska* i stället gälla intecknat skuldebrev och ränta som anges i 19 a § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg. I fall som avses i 10 kap. 12 § andra stycket *ska*, i stället för tio procents tillägg, ett belopp *tas upp som motsvarar* ett års ränta enligt det intecknade skuldebrevet.

Om reservdelar *ska* säljas på begäran av *en* borgenär som *saknar* inteckning för sin fordran, får *skyddsbeloppet* enligt 10 kap. 13 § 1 *inte* bestämmas högre än till två tredjedelar av det värde som i målet har *fastställts för* reservdelarna av sakkunniga som Kronofogdemyndigheten har anlitat.

I fall som avses i andra stycket får, vid *fördelningen* av *inbetalda pengar*, den som har inteckning i reservdelarna *inte* till skada för *en* borgenär som *saknar* inteckning göra sin rätt gällande till *ett* högre belopp än *vad som motsvarar* två tredjedelar av köpeskillingen minskad med förrättningskostnaderna. *I* fall som avses i 10 kap. 22 § *ska även handpenningen* för reservdelarna läggas till köpeskillingen i den *utsträckning som handpenningen inte ska* tillkomma *den som har vunnit budgivningen*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur en fordran ska beräknas och tas upp i sakägarförteckningen. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I *tredje stycket* ersätts uttrycket inroparen med den som vunnit budgivningen. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

3 a § *En nyttjanderätt* är skyddad utan särskilt förbehåll om *den* har bättre rätt än *exekutionsfordran*.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om skyddet för nyttjanderätter som har bättre rätt än exekutionsfordran. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

De hittillsvarande andra–sjunde styckena flyttas till de nya 3 b och 3 c §§.

Övriga ändringar är språkliga.

3 b § *Om sakägarförteckningen tar upp en nyttjanderätt som enligt 3 a § inte är skyddad utan särskilt förbehåll, ska luftfartyget först bjudas ut utan förbehåll för rättighetens fortsatta giltighet och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid den senare budgivningen ett bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet vid den föregående budgivningen, har budet vid den senare budgivningen företräde. Att ett ägarhypotek inte täcks hindrar inte att ett bud med förbehåll för rättigheten godtas.*

Om sakägarförteckningen tar upp två eller flera sådana rättigheter som avses i första stycket, ska luftfartyget först bjudas ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll, först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. Ett bud

som skyddar fler rättigheter än ett annat bud har företräde framför detta, om det inte medför sämre täckning av en fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.

När ett bud med förbehåll för en rättighet inte täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och ett bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

Paragrafen, som är ny, reglerar, tillsammans med 3 c §, dubbla budgivningsförfaranden. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 3 a § andra–fjärde styckena. I förhållande till den regleringen ersätts uttrycken utropet och ropas ut med budgivningen respektive bjuds ut. Ändringarna är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

3 c § *Om en rättighetshavare vill betala enligt 3 b § tredje stycket men det erbjudna beloppet inte ensamt, eller i förening med annat tillskott som erbjuds, är tillräckligt för att hans eller hennes rättighet ska skyddas, ska luftfartyget bjudas ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som erbjuds.*

Om en borgenär vars fordran inte har täckts genom ett visst bud godtar budet, ska fordran vid tillämpningen av första stycket och 3 b § anses vara täckt.

Om en rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, gäller det.

Paragrafen, som är ny, reglerar, tillsammans med 3 b §, dubbla budgivningsförfaranden. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 3 a § femte–sjunde styckena. I förhållande till den regleringen ersätts uttrycket ropas ut med bjuds ut. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

4 § Vid försäljning av flera luftfartyg *ska* varje luftfartyg *bjudas* ut *separat*. Luftfartyg som *tillhör* samma *ägare* och *som ansvarar* för samma fordringar *ska* dock *bjudas* ut gemensamt, om ägaren eller *en* borgenär *inte* begär särskild försäljning av *ett* visst eller vissa luftfartyg. *En särskild* sakägarförteckning *ska* upprättas för egendom som *bjuds* ut för sig. Beträffande *en* fordran för vilken flera luftfartyg *ansvarar ska det* i förteckningen *anges* att *ett* mindre belopp än *det* som anges i förteckningen kan komma att *betalas ur* egendomen till följd av att köpeskillingen för annan egendom *kan ge täckning för hela eller delar* av *fordran*.

Första stycket gäller *även vid* försäljning av *både* luftfartyg och intecknade reservdelar. Luftfartyg och reservdelar får dock *inte bjudas* ut gemensamt, om fordran har bevakats av *en* borgenär som *inte* har inteckning i reservdelarna.

Reservdelar som *inte bjuds* ut gemensamt med *ett* luftfartyg *får,* på begäran av ägaren eller *en* borgenär*, bjudas* ut i skilda poster, med *villkoret* att försäljning av *en* sådan post *endast* sker om försäljningen*,* med hänsyn även till de bud som avges för andra poster*,* kan *godtas* enligt 10 kap. 19 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om huruvida egendom ska bjudas ut till försäljning separat eller samlat. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I paragrafen ersätts uttrycket ropas ut med bjudas ut. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar är språkliga.

5 § *Om en* inteckning *omfattar* flera luftfartyg eller *både* luftfartyg och reservdelar, får *fordran avräknas från köpeskillingen* enligt 10 kap. 15 § endast om

all den intecknade egendomen har blivit utmätt och säljs *i ett* gemensamt *budgivningsförfarande*.

I stället för 10 kap. *16 a § tredje stycket* gäller 33 § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg.

I paragrafen anges när en fordran får avräknas i vissa fall. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I *första stycket* ersätts uttrycket utrop med budgivningsförfarande. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

I *andra stycket* ändras hänvisningen till följd av ändringarna i 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

12 kap. Försäljning av fast egendom

Utlösnings- och anslutningsrätt

13 § *En borgenär* vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979) *får* begära att fastigheten *ska säljas* för hans *eller hennes* fordran, om *borgenärens* rätt till betalning är ostridig eller styrks. *Om* fastigheten *tillhör ett* konkursbo har *en* borgenär vars fordran är förenad med panträtt i fastigheten *motsvarande möjlighet*.

En konkursförvaltare får begära att fastigheten *ska säljas* för den rätt till betalning som följer med ett ägarhypotek i fastigheten. Förvaltaren *får* också begära att fastigheten *ska säljas* för hans *eller hennes* fordran *på* arvode och *för* sådana kostnader för fastighetens vård under konkursen som *ska betalas* ur fastigheten, om konkursgäldenären är en juridisk person.

En borgenär *som vill* ansluta sig enligt första stycket *ska* anmäla det hos *Kronofogdemyndigheten* senast två veckor före bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, två veckor före den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om en borgenärs anslutningsrätt. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

I förhållande till den regleringen görs i *tredje stycket* ett tillägg gällande tidsfristen för en borgenärs anmälan om att han eller hon vill ansluta sig enligt 13 § första stycket. I de fall ett bevakningssammanträde inte ska hållas blir tidsfristen densamma som den tidpunkt Kronofogdemyndigheten har bestämt att en fordran eller rättighet ska anmälas enligt 19 § andra stycket.

De hittillsvarande fjärde och femte styckena flyttas till den nya 13 a §. Övriga ändringar är språkliga.

13 a § *Om en borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979), har begärt att fastigheten ska säljas för hans eller hennes fordran, får förfarandet inte avbrytas på grund av att frågan om försäljning för en annan borgenärs eller konkursboets räkning förfaller.*

I fråga om rätten att lösa ut den som har anslutit sig enligt 13 § första eller andra stycket gäller 12 §.

Paragrafen, som är ny, innehåller ytterligare bestämmelser om en borgenärs anslutningsrätt. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 13 § fjärde och femte styckena.

Försäljning av fastighetstillbehör

16 § *En betalning som skett efter en* särskild försäljning av tillbehör *tillfaller* dem som har fordringar med rätt i fastigheten med det *inbördes* företräde som gäller enligt lag. Den som har *en* fordran med panträtt i fastigheten *får* avstå från betalning utan att det minskar hans *eller hennes* rätt i fastigheten i övrigt. *En innehavare* av *en* fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får dock *inte* avstå från betalning *från försäljningen av tillbehör, annat* än *om* samtycke till avståendet har lämnats av *både* ägare till övriga fastigheter *som omfattas av inteckningen och* innehavare av panträtt *som* gäller i en eller flera av fastigheterna med lika rätt som eller sämre rätt än inteckningen.

Ett avstående som inverkar på villkoren vid fastighetens försäljning på auktion *ska* ske senast vid bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket. Efter den tidpunkten* kan *ett avstående inte* återkallas.

Paragrafen reglerar rätten till betalning från försäljning av tillbehör. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

I de fall ett bevakningssammanträde inte ska hållas medför ändringen i *andra stycket* att ett avstående ska göras senast vid den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämt att en fordran eller rättighet ska anmälas enligt 19 § andra stycket.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

Åtgärder före försäljning på auktion

18 § *Kronofogdemyndigheten ska bestämma en tid* för *auktionen och hur bud ska lämnas. Om auktionen ska hållas på en viss plats, ska myndigheten bestämma platsen.*

Sökanden, gäldenären och andra kända sakägare vars rätt berörs av försäljningen ska ges möjlighet att inkomma med synpunkter på budgivningsförfarandet senast när sakägarförteckningen har upprättats.

Fastighetens ägare och *en* innehavare av nyttjanderätt till fastigheten är skyldiga att låta fastigheten visas på lämplig tid.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur en auktion ska genomföras. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Bestämmelserna om att Kronofogdemyndigheten ska bestämma tid och plats i *första stycket* anpassas till olika budgivningsförfaranden. Ändringen i *första meningen* innebär att Kronofogdemyndigheten även ska bestämma hur en auktion ska genomföras, exempelvis om det ska vara en e-auktion eller traditionell auktion. Tillägget i *andra meningen* innebär att Kronofogdemyndigheten ska bestämma en plats för auktionen när intressenter ska vara fysiskt närvarande.

Andra stycket, som är nytt, innebär att sakägare som är kända och vars rätt berörs av försäljningen ska ges tillfälle att yttra sig om budgivningsförfarandet. Detta ska ske senast när sakägarförteckningen upprättats. Det innebär att Kronofogdemyndigheten får låta dem yttra sig i ett tidigt skede av utmätningsförfarandet.

Tredje stycket motsvarar hittillsvarande andra stycket.

Den som är missnöjd med Kronofogdemyndighetens beslut om auktionsform kan överklaga beslutet i samband med ett överklagande av försäljningen (se 18 kap. 6 § andra stycket).

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

19 § För *en* förhandling om försäljningen *får Kronofogdemyndigheten besluta att ett* bevakningssammanträde *ska* hållas. *Sammanträdet ska då hållas* samma dag som auktionen eller *en* lämplig dag före denna.

Om ett bevakningssammanträde inte ska hållas, ska Kronofogdemyndigheten bestämma en tidpunkt då en fordran eller rättighet senast ska anmälas.

Paragrafen reglerar när ett bevakningssammanträde ska hållas. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Ändringen i *första stycket* innebär att det inte längre är obligatoriskt med ett bevakningssammanträde vid försäljning av fast egendom. Det är därför upp till Kronofogdemyndigheten att ta ställning till om det finns behov av ett sådant sammanträde. Om fordringar och rättigheter redan är tillräckligt utredda behöver ett bevakningssammanträde inte hållas.

När ett bevakningssammanträde inte ska hållas måste Kronofogdemyndigheten ändå upprätta en sakägarförteckning (se 24 §). Det behöver dock inte göras vid en offentlig förrättning utan kan ske vid en s.k. skrivbordsförrättning.

Av *andra stycket*, som är nytt, framgår att Kronofogdemyndigheten ska bestämma en tidpunkt för när en fordran eller rättighet senast ska anmälas i de fall ett bevakningssammanträde inte ska hållas. I den hittillsvarande regleringen används tidpunkten för bevakningssammanträdet i flera andra paragrafer som en frist för när en anmälan eller begäran senast ska göras. Genom ändringen skapas en alternativ tidpunkt som, på motsvarande sätt som tidpunkten för bevakningssammanträdet, utgör fristen enligt andra paragrafer när ett sammanträde inte ska hållas.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

20 § *En auktion ska* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *ska* innehålla *information* om

1. bevakningssammanträdet eller den tidpunkt som bestämts enligt 19 § andra stycket, och

2. fördelningssammanträdet eller den tillträdesdag som bestämts enligt 36 § första stycket.

I kungörelsen ska en innehavare av *en* fordran eller rättighet som bör *beaktas* vid auktionen uppmanas att anmäla sin rätt till *Kronofogdemyndigheten* senast vid bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.*

Om Kronofogdemyndigheten har beslutat om *en* särskild försäljning av tillbehör, får kungörelsen *inte ske* förrän försäljningen har *fått* laga kraft och köpeskillingen har betalats eller frågan om sådan försäljning har förfallit.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den kungörelse som ska ske innan en försäljning på auktion. Övervägandena finns i avsnitt 5.3–5.4.

Ändringarna i *första stycket* är en följd av att det inte längre är obligatoriskt med bevaknings- och fördelningssammanträden (se 19 § respektive 13 kap. 3 §). Av *första punkten* framgår att kungörelsen ska innehålla uppgift om antingen bevakningssammanträdet eller den tidpunkt Kronofogdemyndigheten bestämt för när en fordran eller rättighet senast ska anmälas enligt 19 § andra stycket. Av *andra punkten* följer att kungörelsen ska innehålla uppgift om antingen fördelningssammanträdet eller den tillträdesdag som har bestämts enligt 36 § första stycket.

Av *andra stycket* framgår att en innehavare av en fordran eller rättighet i kungörelsen ska uppmanas att anmäla sin rätt inom en viss tid. Bestämmelsen kompletteras med en tidsfrist för anmälan som gäller om ett bevakningssammanträde inte ska hållas. Då ska en anmälan göras senast den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket. Om ett bevakningssammanträde ska hållas, är det även fortsättningsvis sammanträdet som utgör tidsfristen för anmälan.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

Sakägarförteckning

24 § *Kronofogdemyndigheten ska upprätta en sakägarförteckning senast när* bevakningssammanträdet har avslutats *eller, om ett bevakningssammanträde inte ska hållas, vid den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer.*

I paragrafen anges när en sakägarförteckning ska upprättas. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Eftersom det enligt 19 § inte längre är obligatoriskt med ett bevakningssammanträde ändras den förevarande paragrafen så att den reglerar när sakägarförteckningen ska upprättas både om ett sammanträde hålls och om det inte gör det. I de fall ett bevakningssammanträde inte ska hållas bestämmer Kronofogdemyndigheten när en sakägarförteckning ska upprättas. Detta kan ske så snart fordringar och rättigheter ska ha anmälts enligt 19 § andra stycket.

Villkor för försäljning på auktion

33 § *En tomträtt* som har inskrivits är vid försäljningen skyddad utan särskilt förbehåll. *Andra nyttjanderätter* samt servitut och rätt till elektrisk kraft är skyddade utan särskilt förbehåll, om rättigheten har bättre rätt än *exekutionsfordran*.

I andra fall *ska* nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft särskilt förbehållas, om det saknas anledning *att anta* att rättigheten belastar fastigheten till beaktansvärd skada för *en* innehavare av *en* fordran med bättre rätt. *Vid bedömningen ska en* rätt till betalning på grund av *ett* ägarhypotek *inte* anses *utgöra en* fordran.

Bestämmelser om inskränkningar i rätten att föra talan mot *ett* beslut angående förbehåll som avses i andra stycket finns i 18 kap.

Paragrafen reglerar villkoren för försäljning på auktion gällande tomträtter och andra rättigheter. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Det hittillsvarande fjärde stycket flyttas till den nya 33 a §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

33 a § *En rättighet som inte enligt 33 § första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll och inte heller har förbehållits enligt 33 § andra stycket kan skyddas genom förbehåll vid auktionen enligt 39 och 39 a §§.*

Paragrafen, som är ny, reglerar vad som gäller för en rättighet som inte är skyddad enligt 33 §. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 33 § fjärde stycket. I paragrafen ändras hänvisningen till följd av ändringarna i 39 §.

34 § *Vid* avräkning på köpeskillingen för fastigheten *ska* kapitalbeloppet av *en* fordran inom skyddsbeloppet som är förenad med panträtt och som enligt sakägarförteckningen *inte ska* betalas med *köpeskillingen* för tillbehör *omfattas*. Detta gäller dock *inte*, om *fordran är*

1. förfallen till betalning senast på tillträdesdagen och borgenären har *begärt* kontant betalning,
2. sådan som avses i 26 § tredje stycket, eller
3. förenad med panträtt endast i *en* andel i fastigheten.

För *ett* ägarhypotek *ska betalning alltid ske kontant*, även om det faller inom skyddsbeloppet.

I den *utsträckning* avräkning *inte ska* ske enligt första stycket *ska* köpeskillingen för fastigheten betalas kontant, om *inte den som har vunnit budgivningen* visar att *något* annat *har avtalats* med den som enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad. Om det enligt förteckningen *inte kan fastställas* vem *som är berättigad till* ett belopp, får det *inte* avräknas.

Paragrafen reglerar villkoren för försäljning på auktion, särskilt i vilken utsträckning avräkning kan ske. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I *tredje stycket* ersätts uttrycket inroparen med uttrycket den som vunnit budgivningen. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

35 § Den som *har vunnit budgivningen* är skyldig att *betala en* handpenning som motsvarar en tiondel av köpeskillingen, dock inte *med* mer än *det belopp* som enligt 34 § ska betalas kontant *och inte* mindre än de förrättningskostnader som ska *tas* ur *köpeskillingen för* fastigheten.

Handpenningen ska betalas kontant, om inte *den som har vunnit budgivningen* ställer säkerhet för beloppet. *En* fordran som är förenad med panträtt i fastigheten *får godtas som säkerhet*, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.

Staten, kommuner, regioner och kommunalförbund behöver inte lämna handpenning. *I ett* fall som avses i 43 § är de dock ersättningsskyldiga *med ett* belopp *som motsvarar den handpenning som annars skulle ha betalats.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om köparens skyldighet att lämna handpenning eller ställa säkerhet efter att ha vunnit budgivningen. Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 9.1.

Det hittillsvarande fjärde stycket flyttas till den nya 35 a §. I paragrafen ersätts samtidigt uttrycket inroparen med den som har vunnit budgivningen. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar är språkliga.

35 a § *Den obetalda delen av den kontanta köpeskillingen ska betalas senast vid fördelningssammanträdet eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, vid den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer, dock senast på den tillträdesdag som har bestämts enligt 36 § första stycket.*

Paragrafen, som är ny, anger när resterande köpeskilling senast ska betalas. Övervägandena finns i avsnitt 5.4 och 9.1.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 35 § fjärde stycket. I förhållande till den regleringen görs ett tillägg som innebär att Kronofogdemyndigheten ska bestämma en tidpunkt för när resterande köpeskilling (slutlikvid) ska betalas i de fall ett fördelningssammanträde inte ska hållas.

Slutlikviden ska vara betald senast på den tillträdesdag som Kronofogdemyndigheten bestämt enligt 36 §, men bestämmelsen möjliggör att Kronofogdemyndigheten begär betalningen en kortare tid innan tillträdesdagen, bl.a. för att kunna kontrollera att betalningen har gjorts.

36 § *Tillträdesdagen är* den dag då fördelningssammanträdet *ska hållas eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den dag som Kronofogdemyndigheten bestämmer.* Kronofogdemyndigheten *får* medge *den som har vunnit budgivningen* att *vårda och bruka hela eller delar av* fastigheten före tillträdesdagen.

Kronofogdemyndigheten får *besluta* att obetald avkastning av fastigheten, som enligt 8 eller 9 § *skulle ha betalats* till myndigheten eller *en* syssloman och som har förfallit under tiden till och med den dag köparen har tillträtt fastigheten, *ska tillfalla köparen*. Om sådan avkastning i annat fall betalas till köparen, *ska* denne redovisa *detta* till *Kronofogdemyndigheten*.

Om den tidigare ägaren *saknar* annan bostad *får Kronofogdemyndigheten* tillåta honom *eller henne* att bo kvar på fastigheten högst tre månader efter tillträdesdagen.

Paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, innehåller bestämmelser om tillträdesdag. Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 5.4.

I *första stycket* tas det in en bestämmelse som innebär att Kronofogdemyndigheten ska besluta om tillträdesdag om ett fördelningssammanträde inte ska hållas. Eftersom det inte längre kommer vara obligatoriskt med fördelningssammanträde kan tillträdesdagen inte alltid vara dagen för sammanträdet. Om ett sådant sammanträde ska hållas ska emellertid dagen för sammanträdet även fortsättningsvis utgöra tillträdesdagen.

I stycket ersätts vidare uttrycket inroparen med den som har vunnit budgivningen. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

37 § På begäran av de sakägare *vars* rätt *är beroende av försäljningen* kan *den* ske på andra villkor än som anges i detta kapitel. *Villkoren för betalning av handpenning och den återstående kontanta köpeskillingen samt tiden för tillträde kan dock inte ändras*. Skyddsbeloppet får höjas även om *en* borgenär som *inte* själv har begärt försäljning motsätter sig det.

En begäran ska framställas senast vid bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om sakägarnas möjlighet att påverka villkoren för en försäljning. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Ändringen i *andra stycket* är en följd av att det inte längre är obligatoriskt med ett bevakningssammanträde. Ändringen innebär att om något bevakningssammanträde inte ska hållas ska sakägare i stället framställa en begäran om att försäljningen ska ske på andra villkor senast vid den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten beslutat ska gälla för att anmäla en fordran eller rättighet enligt 19 § andra stycket.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

Auktion

38 § *I* den *utsträckning* det är *motiverat* med hänsyn till värdet av fastighetens tillbehör eller av *någon* annan orsak, *ska det vid auktionen* anges vilken *övrig*

egendom som *ska ingå i fastighetsköpet* och i *vilken utsträckning* egendom som framstår som tillbehör *inte ska ingå*. *Det som* har *angetts* är avgörande för vad försäljningen omfattar i den delen. I övrigt ingår *det* som enligt lag utgör tillbehör till fastigheten. *Om det råder* tvist om tillbehör *ska* detta anmälas.

En redogörelse för innehållet i sakägarförteckningen *ska* lämnas. *Det ska även* lämnas *en upplysning* om att fastigheten *bjuds* ut med förbehåll att *bud ska* prövas enligt 40 §.

I paragrafen, som utformas enligt *Lagrådets* förslag, anges vissa uppgifter som ska lämnas vid en auktion. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I *andra stycket* ersätts uttrycket ropas ut med bjuds ut och uttrycket inrop med bud. Ändringarna är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

39 § Om sakägarförteckningen *tar upp en* rättighet som enligt 33 § första stycket *inte* är skyddad utan särskilt förbehåll och *inte* heller har förbehållits enligt 33 § andra stycket, *ska* fastigheten först *bjudas* ut utan förbehåll om rättighetens *fortsatta giltighet* och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid *den* senare *budgivningen ett* bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet *i* det föregående *budgivningsförfarandet*, har det senare *budet* företräde. Att *ett* ägarhypotek *inte* täcks *hindrar inte* att *ett* bud med förbehåll för rättigheten godtas.

Om sakägarförteckningen *tar upp* två eller flera sådana rättigheter som avses i första stycket, *ska* fastigheten först *bjudas* ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll, först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. *Ett bud* som skyddar *fler* rättigheter än *ett* annat bud har företräde framför detta, om det *inte* leder till sämre täckning av *en* fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.

När *ett* bud med förbehåll för *en* rättighet *inte* täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och *ett* bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

Paragrafen reglerar, tillsammans med 39 a §, förfarandet vid dubbla budgivningsförfaranden. Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 9.1.

De hittillsvarande fjärde–sjätte styckena flyttas till den nya 39 a §. I paragrafen ersätts samtidigt uttrycken ropas ut och utrop med bjudas ut respektive budgivningsförfarande. Ändringarna gör det möjligt för Kronofogdemyndigheten att sälja egendomen på exempelvis e-auktion. Eftersom ett dubbelt budgivningsförfarande är förhållandevis komplicerat kan det ofta finnas skäl att hålla en traditionell auktion i de fallen. Kronofogdemyndigheten kan t.ex. behöva förklara för budgivare och rättighetsinnehavare vad som gäller vid de olika budgivningarna. Det kan dock finnas situationer då även ett dubbelt budgivningsförfarande inte framstår som så komplicerat att en e-auktion är utesluten.

I de fall Kronofogdemyndigheten ska göra en sådan försäljning via en e-auktion kan myndigheten behöva anpassa arbetsmetoderna. Eftersom de som lämnar bud på en e-auktion inte är fysiskt närvarande måste Kronofogdemyndigheten anpassa sina metoder för att möjliggöra och kontrollera att rättighetshavaren betalar in pengar för att skydda sin rättighet. Motsvarande anpassningar kan behövas för att ta emot handpenningar som ska lämnas över för varje bud enligt 41 § andra stycket.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

39 a § *Vill en rättighetshavare i ett fall som avses i 39 § andra stycket betala enligt 39 § tredje stycket men det erbjudna beloppet inte ensamt eller i förening med ett annat tillskott som erbjuds är tillräckligt för att hans eller hennes rättighet ska skyddas, ska fastigheten bjudas ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som erbjuds.*

Om en borgenär vars fordran inte har täckts genom ett visst bud godtar budet, ska fordran vid tillämpning av första stycket och 39 § anses vara täckt.

Om en rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, gäller det.

Paragrafen, som är ny, reglerar, tillsammans med 39 §, förfarandet vid dubbla budgivningsförfaranden. Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 9.1.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 39 § fjärde–sjätte styckena. I förhållande till den regleringen ersätts i *första stycket* uttrycket ropas ut med bjudas ut. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

40 § Innan *ett bud* godtas *ska Kronofogdemyndigheten* pröva om *villkoret för försäljningen* i 32 § är uppfyllt. Även om *villkoret* är uppfyllt får *budet inte godtas* om det är sannolikt att *en* avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.

Budet ska trots det godtas om *alla* berörda sakägare medger det. Sökanden *får* medge att *ett bud* godtas *även om* förrättningskostnaderna *inte* har blivit täckta.

Om exekutionsfordran inte täcks får budet inte godtas om sökanden motsätter sig det.

Paragrafen reglerar förutsättningarna att godta ett bud. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I paragrafen ersätts uttrycket inrop med bud. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar är språkliga.

41 § *Handpenningen ska betalas genast efter det att ett bud* har godtagits. Kronofogdemyndigheten *får* dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att *ge den som har vunnit budgivningen* tillfälle att *få fram* handpenning, om uppehållet *inte* kan *antas* medföra beaktansvärd olägenhet. *Om* handpenning *inte betalas ska* fastigheten *bjudas* ut på nytt.

I fall som avses i *39 och 39 a §§ ska* handpenning *betalas* för varje *vunnen budgivning*, även om fastigheten *ska bjudas* ut på nytt. Om *budet inte ska gälla*, *ska* handpenningen *återbetalas*.

Om den som har vunnit budgivningen inte fullgör sin betalningsskyldighet enligt *35 a §* är *budet* ogiltigt.

Paragrafen reglerar när en handpenning ska betalas. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Enligt ändringen i *första stycket* ska betalning ske genast. Därigenom förtydligas att sådana betalsätt som i dag är vanliga kan användas trots tidsfristen för betalning, t.ex. betalning med kontokort, banköverföring eller annan elektronisk betalning.

I paragrafen ersätts dessutom uttrycken inrop och inroparen med bud respektive den som har vunnit budgivningen. Uttrycket ropas ut ersätts med bjudas ut. Ändringarna är av samma slag som motsvarande ändringar i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

42 § *Om det inte lämnas ett bud* som godtas och fullföljs genom att handpenning *betalas*, *ska ett* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *ett bud* blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *ska ett* nytt försäljningsförsök göras, om *inte* sökanden avstår *från det.*

Om två auktioner *har* hållits utan att fastigheten har blivit såld och *det* saknas anledning *att anta* att fastigheten kan säljas inom rimlig tid, får *Kronofogdemyndigheten* avvisa *en* begäran om *ett* nytt försäljningsförsök.

Om *en* ny auktion *ska* hållas gäller 18–41 §§. Anmälan av *en* fordran eller rättighet som har skett för en auktion gäller även för *en* senare auktion.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förnyade försäljningsförsök när ett bud inte har godtagits eller handpenning inte har betalats. Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 9.1.

Det hittillsvarande fjärde stycket flyttas till den nya 42 a §. I *första stycket* ersätts uttrycket inrop med bud. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

42 a § *Utmätningen ska hävas om ett nytt försäljningsförsök inte ska göras. Detta gäller dock inte för pengar som har betalats in eller som betalas in med anledning av redan vidtagna åtgärder.*

Paragrafen, som är ny, reglerar hävning av utmätningen när ett nytt försäljningsförsök inte ska göras. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 42 § fjärde stycket.

43 § När *en* ny auktion hålls sedan *ett bud* har blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *ska* handpenningen *tas* i anspråk i den *utsträckning som krävs* för att sammanlagt samma belopp *ska* uppnås som vid den förra auktionen *med* ränta *på beloppet* beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från tillträdesdagen till och med den nya tillträdesdagen och för att även förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen *ska* täckas. Detta gäller även om fastigheten säljs med förbehåll för *en* rättighet som *inte* har förbehållits vid den förra auktionen eller ändrade förhållanden har inträtt.

Den del av handpenningen som inte behöver tas i anspråk ska återlämnas när den som har vunnit den nya auktionen har fullgjort sin betalningsskyldighet. Om fastigheten inte blir såld vid den nya auktionen är hela handpenningen förverkad.

Om en ny auktion *inte hålls ska* handpenningen användas till *att betala de* förrättningskostnader som har blivit onyttiga*. Det som inte* behöver *tas* i anspråk *ska återbetalas*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om handpenningen när ett bud har blivit ogiltigt. Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 9.1.

Paragrafen justeras redaktionellt genom att de hittillsvarande tredje och fjärde meningarna i första stycket bildar ett nytt *andra stycke*. I det stycket ersätts uttrycket inroparen med den som har vunnit auktionen. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

44 § *Kronofogdemyndigheten ska utfärda köpebrev när en* auktion*,* som har lett till försäljning av fastigheten*,* har *fått* laga kraft och köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt *35 a §*.

Om den som har vunnit budgivningen visar att han *eller hon* har bjudit för *någon* annans räkning *ska köpebrevet* utfärdas till denne.

Paragrafen reglerar Kronofogdemyndighetens utfärdande av köpebrev. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I *andra stycket* ersätts uttrycket inroparen med den som vunnit budgivningen. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

Vissa rättsföljder av auktion

45 § *När* fastigheten har sålts *ansvarar* den *inte längre* för *en* fordran som avses i 25 § första stycket 1.

En borgenär som har pantbrev kan *inte,* efter *att fastigheten har sålts,* göra gällande panträtt i fastigheten mot köparen för *en* större fordran än som har avräknats på köpeskillingen *med* utfäst ränta *på beloppet* från tillträdesdagen samt framtida skadestånd och kostnad som föranleds av fordringsförhållandet.

Köparen blir personligen betalningsskyldig *och den förre ägaren blir fri från ansvar* för *det* som enligt överenskommelse har avräknats på den kontanta köpeskillingen. I fall som avses i 44 § andra stycket blir även den som har *vunnit budgivningen* betalningsskyldig.

Paragrafen reglerar vissa rättsföljder av en auktion. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I *tredje stycket* ersätts uttrycket den som har gjort inropet med den som har vunnit budgivningen. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

46 § *En köpare* som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt *35 a §* får tillträda fastigheten på den dag som *anges i 36 § första stycket. Köparen ansvarar* därefter för *de skyldigheter som ägaren har* i den *utsträckning* de *ska* fullgöras efter tillträdesdagen.

Köparen ska inom en månad från tillträdesdagen säga upp avtalet om denne vill att *en* i sakägarförteckningen upptagen arrende- eller hyresrätt, som *inte* är skyddad enligt 33 § första stycket eller har förbehållits enligt 33 § andra stycket eller vid auktionen, *ska* upphöra. I annat fall gäller avtalet mot *köparen*. Beträffande den tidpunkt *då ett* arrende- eller hyresavtal *ska* upphöra med anledning av *en* uppsägning gäller *detsamma som* i fråga om uppsägning efter frivillig överlåtelse av *en* fastighet.

Det finns särskilda föreskrifter om rätten för *en* arrendator eller hyresgäst att *i vissa fall* begära förlängning av avtalet eller att få ersättning vid uppsägning.

I paragrafen regleras köparens rätt att tillträda fastigheten.

I *första stycket* ändras hänvisningen till följd av ändringarna i 35 §. Bestämmelsen ändras även så att det framgår att köparen, när ett fördelningssammanträde inte ska hållas, får tillträda fastigheten på den tillträdesdag som bestämts enligt 36 § första stycket.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

48 § Köparen *ska* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt *35 a §* även om auktionen överklagas.

Köparen får tillträda fastigheten på den bestämda dagen *trots att auktionen överklagas*, om *inte något* annat har *beslutats före tillträdet* enligt 18 kap. 12 eller 19 §. *Om köparen* på grund av *ett* sådant *beslut inte får* tillträda fastigheten och är hindret *inte* hävt inom tre månader från den bestämda tillträdesdagen, får *köparen* frånträda köpet och återfå *det som betalats med* upplupen ränta. *Det gäller dock endast* om frånträdet *anmäls till Kronofogdemyndigheten* medan hindret *fortfarande* består

I paragrafen finns bestämmelser om vad som gäller när en auktion överklagas.

I *första stycket* ändras hänvisningen till följd av ändringarna i 35 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

Gemensamt intecknade fastigheter

49 § När *en* av flera gemensamt intecknade fastigheter *ska* säljas på auktion, har den som har fordran med panträtt *enligt* den gemensamma inteckningen rätt att *begära att även en annan fastighet som omfattas av samma inteckning ska dras in* i försäljningen. *Det krävs då att den andra fastigheten ansvarar* för *hela eller delar av* det intecknade beloppet före den fastighet som *ska* säljas. *Om försäljningen sker* för panträttshavararens fordran eller för *en* fordran *med* lika eller bättre rätt, får han *eller hon* även *dra in en* fastighet som *ansvarar* för inteckningen först efter den fastighet som *ska* säljas.

Ett yrkande om indragning *ska* framställas hos *Kronofogdemyndigheten* senast vid bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.* Fastighetens ägare *ska ges* tillfälle att yttra sig över yrkandet. *En auktion och i förekommande fall ett bevakningssammanträde ska ställas in* och sättas ut *på nytt*, om det behövs för att yrkandet ska hinna prövas.

Om yrkandet *bifalls* anses den indragna fastigheten utmätt *från och med den dag då* beslutet meddelas. *Fastigheten* får *inte* säljas innan beslutet har *fått* laga kraft.

Paragrafen innehåller regler om indragning av andra fastigheter i försäljningen när det finns en gemensam inteckning. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Andra stycket ändras till följd av att det inte längre är obligatoriskt att hålla ett bevakningssammanträde. När ett sådant sammanträde inte ska hållas ska i stället en anmälan om indragning ske senast vid den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt att en fordran eller rättighet ska anmälas enligt 19 § andra stycket.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

51 § Om samtliga fastigheter som besväras av *en* gemensam inteckning *ska* säljas på auktion och *omständigheterna inte är sådana* som anges i 52 § andra stycket, *ska en* gemensam sakägarförteckning *upprättas* för fastigheterna. *En rättighet som är upplåten* i någon av fastigheterna *ska vid en sådan försäljning anses gälla i samtliga fastigheter*. Vid auktionen *ska* fastigheterna *bjudas* ut gemensamt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sakägarförteckning och auktion för gemensamt intecknade fastigheter. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I paragrafen ersätts uttrycket ropas ut med bjudas ut. Ändringen är av samma slag som motsvarande ändring i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar är språkliga.

52 § *När* flera *men inte alla* fastigheter *som omfattas av en gemensam inteckning ska* säljas på auktion, gäller 53–*55 a* §§.

Bestämmelserna i 53–55 a §§ gäller också när samtliga fastigheter som besväras av *en* gemensam inteckning *ska* säljas, om

1. fastigheterna har olika ägare,
2. någon av fastigheterna *har dragits in i försäljningen* med stöd av 49 §,
3. någon av fastigheterna *ansvarar* endast i andra hand för *den gemensamma inteckningen*,
4. någon av fastigheterna besväras av *en* särskild inteckning,
5. någon fastighets ansvar för *den gemensamma inteckningen inte omfattar* inteckningens hela belopp,
6. det yrkas av *en* innehavare av *en* rättighet i någon av fastigheterna*,* som *inte ska* bestå oavsett om fastigheten säljs*,* eller
7. *det i något* annat fall yrkas av en ägare eller borgenär vars rätt kan bero *av försäljningen*.

Ett yrkande enligt andra stycket 6 eller 7 *ska* framställas senast vid bevakningssammanträdet eller, o*m ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.*

Paragrafen anger när de särskilda reglerna för försäljning av gemensamt intecknade fastigheter i 53–55 a §§ ska tillämpas. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Tredje stycket ändras till följd av det inte längre är obligatoriskt att hålla ett bevakningssammanträde. När ett sådant sammanträde inte ska hållas ska i stället ett yrkande enligt andra stycket 6 eller 7 framställas senast den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt att en fordran eller rättighet ska anmälas enligt 19 § andra stycket.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

54 § Vid auktionen *ska* fastigheterna *bjudas* ut var för sig. Därefter *ska* de *bjudas* ut gemensamt, om de har samma ägare. *Ett efterföljande* gemensamt *budgivningsförfarande ska* även *ske* om full betalning *inte* har uppnåtts för *en* fordran för vilken samtliga fastigheter *ansvarar* eller *om* fastigheternas ägare är *överens* om att de *ska bjudas* ut gemensamt.

Om det i ett gemensamt *budgivningsförfarande uppnås ett* högre bud än summan av buden *i* de särskilda *budgivningsförfarandena ska* budet *i den* gemensamma *budgivningen* ha företräde. Den köpeskilling som har *erbjudits i* det gemensamma *budgivningsförfarandet ska* fördelas på fastigheterna efter de värden som har *fastställts för* dem i målet. *Varje fastighets* andel i den gemensamma köpeskillingen *ska* dock minst motsvara *det bud som har lämnats för* fastigheten *i det särskilda budgivningsförfarandet*. Har någon av fastigheterna *bjudits* ut med tillbehör som *inte* ingick i det värde efter vilket dess andel i köpeskillingen *ska* beräknas eller *bjudits* ut utan tillbehör som omfattades av *det värdet*, *ska* den fastighetens värde jämkas *med hänsyn till detta* förhållande. *Om* någon av *fastigheternas* andel i köpeskillingen och andra tillgängliga medel *inte uppgår* till skyddsbeloppet och *fastigheten därmed inte ska säljas*, *ska* de övriga fastigheterna *bjudas* ut gemensamt.

Om det inte lämnas ett bud som *täcker* någon del av *exekutionsfordran* får *inte* någon av fastigheterna säljas.

Paragrafen reglerar, tillsammans med 54 a §, hur försäljningen ska gå till när flera fastigheter omfattas av samma inteckning och under vilka förutsättningar fastigheterna får säljas. Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 9.1.

De hittillsvarande fjärde och femte styckena flyttas till den nya 54 a §. I paragrafen ersätts samtidigt uttrycken ropas ut och utrop med bjudas ut respektive budgivningsförfarande. Ändringarna är av samma slag som motsvarande ändringar i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar är språkliga.

54 a § *Har en fastighet dragits in i försäljningen med stöd av 49 § ska den ursprungligen utmätta fastigheten bjudas ut först. Om det då inte uppnås ett bud som täcker någon del av exekutionsfordran, får fastigheten inte säljas. Blir den inte såld, ska inte heller den indragna fastigheten säljas.*

En fastighet som endast i andra hand ansvarar för en fordran med panträtt på grund av en gemensam inteckning får inte säljas för den fordran innan det har visat sig att betalning inte kan tas ur den fastighet som ansvarar i första hand. En fastighet som ansvarar i andra hand får inte heller säljas om dess ägare eller någon annan sakägare betalar den brist för vilken fastigheten ska ansvara eller ställer säkerhet för beloppet. Ett gemensamt budgivningsförfarande för fastigheterna ska endast genomföras om det finns särskilda skäl.

Paragrafen, som är ny, reglerar tillsammans med 54 § försäljningen när flera fastigheter omfattas av samma inteckning. Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 9.1.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 54 § fjärde och femte styckena. I förhållande till den regleringen ersätts uttrycken ropas ut och utrop med bjudas ut respektive budgivningsförfarande. Ändringarna är av samma slag som motsvarande ändringar i 10 kap. 16 §.

55 § Om *en* rättighet har förbehållits *i ett* särskilt *budgivningsförfarande*, *ska* förbehållet *även gälla i ett* efterföljande gemensamt *budgivningsförfarande*. Har rättigheten *inte* förbehållits *gäller 39 och 39 a §§* även *i* det gemensamma *budgivningsförfarandet.*

Vid *prövningen* av *om en* avsevärt högre köpeskilling kan uppnås *enligt 40 § ska bedömningen* avse den sammanlagda köpeskillingen för samtliga fastigheter *där bud har lämnats*.

En handpenning ska betalas efter varje *vunnen budgivning*, även om *en* fastighet *ska bjudas* ut på nytt. Om *budet inte ska gälla*, *ska* handpenningen *återbetalas*.

Paragrafen reglerar hur en rättighet kan skyddas i ett budgivningsförfarande med gemensamt intecknade fastigheter. Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 9.1.

Det hittillsvarande fjärde stycket flyttas till den nya 55 a §. Samtidigt ersätts uttrycken utrop och ropas ut med budgivningsförfarande respektive bjudas ut. Ändringarna är av samma slag som motsvarande ändringar i 10 kap. 16 §.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

55 a § *En fordran som på grund av en gemensam inteckning är förenad med panträtt i en såld fastighet ska betalas kontant, om inte köparen och den som enligt sakägarförteckningen ska få betalt avtalar om något annat.*

Paragrafen, som är ny, reglerar hur en fordran ska betalas när den till följd av gemensam inteckning har panträtt i den sålda fastigheten. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 55 § fjärde stycket.

13 kap. Redovisning av inbetalda pengar

Fördelning

4 § *Kronofogdemyndigheten ska* hålla *ett* fördelningssammanträde när det är oklart hur *pengar ska* fördelas *eller om myndigheten av något annat skäl anser att det behövs.*

Ett sammanträde som *inte* har *satts ut* i samband med *kungörandet* av *auktionen ska kungöras särskilt*, om det *behövs* med hänsyn till okända sakägare eller av *något* annat skäl. *Kungörelsen ska göras* i god tid och på *ett* lämpligt sätt. Sökanden, gäldenären och andra kända sakägare *ska* kallas till sammanträdet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om fördelningssammanträdet. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Första stycket ändras så att ett fördelningssammanträde enbart ska hållas när det behövs. Ändringen åstadkommer en ordning där Kronofogdemyndigheten kan bedöma om det finns ett behov av ett sammanträde och därmed undvika sammanträdet när det är överflödigt. Bestämmelsen gäller vid försäljning av all slags egendom.

Ett fördelningssammanträde kan behövas i flera situationer och av olika skäl. Det kan behövas efter försäljning av lös egendom inför fördelning när det finns flera borgenärer som konkurrerar om att få sin fordran täckt. Det kan också finnas ett sådant behov när fast egendom har sålts under hand. Ett ytterligare fall då det kan behövas är när en försäljning av t.ex. en fastighet har avbrutits före en försäljning och det finns pengar att fördela.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

Särskilda bestämmelser beträffande allmänna mål

21 § Bestämmelserna i 1, 13, 14 och 20 §§ gäller *inte för* sökanden i *ett* allmänt mål. *För ett* sådant mål gäller *inte* heller 4–6 §§, 7 § första–tredje styckena, 8 och 9 §§ annat än om fördelning *ska* ske med *en* enskild borgenär eller om det *ska hållas ett* fördelningssammanträde. *I ett sådant mål gäller inte* 7 § tredje stycket, om sökandens fordran berörs av tvisten.

Paragrafen reglerar vilka bestämmelser som ska tillämpas i allmänna mål. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Ändringen i *andra meningen* är en följd av att det inte längre är obligatoriskt med fördelningssammanträden (se 4 §).

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

16 kap. Annan verkställighet

Avhysning

6 § Kronofogdemyndigheten *ska* vid behov *ordna* transport av egendom som *ska föras bort*, hyra utrymme för förvaring av egendomen och *vidta* andra liknande åtgärder som *behövs för* avhysningen.

Egendom som uppenbart saknar värde får kastas eller förstöras i samband med avhysningen. Detsamma gäller egendom som av något annat skäl inte bör förvaras, om egendomens värde inte kan antas vara betydande.

Parterna ska underrättas innan en åtgärd enligt första *eller andra* stycket vidtas, om det kan ha betydelse för dem.

Den som har mottagit egendom för förvaring i *ett* fall som avses i första stycket har rätt till skälig ersättning av svaranden för förvaringen. Har egendomen inte hämtats tre månader efter avhysningen, får den som har *tagit emot* egendomen sälja

den och ta ut sin fordran ur köpeskillingen eller, om egendomen uppenbarligen saknar försäljningsvärde, *kasta eller förstöra* den. Innan egendomen säljs*, kastas* eller *förstörs ska* svaranden *uppmanas* att hämta egendomen*, om han eller hon kan nås*. *Svaranden anses uppmanad om uppmaningen* har sänts i rekommenderat brev till *hans eller hennes* kända adress. I övrigt tillämpas 5–7 §§ samt 10 § första och andra styckena lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser *ska det* som sägs om beställaren avse svaranden och *det* som sägs om näringsidkaren avse den som har mottagit egendomen för förvaring.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur avhysningsgods ska hanteras. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

I ett nytt *andra stycke* finns bestämmelser som ger Kronofogdemyndigheten rätt att i samband med en avhysning kasta eller förstöra egendom som uppenbart saknar värde. Regleringen omfattar även annat gods som inte bör förvaras, om godsets värde sammantaget inte kan antas vara betydande. Det kan exempelvis vara fråga om livsmedel med kort hållbarhet, egendom som är angripen av ohyra eller på annat sätt utgör en sanitär olägenhet eller egendom som är brandfarlig eller explosiv.

Innan en åtgärd vidtas enligt andra stycket ska parterna enligt *tredje stycket* underrättas, om det kan ha betydelse för dem.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

Särskilda bestämmelser om kvarstad

13 § *För* verkställighet av *ett* beslut om kvarstad för *en* fordran tillämpas *det* som föreskrivs om utmätning i 4 kap. 2–7, 9 och 13–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24, 25 och 33–*35 b* §§, 5 och 6 kap. samt 12 kap. 3–5 §§.

Kvarstad för *en* fordran får *inte* läggas på lön eller *en* annan förmån som avses i 7 kap. innan den har betalats ut och kan utmätas.

Paragrafen behandlar vad som ska gälla vid verkställighet av ett beslut om kvarstad. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

Första stycket ändras så att även de nya 4 kap. 35 a och 35 b §§ ska tillämpas vid verkställighet av ett beslut om kvarstad.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

18 kap. Överklagande

Överklagande av kronofogdemyndighetens beslut

5 § Följande beslut får inte överklagas:

1. ett beslut genom vilket *en* begäran om rättelse av utmätning enligt 4 kap. 33 eller 34 § eller av kvarstad för fordran enligt 16 kap. 13 § har *avslagits*,
2. ett beslut genom vilket en rättighet inte har förbehållits enligt 12 kap. 33 § andra stycket,
3. ett beslut genom vilket en *förrättningsperson* har förklarats jävig,
4. ett beslut i en fråga som avses i 17 kap. 4 § första stycket, *och*
5. ett beslut i en sådan fråga om verkställighet av en skiljedom som avses i 3 kap. 16 §.

Paragrafen innehåller en uppräkning av de beslut enligt balken som inte får överklagas. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

I paragrafen görs enbart språkliga ändringar. Bland annat ersätts benämningen förrättningsman med förrättningsperson.

Vissa bestämmelser om förfarandet i tingsrätten

13 § *Ett* beslut av en jävig *förrättningsperson ska* inte *upphävas på grund av jävet*, om *det är uppenbart att* jävet inte har *påverkat* beslutet.

Paragrafen reglerar när ett beslut inte ska upphävas trots att förrättningspersonen varit jävig. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.

I paragrafen görs enbart språkliga ändringar. Bland annat ersätts benämningen förrättningsman med förrättningsperson.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
2. Den nya 9 kap. 1 a § gäller inte om egendomen har sålts före ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 10.

Enligt *punkt 1* träder lagändringarna i kraft den 1 juli 2026.

I *punkt 2* anges att den nya 9 kap. 1 a § inte gäller om egendomen har sålts före ikraftträdandet. Det är nämligen först därefter som det finns anledning för Kronofogdemyndigheten att underrätta köparen om vad följden av ett uteblivet avhämtande kan bli.

12.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken

20 § *Det* som föreskrivs om *en* bostadsrätt i 6 kap. 3 § andra stycket i balken tillämpas även i fråga om *en* andelsrätt i en förening, som *inte* är *en* bostadsrättsförening, eller i ett handelsbolag eller ett aktiebolag, om det med andelsrätten följer *en* rätt att besitta eller hyra en lägenhet.

Bestämmelsen i 5 kap. 13 § första stycket i balken är *inte* tillämplig i fall då en hyresvärd eller jordägare enligt 34 § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken har rätt att kvarhålla egendom till säkerhet för en fordran hos en hyresgäst eller arrendator.

Paragrafen innehåller vissa övergångsbestämmelser. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

I *första stycket* tas hänvisningen till 5 kap. 1 § 6 utsökningsbalken bort. Ändringen är en följd av att bostadsrätter inte längre kommer ha ett skydd som beneficium enligt den bestämmelsen.

Övriga ändringar i paragrafen är endast språkliga.

12.3 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

69 kap. Verkställighet av beslut om bevissäkring och betalningssäkring

Betalningssäkring

15 § I fråga om verkställigheten tillämpas bestämmelserna i utsökningsbalken om

– exekutiv myndighet m.m. i 1 kap.,
– förfarandet hos Kronofogdemyndigheten i 2 kap.,
– utmätning i 4 kap. 2–9 och 12–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24 och 25 §§, 29 § andra stycket, 31 och 33–*35 b §§*,
– undantag från utmätning i 5 kap.,
– säkerställande av utmätning i 6 kap.,
– beskrivning och värdering av utmätt fastighet m.m. i 12 kap. 3–5 §§,
– förvaltning av utmätt fastighet i 12 kap. 6–10 §§,
– verkställighet av beslut om kvarstad för fordran i 16 kap. 14 § första och tredje styckena samt 15 §, och
– förrättningskostnader i 17 kap. 9 § första stycket.

Paragrafen behandlar verkställighet av beslut om betalningssäkring. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

Paragrafen ändras så att även 4 kap. 35 a och 35 b §§ utsökningsbalken ska tillämpas vid verkställighet av beslut om betalningssäkring. För en ytterligare kommentar hänvisas till de paragraferna.

12.4 Förslaget till lag om ändring i kustbevakningslagen (2019:32)

2 kap. Gemensamma bestämmelser om brottsbekämpning och ordningshållning

Använda våld

4 § En kustbevakningstjänsteman får, i den *utsträckning* andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i den brottsbekämpande eller ordningshållande verksamheten, om

1. tjänstemannen möts med våld eller hot om våld,
2. någon som ska häktas eller anhållas eller annars med stöd i lag ska berövas friheten försöker undkomma eller tjänstemannen annars möts av motstånd när ett sådant frihetsberövande ska verkställas,
3. det är fråga om att avvärja en straffbelagd handling eller fara för liv, hälsa eller värdefull egendom eller för omfattande skada i miljön,
4. tjänstemannen med stöd i lag ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme, eller verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller någon annan liknande åtgärd, vid beslag eller något annat omhändertagande av egendom eller vid husrannsakan eller vid genomsökning på distans,
5. tjänstemannen med stöd i lag ska stoppa ett fartyg, fordon eller något annat transportmedel eller ska kontrollera ett fartyg eller fordon eller dess last, eller
6. tjänstemannen annars med stöd i lag ska bereda sig tillträde till eller spärra av en byggnad, ett rum eller ett område.

I fall som avses i första stycket 4 och 6 får våld mot en person användas endast om kustbevakningstjänstemannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd.

I 24 kap. brottsbalken och 42 d § lagen (2020:1173) om vissa utsläpp av växthusgaser finns också *bestämmelser* om rätten att i vissa fall använda våld. *I 6 kap. 12 a § utsökningsbalken finns bestämmelser om rätten att använda våld inom ramen för biträde till Kronofogdemyndigheten.*

Paragrafen reglerar i vilka situationer som kustbevakningstjänstemän får använda våld i sin tjänsteutövning. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

I *tredje stycket* tas det in en upplysning om 6 kap. 12 a § utsökningsbalken, som reglerar kustbevakningstjänstemäns rätt att använda våld inom ramen för biträde till Kronofogdemyndigheteten med utmätning på distans.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

12.5 Förslaget till lag om ändring i tullbefogenhetslagen (2024:710)

2 kap. Gemensamma bestämmelser i kontrollverksamhet och brottsbekämpning

Medel för att genomföra en tjänsteåtgärd

Användning av våld

3 § En tulltjänsteman får, i den utsträckning andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i kontrollverksamheten eller den brottsbekämpande verksamheten, om

1. tjänstemannen möts med våld eller hot om våld,
2. någon som ska häktas, anhållas eller annars med stöd i lag berövas friheten försöker undkomma eller tjänstemannen annars möts av motstånd när ett sådant frihetsberövande ska verkställas,
3. tjänstemannen med stöd i lag ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme,
4. tjänstemannen ska verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller någon annan liknande åtgärd, vid beslag eller något annat omhändertagande av egendom, vid husrannsakan eller någon annan liknande åtgärd eller när en försändelse öppnas,
5. tjänstemannen med stöd i lag ska stoppa ett fordon, ett fartyg eller något annat transportmedel eller ska kontrollera ett transportmedel eller dess last,
6. tjänstemannen annars med stöd i lag ska bereda sig tillträde till eller spärra av en byggnad, ett rum eller ett område, eller
7. tjänstemannen med stöd i lag har uppmanat någon att stanna och personen försöker undkomma eller annars gör motstånd när en sådan uppmaning ges.

I fall som avses i första stycket 3, 4, 6 och 7 får våld mot en person användas endast om tulltjänstemannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd.

I 24 kap. brottsbalken finns också bestämmelser om rätten att i vissa fall använda våld. I 7 kap. 9 § tullagen (2016:253) finns en hänvisning till 69 kap. 11 § skatteförfarandelagen (2011:1244) som föreskriver att Tullverket har rätt att använda våld eller tvång i samband med verkställighet av ett beslut om bevissäkring. *I 6 kap. 12 a § utsökningsbalken finns bestämmelser om rätten att använda våld inom ramen för biträde till Kronofogdemyndigheten.*

Paragrafen reglerar i vilka situationer som tulltjänstemän får använda våld i sin tjänsteutövning. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

I *tredje stycket* tas det in en upplysning om 6 kap. 12 a § utsökningsbalken, som reglerar tulltjänstemäns rätt att använda våld inom ramen för biträde till Kronofogdemyndigheten med utmätning på distans.

12.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken

20 § Bestämmelsen i 5 kap. 13 § första stycket i balken är inte tillämplig i sådana fall då en hyresvärd eller jordägare enligt 34 § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken har rätt att kvarhålla egendom till säkerhet för en fordran hos en hyresgäst eller arrendator.

Paragrafen innehåller vissa övergångsbestämmelser. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Hänvisningen till 5 kap. 1 § 6 utsökningsbalken tas bort, se avsnitt 2.2. Genom de lagändringar som föreslås i prop. 2025/26:112 tas även hänvisningen till 6 kap. 3 § andra stycket bort. Sammantaget medför det att det hittillsvarande första stycket upphävs. Paragrafens hittillsvarande andra stycke utgör därmed hela innehållet i paragrafen.

Sammanfattning av betänkandet Ett modernare utsökningsförfarande i relevanta delar (SOU 2016:81)

Ett modernare utsökningsförfarande

En förutsättning för ett fritt och modernt samhälle är att människor interagerar med varandra och ingår avtal sinsemellan. Det allmänna i dess olika former ingår också olika avtal med de människor som vistas i samhället. Ibland ingås avtalen direkt mellan en myndighet och en privatperson; ibland uppstår ömsesidiga rättigheter och skyldigheter genom att människor väljer en viss bosättning eller tar i anspråk en viss tjänst. Företag i olika former erbjuder varor och tjänster. Om erbjudandena antas uppstår ett avtal mellan företaget och kunden, som i sin tur kan vara ett annat företag. Ibland kan människor eller företag ta sig en rätt som de inte har vilket i sin tur kan skapa ett berättigat krav för någon annan att återställa tidigare ordning.

Alla de nu uppräknade situationerna – liksom en mängd situationer som inte beskrivits ovan – hanteras dagligdags av parterna själva. I de allra flesta fall är parterna överens om vad som gäller och utbyter prestationer i enlighet med detta. I andra fall ställer parterna anspråk på varandra, tolkar och omtolkar förutsättningarna och träffar ibland nya överenskommelser med ändrade villkor. Men i en del situationer krävs tvång för att en part ska fullgöra sina skyldigheter. Det kan bero på att parten inte *vill* prestera men det kan också bero på att parten inte anser sig *kunna* prestera. I de situationerna är det nödvändigt att samhället ställer tvångsmedel till förfogande. Men när och hur tvång får användas måste vara noggrant reglerat. Tvångsanvändningen måste vara effektiv för att vara trovärdig. Samtidigt måste effektiviteten balanseras mot krav på att tvånget utförs med respekt för den enskildes rättigheter för att tvångsanvändningen ska vara human och rättssäker. I Sverige är det Kronofogdemyndigheten ensam som får använda tvång för att ta i anspråk någons egendom eller lön för betalning av en fastställd skuld. Kronofogdemyndigheten har också ensam behörighet att verkställa en fastställd säkerhetsåtgärd, en skyldighet att flytta från ett visst utrymme eller en skyldighet att fullgöra eller underlåta något annat. Trots att det krävs tvång i en mycket liten andel av alla de situationer där någon ska fullgöra eller tåla något är det sammanlagda antalet ansökningar hos Kronofogdemyndigheten stort. Kronofogdemyndigheten hanterar varje år cirka 2,3 miljoner ansökningar om verkställighet som berör drygt 500 000 gäldenärer. Av dessa är merparten, omkring 428 000 eller cirka 85 procent, fysiska personer. Genom Kronofogdemyndighetens verksamhet betalades totalt cirka 10,2 miljarder kronor år 2015. Drygt hälften eller 5,87 miljarder kronor gick till betalning av offentliga fordringar medan 4,31 miljarder kronor var betalning för privaträttsliga fordringar.

Kronofogdemyndighetens verksamhet regleras i Utsökningsbalken (UB). Utsökningsbalken (1981:774) trädde i kraft den 1 januari 1982 och ersatte då bl.a. 1877 års utsökningslag. UB var resultatet av ett långvarigt utredningsarbete och innebar en genomgripande modernisering av utsökningsrätten. Under de mer än 30 år som UB har varit i kraft har såväl Krono-

fogdemyndigheten som samhället i stort förändrats. Den informationstekniska utvecklingen har lett till förändringar av Kronofogdemyndighetens arbetsmetoder vilket gör att det ställs ökade krav på ett teknikneutralt regelverk. Globaliseringen innebär en större rörlighet av både människor, företag och egendom vilket i sin tur lett till att det internationella utsökningsrättsliga samarbetet har utvecklats. Trots dessa förändringar har det inte genomförts någon samlad eller mer genomgripande översyn av UB. Sammantaget är UB numera föråldrad, svåröverskådlig och svår att tillämpa.

Utredningen har haft i uppdrag att överväga särskilt angivna frågor om exekutionstitlar, utredning av gäldenärers tillgångar, myndighetssamverkan, löneutmätning, beneficium och utmätning av bostäder, avhysning, Kronofogdemyndighetens medverkan till frivilliga överenskommelser och processledning samt exekutiv försäljning och redovisning av influtna medel. Vidare har uppdraget inneburit att vi ska lämna andra förslag på åtgärder som kan leda till ett effektivare utsökningsförfarande. Mot bakgrund av utredningsuppdragets omfattning, frågornas komplexitet och den utredningstid vi haft till vårt förfogande har vi behövt göra vissa avgränsningar av uppdraget. Under utredningsarbetet har vi kommit att överväga och lämna förslag i många olika frågor som kan leda till ett modernare, effektivare och mer rättssäkert utsökningsförfarande.

Utsökningsförfarandet ska vara effektivt i den bemärkelsen att den som vänder sig till Kronofogdemyndigheten för att få hjälp med att driva in en skuld inte ska behöva vänta längre än nödvändigt. Genom ett enklare och tydligare regelverk kan utsökningsförfarandet bli snabbare och mer verkningsfullt. Klara och tydliga regler kan också leda till färre överklaganden.

Det stora antalet mål hos Kronofogdemyndigheten ställer krav på att tillämpningen i det stora flertalet ärenden är enkel och förutbestämd. Det tvångsvisa genomförandet ska följa ett bestämt mönster så att händelseförloppet är förutsebart för alla berörda. I de allra flesta fall ska utrymmet för olika tolkningar och avsteg från vad som gäller för merparten av målen vara begränsat. Samtidigt måste det finnas ventiler för de enstaka fall där ett tvångsvist genomförande enligt huvudregeln skulle få ett orimligt resultat. Det är också en självklarhet att det utsökningsrättsliga regelverket och utsökningsförfarandet måste anpassas så att Sverige lever upp till sina internationella åtaganden enligt Europakonventionen och barnkonventionen. Vår vision är att utsökningsmål ska hanteras enligt ett regelverk som likt en mångfacetterad och välbalanserad våg möjliggör att motstående intressen kan vägas mot varandra. Utsökningsförfarandet ska kännetecknas av effektiva och förutsebara rutiner samtidigt som det ska finnas utrymme att identifiera de enstaka fall som måste särbehandlas om konsekvenserna inte ska bli orimliga.

Våra förslag kommer att medföra en rad positiva konsekvenser. Om Kronofogdemyndighetens verksamhet kan bedrivas mer effektivt blir handläggningstiderna kortare. Vi föreslår ett antal lagtekniska ändringar som underlättar förståelsen och tillämpningen av bestämmelserna. Utsökningsbalkens kapitel 1–3 och 16 upphävs och ersätts av nya kapitel. Reglerna om avhysning, som i många fall är den åtgärd som för den enskilde är mest ingripande, samlas i ett eget kapitel. Regelförenklingar leder till mer enhetliga bestämmelser. Flera utsökningsrättsliga frågor har tidigare fått sin lösning i rättspraxis. Kronofogdemyndigheten har genom olika ställningstaganden uttalat sig i olika rättsfrågor. Genom kodifiering av en del av

denna rättstillämpning blir regelverket tydligare. Utsökningsförfarandet blir genom dessa förslag mer effektivt, transparent, rättssäkert och förutsägbart, vilket i sin tur sannolikt kommer att leda till minskade kostnader för det allmänna. Vi föreslår också språkliga förändringar som underlättar förståelsen av regelverket och gör lagtexten köns- och teknikneutral. Begreppet exekutionstitel byts ut mot utsökningstitel.

En rad föreslagna ändringar är positiva för gäldenärskollektivet. Genom förändrade normal- och förbehållsbelopp för den som står under löneutmätning garanteras gäldenärerna och deras familjer en skälig levnadsnivå, vilket i sin tur kan öka incitamentet till öppet arbete.

Barn till personer som är parter i utsökningsmål kommer också att påverkas av några förslag. Ett exempel är den lagfästa principen om barnets bästa som kommer att tydliggöra att barnrättighetsperspektivet måste beaktas i hela utsökningsförfarandet. Barns rätt till umgänge med sina föräldrar kommer att tillgodoses i större utsträckning eftersom vi föreslår att det ska lagfästas att umgängeskostnader, inbegripet skäliga kostnader för resor och logi som föranleds av umgänget, ska beaktas i löneutmätningsförfarandet.

En del av våra förslag förväntas leda till ett bättre indrivningsresultat med ökad kostnadstäckning av offentlig verksamhet och ett bättre utfall för hela borgenärskollektivet som följd. Andra förslag kan innebära minskade årliga intäkter till staten och andra borgenärer. Vissa förslag förväntas leda till minskade samhällsekonomiska kostnader för ekonomiskt utanförskap vilket gynnar såväl det allmänna som det privata borgenärskollektivet. I konsekvensbeskrivningen redovisar vi såväl ekonomiska som övriga konsekvenser av våra förslag. I denna sammanfattning har vi valt att lyfta fram några konsekvenser. Förslaget om hur normal- och förbehållsbelopp inom löneutmätningsförfarandet ska beräknas kommer att leda till minskad indrivning genom löneutmätning. Vi anser dock att det är en nödvändig förutsättning att enskilda tillförsäkras en skälig levnadsnivå för att löneutmätningsförfarandet ska vara hållbart och därmed effektivt över tid. Det är vår bedömning att det ökade indrivningsresultat och minskade samhällskostnader som vissa förslag kommer att leda till på sikt kommer att överstiga och kompensera de minskade intäkterna till staten som några av förslagen kan innebära. Vi bedömer att våra förslag är kostnadsneutrala när det gäller de uppskattade ökade årsvisa kostnaderna i förhållande till de uppskattade minskade årsvisa kostnaderna.

I det följande redovisar vi ett urval av våra förslag. Denna sammanfattning finns översatt till engelska i band 3.

[…]

Kronofogdemyndighetens skyldighet att beakta barnets bästa lagfästs

Barnets bästa ska beaktas vid alla myndighetsbeslut eller andra åtgärder som gäller barn. Kronofogdemyndigheten har redan i dag en skyldighet att beakta barnkonventionens bestämmelser. Med en bestämmelse som uttryckligen anger att barnets bästa ska beaktas blir barnrättsperspektivet

ännu tydligare för både Kronofogdemyndigheten och de som berörs av myndighetens beslut. Det innebär självklart att barns situation och behov måste beaktas när Kronofogdemyndigheten kommer i direkt kontakt med barn, t.ex. om myndigheten träffar barn i samband med förrättningar i bostäder eller vid avhysning. Men barnrättsperspektivet måste också beaktas när Kronofogdemyndigheten avgör vilken egendom som ska utmätas, när Kronofogdemyndigheten avgör om viss egendom ska undantas som beneficium samt när Kronofogdemyndigheten beslutar om löneutmätning.

Proportionalitetsprincipen lagfästs

Proportionalitetsprincipen är en allmän rättsgrundsats som gäller utan särskilt lagstöd. Genom en kodifiering av proportionalitetsprincipen i utsökningsbalken får principen ett större genomslag under verkställighetsprocessen vilket innebär att Sverige också bättre lever upp till några av sina internationella åtaganden.

Både Europadomstolen och nationella domstolar har lämnat vägledning för innebörden och tillämpningen av proportionalitetsprincipen i flera avgöranden. En lagfäst proportionalitetsprincip i utsökningsbalken innebär att skälen för en åtgärd alltid ska ställas i relation till de olägenheter som åtgärden eller beslutet innebär för den enskilde. Vid Kronofogdemyndighetens val av åtgärd ska det eller de alternativ väljas, som med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet uppnår syftet genom minst ingripande åtgärder.

Europakonventionens skydd gäller oavsett om det finns en eller flera utmätningsbara tillgångar. Kronofogdemyndigheten måste således göra en proportionalitetsbedömning även om det bara finns en tillgång som är möjlig att utmäta.

Kronofogdemyndigheten ska kunna upphäva ett beslut om det är uppenbart att beslutet inte är proportionerligt

Enligt nuvarande reglering ska en utmätning hävas om försäljning av den utmätta egendomen inte kan antas ge ett överskott som gör åtgärden försvarlig. Utmätning kan hävas om försäljningen av den utmätta egendomen inte kan väntas ge så mycket att sökanden kan få betalt med något beaktansvärt belopp. Denna bestämmelse tillåter dock inte att Kronofogdemyndigheten upphäver andra åtgärder och beslut, t.ex. försäljning av en fastighet på auktion.

Eftersom proportionalitetsprincipen ska beaktas under hela utsökningsförfarandet anser vi att det måste vara möjligt för Kronofogdemyndigheten att upphäva samtliga beslut i utsökningsförfarandet, under förutsättning att dessa inte har fått laga kraft. Det innebär i viss mån en minskad förutsebarhet för sökanden. För att ett beslut ska upphävas måste det därför krävas starka skäl. Vi föreslår därför att ett beslut bara ska kunna upphävas om det är uppenbart oproportionerligt. Möjligheten att upphäva ett beslut med stöd av proportionalitetsprincipen ska således bara tillämpas i rena undantagsfall när det skulle leda till orimliga resultat om beslutet blev bestående. Åtgärder som Kronofogdemyndigheten redan har vidtagit ska inte återgå förrän upphävandebeslutet har fått laga kraft.

Hur förhåller sig proportionalitetsprincipen till befintliga regler?

Det finns redan i dag bestämmelser i det utsökningsrättsliga regelverket som behandlar balansen mellan sökandens, svarandens och tredje mans intressen. En lagfäst proportionalitetsprincip ersätter inte de regler om försvarlighetsbedömningar som finns i dag. Om en åtgärd inte är försvarlig ur ett rent ekonomiskt perspektiv ska den underlåtas redan av detta skäl och Kronofogdemyndigheten behöver då inte göra den betydligt mer komplexa bedömningen av om åtgärden är proportionerlig. Även den nuvarande bestämmelsen som föreskriver att skälig hänsyn ska tas till såväl sökandens intressen som svarandens situation när en avhysning verkställs finns kvar som ett komplement till den övergripande bestämmelsen om proportionalitetsprincipen.

Effektiv löneutmätning och skälig levnadsnivå

Utmätning av lön innebär att Kronofogdemyndigheten beslutar att gäldenärens arbetsgivare ska hålla inne och redovisa en del av gäldenärens lön till Kronofogdemyndigheten för att pengarna ska kunna användas till betalning av gäldenärens skulder. Det är inte bara lön som kan utmätas på detta sätt utan löneutmätning kan ske även i andra ersättningar som pension, livränta, sjukpenning, föräldrapenning, arbetslöshetsersättning och skattepliktiga kostnadsersättningar. Efter en genomgripande reform år 1996 kan löneutmätning pågå utan uppehåll under obegränsad tid. Löneutmätning är mycket effektivt. Varje år betalas omkring 3,6 miljarder kronor genom löneutmätning vilket motsvarar omkring en tredjedel av det belopp som Kronofogdemyndigheten totalt sett driver in under ett år. Sammanlagt pågår det för närvarande löneutmätning hos omkring 100 000 gäldenärer. Det genomsnittliga löneutmätningsbeloppet är cirka 3 000 kronor per månad men variationerna är mycket stora. Vi har sett exempel på löneutmätningsbelopp mellan 200 kronor och mer än 20 000 kronor per månad. Vår utgångspunkt är att en effektiv löneutmätning förutsätter att den som står under löneutmätning får behålla så mycket av sin inkomst att det räcker till en skälig levnadsnivå. I annat fall är risken uppenbar att gäldenären förlorar incitamentet till öppet arbete. Risken är också stor att gäldenären och dennes familj drabbas av ohälsa och andra problem. Löneutmätning bör inte heller leda till att gäldenären blir berättigad till försörjningsstöd. Även för borgenärskollektivet är det i längden gynnsammare att löneutmätningen sker på sådana villkor att gäldenären kan behålla sin betalningsförmåga.

Proportioneringsprincipen lagfästs

Om den som har löneutmätning lever tillsammans med en make eller sambo bestäms förbehållsbeloppet med beaktande av partnerns ekonomiska förmåga att bidra till familjens försörjning. Denna s.k. proportioneringsprincip är inte lagfäst utan framgår av Kronofogdemyndighetens allmänna råd. Principen bygger på äktenskapsbalkens bestämmelser om att makar efter var och ens förmåga ska bidra till det underhåll som behövs för att deras gemensamma och personliga behov ska tillgodoses. Vi anser att proportioneringsprincipen fortfarande ska gälla. Eftersom verkställig-

hetsreglerna ska vara effektiva, förutsebara och rättssäkra bör proportioneringsprincipen lagfästas.

[…]

En effektivare hantering av avhysningsgods leder till minskade kostnader för magasinering

När Kronofogdemyndigheten verkställer en avhysning påträffas det ofta egendom som inte tas om hand av den som ska avhysas. Kronofogdemyndighetens hantering av avhysningsgods innebär många gånger praktiska svårigheter och kostar mycket pengar. De senaste två åren har den årliga kostnaden legat mellan 9 och 10 miljoner kronor. Staten har stått för merparten av kostnaden. Vi föreslår att Kronofogdemyndigheten ska kunna kasta egendom som uppenbart saknar värde eller av annat skäl inte bör förvaras. Innan egendomen kastas ska parterna underrättas, om det kan ha betydelse för dem. Förslaget innebär att Kronofogdemyndigheten inte behöver magasinera lika mycket egendom som i dag vilket kommer att leda till lägre magasineringskostnader för staten.

Bostadsrätter ska kunna utmätas på samma sätt som småhusfastigheter

Bostadsrätter kan under vissa förhållanden undantas från utmätning på grund av att svaranden har behov av egendomen, s.k. beneficieegendom. Det bakomliggande syftet är att svaranden och svarandens familj ska vara skyddade av bostadssociala skäl. Det finns emellertid inte något motsvarande skydd för andra bostadsformer förutom hyreslägenheter som skyddas genom att de inte får överlåtas och därmed inte har något förmögenhetsvärde som kan utmätas. Småhusfastigheter får utmätas så länge det är försvarligt med hänsyn till det ekonomiska utfallet och även i övrigt proportionerligt. Även i dagens samhälle finns det ett starkt socialt skyddsbehov för bostäder. Men skyddsbehovet är det samma för den som äger en småhusfastighet eller något annat boende som för den som äger en bostadsrätt. Vi anser att detta skyddsbehov ska tillgodoses genom att Kronofogdemyndigheten i varje enskilt fall ska göra en försvarlighets- och proportionalitetsbedömning innan en bostad utmäts, inte som i dag genom att bostadsrätter särbehandlas genom beneficiebestämmelser. Vi föreslår därför att bostadsrätter ska kunna utmätas på samma sätt som småhusfastigheter.

Ett modernare förfarande för tvångsvis försäljning av fast egendom

Vi föreslår att reglerna om tvångsvis försäljning av fast egendom moderniseras och teknikanpassas så att fast egendom kan säljas på offentlig

auktion genom både muntligt, skriftligt och elektroniskt budgivningsförfarande. Den som deltar i en muntlig budgivning ska kunna vara närvarande genom videolänk. Olika budgivningssätt ska kunna kombineras i ett och samma auktionsförfarande. Bevaknings- och fördelningssammanträden ska inte längre vara obligatoriska utan Kronofogdemyndigheten ska i varje enskilt fall ta ställning till om sammanträde behövs. Vårt förslag innebär att försäljningsprocessen kan behovsanpassas vilket leder till ökad effektivitet och minskade kostnader för såväl Kronofogdemyndigheten som parterna.

Samma regler ska gälla vid tvångsvis försäljning av fast egendom och bostadsrätter

Vi föreslår att reglerna om tvångsvis försäljning av bostadsrätter harmoniseras med reglerna om tvångsvis försäljning av fast egendom. De tidsfrister och möjligheter att bevilja anstånd som gäller vid försäljning av fast egendom ska även gälla vid försäljning av bostadsrätter. Kronofogdemyndighetens avgifter för försäljning ska också harmoniseras. Förslagen innebär enhetliga och mer lättillämpade regler för tvångsvis försäljning av bostäder. I dag gäller särskilda mini- och maxigränser för Kronofogdens avgifter vid försäljning av fast egendom medan försäljningsavgiften för bostadsrätter, liksom för annan lös egendom, är fyra procent av köpeskillingen. Säljs en bostadsrätt för 5 000 000 kronor uppgår alltså försäljningsavgifterna till 200 000 kronor medan motsvarande avgift för att sälja en småhusfastighet för en lika hög köpeskilling var 66 750 kronor år 2015.

Vi föreslår att reglerna om avgifter vid försäljning av fast egendom ska gälla även vid försäljning av bostadsrätter. Detta kommer att innebära lägre försäljningsavgifter för bostadsrätter vilket gör att det blir ett bättre ekonomiskt utfall av försäljningen för borgenärer och gäldenärer. Förslaget beräknas leda till minskade avgiftsintäkter för staten med omkring 1,7 miljoner kronor årligen. Om bostadsrätter inte längre ska undantas från utmätning som beneficium kan å andra sidan fler bostadsrätter komma att utmätas.

Kronofogdemyndigheten ska kunna uppdra åt fastighetsmäklare att sälja bostadsrätter

Vi föreslår att tvångsvis försäljning av bostadsrätter, precis som tvångsvis försäljning av fast egendom, ska kunna ske genom att Kronofogdemyndigheten uppdrar åt en fastighetsmäklare att sälja bostadsrätten under hand. Eftersom en fastighetsmäklare ofta kan ha bättre förutsättningar än Kronofogdemyndigheten att nå potentiella köpare kan försäljningsförfarandet bli effektivare vilket gagnar både sökanden och svaranden i utsökningsförfarandet. Förslaget beräknas också leda till minskade kostnader för Kronofogdemyndigheten med omkring 1,2 miljoner kronor årligen.

Beneficiereglerna moderniseras

Även om de allmänna förutsättningarna för utmätning är uppfyllda är det ändå inte säkert att all egendom som tillhör gäldenären kan utmätas. Egendomen kan vara undantagen på grund av dess särskilda beskaffenhet, på grund av en särskild föreskrift eller på grund av att svaranden har behov av egendomen, s.k. beneficieegendom.

Reglerna om beneficium fungerar i huvudsak bra. Vissa ord och uttryck som används är emellertid ålderdomliga och omoderna. Vi föreslår en anpassning till dagens språkbruk och samhällsförhållanden.

I dagens samhälle är sparande i t.ex. värdepappersfonder och i marknadsnoterade aktier vanligt och har blivit en sparandeform som för många har ersatt sparande på bankkonto. Det finns därför inte längre någon anledning att i beneficiehänseende skilja på sparande på bankkonto och sparande i andra sparandeformer där sparandet enkelt går att omvandla till pengar.

Betänkandets lagförslag i relevanta delar (SOU 2016:81)

Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om utsökningsbalken

dels att 1–3 kap., 4 kap. 36 §, 8 kap. 19 §, 10 kap. 24 §, 12 kap. 69 §, 13 kap. 20 a § och 16 kap. ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före, 4 kap. 36 §, 8 kap. 19 §, 10 kap. 24 § och 12 kap. 69 § ska utgå,

dels att rubriken till 8 kap. ska lyda ”Allmänna bestämmelser om försäljning m.m.”,

dels att rubriken till 13 kap. ska lyda ”Redovisning av pengar”,

dels att rubriken till 14 kap. ska lyda ”Verkan av försäljning m.m.”,

dels att 4 kap. 1, 1 a, 3–5, 9–9b, 10–15, 16–25, 27–29 och 33 §§, 5 kap. 1, 2, 4–8, 12, 14 och 15 §§, 6 kap. 8 §, 7 kap. 1, 5–7, 10, 11, 17, 19 och 22–24 §§, 8 kap. 1–4, 8–13, 15, 17 och 18 §§, 9 kap. 2, 6, 8, 10, 11, 15 och 16 §§, 10 kap. 3–7, 10, 11, 13, 14, 16 och 18–23 §§, 11 kap. 1 och 3–5 §§, 12 kap. 4, 6, 11–13, 16–20, 24–26, 29, 30, 33–46, 48, 49, 51–56, 62–64 och 66–68 §§, 13 kap. 1, 2, 4, 6–14, 15–20 och 21 §§, 14 kap. 1–5 §§, 17 kap. 2–5, 7, 8, 10–13 §§, 18 kap. 1, 2, 5–7, 12–16 och 20 §§ samt rubrikerna närmast före 13 kap. 10 och 21 §§ samt 17 kap. 13 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas fem nya kapitel, 1–3, 15 och 16,

dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 4 kap. 15 a–15 c §§ och 7 kap. 5 a § samt närmast före 17 kap. 4 och 5 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Första avdelningen – Övergripande bestämmelser om utsökning

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §

Denna balk reglerar utsökning. Utsökning är utmätning, avhysning, handräckning samt verkställighet av kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd. Utsökning utförs av Kronofogdemyndigheten.

Om det i annan lag har meddelats bestämmelse som avviker från denna balk, gäller den bestämmelsen.

2 §

Balken innehåller följande avdelningar och kapitel.

Första avdelningen – Övergripande bestämmelser om utsökning
Kap. 1 – Inledande bestämmelser
Kap. 2 – Bestämmelser om utsökningstitlar
Andra avdelningen – Bestämmelser om förfarandet
Kap. 3 – Inledande bestämmelser
Kap. 4 – Utmätning
Kap. 5 – Undantag från utmätning
Kap. 6 – Säkerställande av utmätning

Kap. 7 – Utmätning av lön m.m.
Kap. 8 – Allmänna bestämmelser om försäljning m.m.
Kap. 9 – Försäljning av lös egendom i allmänhet och indrivning av utmätt fordran m.m.
Kap. 10 – Försäljning av registrerat skepp
Kap. 11 – Försäljning av registrerat luftfartyg m.m.
Kap. 12 – Försäljning av fast egendom
Kap. 13 – Redovisning av pengar
Kap. 14 – Verkan av försäljning m.m.
Kap. 15 – Avhysning
Kap. 16 – Handräckning samt kvarstad och andra säkerhetsåtgärder
Tredje avdelningen – Bestämmelser om kostnader och överklagande
Kap. 17 – Kostnader
Kap. 18 – Överklagande

3 §

Utsökning ska genomföras snabbt och effektivt och syfta till att tillgodose sökandens rätt med beaktande av svarandens rättigheter enligt vad som föreskrivs i denna balk.

4 §

När barn påverkas av ett beslut eller annan åtgärd enligt denna balk ska barnets bästa särskilt beaktas.

5 §

En åtgärd enligt denna balk får vidtas bara om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som berörs av åtgärden.

Kronofogdemyndigheten får upphäva ett beslut som inte har fått laga kraft om det är uppenbart att beslutet inte är proportionerligt. Kronofogdemyndigheten ska höra sökanden innan beslutet upphävs om inte särskilda skäl föranleder annat. Vidtagna åtgärder ska inte återgå förrän beslutet om upphävande har fått laga kraft.

När ett beslut enligt andra stycket har fått laga kraft ska Kronofogdemyndigheten upphäva andra beslut som till följd av beslutet enligt andra stycket inte längre kan verkställas. Detsamma gäller om Kronofogdemyndigheten med stöd av första stycket fattat ett beslut att inte vidta ytterligare åtgärder och det beslutet fått laga kraft.

6 §

Definitioner

1. Utsökningsmål: Mål som handläggs enligt denna balk.
2. Verkställighet: Tvångsvist genomförande av det som framgår av en utsökningstitel.
3. Utmätning: Verkställighet genom ianspråktagande av den betalningsskyldiges egendom eller fordran (sakutmätning) eller lön eller annan förmån som avses i 7 kap. 1 § (löneutmätning).

4. Avhysning: Verkställighet av en skyldighet för tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att flytta från fast egendom, en bostadslägenhet eller något annat utrymme i en byggnad.

5. Handräckning: Verkställighet av en skyldighet att fullgöra eller underlåta något som avser annat än betalningsskyldighet, avhysning, kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd.

6. Tvångsvis försäljning: Kronofogdemyndighetens försäljning av utmätt egendom som sker genom offentlig auktion eller genom försäljning efter infordran av bud.

7. Offentlig auktion: Försäljning av egendom där intressenter i öppen konkurrens genom bud anger det pris de är beredda att betala för den utbjudna egendomen.

8. Sökande: Den som begär utsökning.

9. Svarande: Sökandens motpart i utsökningsmålet.

10. Tredje man: Annan person än sökanden eller svaranden.

11. Sekundogäldenär: Tredje man hos vilken en svarande har en fordran.

12. Sakägare: Sökanden, svaranden och tredje man som innehar en fordran eller rättighet som berörs av utsökning.

Bestämmelser om utsökningstitlar och under vilka förutsättningar de får verkställas finns i andra kapitlet.

7 §

Bestämmelserna i 4 kap. rättegångsbalken om jäv för domare gäller även för kronofogde eller annan anställd vid Kronofogdemyndigheten (handläggare).

Jäv får inte grundas på åtgärd som har vidtagits i tjänsten eller på gärning som har förövats mot handläggaren i eller för tjänsten.

8 §

Handläggaren ska meddela omständigheter som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne.

Om fråga om jäv uppkommit mot en handläggare och någon annan inte trätt i dennes ställe, ska Kronofogdemyndigheten snarast besluta i jävsfrågan. Handläggaren får själv pröva jävsfrågan endast om annan handläggare inte kan träda i hans eller hennes ställe utan olägligt uppskov.

Även om handläggaren är jävig får denne vidta åtgärd som inte kan skjutas upp utan olägenhet.

2 kap. Bestämmelser om utsökningstitlar

1 §

Utsökning får ske på grund av en utsökningstitel. Utmätning, avhysning eller handräckning får endast ske på grund av en utsökningstitel som innefattar en skyldighet för svaranden att fullgöra en betalningsskyldighet eller annan förpliktelse eller att underlåta något.

Utsökningstitel är

1) domstols dom, utslag eller beslut,

2) medlingsöverenskommelse som har förklarats verkställbar av domstol,

3) Kronofogdemyndighetens utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning samt europeiskt betalningsföreläggande som har förklarats verkställbart av Kronofogdemyndigheten,

4) förvaltningsmyndighets beslut som inte anges i 3,

5) strafföreläggande, föreläggande av ordningsbot eller avgifts- och sanktionsföreläggande som har godkänts,

6) skriftligt avtal om underhållsbidrag enligt äktenskapsbalken eller föräldrabalken, och

7) skiljedom.

Det som i balken sägs om dom gäller, om inte annat föreskrivs, i tillämpliga delar även domstols utslag eller beslut, Kronofogdemyndighetens utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning och europeiskt betalningsföreläggande som har förklarats verkställbart av Kronofogdemyndigheten.

2 §

En utsökningstitel får verkställas under de förutsättningar som anges i 3–19 §§.

Utländsk utsökningstitel får verkställas enligt denna balk om det är särskilt föreskrivet.

Domstols dom

3 §

Domstols dom får verkställas när den har fått laga kraft.

4 §

En dom om betalningsskyldighet som inte innebär att någon har dömts att utge böter eller vite eller har ålagts sådan rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet får verkställas även om den inte har fått laga kraft om inte annat beslutas med anledning av ansökan om återvinning.

Om domen inte har fått laga kraft kan svaranden hindra verkställighet genom att säkerställa betalningsskyldigheten genom att

1. nedsätta pengar till ett belopp som svarar mot betalningsskyldigheten den dag nedsättningen sker jämte förrättningskostnader, eller

2. som pant ställa ett motsvarande tillgodohavande hos bank eller kreditmarknadsföretag jämte den ränta som belöper på tillgodohavandet för tiden därefter, eller

3. när domen har meddelats av underrätt ställa annan säkerhet för betalningsskyldigheten jämte förrättningskostnader.

Fullgör svaranden vad som nu nämnts först sedan åtgärd har vidtagits för verkställighet av domen, ska åtgärden återgå om det är möjligt.

Bestämmelser om försäljning av egendom finns i 8 kap. 4 § och bestämmelser om när utbetalning av pengar får ske i 13 kap. 14 §.

5 §

Om högre rätt har förklarat talan mot dom om betalningsskyldighet förfallen, får domen verkställas innan den har fått laga kraft, om inte annat beslutas med anledning av ansökan om målets återupptagande.

Om en tingsrätts dom om betalningsskyldighet har överklagats och hovrätten inte beviljat prövningstillstånd får domen verkställas innan den har fått laga kraft, om inte annat beslutas med anledning av talan mot hovrättens beslut.

6 §

En dom som förpliktar någon att utge lös egendom får verkställas även om den inte fått laga kraft. För att verkställighet ska få ske krävs att säkerhet ställs för återbäring av egendomen jämte avkastning.

Ett beslut genom vilket någon har förpliktats att utge egendomen såsom särskild rättsverkan av brott får inte verkställas förrän domen har fått laga kraft.

7 §

En dom som enligt annan lag eller enligt beslut av domstolen får verkställas innan den har fått laga kraft verkställs som en dom som har fått laga kraft, om inte annat följer av lagen eller beslutet.

8 §

Ansökan om resning eller återställande av försutten tid, beslut genom vilket en sådan ansökan har beviljats eller klagan över domvilla hindrar inte verkställighet, om inte rätten beslutar annat.

Medlingsöverenskommelse som har förklarats verkställbar av domstol

9 §

Medlingsöverenskommelse som har förklarats verkställbar av domstol verkställs enligt bestämmelserna som gäller för domstols dom.

Kronofogdemyndighetens utslag och beslut i mål om betalningsföreläggande och handräckning samt europeiskt betalningsföreläggande

10 §

Utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning får verkställas även om det inte har fått laga kraft om inte något annat framgår av bestämmelser i denna balk eller beslutas med anledning av ansökan om återvinning eller överklagande.

Bestämmelser om försäljning av egendom finns i 8 kap. 4 § och bestämmelser om när utbetalning av pengar får ske i 13 kap. 14 §.

11 §

Europeiskt betalningsföreläggande som har förklarats verkställbart av Kronofogdemyndigheten får verkställas utan särskilda villkor, om inte något annat följer av artikel 22 eller 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 av den 12 december 2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande.

Förvaltningsmyndighets beslut

12 §

Förvaltningsmyndighets beslut får verkställas när beslutet har fått laga kraft. Om det framgår av särskild föreskrift i lag eller förordning får beslutet verkställas innan det har fått laga kraft.

Om inte annat är särskilt föreskrivet beträffande verkställigheten tillämpas vad som gäller om dom.

Godkända strafföreläggande, föreläggande av ordningsbot och avgifts- och sanktionsföreläggande

13 §

Godkänt strafföreläggande, föreläggande av ordningsbot och avgifts- och sanktionsföreläggande får verkställas på samma sätt som en dom som har fått laga kraft.

Avtal om underhållsbidrag

14 §

Skriftligt, av två personer bevittnat, avtal om underhållsbidrag enligt äktenskapsbalken eller föräldrabalken som ska utges till svarandens make för makens egen del eller för makarnas barn, får bara verkställas om makarna under den tid som bidraget avser inte varaktigt bodde tillsammans och fortfarande inte bor tillsammans.

Verkställighet får ske på samma sätt som en dom som har fått laga kraft.

Om talan om avtalet har väckts vid domstol kan domstolen besluta att verkställighet inte får ske tills vidare.

Skiljedom

15 §

Skiljedom som grundas på skiljeavtal får verkställas, om

1. skiljeavtalet inte innehåller något förbehåll om rätt för part att föra talan mot domen eller, när ett sådant förbehåll finns, tiden för parts talan har gått ut utan att talan har förts, och
2. domen uppfyller föreskrifterna om skriftlighet och undertecknande i 31 § första stycket lagen (1999:116) om skiljeförfarande.

I fråga om ersättning till skiljeman får skiljedomen verkställas, om

1. tiden för parts talan mot domen i denna del har gått ut utan att talan har väckts och
2. domen uppfyller föreskrifterna om skriftlighet och undertecknande i 31 § första stycket lagen (1999:116) om skiljeförfarande.

Svaranden ska alltid ges tillfälle att yttra sig innan verkställighet sker.

Om verkställighet av en skiljedom som omfattas av en sådan överenskommelse om inskränkning i parternas rätt att föra talan mot domen som anges i 51 § lagen (1999:116) om skiljeförfarande gäller vad som föreskrivs där.

16 §

Om det finns anledning att anta att en skiljedom som enligt 15 § får verkställas är ogiltig och pågår inte redan rättegång om detta, ska Kronofogdemyndigheten förelägga sökanden att inom en månad från det att föreläggandet delgavs sökanden väcka talan i saken mot svaranden.

17 §

Bestämmelserna i 15 och 16 §§ gäller i tillämpliga delar en skiljedom som, utan att skiljeavtal föreligger, med stöd av bestämmelse i lag har meddelats med tillämpning av lagen (1999:116) om skiljeförfarande.

18 §

Om det inte finns hinder mot verkställighet av skiljedomen på grund av bestämmelserna i 15 eller 17 §§, verkställs den som en dom som har fått laga kraft, om inte annat beslutas av den domstol där talan mot skiljedomen förs.

Om sökanden har förelagts att väcka talan enligt 16 § får skiljedomen dock verkställas endast i fall och under villkor som gäller för underrättsdomar som inte har fått laga kraft. När talan om skiljedomens giltighet har väckts av sökanden eller svaranden får domstolen bestämma om verkställigheten. Väcks inte talan inom den angivna tiden eller avslutas målet utan prövning i sak ska vid tillämpning av 21 § anses som om skiljedomen hade upphävts.

Utsökningstitel i mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

19 §

En utsökningstitel i ett mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. verkställs som en dom som har fått laga kraft.

Invändningar mot verkställighet

20 §

Om svaranden visar att han eller hon har fullgjort betalningsskyldighet eller annan förpliktelse som ansökan om verkställighet avser, får verkställighet inte ske. Detsamma gäller om svaranden till kvittning åberopar fordran, som har fastställts genom utsökningstitel vilken får verkställas eller som grundas på skuldebrev eller annat skriftligt fordringsbevis, och i övrigt förutsättningar för kvittning föreligger.

Om svaranden gör gällande att annat förhållande som rör parternas mellanhavande utgör hinder mot verkställighet och invändningen inte kan lämnas utan avseende, får verkställighet inte heller ske.

Under tiden som en invändning mot verkställighet prövas får Kronofogdemyndigheten avvakta med verkställighetsåtgärder.

Om det föreligger fall som avses i första eller andra stycket och åtgärd för verkställighet redan har vidtagits i målet, ska åtgärden återgå, om det är möjligt.

Kronofogdemyndighetens beslut med anledning av invändning som avses i första eller andra stycket hindrar inte att saken prövas i rättegång.

Åtgärder när en utsökningstitel upphävs

21 §

Om en utsökningstitel upphävs ska sökt verkställighet omedelbart ställas in. Åtgärd för verkställighet som redan har vidtagits ska genast återgå om det är möjligt och annat inte har beslutats. I mål om utmätning ska dock vidtagen åtgärd inte återgå utan särskilt beslut förrän det avgörande varigenom utsökningstiteln har upphävts har fått laga kraft. I mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. ska utmätningen genast återgå.

I mål om utmätning ska Kronofogdemyndigheten på begäran utmäta vad sökanden ska betala tillbaka. Om sökanden har ställt säkerhet får denna tas i anspråk för återbetalning. I annat mål ska myndigheten på begäran återställa besittning eller annat förhållande som har rubbats, om hinder inte möter.

Sökanden är även skyldig att ersätta skada som svaranden har lidit genom verkställigheten. Detta gäller dock inte i mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Andra avdelningen – Bestämmelser om förfarandet

3 kap. Inledande bestämmelser

Ansökan m.m.

1 §

Ansökan om utsökning görs muntligen eller skriftligen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om hur ansökan görs.

I mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. anses ansökan gjord när den registrerats hos Kronofogdemyndigheten.

Utslag i mål om betalningsföreläggande eller handräckning verkställs självmant av Kronofogdemyndigheten, om inte sökanden har angett att verkställighet inte ska ske. Ansökan om verkställighet anses gjord när utslaget meddelades.

2 §

Sökanden ska ange den åtgärd som han eller hon yrkar.

Den utsökningstitel som ligger till grund för verkställighet ska ges in om inte Kronofogdemyndigheten anser att det inte behövs.

Om anspråket grundas på löpande skuldebrev eller annan handling, vars uppvisande utgör villkor för rätt att kräva betalning eller kräva fullgörande av annan förpliktelse, ska handlingen ges in i original.

3 §

Ett barns ansökan om verkställighet av skadestånd på grund av brott får göras av endast en vårdnadshavare, om den andra vårdnadshavaren har begått brottet eller om det annars finns särskilda skäl.

4 §

Kronofogdemyndigheten ska se till att utsökningsmålet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver och att inget onödigt dras in i målet. Genom frågor och påpekanden ska Kronofogdemyndigheten försöka avhjälpa otydligheter och ofullständigheter i parternas framställningar.

Om en ansökan om verkställighet är bristfällig ska sökanden föreläggas att avhjälpa bristen. Av föreläggandet ska det framgå att ansökan avvisas om föreläggandet inte följs. Föreläggandet behöver inte delges.

En ansökan om verkställighet ska avvisas om den är så bristfällig att den inte kan läggas till grund för prövning i sak och sökanden inte har följt ett föreläggande att avhjälpa bristen.

5 §

Beträffande parts behörighet samt ställföreträdare eller ombud för och biträde åt part tillämpas 11 och 12 kap. rättegångsbalken, om inte annat föreskrivs i denna paragraf.

Ombud ska styrka sin behörighet genom fullmakt om Kronofogdemyndigheten anser att det behövs.

Om ombud eller biträde visar på oskicklighet eller oförstånd eller annars är olämplig, får Kronofogdemyndigheten avvisa honom eller henne som ombud eller biträde i målet.

6 §

I fråga om handling som kommer in till Kronofogdemyndigheten tillämpas 33 kap. 3 § rättegångsbalken.

Handling, som avser anmälan eller annan åtgärd som ska ske innan utmätt egendom säljs, sammanträde avslutas eller beslut meddelas, anses dock inkommen i rätt tid endast om innehållet i handlingen har hunnit bli känt för Kronofogdemyndigheten före nämnda tidpunkt.

7 §

Kronofogdemyndigheten får anlita tolk när det behövs. Tolk som inte fullgör uppdraget i tjänsten har rätt till ersättning av allmänna medel.

I fråga om översättning av ansökan eller annan handling som inte är skriven på svenska tillämpas 33 kap. 9 § rättegångsbalken.

8 §

Om en part eller tredje man inte fullgör något som åligger honom eller henne i ett utsökningsmål och det finns anledning att anta att han eller hon har laga förfall, ska underlåtenheten inte leda till påföljd eller annars läggas honom eller henne till last i målet. Auktion eller bevakningssammanträde ska dock ställas in endast om det finns synnerliga skäl.

Om någon har förelagts att väcka talan inom viss tid och före utgången av den tiden visar att han eller hon har laga förfall, ska Kronofogdemyndigheten sätta ut ny tid.

I fråga om vad som ska räknas som laga förfall tillämpas 32 kap. 8 § rättegångsbalken.

9 §

Om det framgår av ansökan eller annan tillgänglig utredning att förutsättningarna för verkställighet inte är uppfyllda, ska ansökan avslås. Detsamma gäller om annan av sökanden eller svaranden begärd åtgärd inte ska bifallas.

Frivillig överenskommelse

10 §

Kronofogdemyndigheten kan medverka till att parterna träffar en frivillig överenskommelse om det är lämpligt med hänsyn till målets beskaffenhet och övriga omständigheter.

Kronofogdemyndigheten kan hålla sammanträde i syfte att uppnå en överenskommelse enligt första stycket. Sammanträdet ska hållas på tid och plats som Kronofogdemyndigheten bestämmer. Kronofogdemyndigheten kan besluta att en part får delta i sammanträdet genom ljudöverföring eller ljud- och bildöverföring.

Vardera parten svarar för sin kostnad under förfarandet för att träffa en frivillig överenskommelse.

Om det är lämpligt får Kronofogdemyndigheten hålla sina sammanträden i domstolsbyggnad eller annan allmän byggnad. Om det uppkommer särskilda kostnader ska de ersättas av Kronofogdemyndigheten.

Om det behövs för att Kronofogdemyndigheten ska kunna verka för att parterna träffar en överenskommelse får Kronofogdemyndigheten medge anstånd med försäljning enligt vad som föreskrivs i 12 kap. 11 § och anstånd med avhysning enligt vad som föreskrivs i 15 kap. 3 §.

Förhör

11 §

Kronofogdemyndigheten får hålla förhör med svaranden, om det behövs. Svaranden får föreläggas att inställa sig personligen vid vite av högst tretusen kronor.

Till sådant förhör ska vid behov även sökanden kallas. Sökanden får föreläggas att inställa sig vid påföljd av att ansökan annars förfaller. Bör sökanden inställa sig personligen, får vite av högst tretusen kronor föreläggas honom eller henne.

12 §

Vid behov får förhör hållas med tredje man som är sakägare eller som enligt denna balk är skyldig lämna upplysningar. Tredje man får föreläggas att inställa sig personligen vid vite av högst tretusen kronor.

13 §

Fråga om utdömande av vite som har förelagts enligt 11 eller 12 § prövas av Kronofogdemyndigheten. Om ändamålet med vitet har förfallit får det inte dömas ut.

Om svaranden eller tredje man uteblir från förhör och har vite förelagts honom eller henne, får han eller hon hämtas.

14 §

Tredje man som har inställt sig för att höras får tillerkännas skälig ersättning av allmänna medel för inställelsen.

15 §

Har vid förhör förebringats uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, vars röjande kan antas medföra att den enskilde eller någon honom eller henne närstående lider avsevärd skada eller betydande men, kan Kronofogdemyndigheten besluta att uppgiften inte obehörigen får röjas.

Tvångsmedel

16 §

När Kronofogdemyndigheten enligt 4 kap. 14 eller 15 § eller 15 kap. 8 § eller 16 kap. 2 eller 4 § jämförd med 4 kap. 14 och 15 §§ förelägger svaranden eller tredje man att fullgöra eller underlåta något, får myndigheten föreskriva vite till det belopp som behövs.

Fråga om utdömande av vite som har förelagts enligt första stycket prövas, på talan av Kronofogdemyndigheten, av den tingsrätt som enligt 18 kap. 1 § prövar överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut. Har ändamålet med vitet förfallit, får det inte dömas ut.

Om föreläggande vid vite inte iakttas, kan Kronofogdemyndigheten utan hinder av att det förra inte har fått laga kraft utfärda ett nytt vitesföreläggande.

17 §

Om svaranden eller tredje man inte följer föreläggande enligt 4 kap. 14 eller 15 § eller 16 kap. 4 § jämförd med nämnda lagrum, får han eller hon häktas, om synnerliga skäl föreligger. Fråga om häktning prövas, efter framställning av Kronofogdemyndigheten, av den tingsrätt som enligt 18 kap. 1 § prövar överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut.

När framställning om häktning har gjorts, ska förhandling äga rum inför rätten. Till förhandlingen ska Kronofogdemyndigheten och, om hinder inte möter, den som avses med yrkandet kallas. Denne får hämtas, om det finns skäl för det. Har vederbörande kallats till förhandlingen eller kan det antas att han eller hon har avvikit eller annars håller sig undan, utgör utevaron inte hinder för prövning av yrkandet. I fråga om rätt till biträde och kostnader i målet tillämpas vad som gäller i rättegångsbalken om försvarare och om rättegångskostnader i brottmål.

Rätten ska med högst två veckors mellanrum hålla förhandling för att pröva om den som är intagen i häkte fortfarande ska vara häktad. Föreligger inte längre skäl för häktning, ska rätten omedelbart besluta att den häktade ska friges. Ingen får hållas häktad längre tid än tre månader i målet. Beträffande behandlingen i övrigt av frågor om häktning enligt denna paragraf tillämpas vad som gäller enligt rättegångsbalken om häktning av misstänkt.

18 §

Vid förrättning får hus, rum eller förvaringsställe genomsökas, om det behövs för att verkställighet ska kunna ske.

Om handläggaren behöver ha tillträde till utrymme som är tillslutet, får handläggaren låta öppna lås eller bereda sig tillträde på annat sätt. Handläggaren får dock inte bereda sig tillträde till bostad i innehavarens frånvaro annat än om underrättelse om tiden för förrättningen har sänts till innehavaren med posten eller lämnats på annat lämpligt sätt och det kan antas att denne håller sig undan eller om det annars föreligger särskilda skäl.

Handläggaren får i övrigt använda tvång i den mån det kan anses befogat med hänsyn till omständigheterna för att genomföra förrättning. Våld mot person får dock bara brukas om handläggaren möter motstånd och i den mån det med hänsyn till förrättningens ändamål kan anses försvarligt.

Beslut

19 §

Beslut ska ange de skäl på vilka det grundas i den utsträckning det behövs.

Beslut som får överklagas ska innehålla upplysning om vad den som vill föra talan mot beslutet ska iaktta. Sådan upplysning får dock utelämnas när den är uppenbart obehövlig.

20 §

Kronofogdemyndighetens beslut gäller omedelbart. Vite får dock inte utsökas innan det beslut, genom vilket Kronofogdemyndigheten har dömt ut vitet, har fått laga kraft.

Verkställigheten fortsätter även om Kronofogdemyndighetens beslut överklagas, om inte något annat föreskrivs i denna balk eller beslutas av en domstol.

21 §

Ett beslut, som till följd av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet, får rättas av Kronofogdemyndigheten. Om det inte är obehövligt, ska part och annan sakägare ges tillfälle att yttra sig innan rättelse sker.

22 §

Det som i denna balk sägs om beslut gäller i tillämpliga delar även sådan åtgärd av Kronofogdemyndigheten som inverkar på parts eller tredje mans rätt.

Prövning av tvist

23 §

I tvist som enligt 13 kap. 7 § tredje stycket prövas av Kronofogdemyndigheten anses talan väckt när sökanden anmälde sitt anspråk.

Om talan inte uppfyller vad som gäller för stämningsansökan i tvistemål, ska Kronofogdemyndigheten uppmana sökanden att avhjälpa bristen.

24 §

Kronofogdemyndigheten ska sätta ut muntlig förhandling i tvisten och kalla parterna till förhandlingen. I fråga om sådan förhandling tillämpas bestämmelserna om förhör i 11 § första stycket andra meningen och andra stycket tredje meningen, 12 § andra meningen, 13 § första stycket och 15 §. Parts utevaro från förhandlingen utgör inte hinder för prövning av tvisten.

Om bevisning gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken för tvistemål. Bestämmelserna om häkte i 36 kap. 21 § rättegångsbalken får dock inte tillämpas.

Tvisten avgörs i samband med fördelning av de pengar som tvisten rör. Avgörandet tas upp i beslutet om fördelningen.

25 §

Om ett föreläggande att väcka talan vid domstol har meddelats enligt 4 kap. 20, 21 eller 22 § eller 13 kap. 7 § andra stycket, ska tvisten prövas av den tingsrätt som enligt 18 kap. 1 § prövar överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut, om inte annat följer av andra stycket.

Om ett föreläggande har meddelats enligt 4 kap. 20, 21, 22 eller 26 § i fall då tvisten rör egendom som avses i 10 kap. 10 eller 12 § rättegångsbalken, gäller om domstols behörighet vad som sägs där.

Om ett föreläggande har meddelats enligt 4 kap. 23 § första stycket eller 9 kap. 11 § tredje stycket, gäller om domstols behörighet vad som i allmänhet är föreskrivet om det. I fall som avses i 4 kap. 23 § andra stycket ska tvisten prövas av den tingsrätt som anges i 10 kap. 10 § rättegångsbalken när fråga är om pantbrev i fastighet och annars av den tingsrätt som enligt 18 kap. 1 § prövar överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut.

Om ett föreläggande har meddelats enligt 2 kap. 16 § gäller 43 § första stycket lagen (1999:116) om skiljeförfarande om domstols behörighet.

I föreläggande ska anges vid vilken domstol talan i första hand bör väckas.

Ställande av säkerhet m.m.

26 §

Säkerhet som ska ställas enligt denna balk ska bestå av pant, borgen eller företagshypotek. Borgen ska ställas såsom för egen skuld och, om den ingås av två eller flera personer gemensamt, vara solidarisk. Om säkerheten inte är godkänd av den till vars förmån säkerheten ska gälla, ska den prövas av Kronofogdemyndigheten.

Om bank eller annan jämförbar penninginrättning ska ställa säkerhet, får utfästelse av penninginrättningen att infria den förpliktelse som säkerheten ska avse godtas.

Säkerheten ska tas i förvar av Kronofogdemyndigheten.

27 §

När säkerhet ska tas i anspråk av Kronofogdemyndigheten enligt 2 kap. 21 § andra stycket, eller 13 kap. 3 eller 20 §, får pant tillgodogöras i den ordning som gäller för utmätt egendom. Borgen får genast utsökas. Om säkerheten utgörs av företagshypotek, får utmätning genast ske i den egendom som omfattas av företagshypoteket. Detta gäller även när företagshypoteket gäller i annan näringsverksamhet än svarandens.

28 §

Staten, kommun, landsting och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

Staten får inte föreläggas vite.

Fordran som inte är förfallen samt ränta

29 §

En fordran som inte är förfallen till betalning och inte löper med ränta före förfallodagen ska beräknas till det belopp som efter fem procents årlig ränta utgör fordringens värde. Motsvarande gäller, om utfäst ränta är lägre än fem procent.

30 §

När pengar som sökanden eller annan sakägare har fått utbetalt ska betalas tillbaka, utgår ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) från den dag pengarna utbetalades till och med den dag återbetalning ska ske och enligt 6 § räntelagen för tiden därefter.

Ränta utgår dock inte i den mån det beror på den som är berättigad till pengarna att de inte har betalats tillbaka.

Första stycket gäller inte mål som handläggs enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. om utsökningstiteln upphävs.

Särskilda bestämmelser för mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

31 §

I mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. företräds sökanden av Kronofogdemyndigheten när målet har registrerats.

Sökanden för dock själv sin talan om fråga uppkommer om avvisning enligt 4 § tredje stycket eller invändning görs mot verkställighet enligt 2 kap. 20 §. Detta gäller också om en ansökan avslås enligt vad som föreskrivs i 9 §.

I tvister som avses i 4 kap. 20–23 och 26 §§, 9 kap. 11 § tredje stycket och 13 kap. 7 § andra stycket samt när ett utsökningsmål överklagas företräds sökanden av Skatteverket. Kronofogdemyndigheten är part i de delar ett överklagande avser förrättningskostnader.

Tillämpning av bestämmelser som rör fartyg, luftfartyg eller fast egendom

32 §

Det som enligt denna balk sägs om registrerat skepp, registrerat luftfartyg eller intecknade reservdelar till luftfartyg gäller, om inte annat följer av vad som är särskilt föreskrivet, även egendom som i utlandet är införd i register motsvarande fartygsregistrets skeppsdel eller luftfartygsregistret eller, beträffande reservdelar, egendom som är intecknad i utlandet.

Bestämmelserna i 4 kap. 7 § andra stycket och 30 § andra stycket är dock inte tillämpliga på egendom som avses i första stycket.

33 §

Med fartyg jämställs fartyg under byggnad. I fråga om skeppsbygge ska vad som sägs om fartygsregistrets skeppsdel i stället avse fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel.

34 §

Det som sägs om registrerat skepp, registrerat luftfartyg eller intecknade reservdelar till luftfartyg gäller i tillämpliga delar även andel i och villkorlig rätt till sådan egendom, om inte annat föreskrivs.

35 §

Med fast egendom avses fastighet, visst område av fastighet, samfälld mark samt andel i och villkorlig rätt till sådan egendom.

Det som sägs om fast egendom gäller i tillämpliga delar även tomträtt.

36 §

Det som sägs om pantbrev i fastighet gäller i tillämpliga delar även vilandebevis.

4 kap. Utmätning

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
Utmätning får *äga rum* när verkställighet som avser betalningsskyldighet är medgiven enligt *3* kap. Utmätning får också ske när Kronofogdemyndigheten enligt särskild bestämmelse i denna balk får utsöka fordran eller kostnad.	Utmätning får *ske* när verkställighet som avser betalningsskyldighet är medgiven enligt *2* kap. Utmätning får också ske när Kronofogdemyndigheten enligt särskild bestämmelse i denna balk får utsöka fordran eller kostnad.
1 a §[1]	
Utmätning på grund av att *gäldenären* enligt lag på särskilda tider *skall* betala underhållsbidrag till make, förutvarande make, eget barn eller annans barn *skall* avse samtliga bidrag som är förfallna vid verkställighetstillfället. Sökanden kan dock begära att verkställigheten *skall* begränsas till vissa bidragsbelopp. Utmätning får inte ske för preskriberade underhållsbidrag enligt äktenskapsbalken och föräldrabalken.	Utmätning på grund av att *svaranden* enligt lag på särskilda tider *ska* betala underhållsbidrag till make, förutvarande make, eget barn eller annans barn *ska* avse samtliga bidrag som är förfallna vid verkställighetstillfället. Sökanden kan dock begära att verkställigheten *ska* begränsas till vissa bidragsbelopp. Utmätning får inte ske för preskriberade underhållsbidrag enligt äktenskapsbalken och föräldrabalken.
3 §[2]	
Utmätning *skall* ske endast om det belopp som kan beräknas flyta in, efter avdrag för kostnader som uppkommer efter utmätningen, ger ett överskott som gör åtgärden försvarlig. Av utmätningsbar egendom bör i första hand *tagas* i anspråk sådan tillgång som kan användas till fordringens betalning med minsta kostnad, förlust eller annan olägenhet för *gäldenären*, om *ej* annat följer av 4–6 §§.	Utmätning *ska* ske endast om det belopp som kan beräknas flyta in, efter avdrag för kostnader som uppkommer efter utmätningen, ger ett överskott som gör åtgärden försvarlig. Av utmätningsbar egendom bör i första hand *tas* i anspråk sådan tillgång som kan användas till fordringens betalning med minsta kostnad, förlust eller annan olägenhet för *svaranden*, om *inte* annat följer av 4–6 §§.
4 §	
Sökande, vars fordran är förenad med särskild förmånsrätt, har rätt att i första hand få utmätning av egendom vari förmånsrätten gäl-	*Om särskild förmånsrätt gäller i viss egendom ska den egendomen utmätas för den förmånsberättigade fordran om det kan ske.*

[1] SFS senaste lydelse 1995:298.
[2] SFS senaste lydelse 1993:1650.

ler. Annan tillgång får ej utmätas för fordringen, om det är till skada för annan sökande, såvida ej utmätning sker på villkor att betalning i första hand skall utgå ur den egendom vari förmånsrätten gäller.	
5 §	
Registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg *eller* fast egendom får endast om sökanden begär det utmätas för fordran som *ej* är förenad med särskild förmånsrätt i egendomen.	Registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg, fast egendom *eller bostadsrätt eller annan jämförbar andel som medför nyttjanderätt till bostad* får endast om sökanden begär det utmätas för fordran som *inte* är förenad med särskild förmånsrätt i egendomen.
9 a §[3]	
Om *gäldenären* enligt utredningen saknar tillgångar till full betalning av utmätningsfordringen, *skall* Kronofogdemyndigheten snarast underrätta sökanden och *gäldenären* om detta. Sökanden *skall* också underrättas om vilka utredningsåtgärder som myndigheten avser att vidta senare under målets handläggning.	Om *svaranden* enligt utredningen saknar tillgångar till full betalning av utmätningsfordringen, *ska* Kronofogdemyndigheten snarast underrätta sökanden och *svaranden* om detta. Sökanden *ska* också underrättas om vilka utredningsåtgärder som myndigheten avser att vidta senare under målets handläggning.
9 b §[4]	
Om *gäldenären* under handläggningstiden försätts i konkurs, *skall* målets handläggning avbrytas. Gäller målet en fordran med panträtt i viss egendom, följer det av 3 kap. 7 § konkurslagen (1987:672) att det *skall* handläggas vidare i den del som avser utmätning i egendomen. Pågår löneutmätning gäller 7 kap. 19 §. Egendom som har utmätts före konkursen får säljas och *influtna medel* redovisas i den utsträckning som följer av 3 kap. 8 § konkurs-	Om *svaranden* under handläggningstiden försätts i konkurs, *ska* målets handläggning avbrytas. Gäller målet en fordran med panträtt i viss egendom, följer det av 3 kap. 7 § konkurslagen (1987:672) att det *ska* handläggas vidare i den del som avser utmätning i egendomen. Pågår löneutmätning gäller 7 kap. 19 §. Egendom som har utmätts före konkursen får säljas och *pengar* redovisas i den utsträckning som följer av 3 kap. 8 § konkurslagen.

[3] SFS senaste lydelse 2007:277.
[4] SFS senaste lydelse 2007:277.

lagen. Detsamma gäller för åtgärder mot arbetsgivare enligt 7 kap. 21 §.	Detsamma gäller för åtgärder mot arbetsgivare enligt 7 kap. 21 §.
10 §[5]	
Utmätning *skall* ske så snart som möjligt efter det att de handlingar som behövs har kommit in till Kronofogdemyndigheten.	Utmätning *ska* ske så snart som möjligt efter det att de handlingar som behövs har kommit in till Kronofogdemyndigheten.
Om sökanden medger uppskov med utmätningen och uppskovet varar över två månader, förfaller ansökan. Detsamma gäller om sökanden medger uppskov fler än två gånger under ett år.	Om sökanden medger uppskov med utmätningen och uppskovet varar över två månader, förfaller ansökan. Detsamma gäller om sökanden medger uppskov fler än två gånger under ett år. *För mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. gäller i stället bestämmelserna om uppskov i den lagens 7–9 §§.*
11 §[6]	
Har två eller flera sökt utmätning mot samma *gäldenär*, *skall* utmätning för fordringarna ske samtidigt, om *ej* utmätning för någon av fordringarna därigenom fördröjs oskäligt.	Har två eller flera sökt utmätning mot samma *svarande*, *ska* utmätning för fordringarna ske samtidigt, om *inte* utmätning för någon av fordringarna därigenom fördröjs oskäligt.
Bestämmelserna i 7 kap. 17 § första stycket om jämkning av underhållsbidrag vid utmätning av lön tillämpas även vid annan utmätning.	Bestämmelserna i 7 kap. 17 § första stycket om jämkning av underhållsbidrag vid utmätning av lön tillämpas även vid annan utmätning.
	Bestämmelserna i första och andra stycket ska inte tillämpas i mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. om Kronofogdemyndigheten har avbrutit indrivningen enligt 18 § första stycket andra meningen i den lagen.
12 §	
Innan utmätning sker *skall* underrättelse om målet sändas till *gäldenären* med posten eller lämnas på annat lämpligt sätt.	Innan utmätning sker *ska* underrättelse om målet sändas till *svaranden* med posten eller lämnas på annat lämpligt sätt.

[5] SFS senaste lydelse 2007:277.
[6] SFS senaste lydelse 1995:298.

Underrättelsen *skall* ske så tidigt att *gäldenären* kan beräknas få tillräcklig tid att bevaka sin rätt.	Underrättelsen *ska* ske så tidigt att *svaranden* kan beräknas få tillräcklig tid att bevaka sin rätt.
Föreligger risk att *gäldenären* skaffar undan eller förstör egendom eller är saken *eljest* brådskande, behöver *gäldenären ej* underrättas. Underrättelse behövs *ej* heller, om *gäldenären* saknar *känt* hemvist och det *ej* har kunnat klarläggas var han uppehåller sig.	Föreligger risk att *svaranden* skaffar undan eller förstör egendom eller är saken brådskande, behöver *svaranden inte* underrättas. Underrättelse behövs *inte* heller, om *svaranden* saknar *känd* hemvist och det *inte* har kunnat klarläggas var han *eller hon* uppehåller sig.
	13 §
Utmätning får ske utan hinder av att *gäldenären ej* är närvarande, om det *ej* behövs att han får tillfälle att yttra sig vid förrättningen.	Utmätning får ske utan hinder av att *svaranden inte* är närvarande, om det *inte* behövs att han *eller hon* får tillfälle att yttra sig vid förrättningen.
	15 a § *Det som anges i 14 och 15 §§ gäller också upplysningar om svarandens tillgångar samt fordringar och ekonomiska mellanhavanden i utlandet.*
	15 b § *Kronofogdemyndigheten får vidta de utrednings- och spaningsåtgärder som är befogade för att utreda svarandens tillgångar.* *Som ett led i att utreda tillgångar får Kronofogdemyndigheten* *1. göra kontroller i offentliga register, och* *2. samverka och utbyta information med andra myndigheter i syfte att utmätningsbara tillgångar ska kunna utmätas innan dessa lämnas ut eller utbetalas.*
	15 c § *De myndigheter som regeringen bestämmer ska samverka och utbyta information med Kronofogdemyndigheten i syfte att identifiera och utmäta utmätningsbara tillgångar som myndigheten har i sin besittning innan dessa lämnas ut eller utbetalas.*

16 §

Bestämmelser om förhör med *gäldenären* eller tredje man och om tvångsmedel i samband med att upplysningar begärs av *gäldenären* eller tredje man finns i *2* kap. *10–16* §§.

Bestämmelser om förhör med *svaranden* eller tredje man och om tvångsmedel i samband med att upplysningar begärs av *svaranden* eller tredje man finns i *3* kap. *11–17* §§.

17 §

Lös egendom får utmätas, om det framgår att egendomen tillhör *gäldenären* eller om han enligt 18 eller 19 § *skall* anses vara ägare.

Lös egendom får utmätas, om det framgår att egendomen tillhör *svaranden* eller om han *eller hon* enligt 18 eller 19 § *ska* anses vara ägare.

18 §

Gäldenären anses vara ägare till lös egendom som han har i sin besittning, om det *ej* framgår att egendomen tillhör annan.

I fråga om registrerat skepp eller registrerat luftfartyg gäller dock att egendomen anses tillhöra *gäldenären*, om denne är inskriven som ägare och det *ej* framgår att egendomen tillhör annan.

Svaranden anses vara ägare till lös egendom som han *eller hon* har i sin besittning, om det *inte* framgår att egendomen tillhör annan.

I fråga om registrerat skepp eller registrerat luftfartyg gäller dock att egendomen anses tillhöra *svaranden*, om denne är inskriven som ägare och det *inte* framgår att egendomen tillhör annan.

19 §

Om *gäldenären* är gift och varaktigt sammanbor med sin make och de har lös egendom i sin gemensamma besittning, anses *gäldenären* som ägare till egendomen, om det *ej* görs sannolikt att de är samägare till egendomen enligt lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt och det *ej* heller framgår att egendomen tillhör den andre eller någon annan. Detsamma gäller, när *gäldenären* varaktigt sammanbor med annan under äktenskapsliknande förhållanden.

Om *gäldenären* och annan än som avses i första stycket har lös egendom i sin gemensamma besittning, får egendomen eller andel däri utmätas endast om det framgår att egendomen eller andelen tillhör *gäldenären*.

Om *svaranden* är gift och varaktigt sammanbor med sin make och de har lös egendom i sin gemensamma besittning, anses *svaranden* som ägare till egendomen, om det *inte* görs sannolikt att de är samägare till egendomen enligt lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt och det *inte* heller framgår att egendomen tillhör den andre eller någon annan. Detsamma gäller, när *svaranden* varaktigt sammanbor med annan under äktenskapsliknande förhållanden.

Om *svaranden* och annan än som avses i första stycket har lös egendom i sin gemensamma besittning, får egendomen eller andel däri utmätas endast om det framgår att egendomen eller andelen tillhör *svaranden*.

Första och andra styckena gäller *ej* i fråga om registrerat skepp eller registrerat luftfartyg.	Första och andra styckena gäller *inte* i fråga om registrerat skepp eller registrerat luftfartyg.
20 §	
Utmäts lös egendom enligt 17, 18 eller 19 § trots att tredje man har påstått bättre rätt till egendomen, *skall* Kronofogdemyndigheten, om skäl föreligger, förelägga tredje mannen att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom väcka talan i saken mot sökanden och *gäldenären*. Detsamma gäller, om tredje man påstår bättre rätt först sedan utmätning har skett.	Utmäts lös egendom enligt 17, 18 eller 19 § trots att tredje man har påstått bättre rätt till egendomen, *ska* Kronofogdemyndigheten, om skäl föreligger, förelägga tredje mannen att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom *eller henne* väcka talan i saken mot sökanden och *svaranden*. Detsamma gäller, om tredje man påstår bättre rätt först sedan utmätning har skett.
Efterkommer tredje man *ej* föreläggandet, har han förlorat sin rätt mot sökanden, om *ej* denne inom den angivna tiden har väckt talan i saken mot tredje mannen.	*Följer* tredje man *inte* föreläggandet, har han *eller hon* förlorat sin rätt mot sökanden, om *inte* denne inom den angivna tiden har väckt talan i saken mot tredje mannen.
21 §	
Sedan utmätt lös egendom har sålts eller utmätt fordran har drivits in, gäller 20 § beträffande rätten till *influtna medel*, om *ej* tredje mannen efter föreläggande har förlorat sin rätt mot sökanden.	Sedan utmätt lös egendom har sålts eller utmätt fordran har drivits in, gäller 20 § beträffande rätten till *pengarna*, om *inte* tredje mannen efter föreläggande har förlorat sin rätt mot sökanden.
22 §	
Kan viss lös egendom *ej* utmätas enligt 17–19 §§ men föreligger sannolika skäl att egendomen tillhör *gäldenären*, får egendomen utmätas med förbehåll för tredje mans rätt.	Kan viss lös egendom *inte* utmätas enligt 17–19 §§ men föreligger sannolika skäl att egendomen tillhör *svaranden*, får egendomen utmätas med förbehåll för tredje mans rätt.
Kronofogdemyndigheten *skall*, om det *ej* av särskilda skäl är obehövligt, förelägga sökanden att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom väcka talan i saken mot tredje mannen. *Efterkommer* sökanden *ej* föreläggandet, *skall* utmätningen hävas, om *ej* tredje mannen inom den angivna tiden har väckt talan i saken mot sökanden.	Kronofogdemyndigheten *ska*, om det *inte* av särskilda skäl är obehövligt, förelägga sökanden att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom *eller henne* väcka talan i saken mot tredje mannen. *Följer* sökanden *inte* föreläggandet, *ska* utmätningen hävas, om *inte* tredje mannen inom den angivna tiden har väckt talan i saken mot sökanden.

Första och andra styckena gäller *ej* i fråga om registrerat skepp eller registrerat luftfartyg.

Första och andra styckena gäller *inte* i fråga om registrerat skepp eller registrerat luftfartyg.

23 §

Har fordran eller annan rättighet blivit utmätt och råder ovisshet om fordringens eller rättighetens bestånd, *skall* Kronofogdemyndigheten, om skäl föreligger, förelägga sökanden att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom väcka talan i saken mot tredje mannen. *Efterkommer* sökanden *ej* föreläggandet, *skall* utmätningen hävas, om *ej* tredje mannen inom den angivna tiden har väckt talan i saken mot sökanden.

Första stycket gäller även när ovissheten i fall som avses i 2 § andra stycket rör i vad mån utmätt pantbrev eller annan inteckningshandling utgör säkerhet för fordran.

Har fordran eller annan rättighet blivit utmätt och råder ovisshet om fordringens eller rättighetens bestånd, *ska* Kronofogdemyndigheten, om skäl föreligger, förelägga sökanden att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom *eller henne* väcka talan i saken mot tredje mannen. *Följer* sökanden *inte* föreläggandet, *ska* utmätningen hävas, om *inte* tredje mannen inom den angivna tiden har väckt talan i saken mot sökanden.

Första stycket gäller även när ovissheten i fall som avses i 2 § andra stycket rör i vad mån utmätt pantbrev eller annan inteckningshandling utgör säkerhet för fordran.

24 §

Fast egendom får utmätas, om det framgår att egendomen tillhör *gäldenären*. Har *gäldenären* lagfart på egendomen, får utmätning ske, om det *ej* framgår att egendomen tillhör annan.

Fast egendom får utmätas, om det framgår att egendomen tillhör *svaranden*. Har *svaranden* lagfart på egendomen, får utmätning ske, om det *inte* framgår att egendomen tillhör annan.

25 §

När överlåtelse av fast egendom beror av villkor som ännu *ej* är uppfyllt, hindrar *ej* överlåtelsen att egendomen utmäts för fordran hos överlåtaren. Utmätningen omfattar i sådant fall även överlåtarens rätt mot den som har förvärvat egendomen. Uppfylls villkoret, gäller utmätningen därefter endast överlåtarens rätt mot förvärvaren.

Utmätning av fast egendom får även *äga rum* för fordran hos den som har förvärvat egendomen, fastän hans förvärv beror av villkor. Återgår hans förvärv, omfattar utmätningen därefter

När överlåtelse av fast egendom beror av villkor som ännu *inte* är uppfyllt, hindrar *inte* överlåtelsen att egendomen utmäts för fordran hos överlåtaren. Utmätningen omfattar i sådant fall även överlåtarens rätt mot den som har förvärvat egendomen. Uppfylls villkoret, gäller utmätningen därefter endast överlåtarens rätt mot förvärvaren.

Utmätning av fast egendom får även *ske* för fordran hos den som har förvärvat egendomen, fastän hans *eller hennes* förvärv beror av villkor. Återgår hans *eller hennes* förvärv, omfattar utmätningen

endast den rätt som han i sådant fall har mot den som överlät egendomen.

därefter endast den rätt som han *eller hon* i sådant fall har mot den som överlät egendomen.

27 §[7]

Har domstol eller Kronofogdemyndigheten fastställt att förfallen fordran *skall* utgå med särskild förmånsrätt i registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg eller fast egendom anses egendomen omedelbart utmätt.

Denna verkan förfaller, om inte försäljning begärs hos Kronofogdemyndigheten inom två månader från det att beslutet eller utslaget *vann* laga kraft. Utmätningsverkan förfaller dessutom om *borgenären* hos Kronofogdemyndigheten anmäler att han inte kommer att begära försäljning.

Har domstol eller Kronofogdemyndigheten fastställt att förfallen fordran *ska* utgå med särskild förmånsrätt i registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg eller fast egendom anses egendomen omedelbart utmätt.

Denna verkan förfaller, om inte försäljning begärs hos Kronofogdemyndigheten inom två månader från det att beslutet eller utslaget *fick* laga kraft. Utmätningsverkan förfaller dessutom om *sökanden* hos Kronofogdemyndigheten anmäler att han *eller hon* inte kommer att begära försäljning.

28 §

Medel vilka gäldenären betalar till Kronofogdemyndigheten i anhängigt mål anses omedelbart utmätta i målet, om betalningen *ej* har skett med villkor som strider häremot.

Pengar som svaranden betalar till Kronofogdemyndigheten i anhängigt mål anses omedelbart utmätta i målet, om betalningen *inte* har skett med villkor som strider häremot.

29 §

När utmätning har beslutats, får *gäldenären ej* till skada för sökanden förfoga över egendomen genom överlåtelse eller på annat sätt, om *ej* Kronofogdemyndigheten efter hörande av sökanden medger det av särskilda skäl.

Första stycket utgör *ej* hinder mot pantsättning av pantbrev eller annan inteckningshandling som gäller i egendomen. Om förbud mot pantsättning av sådan handling när den har tagits i förvar av *kronofogdemyndigheten* finns

När utmätning har beslutats, får *svaranden inte* till skada för sökanden förfoga över egendomen genom överlåtelse eller på annat sätt, om *inte* Kronofogdemyndigheten efter hörande av sökanden medger det av särskilda skäl.

Första stycket utgör *inte* hinder mot pantsättning av pantbrev eller annan inteckningshandling som gäller i egendomen. Om förbud mot pantsättning av sådan handling när den har tagits i förvar av *Kronofogdemyndigheten* finns

[7] SFS senaste lydelse 2006:672.

bestämmelser i 6 kap. 5 § och 12 kap. 5 §.	bestämmelser i 6 kap. 5 § och 12 kap. 5 §.
Om nyttjandet av utmätt egendom m.m. finns bestämmelser i 6 kap. 4 § andra stycket och 12 kap. 6–10 §§.	Om nyttjandet av utmätt egendom m.m. finns bestämmelser i 6 kap. 4 § andra stycket och 12 kap. 6–10 §§.
33 §[8]	
Om det genom rättegång eller på annat sätt blir utrett att utmätt egendom tillhörde tredje man, *skall* utmätningen hävas, såvida inte tredje mannen efter föreläggande har förlorat sin rätt mot sökanden. Har egendomen sålts, gäller hävandet av utmätningen endast rätten till *influtna medel*.	Om det genom rättegång eller på annat sätt blir utrett att utmätt egendom tillhörde tredje man, *ska* utmätningen hävas, såvida inte tredje mannen efter föreläggande har förlorat sin rätt mot sökanden. Har egendomen sålts, gäller hävandet av utmätningen endast rätten till *inbetalda pengar*.
Utmätningen *skall* också hävas, om försäljning av egendomen eller indrivning av utmätt fordran inte kan antas ge ett överskott som gör åtgärden försvarlig.	Utmätningen *ska* också hävas, om försäljning av egendomen eller indrivning av utmätt fordran inte kan antas ge ett överskott som gör åtgärden försvarlig.
5 kap. Undantag från utmätning	
1 §	
Från utmätning undantas	Från utmätning undantas
1. kläder och andra föremål som tjänar uteslutande till *gäldenärens* personliga bruk, till skäligt värde,	1. kläder och andra föremål som tjänar uteslutande till *svarandens* personliga bruk, till skäligt värde,
2. möbler, husgeråd och annan utrustning*, i den mån egendomen är nödvändig för ett hem och dess skötsel,*	2. möbler, husgeråd och annan utrustning *som är vanligt förekommande i ett hem*,
3. arbetsredskap och annan utrustning som behövs för *gäldenärens* förvärvsverksamhet eller yrkesutbildning samt djur, foder och sådant som i övrigt behövs för hans försörjning, allt till skäligt värde,	3. arbetsredskap och annan utrustning som behövs för *svarandens* förvärvsverksamhet eller yrkesutbildning samt djur, foder och sådant som i övrigt behövs för hans *eller hennes* försörjning, allt till skäligt värde,
4. föremål med sådant övervägande personligt värde för *gäldenären* att det måste anses uppenbart obilligt att *taga* egendomen i anspråk,	4. föremål med sådant övervägande personligt värde för *svaranden* att det måste anses uppenbart obilligt att *ta* egendomen i anspråk,

[8] SFS senaste lydelse 2007:277.

5. hyresrätt till lägenhet som *tjänar gäldenären till stadigvarande bostad eller* behövs för *hans* förvärvsverksamhet, även om hyresrätten får överlåtas,	5. hyresrätt till lägenhet som behövs för *svarandens* förvärvsverksamhet, även om hyresrätten får överlåtas,
6. bostadsrätt till lägenhet som tjänar gäldenären till stadigvarande bostad, såvida ej gäldenären vid förvärv av bostadsrätten har åsidosatt tillbörlig hänsyn mot sina borgenärer eller det med hänsyn till gäldenärens behov och bostadsrättens värde är oskäligt att bostadsrätten undantas från utmätning,	*6.*
7. pengar, banktillgodohavande, annan fordran *och förnödenheter*, *i den mån annat ej* är föreskrivet och tillgången *skäligen fordras* för underhåll åt *gäldenären till dess inkomst som täcker behovet är att vänta*, dock *ej* utan *synnerliga* skäl för längre tid än en månad.	7. pengar, banktillgodohavande, annan fordran *eller liknande tillgång som enkelt kan realiseras eller omvandlas till pengar om inte annat* är föreskrivet och tillgången *varit avsedd och behövs* för underhåll åt *svaranden*, dock *inte* utan *särskilda* skäl för längre tid än en månad.
2 §	
När *gäldenären* har familj, bestäms vad som får *undantagas* enligt 1 § med skälig hänsyn till vad familjen *brukar* eller behöver.	När *svaranden* har familj, bestäms vad som får *undantas* enligt 1 § med skälig hänsyn till vad familjen *använder* eller behöver.
Om *gäldenären* eller någon som tillhör hans familj lider av *lyte* eller allvarlig sjukdom, *skall* det också beaktas.	Om *svaranden* eller någon som tillhör hans *eller hennes* familj lider av *allvarlig funktionsnedsättning* eller allvarlig sjukdom, *ska* det också beaktas.
Undantag enligt 1 § 7 bestäms med skälig hänsyn även till *gäldenärens* skuldbörda.	Undantag enligt 1 § 7 bestäms med skälig hänsyn även till *svarandens* skuldbörda.
4 §	
Om egendom som avses i 1 § 1–3 har sådant värde att den *ej* kan *undantagas* enligt vad som sägs där, får utmätning ske med förbehåll att *gäldenären* efter egendomens försäljning *skall* av den behållna köpeskillingen få ut visst skäligt belopp för att kunna anskaffa vad han behöver i den sålda egendomens ställe.	Om egendom som avses i 1 § 1–3 har sådant värde att den *inte* kan *undantas* enligt vad som sägs där, får utmätning ske med förbehåll att *svaranden* efter egendomens försäljning *ska* av den behållna köpeskillingen få ut visst skäligt belopp för att kunna anskaffa vad han *eller hon* behöver i den sålda egendomens ställe.

5 §

Egendom, som till följd av sin beskaffenhet, enligt föreskrift vid gåva eller i testamente eller på annan grund som gäller mot envar *ej* får överlåtas, får *ej* heller utmätas, om *ej* annat följer av andra stycket eller av särskild föreskrift.

Egendom, som *gäldenären* har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får utmätas utan hinder av att egendomen *ej* får överlåtas.

Egendom, som till följd av sin beskaffenhet, enligt föreskrift vid gåva eller i testamente eller på annan grund som gäller mot envar *inte* får överlåtas, får *inte* heller utmätas, om *inte* annat följer av andra stycket eller av särskild föreskrift.

Egendom, som *svaranden* har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får utmätas utan hinder av att egendomen *inte* får överlåtas.

6 §[9]

Medel, som för särskilt angivet ändamål har anvisats *gäldenären* av staten, kommun eller annan menighet eller av samfund, stiftelse eller inrättning med allmännyttigt syfte eller har samlats in bland allmänheten, får *ej* utmätas, om det strider mot det angivna ändamålet.

Sedan medlen har betalats ut, gäller förbudet mot utmätning så länge de hålls avskilda.

Första och andra styckena gäller också *medel* för begravning som tillfaller ett dödsbo på grund av en försäkring eller en utfästelse av en arbetsgivare, i den mån beloppet inte överstiger det för dödsåret gällande prisbasbeloppet enligt *lagen (1962:381) om allmän försäkring.*

Pengar, som för särskilt angivet ändamål har anvisats *svaranden* av staten, kommun eller annan menighet eller av samfund, stiftelse eller inrättning med allmännyttigt syfte eller har samlats in bland allmänheten, får *inte* utmätas, om det strider mot det angivna ändamålet.

När pengarna har betalats ut, gäller förbudet mot utmätning så länge de hålls avskilda.

Första och andra styckena gäller också *pengar* för begravning som tillfaller ett dödsbo på grund av en försäkring eller en utfästelse av en arbetsgivare, i den mån beloppet inte överstiger det för dödsåret gällande prisbasbeloppet enligt *socialförsäkringsbalken*.

7 §

Skadestånd, som tillkommer *gäldenären* med anledning av personskada, frihetsberövande, falskt åtal, ärekränkning eller *annat sådant*, får *ej* utmätas medan skadeståndet innestår hos den som *skall* utge det. Har skadeståndet bestämts att utgå som livränta, gäller

Skadestånd, som tillkommer *svaranden* med anledning av personskada, frihetsberövande, falskt åtal, ärekränkning eller *annan kränkning av den personliga integriteten*, får *inte* utmätas medan skadeståndet innestår hos den som *ska* utge det. Har skadeståndet bestämts att utgå

[9] SFS senaste lydelse 2005:108.

vad som har sagts nu rätten till livräntan.

Sedan skadeståndet har betalats ut, får vad som hålls avskilt *ej* utmätas, om skadeståndet *skall* tillgodose försörjningsbehov som alltjämt kvarstår eller, i annat fall, om mindre än två år har förflutit från det att *medlen* betalades ut.

som livränta, gäller vad som har sagts nu rätten till livräntan.

När skadeståndet har betalats ut, får vad som hålls avskilt *inte* utmätas, om skadeståndet *ska* tillgodose försörjningsbehov som alltjämt kvarstår eller, i annat fall, om mindre än två år har förflutit från det att *pengarna* betalades ut.

8 §

Rätt till pension eller till annan livränta än som avses i 7 § får *ej* utmätas i den mån rättigheten behövs för *gäldenärens* försörjning och fullgörande av underhållsskyldighet som åvilar honom. Detta gäller dock *ej*, om *gäldenären* vid förvärv av rättigheten har åsidosatt tillbörlig hänsyn mot sina borgenärer.

Rätt till pension eller till annan livränta än som avses i 7 § får *inte* utmätas i den mån rättigheten behövs för *svarandens* försörjning och fullgörande av underhållsskyldighet som åvilar honom *eller henne*. Detta gäller dock *inte*, om *svaranden* vid förvärv av rättigheten har åsidosatt tillbörlig hänsyn mot sina borgenärer.

12 §

Medel som *ej* får utmätas medan de innestår hos annan får *ej* heller sedan de har betalats ut utmätas förrän dagen efter utbetalningen.

Pengar som *inte* får utmätas medan de innestår hos annan får *inte* heller sedan de har betalats ut utmätas förrän dagen efter utbetalningen.

14 §

Gäldenären skall lämna de uppgifter som är tillgängliga för honom och som behövs för Kronofogdemyndighetens prövning av vad som bör *undantagas* från utmätning. Myndigheten *skall förfara efter vad som är känt eller kan utrönas utan omgång.*

Svaranden ska lämna de uppgifter som är tillgängliga för honom *eller henne* och som behövs för Kronofogdemyndighetens prövning av vad som bör *undantas* från utmätning. Myndigheten *ska beakta omständigheter som är kända eller som enkelt kan utredas.*

Kronofogdemyndigheten får undanta pengar från utmätning även om myndigheten inte har någon utredning om det faktiska behovet när det är uppenbart att pengarna behövs för att tillgodose svarandens behov.

15 §

Anvisar *gäldenären* viss egendom till utmätning, hindrar bestämmelserna om förbud mot utmätning i 1–12 §§ *ej* att egendomen

Anvisar *svaranden* viss egendom till utmätning, hindrar bestämmelserna om förbud mot utmätning i 1–12 §§ *inte* att egendomen

utmäts, om den kan överlåtas och utmätning *ej* uppenbart strider mot vad som är påkallat av hänsyn till *gäldenärens* eller hans familjs behov.	utmäts, om den kan överlåtas och utmätning *inte* uppenbart strider mot vad som är påkallat av hänsyn till *svarandens* eller hans *eller hennes* familjs behov.

6 kap. Säkerställande av utmätning

8 §

Handling, som *ej* är nämnd i 2 eller 5 § men som visar *gäldenärens* rätt till utmätt egendom eller vars omhändertagande är påkallat för att hindra förfogande över egendomen eller som behövs vid nyttjande av denna, får *tagas* i förvar. Detta gäller även om handlingen innehas av tredje man.	Handling, som *inte* är nämnd i 2 eller 5 § men som visar *svarandens* rätt till utmätt egendom eller vars omhändertagande är påkallat för att hindra förfogande över egendomen eller som behövs vid nyttjande av denna, får *tas* i förvar. Detta gäller även om handlingen innehas av tredje man.

7 kap. Utmätning av lön m.m.

1 §[10]

Bestämmelserna i detta kapitel gäller i fråga om utmätning av 1. arbetstagares lön, vare sig den utgår som tidlön, ackordslön, provision eller annan gottgörelse, 2. annan ersättning för arbetsinsats av *gäldenären*, om dennes ställning är jämförlig med en arbetstagares, 3. periodiskt vederlag för utnyttjande av patent, rätt till litterärt eller konstnärligt verk eller annan sådan rättighet eller för överlåtelse av rörelse, 4. belopp som utgår som pension eller livränta, 5. föräldrapenningsförmåner, sjukpenning, rehabiliteringspenning och närståendepenning enligt socialförsäkringsbalken samt annan ersättning som lämnas på grund av sjukdom, smitta, olycksfall, utbildning, arbetslöshet, värnpliktstjänstgöring eller annan tjänstgöring som ersätts med samma eller liknande förmåner som värnpliktstjänstgöring, allt i	Bestämmelserna i detta kapitel gäller i fråga om utmätning av 1. arbetstagares lön, vare sig den utgår som tidlön, ackordslön, provision eller annan gottgörelse, 2. annan ersättning för arbetsinsats av *svaranden*, om dennes ställning är jämförlig med en arbetstagares, 3. periodiskt vederlag för utnyttjande av patent, rätt till litterärt eller konstnärligt verk eller annan sådan rättighet eller för överlåtelse av rörelse, 4. belopp som utgår som pension eller livränta, 5. föräldrapenningsförmåner, sjukpenning, rehabiliteringspenning och närståendepenning enligt socialförsäkringsbalken samt annan ersättning som lämnas på grund av sjukdom, smitta, olycksfall, utbildning, arbetslöshet, värnpliktstjänstgöring eller annan tjänstgöring som ersätts med samma eller liknande förmåner som värnpliktstjänstgöring, allt i

[10] SFS senaste lydelse 2010:1229.

den utsträckning ersättningen inte avser att kompensera för särskilt angivna kostnader eller ska återbetalas.	den utsträckning ersättningen inte avser att kompensera för särskilt angivna kostnader eller ska återbetalas.
Bestämmelserna i detta kapitel är inte tillämpliga när *gäldenären* är dödsbo eller annan juridisk person.	Bestämmelserna i detta kapitel är inte tillämpliga när *svaranden* är dödsbo eller annan juridisk person.
	5 a § *Om svaranden lever tillsammans med make eller sambo och maken eller sambon har inkomst, ska dennes förmåga att bidra till familjens gemensamma kostnader inklusive bostadskostnad beaktas vid beräkningen av svarandens förbehållsbelopp. Respektive make eller sambo ska svara för den del av de gemensamma kostnaderna som motsvarar dennes inkomst i förhållande till parets sammanlagda inkomster.*
6 §[11]	
Utmätning av lön för underhållsbidrag som avses i 4 kap. 1 a § första stycket får ske endast om bidragsbeloppet utestår obetalt eller om *gäldenären* vid två eller flera tillfällen under de senaste två åren före utmätningsbeslutet har underlåtit att betala i rätt tid och det finns anledning att anta att detta *skall* upprepas.	Utmätning av lön för underhållsbidrag som avses i 4 kap. 1 a § första stycket får ske endast om bidragsbeloppet utestår obetalt eller om *svaranden* vid två eller flera tillfällen under de senaste två åren före utmätningsbeslutet har underlåtit att betala i rätt tid och det finns anledning att anta att detta *ska* upprepas.
Utmätning får bara ske för bidragsbelopp som är förfallet när verkställighet *skall* ske eller som förfaller näst därefter.	Utmätning får bara ske för bidragsbelopp som är förfallet när verkställighet *ska* ske eller som förfaller näst därefter.
7 §[12]	
Innan ett beslut om utmätning meddelas, *skall gäldenären* ges tillfälle att yttra sig, om det inte avsevärt skulle fördröja handläggningen. Om det inte finns särskilda skäl för det, behöver *gäldenären* dock inte höras när han	Innan ett beslut om utmätning meddelas, *ska svaranden* ges tillfälle att yttra sig, om det inte avsevärt skulle fördröja handläggningen. Om det inte finns särskilda skäl för det, behöver *svaranden* dock inte höras när han *eller hon*

[11] SFS senaste lydelse 2004:479.
[12] SFS senaste lydelse 1995:298.

byter anställning och beslut *skall* meddelas om utmätning hos den nye arbetsgivaren.	byter anställning och beslut *ska* meddelas om utmätning hos den nye arbetsgivaren.
17 §[13]	
Bor *gäldenären* varaktigt tillsammans med sin make och överstiger underhållsbidrag till maken eller till makarnas barn vad som skäligen bör tillkomma den underhållsberättigade, får bidraget vid tillämpningen av 14 och 16 §§ jämkas med hänsyn till annan fordran för vilken utmätning sker samtidigt. Om det finns särskilda skäl, får sådan jämkning ske även av annat underhållsbidrag, om detta överstiger vad som skäligen behövs för den underhållsberättigades försörjning.	Bor *svaranden* varaktigt tillsammans med sin make och överstiger underhållsbidrag till maken eller till makarnas barn vad som skäligen bör tillkomma den underhållsberättigade, får bidraget vid tillämpningen av 14 och 16 §§ jämkas med hänsyn till annan fordran för vilken utmätning sker samtidigt. Om det finns särskilda skäl, får sådan jämkning ske även av annat underhållsbidrag, om detta överstiger vad som skäligen behövs för den underhållsberättigades försörjning.
Har *gäldenären* rätt till avdrag enligt 7 kap. 4 § föräldrabalken, får belopp som på denna grund tillgodoräknas honom eller henne inte tas i anspråk genom utmätning för fordran, som tillkommer annan än den underhållsberättigade eller någon som har inträtt i dennes rätt, eller för fordran som avser underhållsstöd till samma barn.	Har *svaranden* rätt till avdrag enligt 7 kap. 4 § föräldrabalken, får belopp som på denna grund tillgodoräknas honom eller henne inte tas i anspråk genom utmätning för fordran, som tillkommer annan än den underhållsberättigade eller någon som har inträtt i dennes rätt, eller för fordran som avser underhållsstöd till samma barn.
19 §[14]	
Även om *gäldenären* är i konkurs får utmätning enligt detta kapitel ske för fordran med företrädesrätt enligt 14 § första stycket 1. Utmätning får också ske för konkursboets räkning.	Även om *svaranden* är i konkurs får utmätning enligt detta kapitel ske för fordran med företrädesrätt enligt 14 § första stycket 1. Utmätning får också ske för konkursboets räkning.
Försätts *gäldenären* i konkurs under pågående utmätning av lön för någon annan fordran än sådan som har företrädesrätt enligt 14 § första stycket 1, *skall* utmätningen fortsätta för konkursboets räkning, om inte konkursförvaltaren begär att verkställigheten skall upphöra.	Försätts *svaranden* i konkurs under pågående utmätning av lön för någon annan fordran än sådan som har företrädesrätt enligt 14 § första stycket 1, *ska* utmätningen fortsätta för konkursboets räkning, om inte konkursförvaltaren begär att verkställigheten skall upphöra.

[13] SFS senaste lydelse (2015:756).
[14] SFS senaste lydelse 1996:1032.

22 §[15]

Arbetar *gäldenären* i annans förvärvsverksamhet utan lön eller mot uppenbart för låg ersättning och kan utmätning därför inte ske eller ske endast med för lågt belopp, får Kronofogdemyndigheten ålägga arbetsgivaren att, för tid efter det att beslut därom har meddelats och till dess annat beslutas, till myndigheten utge så mycket som hade kunnat tas ut genom utmätning, om skälig lön hade betalats för arbetet. Innan ett sådant beslut meddelas *skall gäldenären* och arbetsgivaren ges tillfälle att yttra sig.

En åtgärd som avses i första stycket räknas som utmätning av lön. Underlåter arbetsgivaren att utge belopp som har bestämts genom beslutet, gäller vad som sägs i 21 §.

Arbetar *svaranden* i annans förvärvsverksamhet utan lön eller mot uppenbart för låg ersättning och kan utmätning därför inte ske eller ske endast med för lågt belopp, får Kronofogdemyndigheten ålägga arbetsgivaren att, för tid efter det att beslut därom har meddelats och till dess annat beslutas, till myndigheten utge så mycket som hade kunnat tas ut genom utmätning, om skälig lön hade betalats för arbetet. Innan ett sådant beslut meddelas *ska svaranden* och arbetsgivaren ges tillfälle att yttra sig.

En åtgärd som avses i första stycket räknas som utmätning av lön. Underlåter arbetsgivaren att utge belopp som har bestämts genom beslutet, gäller vad som sägs i 21 §.

23 §[16]

Har arbetsgivaren innehållit *medel* vid utmätning av lön i *allmänt mål för fordran som avses i 2 §* lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m., är *gäldenären* inte längre betalningsskyldig för den del av fordringen som motsvaras av det innehållna beloppet, även om det inte kan tas ut hos arbetsgivaren. Detsamma gäller när *medel* har innehållits för fordran som avser underhållsbidrag, om fordringen tillkommer Försäkringskassan enligt 19 kap. 29 § socialförsäkringsbalken.

Har arbetsgivaren innehållit *pengar* vid utmätning av lön i *mål som ska handläggas enligt* lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. *för fordran som avses i den lagens 2 §*, är *svaranden* inte längre betalningsskyldig för den del av fordringen som motsvaras av det innehållna beloppet, även om det inte kan tas ut hos arbetsgivaren. Detsamma gäller när *pengar* har innehållits för fordran som avser underhållsbidrag, om fordringen tillkommer Försäkringskassan enligt 19 kap. 29 § socialförsäkringsbalken.

24 §[17]

Sedan lön har betalats ut, kan *medlen* utmätas endast i enlighet med vad som sägs i 5 kap.

Sedan lön har betalats ut, kan *pengarna* utmätas endast i enlighet med vad som sägs i 5 kap.

[15] SFS senaste lydelse 1995:298.
[16] SFS senaste lydelse 2010:1229.
[17] SFS senaste lydelse 1995:298.

8 kap. Allmänna bestämmelser om *exekutiv* försäljning m.m.	**8 kap. Allmänna bestämmelser om försäljning m.m.**
1 §	
Utmätt egendom säljs genom Kronofogdemyndighetens försorg.	Utmätt egendom säljs genom Kronofogdemyndighetens försorg.
I 9 kap. finns bestämmelser om indrivning av utmätt fordran och om åtgärder efter utmätning av pantbrev eller intecknat skuldebrev.	I 9 kap. finns bestämmelser om indrivning av utmätt fordran och om åtgärder efter utmätning av pantbrev eller intecknat skuldebrev.
Bestämmelser om försäljning av utmätt egendom gäller i tillämpliga delar även när egendom *skall säljas exekutivt* under konkurs.	Bestämmelser om försäljning av utmätt egendom gäller i tillämpliga delar även när *Kronofogdemyndigheten ska sälja* egendom under konkurs.
2 §	
Om sökanden beträffande egendom för vilken enligt 10–12 kap. skyddsbelopp *skall* bestämmas visar att hans fordran är förenad med bättre särskild förmånsrätt än som följer av utmätningen, kan han begära att försäljningsvillkoren bestäms med hänsyn till förstnämnda förmånsrätt. *Härvid tillämpas vad som föreskrivs om borgenärs anslutningsrätt*.	Om sökanden beträffande egendom för vilken enligt 10–12 kap. skyddsbelopp *ska* bestämmas visar att hans *eller hennes* fordran är förenad med bättre särskild förmånsrätt än som följer av utmätningen, kan han *eller hon* begära att försäljningsvillkoren bestäms med hänsyn till förstnämnda förmånsrätt. *Vad som föreskrivs om borgenärs anslutningsrätt ska då tillämpas*.
3 §	
Försäljning av utmätt egendom *skall* ske utan dröjsmål, om *ej* hinder möter. I 10–12 kap. föreskrivs särskilda tidsfrister beträffande *egendom som avses där*.	Försäljning av utmätt egendom *ska* ske utan dröjsmål, om *inte* hinder möter. I 10–12 kap. föreskrivs särskilda tidsfrister beträffande *registrerat skepp, registrerat luftfartyg m.m. och fast egendom. Vid försäljning av bostadsrätt eller annan jämförbar andel som medför nyttjanderätt till bostad gäller vad som föreskrivs om tidsfrister och anstånd i 12 kap. 11 §.*
Kronofogdemyndigheten får bevilja anstånd med försäljningen på begäran av *utmätningssökanden eller gäldenären*. På begäran av *gäldenären* får anstånd beviljas endast om *utmätningssökanden* medger det eller särskilda skäl föreligger.	Kronofogdemyndigheten får bevilja anstånd med försäljningen på begäran av *sökanden,* svaranden *eller tredje man som berörs av försäljningen*. På begäran av *svaranden eller tredje man* får anstånd beviljas endast om *sökanden* medger det eller särskilda skäl föreligger. *När en begäran om*

anstånd prövas ska Kronofogdemyndigheten särskilt beakta om försäljningen avser svarandens eller tredje mans hem.

Om det behövs för att Kronofogdemyndigheten ska kunna verka för att parterna träffar en frivillig överenskommelse får Kronofogdemyndigheten även utan begäran besluta om anstånd med försäljningen.

4 §[18]

När utmätning har skett med stöd av *3* kap. *6* §, får egendomen *ej* säljas utan *gäldenärens* samtycke förrän *exekutionstiteln* har *vunnit* laga kraft. Detsamma gäller, när utmätning har skett på grund av utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning och *gäldenären* har sökt återvinning eller överklagat.

Lös egendom som har betydande värde eller fast egendom får *ej* heller i annat fall säljas utan *gäldenärens* samtycke, om *ej exekutionstiteln* har *vunnit* laga kraft eller får verkställas såsom lagakraftägande dom.

Lös egendom som hastigt faller i värde eller kräver alltför kostsam vård *skall* utan hinder av första eller andra stycket säljas så snart som möjligt.

När utmätning har skett med stöd av *2* kap. *4* §, får egendomen *inte* säljas utan *svarandens* samtycke förrän *utsökningstiteln* har *fått* laga kraft. Detsamma gäller, när utmätning har skett på grund av utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning och *svaranden* har sökt återvinning eller överklagat.

Lös egendom som har betydande värde*, bostadsrätt eller annan jämförbar andel som medför nyttjanderätt till bostad* eller fast egendom får *inte* heller i annat fall säljas utan *svarandens* samtycke, om *inte utsökningstiteln* har *fått* laga kraft eller får verkställas såsom lagakraftägande dom.

Lös egendom som hastigt faller i värde eller kräver alltför kostsam vård *ska* utan hinder av första eller andra stycket säljas så snart som möjligt.

Första och andra stycket gäller inte i mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. I sådant mål ska försäljning av utmätt egendom ske utan dröjsmål, om inte hinder möter eller anstånd lämnas av Kronofogdemyndigheten.

[18] SFS senaste lydelse 1990:748.

8 §

Har utmätning skett av andel i viss egendom som tillhör två eller flera och är lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt tillämplig, kan Kronofogdemyndigheten på yrkande av sökanden, *gäldenären* eller annan delägare *förordna* att hela egendomen *skall* säljas. När någon av nämnda sakägare har framställt sådant yrkande, *skall* de övriga beredas tillfälle att yttra sig över yrkandet. I fråga om hinder mot försäljningen gäller 6 och 7 §§ lagen om samäganderätt.

Första stycket gäller *ej* andel i fordran, om andelen utan olägenhet kan drivas in för sig. Är så *ej* fallet, gäller första stycket i fråga om såväl indrivning som försäljning av hela fordringen.

Har utmätning skett av andel i viss egendom som tillhör två eller flera och är lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt tillämplig, kan Kronofogdemyndigheten på yrkande av sökanden, *svaranden* eller annan delägare *besluta* att hela egendomen *ska* säljas. När någon av nämnda sakägare har framställt sådant yrkande, *ska* de övriga beredas tillfälle att yttra sig över yrkandet. I fråga om hinder mot försäljningen gäller 6 och 7 §§ lagen om samäganderätt.

Första stycket gäller *inte* andel i fordran, om andelen utan olägenhet kan drivas in för sig. Är så *inte* fallet, gäller första stycket i fråga om såväl indrivning som försäljning av hela fordringen.

9 §

Bifalls yrkande om försäljning som avses i 8 §, anses hela egendomen utmätt. Försäljning får *ej äga rum* innan beslutet har *vunnit* laga kraft, såvida *ej* egendomen är sådan som avses i 4 § tredje stycket.

Framställs *ej* yrkande som avses i 8 § eller *vinner* sådant yrkande *ej* bifall, *skall* den utmätta andelen bjudas ut till försäljning i den ordning som gäller för *exekutiv* försäljning av utmätt rättighet eller, i fråga om andel i fordran, drivas in när det kan ske. Detsamma gäller, om yrkande som avses i 8 § har bifallits men försäljning av hela egendomen eller indrivning av hela fordringen *ej* kommer till stånd.

Bifalls yrkande om försäljning som avses i 8 §, anses hela egendomen utmätt. Försäljning får *inte ske* innan beslutet har *fått* laga kraft, såvida *inte* egendomen är sådan som avses i 4 § tredje stycket.

Framställs *inte* yrkande som avses i 8 § eller *får* sådant yrkande *inte* bifall, *ska* den utmätta andelen bjudas ut till försäljning i den ordning som gäller för *tvångsvis* försäljning av utmätt rättighet eller, i fråga om andel i fordran, drivas in när det kan ske. Detsamma gäller, om yrkande som avses i 8 § har bifallits men försäljning av hela egendomen eller indrivning av hela fordringen *inte* kommer till stånd.

10 §

När utmätning har skett av annat fartyg än registrerat skepp eller gods i fartyg eller av luftfartyg som *ej* är registrerat eller gods i luftfartyg, har borgenär, vars fordran är förenad med sjöpanträtt

När utmätning har skett av annat fartyg än registrerat skepp eller gods i fartyg eller av luftfartyg som *inte* är registrerat eller gods i luftfartyg, har borgenär, vars fordran är förenad med sjöpanträtt

eller luftpanträtt i egendomen, rätt att få betalning ur egendomen, om han anmäler sin fordran hos Kronofogdemyndigheten innan egendomen säljs eller, om försäljning sker under hand, senast när fördelning *skall äga rum*.	eller luftpanträtt i egendomen, rätt att få betalning ur egendomen, om han *eller hon* anmäler sin fordran hos Kronofogdemyndigheten innan egendomen säljs eller, om försäljning sker under hand, senast när fördelning *ska ske*.
Borgenär, som har gjort anmälan som avses i första stycket, kan, om hans rätt till betalning är ostridig eller styrks, begära att egendomen säljs för hans fordran. Har sådan begäran framställts, får förfarandet *ej* läggas ned därför att frågan om försäljning för *utmätningssökandens* fordran förfaller.	Borgenär, som har gjort anmälan som avses i första stycket, kan, om hans *eller hennes* rätt till betalning är ostridig eller styrks, begära att egendomen säljs för hans *eller hennes* fordran. Har sådan begäran framställts, får förfarandet *inte* läggas ned därför att frågan om försäljning för *sökandens* fordran förfaller.
11 §	
Borgenär, vars fordran är förenad med handpanträtt eller retentionsrätt i utmätt egendom, är skyldig att *taga* betalning i förtid i den ordning som anges i 13 kap. Han *är* dock *ej pliktig att* avstå från sin pant- eller retentionsrätt utan att hans fordran blir betald, om *ej* försäljning eller, i fråga om utmätt fordran, indrivning sker för fordran med lika eller bättre rätt.	Borgenär, vars fordran är förenad med handpanträtt eller retentionsrätt i utmätt egendom, är skyldig att *ta emot* betalning i förtid i den ordning som anges i 13 kap. Han *eller hon måste* dock *inte* avstå från sin pant- eller retentionsrätt utan att hans *eller hennes* fordran blir betald, om *inte* försäljning eller, i fråga om utmätt fordran, indrivning sker för fordran med lika eller bättre rätt.
12 §	
Borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i utmätt egendom på grund av registrering av båtbyggnadsförskott, har rätt att få betalning ur egendomen, om han anmäler sin fordran enligt vad som sägs i 10 § första stycket.	Borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i utmätt egendom på grund av registrering av båtbyggnadsförskott, har rätt att få betalning ur egendomen, om han *eller hon* anmäler sin fordran enligt vad som sägs i 10 § första stycket.
13 §[19]	
En borgenär, vars fordran är förenad med företagshypotek i utmätt egendom, har rätt att få betalning ur egendomen, om borgenären anmäler sin fordran hos Krono-	En borgenär, vars fordran är förenad med företagshypotek i utmätt egendom, har rätt att få betalning ur egendomen, om borgenären anmäler sin fordran hos Krono-

[19] SFS senaste lydelse 2008:991.

fogdemyndigheten innan egendomen säljs. Om försäljning sker under hand eller utmätt fordran drivs in eller försäljning i annat fall inte behövs, görs anmälan senast när fördelning ska *äga rum*.	fogdemyndigheten innan egendomen säljs. Om försäljning sker under hand eller utmätt fordran drivs in eller försäljning i annat fall inte behövs, görs anmälan senast när fördelning ska *ske*.
Sökanden har dock företräde i den mån betalning till en borgenär som avses i första stycket är obehövlig för att trygga borgenären och dem som har sämre förmånsrätt i egendomen på grund av företagshypotek. Vid prövningen ska hänsyn tas även till säkerhet som borgenären på annan grund har i egendom som tillhör *gäldenären*.	Sökanden har dock företräde i den mån betalning till en borgenär som avses i första stycket är obehövlig för att trygga borgenären och dem som har sämre förmånsrätt i egendomen på grund av företagshypotek. Vid prövningen ska hänsyn tas även till säkerhet som borgenären på annan grund har i egendom som tillhör *svaranden*.

15 §[20]

Säljs egendom *exekutivt* under konkurs, *skall* betalning utgå för de konkursboets kostnader som enligt 14 kap. 18 § konkurslagen (1987:672) får tas ut ur egendomen, om kostnaderna anmäls enligt vad som sägs i 10 § första stycket.	*När Kronofogdemyndigheten säljer* egendom under konkurs, *ska* betalning utgå för de konkursboets kostnader som enligt 14 kap. 18 § konkurslagen (1987:672) får tas ut ur egendomen, om kostnaderna anmäls enligt vad som sägs i 10 § första stycket.
När egendom *säljs exekutivt* under konkurs eller utmätt fordran drivs in under konkurs, har även borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen (1970:979), rätt att få betalning ur egendomen, om han anmäler sin fordran hos Kronofogdemyndigheten innan egendomen säljs eller, om försäljning sker under hand eller utmätt fordran drivs in eller försäljning i annat fall inte behövs, senast när fördelning *skall äga rum*.	När *Kronofogdemyndigheten säljer* egendom under konkurs eller utmätt fordran drivs in under konkurs, har även borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen (1970:979), rätt att få betalning ur egendomen, om han *eller hon* anmäler sin fordran hos Kronofogdemyndigheten innan egendomen säljs eller, om försäljning sker under hand eller utmätt fordran drivs in eller försäljning i annat fall inte behövs, senast när fördelning *ska ske*.

17 §

Verkställigheten *skall* avbrytas, om *influtna medel förslår* att täcka sökandens fordran och fordringar med lika eller bättre rätt till betal-	Verkställigheten *ska* avbrytas, om *inbetalda pengar räcker till* att täcka sökandens fordran och fordringar med lika eller bättre rätt till

[20] SFS senaste lydelse 2003:531.

ning ur *medlen* samt kostnad som *skall tagas* ut i målet.	betalning ur *pengarna* samt kostnad som *ska tas* ut i målet.
Undantag från första stycket följer av 10 § andra stycket samt av 10 kap. 5 §, 11 kap. 1 och 2 §§ och 12 kap. 13 §.	Undantag från första stycket följer av 10 § andra stycket samt av 10 kap. 5 §, 11 kap. 1 och 2 §§ och 12 kap. 13 §.
18 §	
När utmätt egendom har sålts, har köparen rätt att vid behov få handräckning av Kronofogdemyndigheten för att komma i besittning av vad han har förvärvat. Därvid gäller i tillämpliga delar vad som sägs i *16* kap. *2–9, 11 och 12 §§*.	När utmätt egendom har sålts, har köparen rätt att vid behov få handräckning av Kronofogdemyndigheten för att komma i besittning av vad han *eller hon* har förvärvat. Därvid gäller i tillämpliga delar vad som sägs i *15* kap. *1–8 och 16 kap. 1 och 2 §§*.

9 kap. Försäljning av lös egendom i allmänhet och indrivning av utmätt fordran m.m.

2 §[21]	
	För förhandling om försäljningen får Kronofogdemyndigheten besluta att bevakningssammanträde ska hållas antingen samma dag som auktionen eller lämplig dag före denna.
En auktion ska kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Om det kan förutses att ett sammanträde behöver hållas för fördelning av köpeskillingen, ska kungörelsen innehålla uppgift om sammanträdet.	En auktion ska kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Om det *ska hållas ett bevakningssammanträde eller om* det kan förutses att ett sammanträde behöver hållas för fördelning av köpeskillingen, ska kungörelsen innehålla uppgift om det.
Sökanden, *gäldenären* och annan känd sakägare vars rätt berörs av försäljningen ska i god tid underrättas särskilt, om inte en underrättelse är uppenbart obehövlig.	Sökanden, *svaranden* och annan känd sakägare vars rätt berörs av försäljningen ska i god tid underrättas särskilt, om inte en underrättelse är uppenbart obehövlig.
6 §[22]	
Om det inte lämnas något bud som godtas och fullföljs genom att köpeskillingen eller handpenning betalas genast, ska ett nytt försäljningsförsök göras, om inte sök-	Om det inte lämnas något bud som godtas och fullföljs genom att köpeskillingen eller handpenning betalas genast, ska ett nytt försäljningsförsök göras, om inte sök-

[21] SFS senaste lydelse 2014:151.
[22] SFS senaste lydelse 2014:151.

anden avstår från det. Detsamma gäller, om ett bud har blivit ogiltigt enligt 5 § tredje stycket.

Om två auktioner har hållits utan att egendomen har blivit såld och det saknas anledning att anta att egendomen kan säljas inom rimlig tid, ska ett nytt försäljningsförsök inte göras.

Om en ny auktion ska hållas, gäller 2–5 §§. Anmälan av en fordran som har skett för en auktion gäller även för ett senare försäljningsförsök.

Om ett nytt försäljningsförsök inte ska göras, ska utmätningen hävas. Detta gäller dock inte *medel* som har *influtit* eller *inflyter* med anledning av redan vidtagna åtgärder.

anden avstår från det. Detsamma gäller, om ett bud har blivit ogiltigt enligt 5 § tredje stycket.

Om två auktioner har hållits utan att egendomen har blivit såld och det saknas anledning att anta att egendomen kan säljas inom rimlig tid, ska ett nytt försäljningsförsök inte göras.

Om en ny auktion ska hållas, gäller 2–5 §§. Anmälan av en fordran som har skett för en auktion gäller även för ett senare försäljningsförsök.

Om ett nytt försäljningsförsök inte ska göras, ska utmätningen hävas. Detta gäller dock inte *pengar* som har *kommit in* eller *kommer in i målet* med anledning av redan vidtagna åtgärder.

8 §

Utmätt egendom bör säljas under hand, om det är sannolikt att högre köpeskilling kan uppnås därigenom och sådan försäljning även i övrigt är ändamålsenlig. Sökanden, *gäldenären* och annan känd sakägare vars rätt beror av försäljningen *skall beredas* tillfälle att yttra sig i frågan, om anledning *föreligger därtill.*

Försäljning får dock *ej* ske under hand, om egendomen häftar för sjö- eller luftpanträtt eller ovisshet råder härom samt det *ej* är känt vem som gör anspråk på sådan panträtt eller var han uppehåller sig.

Utmätt egendom bör säljas under hand, om det är sannolikt att högre köpeskilling kan uppnås därigenom och sådan försäljning även i övrigt är ändamålsenlig. Sökanden, *svaranden* och annan känd sakägare vars rätt beror av försäljningen *ska ges* tillfälle att yttra sig i frågan, om *det finns* anledning.

Försäljning får dock *inte* ske under hand, om egendomen häftar för sjö- eller luftpanträtt eller ovisshet råder härom samt det *inte* är känt vem som gör anspråk på sådan panträtt eller var han *eller hon* uppehåller sig.

10 §[23]

Har utmätning skett av egendom som *gäldenären* har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen förslår till betalning av kreditgivarens fordran eller för-

Har utmätning skett av egendom som *svaranden* har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen förslår till betalning av kreditgivarens fordran

[23] SFS senaste lydelse 2010:1848.

säljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans eller hennes rätt enligt avtalet.	eller försäljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans eller hennes rätt enligt avtalet.
Kreditgivarens fordran bestäms enligt 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.	Kreditgivarens fordran bestäms enligt 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.
Sker försäljningen med förbehåll för kreditgivarens rätt, svarar därefter den som förvärvar egendomen i stället för *gäldenären* för dennes skyldigheter enligt avtalet.	Sker försäljningen med förbehåll för kreditgivarens rätt, svarar därefter den som förvärvar egendomen i stället för *svaranden* för dennes skyldigheter enligt avtalet.
11 §	
Om utmätt fordran är förfallen till betalning, *skall* Kronofogdemyndigheten utan dröjsmål *anmoda* sekundogäldenären att betala sin skuld till myndigheten.	Om utmätt fordran är förfallen till betalning, *ska* Kronofogdemyndigheten utan dröjsmål *uppmana* sekundogäldenären att betala sin skuld till myndigheten.
Betalar sekundogäldenären *ej* frivilligt, *skall* Kronofogdemyndigheten utsöka fordringen, om *exekutionstitel* finns.	Betalar *inte* sekundogäldenären frivilligt, *ska* Kronofogdemyndigheten utsöka fordringen, om *utsökningstitel* finns.
Vad som föreskrivs i 4 kap. 23 § första stycket får tillämpas även när sekundogäldenären underlåter att betala utmätt fordran utan att ovisshet råder om fordringens bestånd.	Vad som föreskrivs i 4 kap. 23 § första stycket får tillämpas även när sekundogäldenären underlåter att betala utmätt fordran utan att ovisshet råder om fordringens bestånd.
15 §	
Har sökanden *ej* inom tid som anges i 14 § första stycket yrkat att den intecknade egendomen *skall tagas* i anspråk, *skall* pantbrevet pantförskrivas till honom.	Har sökanden *inte* inom tid som anges i 14 § första stycket yrkat att den intecknade egendomen *ska tas* i anspråk, *ska* pantbrevet pantförskrivas till honom *eller henne*.
Pantförskrivning sker genom att Kronofogdemyndigheten till sökanden utfärdar bevis att pantbrevet utgör pant för *hans* fordran och överlämnar pantbrevet eller, om annan än den intecknade egendomens ägare innehar detta,	Pantförskrivning sker genom att Kronofogdemyndigheten till sökanden utfärdar bevis att pantbrevet utgör pant för *sökandens* fordran och överlämnar pantbrevet eller, om annan än den intecknade egendomens ägare innehar detta,

underrättar innehavaren om pantförskrivningen. I underrättelsen *skall* anges att innehavaren *ej* får lämna ut handlingen till skada för sökanden. Andel i pantbrev som tillkommer delägare i intecknad egendom får *ej* pantförskrivas för sig.	underrättar innehavaren om pantförskrivningen. I underrättelsen *ska* anges att innehavaren *inte* får lämna ut handlingen till skada för sökanden. Andel i pantbrev som tillkommer delägare i intecknad egendom får *inte* pantförskrivas för sig.
Bestämmelsen i 14 § andra stycket gäller även beträffande pantförskrivning av pantbrevet.	Bestämmelsen i 14 § andra stycket gäller även beträffande pantförskrivning av pantbrevet.
16 §	
Bestämmelserna i 14 och 15 §§ gäller även när skuldebrev som är intecknat i luftfartyg eller reservdelar till luftfartyg har utmätts hos den intecknade egendomens ägare.	Bestämmelserna i 14 och 15 §§ gäller även när skuldebrev som är intecknat i luftfartyg eller reservdelar till luftfartyg har utmätts hos den intecknade egendomens ägare.
Pantförskrivning av inteckningshandlingen omfattar *ej* personligt betalningsansvar som enligt handlingen åvilar *utmätningsgäldenären*.	Pantförskrivning av inteckningshandlingen omfattar *inte* personligt betalningsansvar som enligt handlingen åvilar *svaranden*.

10 kap. Försäljning av registrerat skepp

3 §	
Utmätt skepp bör säljas inom fyra månader från utmätningen eller, i fall som avses i 4 kap. 27 § eller 8 kap. 1 § tredje stycket, från det att begäran om försäljning kom in till Kronofogdemyndigheten, om *ej* hinder *möter* eller anstånd beviljas enligt 8 kap. 3 §.	Utmätt skepp bör säljas inom fyra månader från utmätningen eller, i fall som avses i 4 kap. 27 § eller 8 kap. 1 § tredje stycket, från det att begäran om försäljning kom in till Kronofogdemyndigheten, om *inte* hinder *uppstår* eller anstånd beviljas enligt 8 kap. 3 §.
4 §	
Borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av skeppets försäljning får utlösa sökanden. Han träder därigenom i sökandens ställe.	Borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av skeppets försäljning får utlösa sökanden. Han *eller hon* träder därigenom i sökandens ställe.
Den som vill utlösa sökanden *skall*, innan skeppet har sålts, till Kronofogdemyndigheten betala *exekutionsfordringen* och uppkomna förrättningskostnader.	Den som vill utlösa sökanden *ska*, innan skeppet har sålts, till Kronofogdemyndigheten betala *utsökningsfordringen* och uppkomna förrättningskostnader.
5 §	
Borgenär, vars fordran är förenad med sjöpanträtt i skeppet, kan	Borgenär, vars fordran är förenad med sjöpanträtt i skeppet, kan

begära att detta säljs för hans fordran, om hans rätt till betalning är ostridig eller styrks. Hör skeppet till konkursbo, har även borgenär, vars fordran är förenad med panträtt på grund av inteckning, retentionsrätt eller förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen (1970:979), sådan befogenhet.	begära att detta säljs för hans *eller hennes* fordran, om hans *eller hennes* rätt till betalning är ostridig eller styrks. Hör skeppet till konkursbo, har även borgenär, vars fordran är förenad med panträtt på grund av inteckning, retentionsrätt eller förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen (1970:979), sådan befogenhet.
Skall arvode eller annan kostnad för skeppets förvaltning under konkurs utgå ur skeppet, kan förvaltaren begära att det säljs för den fordringen.	*Ska* arvode eller annan kostnad för skeppets förvaltning under konkurs utgå ur skeppet, kan förvaltaren begära att det säljs för den fordringen.
Om borgenär, vars fordran är förenad med sjöpanträtt i skeppet, har begärt att det säljs för hans fordran, får förfarandet *ej* läggas ned därför att frågan om försäljning för annan borgenärs eller konkursboets räkning förfaller.	Om borgenär, vars fordran är förenad med sjöpanträtt i skeppet, har begärt att det säljs för hans fordran, får förfarandet *inte* läggas ned därför att frågan om försäljning för annan borgenärs eller konkursboets räkning förfaller.
I fråga om rätt att utlösa borgenär eller konkursbo som har anslutit sig enligt första eller andra stycket tillämpas bestämmelserna i 4 §.	I fråga om rätt att utlösa borgenär eller konkursbo som har anslutit sig enligt första eller andra stycket tillämpas bestämmelserna i 4 §.
	6 §
Auktion *skall* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *skall* innehålla uppgift om sammanträde för fördelning av köpeskillingen.	Auktion *ska* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *ska* innehålla uppgift om sammanträde för fördelning av köpeskillingen *om sådant sammanträde ska hållas.*
Innehavare av fordran som bör *iakttaga*s vid auktionen *skall* i kungörelsen uppmanas att anmäla sin rätt till Kronofogdemyndigheten senast vid auktionen.	Innehavare av fordran som bör *beaktas* vid auktionen *ska* i kungörelsen uppmanas att anmäla sin rätt till Kronofogdemyndigheten senast vid auktionen.
	7 §[24]
Minst trettio dagar före auktionen *skall* underrättelser om försäljningen sändas till sökanden och ägaren samt till kända borgenärer som har sjöpanträtt, panträtt på grund av inteckning eller reten-	Minst trettio dagar före auktionen *ska* underrättelser om försäljningen sändas till sökanden och ägaren samt till kända borgenärer som har sjöpanträtt, panträtt på grund av inteckning eller reten-

[24] SFS senaste lydelse 1994:480.

tionsrätt. Blir sådan borgenär känd senare, *skall* underrättelse genast sändas till honom. Har registermyndigheten uppgift om adress, *skall* den användas. *Underrättelse till utrikes ort skall om möjligt sändas med flygpost.*

tionsrätt. Blir sådan borgenär känd senare, *ska* underrättelse genast sändas till honom *eller henne*. Har registermyndigheten uppgift om adress, *ska* den användas.

10 §[25]

I sakägarförteckningen upptas, förutom *exekutionsfordringen*, fordran som är förenad med sjöpanträtt, panträtt på grund av inteckning eller retentionsrätt samt förrättningskostnaderna.

Om skeppet hör till konkursbo, upptas även arvode och annan kostnad för skeppets förvaltning under konkursen. Är skeppet därjämte utmätt, upptas fordran som *skall* utgå med förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen (1970:979).

Med fordran som är förenad med panträtt på grund av inteckning avses även fordran för vilken skepp har tagits i anspråk enligt 9 kap. 14 § samt rätt till betalning på grund av ägarhypotek.

I sakägarförteckningen upptas, förutom *utsökningsfordringen*, fordran som är förenad med sjöpanträtt, panträtt på grund av inteckning eller retentionsrätt samt förrättningskostnaderna.

Om skeppet hör till konkursbo, upptas även arvode och annan kostnad för skeppets förvaltning under konkursen. Är skeppet därjämte utmätt, upptas fordran som *ska* utgå med förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen (1970:979).

Med fordran som är förenad med panträtt på grund av inteckning avses även fordran för vilken skepp har tagits i anspråk enligt 9 kap. 14 § samt rätt till betalning på grund av ägarhypotek.

11 §

Fordringarna upptas efter det företräde som gäller enligt lag. Ränta och annan biförpliktelse upptas före fordringens kapitalbelopp, om *ej borgenären* yrkar annat.

Förrättningskostnaderna upptas närmast före *exekutionsfordringen*.

Fordran upptas även om den är beroende av villkor eller tvistig. Är panträtt för fordran beroende av att sökt inteckning beviljas, upptas fordringen med det företräde som tillkommer den om inteckningen beviljas.

När försäljning har begärts av förvaltaren i konkurs, anses konkursboet som sökande utan förmånsrätt, om *ej* annat följer av 5 §.

Fordringarna upptas efter det företräde som gäller enligt lag. Ränta och annan biförpliktelse upptas före fordringens kapitalbelopp, om *inte sökanden* yrkar annat.

Förrättningskostnaderna upptas närmast före *utsökningsfordringen*.

Fordran upptas även om den är beroende av villkor eller tvistig. Är panträtt för fordran beroende av att sökt inteckning beviljas, upptas fordringen med det företräde som tillkommer den om inteckningen beviljas.

När försäljning har begärts av förvaltaren i konkurs, anses konkursboet som sökande utan förmånsrätt, om *inte* annat följer av 5 §.

[25] SFS senaste lydelse 1994:480.

13 §

I övrigt anges i sakägarförteckningen

1. sammanlagda beloppet av fordringar med bättre rätt än *exekutionsfordringen* och förrättningskostnaderna (skyddsbeloppet) samt vilka fordringar som är skyddade,

2. det lägsta bud som måste avges för att skeppet enligt 14 § *skall* få säljas,

3. betalningsvillkoren.

I övrigt anges i sakägarförteckningen

1. sammanlagda beloppet av fordringar med bättre rätt än *utsökningsfordringen* och förrättningskostnaderna (skyddsbeloppet) samt vilka fordringar som är skyddade,

2. det lägsta bud som måste avges för att skeppet enligt 14 § *ska* få säljas,

3. betalningsvillkoren.

14 §

Vid försäljningen *skall* skyddsbeloppet täckas av köpeskillingen för skeppet och andra *medel som finns att tillgå*.

Vid försäljningen *ska* skyddsbeloppet täckas av köpeskillingen för skeppet och andra *tillgängliga pengar*.

16 §[26]

Den som *ropar in* skeppet är skyldig att *efter inropet* lämna handpenning som motsvarar en sjättedel av köpeskillingen, dock *ej* mindre än de förrättningskostnader som *skall* utgå ur skeppet.

Handpenningen *skall* betalas kontant, om *ej inroparen* ställer säkerhet för beloppet. Som säkerhet får *godtagas* även fordran som är förenad med panträtt på grund av inteckning i skeppet, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.

Staten, kommun, landsting och kommunalförbund behöver *ej* lämna handpenning men blir i fall som avses i 22 § ersättningsskyldiga intill motsvarande belopp.

Obetald del av den kontanta köpeskillingen *skall* betalas senast vid *det sammanträde som enligt 6 § har kungjorts för köpeskillingens fördelning*.

Den som *vinner budgivningen av* skeppet är *därefter* skyldig att lämna handpenning som motsvarar en sjättedel av köpeskillingen, dock *inte* mindre än de förrättningskostnader som *ska* utgå ur skeppet.

Handpenningen *ska* betalas kontant, om *inte den som vinner budgivningen* ställer säkerhet för beloppet. Som säkerhet får *godtas* även fordran som är förenad med panträtt på grund av inteckning i skeppet, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.

Staten, kommun, landsting och kommunalförbund behöver *inte* lämna handpenning men blir i fall som avses i 22 § ersättningsskyldiga intill motsvarande belopp.

Obetald del av den kontanta köpeskillingen *ska* betalas senast vid *den tidpunkt Kronofogdemyndigheten bestämmer*.

[26] SFS senaste lydelse 2007:277.

När köpeskillingen har till fullo betalats, får köparen komma i besittning av skeppet.	När köpeskillingen har till fullo betalats, får köparen komma i besittning av skeppet.
Köparen blir personligen betalningsskyldig för vad som enligt överenskommelse har avräknats på köpeskillingen och den förre ägaren blir fri från ansvar härför.	Köparen blir personligen betalningsskyldig för vad som enligt överenskommelse har avräknats på köpeskillingen och den förre ägaren blir fri från ansvar härför.
18 §	
Innan skeppet *ropas ut skall* redogörelse lämnas för innehållet i sakägarförteckningen. Upplysning *skall* lämnas om att skeppet *ropas* ut med förbehåll att *inrop skall* prövas enligt 19 §.	Innan skeppet *bjuds ut ska* redogörelse lämnas för innehållet i sakägarförteckningen. Upplysning *ska* lämnas om att skeppet *bjuds* ut med förbehåll att *bud ska* prövas enligt 19 §.
19 §	
Innan *inrop* godtas *skall* Kronofogdemyndigheten pröva, om det i 14 § angivna villkoret för försäljning är uppfyllt. Även om detta är förhållandet får *inropet ej godtagas*, om det är sannolikt att avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.	Innan *bud* godtas *ska* Kronofogdemyndigheten pröva, om det i 14 § angivna villkoret för försäljning är uppfyllt. Även om detta är förhållandet får *budet inte godtas*, om det är sannolikt att avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.
Utan hinder av första stycket *skall inrop godtagas*, om samtliga berörda sakägare medger det. Sökanden kan medge att *inrop* godtas fastän förrättningskostnaderna *ej* har blivit täckta.	Utan hinder av första stycket *ska bud godtas*, om samtliga berörda sakägare medger det. Sökanden kan medge att *bud* godtas fastän förrättningskostnaderna *inte* har blivit täckta.
Inrop får *ej* mot sökandens bestridande *godtagas*, om *exekutionsfordringen ej* täcks.	*Bud* får *inte* mot sökandens bestridande *godtas*, om *utsökningsfordringen inte* täcks.
20 §	
Sedan *inrop* har godtagits *skall inroparen* omedelbart lämna föreskriven handpenning. Kronofogdemyndigheten kan dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att bereda *inroparen* tillfälle att anskaffa handpenning, om uppehållet *ej* kan *antagas* medföra beaktansvärd olägenhet. Lämnas *ej* handpenning, *skall* skeppet *ropas* ut på nytt.	Sedan *bud* har godtagits *ska den som vunnit budgivningen* omedelbart lämna föreskriven handpenning. Kronofogdemyndigheten kan dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att bereda *denne* tillfälle att anskaffa handpenning, om uppehållet *inte* kan *antas* medföra beaktansvärd olägenhet. Lämnas *inte* handpenning, *ska* skeppet *bjudas* ut på nytt.
Fullgör *ej inroparen* sin betalningsskyldighet enligt 16 § fjärde stycket, är *inropet* ogiltigt.	Fullgör *inte den som vunnit budgivningen* sin betalningsskyldighet enligt 16 § fjärde stycket, är *budet* ogiltigt.

21 §

Sker ej inrop som godtas och fullföljs genom att handpenning lämnas, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *inrop* blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om *ej* sökanden avstår därifrån.

Har två auktioner hållits utan att skeppet har blivit sålt och saknas anledning *antaga* att skeppet kan säljas inom rimlig tid, får Kronofogdemyndigheten avvisa begäran om nytt försäljningsförsök.

Om ny auktion *skall* hållas, gäller vad som sägs i 6–20 §§. Anmälan av fordran som har skett för en auktion gäller även för senare auktion.

Skall nytt försäljningsförsök *ej* göras, *skall* utmätningen hävas. Detta gäller dock *ej medel* som har *influtit* eller *inflyter* med anledning av redan vidtagna åtgärder.

Lämnas inte bud som godtas och fullföljs genom att handpenning lämnas, *ska* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *bud* blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *ska* nytt försäljningsförsök göras, om *inte* sökanden avstår därifrån.

Har två auktioner hållits utan att skeppet har blivit sålt och saknas anledning *anta* att skeppet kan säljas inom rimlig tid, får Kronofogdemyndigheten avvisa begäran om nytt försäljningsförsök.

Om ny auktion *ska* hållas, gäller vad som sägs i 6–20 §§. Anmälan av fordran som har skett för en auktion gäller även för senare auktion.

Ska nytt försäljningsförsök *inte* göras, *ska* utmätningen hävas. Detta gäller dock *inte pengar* som har *betalats in* eller *som betalas in* med anledning av redan vidtagna åtgärder.

22 §

När ny auktion hålls sedan *inrop* har blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *skall* handpenningen *tagas* i anspråk i den mån det behövs för att sammanlagt samma belopp *skall* uppnås som vid den förra auktionen jämte ränta därå, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från utsatt dag för köpeskillingens fördelning till och med den nya dagen för sådan fördelning och för att även förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen *skall* täckas. Detta gäller även om ändrade förhållanden har inträtt. Vad som *ej* behöver *tagas* i anspråk *skall* återlämnas när den nye *inroparen* har fullgjort sin betalningsskyldighet. Blir skeppet

När ny auktion hålls sedan *bud* har blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *ska* handpenningen *tas* i anspråk i den mån det behövs för att sammanlagt samma belopp *ska* uppnås som vid den förra auktionen jämte ränta därå, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från utsatt dag för köpeskillingens fördelning till och med den nya dagen för sådan fördelning och för att även förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen *ska* täckas. Detta gäller även om ändrade förhållanden har inträtt. Vad som *inte* behöver *tas* i anspråk *ska* återlämnas när den nye *vinnaren av budgivningen* har fullgjort sin betalningsskyldighet. Blir skeppet *inte* sålt vid den nya

ej sålt vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.

Hålls *ej* ny auktion, *skall* handpenningen användas till betalning av förrättningskostnader som har blivit onyttiga. Vad som *ej* behöver *tagas* i anspråk *skall* återlämnas.

auktionen, är hela handpenningen förverkad.

Hålls *inte* ny auktion, *ska* handpenningen användas till betalning av förrättningskostnader som har blivit onyttiga. Vad som *inte* behöver *tas* i anspråk *ska* återlämnas.

23 §

Köparen *skall* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt 16 § fjärde stycket även om auktionen överklagas.

Utan hinder av att auktionen överklagas får köparen komma i besittning av skeppet, om *ej* annat har *förordnats* enligt 18 kap. 12 eller 19 § innan han har blivit berättigad därtill. Får han på grund av sådant *förordnande ej* komma i besittning av skeppet och är hindret *ej* hävt inom tre månader från utsatt dag för köpeskillingens fördelning, får han frånträda köpet och återfå vad han har betalat jämte upplupen ränta, om han gör anmälan därom hos Kronofogdemyndigheten medan hindret *alltjämt* består.

Köparen *ska* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt 16 § fjärde stycket även om auktionen överklagas.

Utan hinder av att auktionen överklagas får köparen komma i besittning av skeppet, om *inte* annat har *beslutats* enligt 18 kap. 12 eller 19 § innan han *eller hon* har blivit berättigad därtill. Får han *eller hon* på grund av sådant *beslut inte* komma i besittning av skeppet och är hindret *inte* hävt inom tre månader från utsatt dag för köpeskillingens fördelning, får han *eller hon* frånträda köpet och återfå vad han *eller hon* har betalat jämte upplupen ränta, om han *eller hon* gör anmälan därom hos Kronofogdemyndigheten medan hindret *fortfarande* består.

11 kap. Försäljning av registrerat luftfartyg m.m.

1 §

Beträffande *exekutiv* försäljning av registrerat luftfartyg och intecknade reservdelar till luftfartyg tillämpas 10 kap., om *ej* annat föreskrivs nedan.

I fråga om vissa främmande luftfartyg eller intecknade reservdelar till sådana luftfartyg skall även tillämpas lagen (1955:229) i anledning av Sveriges tillträde till 1948 års konvention rörande internationellt erkännande av rätt till luftfartyg.

Bestämmelserna i detta kapitel gäller *ej* försäljning av andel i eller

Beträffande *tvångsvis* försäljning av registrerat luftfartyg och intecknade reservdelar till luftfartyg tillämpas 10 kap., om *inte* annat föreskrivs nedan.

I fråga om vissa främmande luftfartyg eller intecknade reservdelar till sådana luftfartyg skall även tillämpas lagen (1955:229) i anledning av Sveriges tillträde till 1948 års konvention rörande internationellt erkännande av rätt till luftfartyg.

Bestämmelserna i detta kapitel gäller *inte* försäljning av andel i

villkorlig rätt till luftfartyg eller reservdelar.	eller villkorlig rätt till luftfartyg eller reservdelar.
3 §	
Vad som sägs om pantbrev och tillägg i 10 kap. 12 och 15 §§ *skall* i stället gälla intecknat skuldebrev och ränta som anges i 19 a § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg. I fall som avses i 10 kap. 12 § andra stycket upptas, i stället för tio procents tillägg, ett belopp motsvarande ett års ränta enligt det intecknade skuldebrevet.	Vad som sägs om pantbrev och tillägg i 10 kap. 12 och 15 §§ *ska* i stället gälla intecknat skuldebrev och ränta som anges i 19 a § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg. I fall som avses i 10 kap. 12 § andra stycket upptas, i stället för tio procents tillägg, ett belopp motsvarande ett års ränta enligt det intecknade skuldebrevet.
Om reservdelar *skall* säljas på begäran av borgenär som *ej* har inteckning för sin fordran, får skyddsbelopp enligt 10 kap. 13 § 1 *ej* i något fall bestämmas högre än till två tredjedelar av det värde som i målet har åsatts reservdelarna av sakkunniga som Kronofogdemyndigheten har anlitat.	Om reservdelar *ska* säljas på begäran av borgenär som *inte* har inteckning för sin fordran, får skyddsbelopp enligt 10 kap. 13 § 1 *inte* i något fall bestämmas högre än till två tredjedelar av det värde som i målet har åsatts reservdelarna av sakkunniga som Kronofogdemyndigheten har anlitat.
I fall som avses i andra stycket får, vid fördelning av *influtna medel*, den som har inteckning i reservdelarna *ej* till skada för borgenär som *ej* har inteckning göra sin rätt gällande till högre belopp än som svarar mot två tredjedelar av köpeskillingen minskad med förrättningskostnaderna. Därvid *skall* i fall som avses i 10 kap. 22 § handpenning för reservdelarna läggas till köpeskillingen, i den mån den *ej skall* tillkomma *inroparen*.	I fall som avses i andra stycket får, vid fördelning av *pengar*, den som har inteckning i reservdelarna *inte* till skada för borgenär som *inte* har inteckning göra sin rätt gällande till högre belopp än som svarar mot två tredjedelar av köpeskillingen minskad med förrättningskostnaderna. Därvid *ska* i fall som avses i 10 kap. 22 § handpenning för reservdelarna läggas till köpeskillingen, i den mån den *inte ska* tillkomma *den som vunnit budgivningen*.
3 a §[27]	
Nyttjanderätt är skyddad utan särskilt förbehåll, om rättigheten har bättre rätt än *exekutionsfordringen*.	Nyttjanderätt är skyddad utan särskilt förbehåll, om rättigheten har bättre rätt än *utsökningsfordringen*.
Om sakägarförteckningen upptar en rättighet som inte enligt första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll, *skall* luftfartyget först *ropas* ut utan för-	Om sakägarförteckningen upptar en rättighet som inte enligt första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll, *ska* luftfartyget först *bjudas* ut utan förbehåll för

[27] SFS senaste lydelse 2004:84.

behåll för rättighetens bestånd och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid *det* senare *utropet* bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet vid *det* föregående *utropet*, har budet vid *det* senare *utropet* företräde. Att ägarhypotek inte täcks, utgör inte hinder mot att bud med förbehåll för rättigheten godtas.

Upptar sakägarförteckningen två eller flera sådana rättigheter som avses i andra stycket, *skall* luftfartyget först *ropas* ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. Ett bud som skyddar fler rättigheter än ett annat bud har företräde framför detta, om det inte leder till sämre täckning av fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.

När ett bud med förbehåll för en rättighet inte täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

Om rättighetshavaren i fall som avses i tredje stycket är villig att betala enligt vad som sägs i fjärde stycket men det sålunda erbjudna beloppet, till följd av att flera tillskott behövs, inte ensamt eller i förening med annat tillskott som bjuds är tillräckligt för att hans rättighet *skall* skyddas, *skall* luftfartyget *ropas* ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som bjuds.

rättighetens bestånd och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid *den* senare *budgivningen* bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet vid *den* föregående *budgivningen*, har budet vid *den* senare *budgivningen* företräde. Att ägarhypotek inte täcks, utgör inte hinder mot att bud med förbehåll för rättigheten godtas.

Upptar sakägarförteckningen två eller flera sådana rättigheter som avses i andra stycket, *ska* luftfartyget först *bjudas* ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. Ett bud som skyddar fler rättigheter än ett annat bud har företräde framför detta, om det inte leder till sämre täckning av fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.

När ett bud med förbehåll för en rättighet inte täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

Om rättighetshavaren i fall som avses i tredje stycket är villig att betala enligt vad som sägs i fjärde stycket men det sålunda erbjudna beloppet, till följd av att flera tillskott behövs, inte ensamt eller i förening med annat tillskott som bjuds är tillräckligt för att hans *eller hennes* rättighet *ska* skyddas, *ska* luftfartyget *bjudas* ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som bjuds.

Om en borgenär vars fordran inte har blivit täckt genom ett visst bud godtar budet, *skall* fordringen vid tillämpningen av andra–femte styckena anses täckt.

Om en rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, *skall* det gälla.

4 §

Vid försäljning av flera luftfartyg *skall* varje luftfartyg *ropas* ut för sig. Luftfartyg som är i samma ägares hand och svarar för samma fordringar *skall* dock *ropas* ut gemensamt, om ägaren eller borgenär *ej* begär särskild försäljning av visst eller vissa luftfartyg. Särskild sakägarförteckning *skall* upprättas för egendom som *ropas* ut för sig. Beträffande fordran för vilken flera luftfartyg svarar *skall* i förteckningen anmärkas att mindre belopp än som anges i förteckningen kan komma att falla på egendomen till följd av att köpeskillingen för annan egendom lämnar tillgång till betalning av fordringen eller del därav.

Bestämmelserna i första stycket gäller också i fråga om försäljning av luftfartyg och intecknade reservdelar. Luftfartyg och reservdelar får dock *ej ropas* ut gemensamt, om fordran har bevakats av borgenär som *ej* har inteckning i reservdelarna.

Reservdelar som *ej ropas* ut gemensamt med luftfartyg kan på begäran av ägaren eller borgenär *ropas* ut i skilda poster, med förbehåll att försäljning av sådan post sker endast om försäljningen med hänsyn även till de bud som avges för andra poster kan *godtagas* enligt 10 kap. 19 §.

5 §

Omfattar inteckning flera luftfartyg eller luftfartyg och reservdelar, får fordringen innestå enligt 10 kap.

Om en borgenär vars fordran inte har blivit täckt genom ett visst bud godtar budet, *ska* fordringen vid tillämpningen av andra–femte styckena anses täckt.

Om en rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, *ska* det gälla.

4 §

Vid försäljning av flera luftfartyg *ska* varje luftfartyg *bjudas* ut för sig. Luftfartyg som är i samma ägares hand och svarar för samma fordringar *ska* dock *bjudas* ut gemensamt, om ägaren eller borgenär *inte* begär särskild försäljning av visst eller vissa luftfartyg. Särskild sakägarförteckning *ska* upprättas för egendom som *bjuds* ut för sig. Beträffande fordran för vilken flera luftfartyg svarar *ska* i förteckningen anmärkas att mindre belopp än som anges i förteckningen kan komma att falla på egendomen till följd av att köpeskillingen för annan egendom lämnar tillgång till betalning av fordringen eller del därav.

Bestämmelserna i första stycket gäller också i fråga om försäljning av luftfartyg och intecknade reservdelar. Luftfartyg och reservdelar får dock *inte bjudas* ut gemensamt, om fordran har bevakats av borgenär som *inte* har inteckning i reservdelarna.

Reservdelar som *inte bjuds* ut gemensamt med luftfartyg kan på begäran av ägaren eller borgenär *bjudas* ut i skilda poster, med förbehåll att försäljning av sådan post sker endast om försäljningen med hänsyn även till de bud som avges för andra poster kan *godtas* enligt 10 kap. 19 §.

5 §

Omfattar inteckning flera luftfartyg eller luftfartyg och reservdelar, får fordringen innestå enligt 10 kap.

15 § endast om all den intecknade egendomen har blivit utmätt och säljs vid gemensamt *utrop*.

I stället för 10 kap. 16 § sjätte stycket gäller 33 § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg.

15 § endast om all den intecknade egendomen har blivit utmätt och säljs vid gemensamt *budgivningsförfarande*.

I stället för 10 kap. 16 § sjätte stycket gäller 33 § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg.

12 kap. Försäljning av fast egendom

4 §

Fastighetens ägare *skall på anmodan* tillhandahålla de handlingar som visar hans äganderätt eller tjänar till upplysning om rättigheter som besvärar fastigheten eller om tillbehör till denna och uppge vilka som har fordran eller rättighet som bör iakttagas vid egendomens försäljning. Kronofogdemyndigheten *skall* även på annat sätt söka införskaffa utredning i dessa hänseenden samt om den belastning som rättighet utgör och det vederlag som utgår.

Fastighetens ägare *ska efter uppmaning* tillhandahålla de handlingar som visar hans *eller hennes* äganderätt eller tjänar till upplysning om rättigheter som besvärar fastigheten eller om tillbehör till denna och uppge vilka som har fordran eller rättighet som bör iakttagas vid egendomens försäljning. Kronofogdemyndigheten *ska* även på annat sätt söka införskaffa utredning i dessa hänseenden samt om den belastning som rättighet utgör och det vederlag som utgår.

6 §

Ägare till utmätt fastighet får *ej* minska dess värde genom att överlåta tillbehör eller genom att annat än till husbehov avverka skog, bedriva grus- eller stentäkt eller på annat sätt utnyttja naturtillgångarna eller förändra fastigheten. Om *ej* annat följer av 8 eller 9 §, får han i övrigt tillgodogöra sig vanlig avkastning till dess fastigheten har sålts och *skall* tillträdas av köparen. Sådan rätt föreligger dock *ej* i fråga om växande gröda eller annan avkastning som har förklarats ingå i försäljningen.

Ägaren får *ej* upplåta rättighet som går utöver vad som är medgivet enligt första stycket. Kronofogdemyndigheten kan förbjuda honom att upplåta rättighet som kan försvåra fastighetens försäljning.

Ägare till utmätt fastighet får *inte* minska dess värde genom att överlåta tillbehör eller genom att annat än till husbehov avverka skog, bedriva grus- eller stentäkt eller på annat sätt utnyttja naturtillgångarna eller förändra fastigheten. Om *inte* annat följer av 8 eller 9 §, får han *eller hon* i övrigt tillgodogöra sig vanlig avkastning till dess fastigheten har sålts och *ska* tillträdas av köparen. Sådan rätt föreligger dock *inte* i fråga om växande gröda eller annan avkastning som har förklarats ingå i försäljningen.

Ägaren får *inte* upplåta rättighet som går utöver vad som är medgivet enligt första stycket. Kronofogdemyndigheten kan förbjuda honom *eller henne* att upplåta rättighet som kan försvåra fastighetens försäljning.

På begäran av ägaren kan Kronofogdemyndigheten medge undantag från första eller andra stycket i den mån det kan ske utan intrång i *utmätningssökandens* rätt och i övrigt är lämpligt.	På begäran av ägaren kan Kronofogdemyndigheten medge undantag från första eller andra stycket i den mån det kan ske utan intrång i *sökandens* rätt och i övrigt är lämpligt.
11 §	
Utmätt fastighet bör säljas inom fyra månader från utmätningen eller, i fall som avses i 4 kap. 27 § eller 8 kap. 1 § tredje stycket, från det att begäran om försäljning kom in till *kronofogdemyndigheten*, om *ej* hinder möter eller anstånd beviljas enligt 8 kap. 3 §. Anstånd får *ej* utan synnerliga skäl medges utöver ett år från nämnda tidpunkt.	Utmätt fastighet bör säljas inom fyra månader från utmätningen eller, i fall som avses i 4 kap. 27 § eller 8 kap. 1 § tredje stycket, från det att begäran om försäljning kom in till *Kronofogdemyndigheten*, om *inte* hinder möter eller anstånd beviljas enligt 8 kap. 3 §. Anstånd får *inte* utan synnerliga skäl medges utöver ett år från nämnda tidpunkt.
12 §	
Borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av fastighetens försäljning får utlösa sökanden. Han träder därigenom i sökandens ställe. Den som vill utlösa sökanden *skall*, innan fastigheten har sålts, till Kronofogdemyndigheten betala *exekutionsfordringen* och uppkomna förrättningskostnader.	Borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av fastighetens försäljning får utlösa sökanden. Han *eller hon* träder därigenom i sökandens ställe. Den som vill utlösa sökanden *ska*, innan fastigheten har sålts, till Kronofogdemyndigheten betala *utsökningsfordringen* och uppkomna förrättningskostnader.
13 §[28]	
Borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979), kan begära att fastigheten säljs för hans fordran, om hans rätt till betalning är ostridig eller styrks. Hör fastigheten till konkursbo, har även borgenär, vars fordran är förenad med panträtt i fastigheten, sådan befogenhet. Förvaltaren i en konkurs kan begära att fastigheten säljs för den rätt till betalning som följer med	Borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979), kan begära att fastigheten säljs för hans *eller hennes* fordran, om hans *eller hennes* rätt till betalning är ostridig eller styrks. Hör fastigheten till konkursbo, har även borgenär, vars fordran är förenad med panträtt i fastigheten, sådan befogenhet. Förvaltaren i en konkurs kan begära att fastigheten säljs för den rätt till betalning som följer med

[28] SFS senaste lydelse 1994:444.

ett ägarhypotek i fastigheten. Förvaltaren kan också begära att fastigheten säljs för hans fordran avseende arvode och sådana kostnader för fastighetens vård under konkursen som *skall* utgå ur fastigheten, om konkursgäldenären är en juridisk person.

Vill borgenär ansluta sig enligt första stycket, *skall* han anmäla det hos Kronofogdemyndigheten senast två veckor före bevakningssammanträdet.

Om borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen, har begärt att fastigheten säljs för hans fordran, får förfarandet *ej* läggas ned därför att frågan om försäljning för annan borgenärs eller konkursboets räkning förfaller.

I fråga om rätt att lösa ut den som har anslutit sig enligt första eller andra stycket tillämpas bestämmelserna i 12 §.

ett ägarhypotek i fastigheten. Förvaltaren kan också begära att fastigheten säljs för hans *eller hennes* fordran avseende arvode och sådana kostnader för fastighetens vård under konkursen som *ska* utgå ur fastigheten, om konkursgäldenären är en juridisk person.

Vill borgenär ansluta sig enligt första stycket, *ska* han *eller hon* anmäla det hos Kronofogdemyndigheten senast två veckor före bevakningssammanträdet.

Om borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen, har begärt att fastigheten säljs för hans *eller hennes* fordran, får förfarandet *inte* läggas ned därför att frågan om försäljning för annan borgenärs eller konkursboets räkning förfaller.

I fråga om rätt att lösa ut den som har anslutit sig enligt första eller andra stycket tillämpas bestämmelserna i 12 §.

16 §

Vad som har influtit genom särskild försäljning av tillbehör tillkommer dem som har fordringar med rätt i fastigheten med det företräde mellan dem som gäller enligt lag. Den som har fordran med panträtt i fastigheten kan avstå från betalning utan att det minskar hans rätt i fastigheten i övrigt. Innehavare av fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får dock *ej* avstå från betalning *ur tillbehörsmedel* under annan förutsättning än att samtycke till avståendet har lämnats av såväl ägare till övriga av inteckningen besvärade fastigheter som innehavare av panträtt vilken gäller i en eller flera av fastigheterna med lika rätt som eller sämre rätt än inteckningen.

Inkommen betalning efter särskild försäljning av tillbehör tillkommer dem som har fordringar med rätt i fastigheten med det företräde mellan dem som gäller enligt lag. Den som har fordran med panträtt i fastigheten kan avstå från betalning utan att det minskar hans *eller hennes* rätt i fastigheten i övrigt. Innehavare av fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får dock *inte* avstå från betalning *med anledning av genomförd försäljning av tillbehör* under annan förutsättning än att samtycke till avståendet har lämnats av såväl ägare till övriga av inteckningen besvärade fastigheter som innehavare av panträtt vilken gäller i en eller flera av fastigheterna med lika rätt som eller sämre rätt än inteckningen.

Avstående som inverkar på villkoren vid fastighetens försäljning på auktion *skall* ske senast vid bevakningssammanträdet *och kan därefter ej återkallas.*	Avstående som inverkar på villkoren vid fastighetens försäljning på auktion *ska* ske senast vid bevakningssammanträdet *eller, om bevakningssammanträde inte ska hållas, vid den tidpunkt Kronofogdemyndigheten bestämmer. Avstående kan därefter inte återkallas.*
17 §	
Om medel som har influtit genom särskild försäljning av tillbehör *förslår* att förnöja sökanden samt dem som har bättre rätt och *ej* har avstått från betalning, *skall* förfarandet avbrytas, *såvida ej* egendom är avträdd till konkurs och förvaltaren begär att förfarandet *skall fortgå*.	*Om betalning efter* särskild försäljning av tillbehör *räcker* att förnöja sökanden samt dem som har bättre rätt och *inte* har avstått från betalning, *ska* förfarandet avbrytas, *om inte* egendom är avträdd till konkurs och förvaltaren begär att förfarandet *ska fortsätta*.
18 §	
	Senast när sakägarförteckning har upprättats ska sökanden, svaranden och annan känd sakägare vars rätt berörs av försäljningen ges tillfälle att yttra sig om budgivningsförfarandet.
Tid och plats för *auktion på fastighet* bestäms av Kronofogdemyndigheten.	Tid och plats för *auktionen samt hur bud ska lämnas* bestäms av Kronofogdemyndigheten.
Fastighetens ägare och innehavare av nyttjanderätt till fastigheten är skyldiga att låta fastigheten visas på lämplig tid.	Fastighetens ägare och innehavare av nyttjanderätt till fastigheten är skyldiga att låta fastigheten visas på lämplig tid.
19 §	
För förhandling om försäljningen *skall* bevakningssammanträde hållas antingen samma dag som auktionen eller lämplig dag före denna.	För förhandling om försäljningen *får Kronofogdemyndigheten besluta att bevakningssammanträde ska* hållas antingen samma dag som auktionen eller lämplig dag före denna. *Om det inte ska hållas ett bevakningssammanträde ska Kronofogdemyndigheten bestämma en senaste dag när fordran eller rättigheter senast ska anmälas.*
20 §	
Auktionen *skall* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen	Auktionen *ska* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen

skall innehålla uppgift om bevakningssammanträde och sammanträde för fördelning av köpeskillingen.	*ska* innehålla uppgift om *tillträdesdag samt* om bevakningssammanträde och sammanträde för fördelning av köpeskillingen *om sådana sammanträden ska hållas.*
Innehavare av fordran eller rättighet som bör *iakttagas* vid auktionen *skall* i kungörelsen uppmanas att anmäla sin rätt till Kronofogdemyndigheten senast vid *bevakningssammanträdet*.	Innehavare av fordran eller rättighet som bör *beaktas* vid auktionen *ska* i kungörelsen uppmanas att anmäla sin rätt till Kronofogdemyndigheten senast vid *den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer.*
Har Kronofogdemyndigheten *förordnat* om särskild försäljning av tillbehör, får kungörelsen *ej* utfärdas förrän försäljningen har *vunnit* laga kraft och köpeskillingen har betalats eller frågan om sådan försäljning har förfallit.	Har Kronofogdemyndigheten *beslutat* om särskild försäljning av tillbehör, får kungörelsen *inte* utfärdas förrän försäljningen har *fått* laga kraft och köpeskillingen har betalats eller frågan om sådan försäljning har förfallit.
24 §	
När förhandlingen vid bevakningssammanträdet har avslutats, upprättas sakägarförteckning.	*Kronofogdemyndigheten ska upprätta en sakägarförteckning när en förhandling vid ett bevakningssammanträde har avslutats eller, om bevakningssammanträde inte ska hållas, vid en annan tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer.*
25 §[29]	
I sakägarförteckningen upptas förutom *exekutionsfordringen*	I sakägarförteckningen upptas förutom *utsökningsfordringen*
1. fordran som *skall* utgå med förmånsrätt enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979) och som förfaller till betalning senast den tillträdesdag som anges i 36 §,	1. fordran som ska utgå med förmånsrätt enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979) och som förfaller till betalning senast den tillträdesdag som anges i 36 §,
2. fordran som är förenad med panträtt i fastigheten,	2. fordran som är förenad med panträtt i fastigheten,
3. nyttjanderätt, servitut eller rätt till elektrisk kraft som besvärar fastigheten, om rättigheten är inskriven eller grundar sig på skriftlig handling som är tillgänglig eller avser hyra av en bostadslägenhet i en fastighet,	3. nyttjanderätt, servitut eller rätt till elektrisk kraft som besvärar fastigheten, om rättigheten är inskriven eller grundar sig på skriftlig handling som är tillgänglig eller avser hyra av en bostadslägenhet i en fastighet,

[29] SFS senaste lydelse 1994:480.

som är taxerad som hyreshusenhet, om hyresgästen har tillträtt lägenheten, dock *ej* sådan rättighet som *skall* bestå oavsett fastighetens försäljning,

4. förrättningskostnaderna.

Om fastigheten tillhör konkursbo, upptas även arvode och annan kostnad för fastighetens förvaltning under konkursen.

som är taxerad som hyreshusenhet, om hyresgästen har tillträtt lägenheten, dock *inte* sådan rättighet som *ska* bestå oavsett fastighetens försäljning,

4. förrättningskostnaderna.

Om fastigheten tillhör konkursbo, upptas även arvode och annan kostnad för fastighetens förvaltning under konkursen.

26 §

Fordringar och rättigheter upptas efter det företräde som gäller enligt lag. Ränta och annan biförpliktelse upptas före fordringens kapitalbelopp, om *ej* borgenären yrkar annat.

Förrättningskostnaderna upptas närmast före *exekutionsfordringen.*

Fordran eller rättighet upptas även om den är beroende av villkor eller tvistig. Är panträtt för fordran beroende av att sökt inteckning beviljas eller är inskrivning av rättighet sökt men ännu *ej* beviljad, upptas fordringen eller rättigheten med det företräde som tillkommer den om inteckningen eller inskrivningen beviljas.

När försäljning har begärts av förvaltaren i konkurs, anses konkursboet som sökande utan förmånsrätt, om *ej* anslutning har skett enligt 13 §.

Fordringar och rättigheter upptas efter det företräde som gäller enligt lag. Ränta och annan biförpliktelse upptas före fordringens kapitalbelopp, om *inte* borgenären yrkar annat.

Förrättningskostnaderna upptas närmast före *utsökningsfordringen.*

Fordran eller rättighet upptas även om den är beroende av villkor eller tvistig. Är panträtt för fordran beroende av att sökt inteckning beviljas eller är inskrivning av rättighet sökt men ännu *inte* beviljad, upptas fordringen eller rättigheten med det företräde som tillkommer den om inteckningen eller inskrivningen beviljas.

När försäljning har begärts av förvaltaren i konkurs, anses konkursboet som sökande utan förmånsrätt, om *inte* anslutning har skett enligt 13 §.

29 §

I övrigt anges i sakägarförteckningen

1. sammanlagda beloppet av fordringar med bättre rätt än *exekutionsfordringen* och förrättningskostnaderna (skyddsbeloppet) samt vilka fordringar som är skyddade,

2. i vad mån behållen köpeskilling för tillbehör *skall* användas för betalning av fordringar som har upptagits i förteckningen,

I övrigt anges i sakägarförteckningen

1. sammanlagda beloppet av fordringar med bättre rätt än *utsökningsfordringen* och förrättningskostnaderna (skyddsbeloppet) samt vilka fordringar som är skyddade,

2. i vad mån behållen köpeskilling för tillbehör *ska* användas för betalning av fordringar som har upptagits i förteckningen,

3. det lägsta bud som måste avges för att fastigheten enligt 32 § *skall* få säljas,

4. vilka rättigheter som enligt 33 § första stycket är skyddade utan förbehåll eller enligt 33 § andra stycket *skall* förbehållas vid försäljningen,

5. betalningsvillkoren och tillträdesdag.

Av fordran som gäller endast andel i fastigheten *skall* vid tillämpning av första stycket 1 medräknas så mycket som med hänsyn till andelens storlek och fordringens läge täcks, när övriga fordringar med bättre rätt än *exekutionsfordringen* samt förrättningskostnaderna är fullt täckta.

Köpeskilling för tillbehör får *ej* tagas i anspråk för betalning av fordran inom skyddsbeloppet i vidare mån än som har *angivits* i sakägarförteckningen.

3. det lägsta bud som måste avges för att fastigheten enligt 32 § *ska* få säljas,

4. vilka rättigheter som enligt 33 § första stycket är skyddade utan förbehåll eller enligt 33 § andra stycket *ska* förbehållas vid försäljningen,

5. betalningsvillkoren och tillträdesdag.

Av fordran som gäller endast andel i fastigheten *ska* vid tillämpning av första stycket 1 medräknas så mycket som med hänsyn till andelens storlek och fordringens läge täcks, när övriga fordringar med bättre rätt än *utsökningsfordringen* samt förrättningskostnaderna är fullt täckta.

Köpeskilling för tillbehör får *inte tas* i anspråk för betalning av fordran inom skyddsbeloppet i vidare mån än som har *angetts* i sakägarförteckningen.

30 §

I sakägarförteckningen *skall* i förekommande fall erinras om

1. verkan av underlåten uppsägning av arrende- eller hyresavtal i fall som avses i 46 § andra stycket samt rätt till förlängt avtal eller skadestånd som enligt lag tillkommer arrendator eller hyresgäst om han blir uppsagd med anledning av fastighetens försäljning,

2. rätt att bo kvar såsom hyresgäst som enligt lag tillkommer bostadsrättshavare,

3. rätt att bo kvar på fastigheten som Kronofogdemyndigheten enligt 36 § tredje stycket har *medgivit* ägaren.

I sakägarförteckningen *ska* i förekommande fall erinras om

1. verkan av underlåten uppsägning av arrende- eller hyresavtal i fall som avses i 46 § andra stycket samt rätt till förlängt avtal eller skadestånd som enligt lag tillkommer arrendator eller hyresgäst om han *eller hon* blir uppsagd med anledning av fastighetens försäljning,

2. rätt att bo kvar såsom hyresgäst som enligt lag tillkommer bostadsrättshavare,

3. rätt att bo kvar på fastigheten som Kronofogdemyndigheten enligt 36 § tredje stycket har *medgett* ägaren.

4. egendomen är försäkrad.

33 §

Tomträtt som har inskrivits är vid försäljningen skyddad utan särskilt förbehåll. Annan nyttjanderätt samt servitut och rätt till elektrisk

Tomträtt som har inskrivits är vid försäljningen skyddad utan särskilt förbehåll. Annan nyttjanderätt samt servitut och rätt till elektrisk

kraft är skyddade utan särskilt förbehåll, om rättigheten har bättre rätt än *exekutionsfordringen*.

I andra fall än som avses i första stycket *skall* nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft särskilt förbehållas, om det saknas anledning *antaga* att rättigheten belastar fastigheten till beaktansvärd skada för innehavare av fordran med bättre rätt. Härvid *skall* rätt till betalning på grund av ägarhypotek *ej* anses som fordran.

Bestämmelser om inskränkningar i rätten att föra talan mot beslut angående förbehåll som avses i andra stycket finns i 18 kap.

Rättighet som *ej* enligt första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll och *ej* heller har förbehållits enligt andra stycket kan skyddas genom förbehåll vid auktionen enligt 39 §.

kraft är skyddade utan särskilt förbehåll, om rättigheten har bättre rätt än *utsökningsfordringen*.

I andra fall än som avses i första stycket *ska* nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft särskilt förbehållas, om det saknas anledning *anta* att rättigheten belastar fastigheten till beaktansvärd skada för innehavare av fordran med bättre rätt. Härvid *ska* rätt till betalning på grund av ägarhypotek *inte* anses som fordran.

Bestämmelser om inskränkningar i rätten att föra talan mot beslut angående förbehåll som avses i andra stycket finns i 18 kap.

Rättigheten som *inte* enligt första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll och *inte* heller har förbehållits enligt andra stycket kan skyddas genom förbehåll vid auktionen enligt 39 §.

34 §

I avräkning på köpeskillingen för fastigheten *skall* innestå kapitalbeloppet av sådan fordran inom skyddsbeloppet som är förenad med panträtt och *ej* enligt sakägarförteckningen *skall* betalas med köpeskilling för tillbehör. Detta gäller dock *ej* om,

1. fordringen är förfallen till betalning senast på tillträdesdagen och borgenären har yrkat kontant betalning,

2. fordringen är sådan som avses i 26 § tredje stycket eller

3. fordringen är förenad med panträtt endast i andel i fastigheten.

För ägarhypotek *skall*, även om det faller inom skyddsbeloppet, kontant betalning alltid erläggas.

I den mån avräkning *ej skall* ske enligt första stycket *skall* köpeskillingen för fastigheten betalas kontant, om *ej inroparen* visar att han har avtalat annat med den som enligt sakägarförteckningen är

I avräkning på köpeskillingen för fastigheten *ska* innestå kapitalbeloppet av sådan fordran inom skyddsbeloppet som är förenad med panträtt och *inte* enligt sakägarförteckningen *ska* betalas med köpeskilling för tillbehör. Detta gäller dock *inte* om,

1. fordringen är förfallen till betalning senast på tillträdesdagen och borgenären har yrkat kontant betalning,

2. fordringen är sådan som avses i 26 § tredje stycket eller

3. fordringen är förenad med panträtt endast i andel i fastigheten.

För ägarhypotek *ska*, även om det faller inom skyddsbeloppet, kontant betalning alltid erläggas.

I den mån avräkning *inte ska* ske enligt första stycket *ska* köpeskillingen för fastigheten betalas kontant, om *inte den som vunnit budgivningen* visar att han *eller hon* har avtalat annat med den som

betalningsberättigad. Om det enligt förteckningen är ovisst vem ett belopp tillkommer, får det *ej* avräknas.	enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad. Om det enligt förteckningen är ovisst vem ett belopp tillkommer, får det *inte* avräknas.
35 §[30]	
Den som *ropar in* fastigheten är skyldig att efter *inropet* lämna handpenning som motsvarar en tiondel av köpeskillingen, dock *ej* mer än som enligt 34 § *skall* betalas kontant eller mindre än de förrättningskostnader som *skall* utgå ur fastigheten.	Den som *vinner budgivningen* är skyldig att efter *auktionen* lämna handpenning som motsvarar en tiondel av köpeskillingen, dock *inte* mer än som enligt 34 § *ska* betalas kontant eller mindre än de förrättningskostnader som *ska* utgå ur fastigheten.
Handpenningen *skall* betalas kontant, om *ej inroparen ställer* säkerhet för beloppet. Som säkerhet får godtas även fordran som är förenad med panträtt i fastigheten, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.	Handpenningen *ska* betalas kontant, om *inte* säkerhet *ställs* för beloppet. Som säkerhet får godtas även fordran som är förenad med panträtt i fastigheten, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.
Staten, kommun, landsting och kommunalförbund behöver *ej* lämna handpenning men blir i fall som avses i 43 § ersättningsskyldiga intill motsvarande belopp.	Staten, kommun, landsting och kommunalförbund behöver inte lämna handpenning men blir i fall som avses i 43 § ersättningsskyldiga intill motsvarande belopp.
Obetald del av den kontanta köpeskillingen *skall* betalas senast vid det sammanträde som enligt 20 § har kungjorts för köpeskillingens fördelning.	Obetald del av den kontanta köpeskillingen *ska* betalas senast vid *den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer, dock senast på den tillträdesdag som Kronofogdemyndigheten bestämmer enligt 12 kap. 36 §.*
36 §	
Som tillträdesdag räknas den dag då enligt kungörelse fördelningssammanträdet skall äga rum. Kronofogdemyndigheten kan *dock* medge *inroparen* att *taga* vård om fastigheten eller del *därav* före tillträdesdagen.	*Kronofogdemyndigheten ska besluta om tillträdesdag.* Kronofogdemyndigheten kan medge *den som vunnit budgivningen* att *ta* vård om fastigheten eller del *av den* före tillträdesdagen.
Kronofogdemyndigheten får *förordna* att obetald avkastning av fastigheten, som enligt 8 eller 9 § *har skolat betalas* till myndigheten	Kronofogdemyndigheten får *besluta* att obetald avkastning av fastigheten, som enligt 8 eller 9 § *skulle ha betalats* till myndigheten

[30] SFS senaste lydelse 2007:277.

eller sysslоman och som har förfallit under tiden till och med den dag köparen har tillträtt fastigheten, *skall* tillkomma denne. Om sådan avkastning i annat fall betalas till köparen, *skall* denne redovisa därför till Kronofogdemyndigheten.	eller sysslоman och som har förfallit under tiden till och med den dag köparen har tillträtt fastigheten, *ska* tillkomma denne. Om sådan avkastning i annat fall betalas till köparen, *ska* denne redovisa därför till Kronofogdemyndigheten.
Har förre ägaren *ej* annan bostad, kan Kronofogdemyndigheten tillåta honom att bo kvar på fastigheten högst tre månader efter tillträdesdagen.	*Om* förre ägaren *inte har* annan bostad, kan Kronofogdemyndigheten tillåta honom *eller henne* att bo kvar på fastigheten högst tre månader efter tillträdesdagen. *Vid denna bedömning ska Kronofogdemyndigheten särskilt beakta om fastigheten är försäkrad.*
37 §	
På begäran av de sakägare *vilkas* rätt beror därav kan försäljningen, såvitt avser annat än erläggande av handpenning och den återstående kontanta köpeskillingen samt tiden för tillträde, ske på andra villkor än som anges i detta kapitel. Skyddsbeloppet får höjas även om borgenär som inte själv har begärt försäljning motsätter sig det.	På begäran av de sakägare *vars* rätt beror därav kan försäljningen, såvitt avser annat än erläggande av handpenning och den återstående kontanta köpeskillingen samt tiden för tillträde, ske på andra villkor än som anges i detta kapitel. Skyddsbeloppet får höjas även om borgenär som inte själv har begärt försäljning motsätter sig det.
Begäran som avses i första stycket *skall* framställas senast vid bevakningssammanträdet.	Begäran som avses i första stycket *ska* framställas senast vid bevakningssammanträdet. *Om bevakningssammanträde inte ska hållas ska begäran framställas innan Kronofogdemyndigheten fastställer sakägarförteckningen.*
38 §	
Vid auktionen *skall*, i den mån det är påkallat med hänsyn till värdet av fastighetens tillbehör eller av annan orsak, anges vilken egendom som framstår som tillbehör *ej skall* följa den. Vad sålunda angivits är avgörande för vad försäljningen omfattar i den delen. I övrigt ingår i försäljningen vad som enligt lag utgör tillbehör till fastigheten. Råder tvist om tillbehör, *skall* det anmälas.	Vid auktionen *ska*, i den mån det är påkallat med hänsyn till värdet av fastighetens tillbehör eller av annan orsak, anges vilken egendom som framstår som tillbehör *inte ska* följa den. Vad sålunda angivits är avgörande för vad försäljningen omfattar i den delen. I övrigt ingår i försäljningen vad som enligt lag utgör tillbehör till fastigheten. Råder tvist om tillbehör, *ska* det anmälas.
Redogörelse *skall* lämnas för innehållet i sakägarförteckningen.	Redogörelse *ska* lämnas för innehållet i sakägarförteckningen.

Upplysning *skall* lämnas om att fastigheten *ropas* ut med förbehåll att *inrop skall* prövas enligt 40 §.	Upplysning *ska* lämnas om att fastigheten *bjuds* ut med förbehåll att *bud ska* prövas enligt 40 §.
39 §	
Om sakägarförteckningen *upptager* rättighet som *ej* enligt 33 § första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll och *ej* heller har förbehållits enligt 33 § andra stycket, *skall* fastigheten först *ropas* ut utan förbehåll om rättighetens bestånd och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid det senare *utropet* bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet vid det föregående *utropet*, har *budet vid* det senare *utropet* företräde. Att ägarhypotek *ej* täcks utgör *ej* hinder mot att bud med förbehåll för rättigheten godtas.	Om sakägarförteckningen *upptar* rättighet som *inte* enligt 33 § första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll och *inte* heller har förbehållits enligt 33 § andra stycket, *ska* fastigheten först *bjudas* ut utan förbehåll om rättighetens bestånd och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid det senare *budgivningsförfarandet* bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet vid det föregående *budgivningsförfarandet*, har det senare *budet* företräde. Att ägarhypotek *inte* täcks utgör *inte* hinder mot att bud med förbehåll för rättigheten godtas.
Upptager sakägarförteckningen två eller flera sådana rättigheter som avses i första stycket, *skall* fastigheten först *ropas* ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. Bud som skyddar flera rättigheter än annat bud har företräde framför detta, om det *ej* leder till sämre täckning av fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.	*Upptar* sakägarförteckningen två eller flera sådana rättigheter som avses i första stycket, *ska* fastigheten först *bjudas* ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. Bud som skyddar flera rättigheter än annat bud har företräde framför detta, om det *inte* leder till sämre täckning av fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.
När bud med förbehåll för rättighet *ej* täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.	När bud med förbehåll för rättighet *inte* täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.
Om rättighetshavare i fall som avses i andra stycket är villig att betala enligt vad som sägs i tredje	Om rättighetshavare i fall som avses i andra stycket är villig att betala enligt vad som sägs i tredje

stycket men det sålunda erbjudna beloppet, till följd av att flera tillskott behövs, *ej* ensamt eller i förening med annat tillskott som bjuds är tillräckligt för att hans rättighet *skall* skyddas, *skall* fastigheten *ropas* ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som bjuds.

Om borgenär vars fordran *ej* har blivit täckt genom visst bud *godtager* budet, *skall* fordringen vid tillämpning av första–fjärde styckena anses täckt.

Om rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, *skall* det gälla.

stycket men det sålunda erbjudna beloppet, till följd av att flera tillskott behövs, *inte* ensamt eller i förening med annat tillskott som bjuds är tillräckligt för att hans *eller hennes* rättighet *ska* skyddas, *ska* fastigheten *bjudas* ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som bjuds.

Om borgenär vars fordran *inte* har blivit täckt genom visst bud *godtar* budet, *ska* fordringen vid tillämpning av första–fjärde styckena anses täckt.

Om rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, *ska* det gälla.

40 §

Innan *inrop* godtas *skall* Kronofogdemyndigheten pröva, om det i 32 § angivna villkoret för försäljning är uppfyllt. Även om detta är förhållandet får *inropet ej godtagas*, om det är sannolikt att avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.

Utan hinder av första stycket *skall inrop godtagas*, om samtliga berörda sakägare medger det. Sökanden kan medge att *inrop* godtas fastän förrättningskostnaderna *ej* har blivit täckta.

Inrop får *ej* mot sökandens bestridande *godtagas*, om *exekutionsfordringen ej* täcks.

Innan *bud* godtas *ska* Kronofogdemyndigheten pröva, om det i 32 § angivna villkoret för försäljning är uppfyllt. Även om detta är förhållandet får *budet inte godtas*, om det är sannolikt att avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.

Utan hinder av första stycket *ska bud godtas*, om samtliga berörda sakägare medger det. Sökanden kan medge att *bud* godtas fastän förrättningskostnaderna *inte* har blivit täckta.

Bud får *inte* mot sökandens bestridande *godtas*, om *utsökningsfordringen inte* täcks.

41 §

Sedan *inrop* har godtagits *skall inroparen* omedelbart lämna föreskriven handpenning. Kronofogdemyndigheten kan dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att bereda *inroparen* tillfälle att anskaffa handpenning, om uppehållet *ej* kan *antagas* medföra beaktansvärd olägenhet. Lämnas *ej* handpen-

Sedan *bud* har godtagits *ska den som vunnit budgivningen* omedelbart lämna föreskriven handpenning. Kronofogdemyndigheten kan dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att bereda *den som vunnit budgivningen* tillfälle att anskaffa handpenning, om uppehållet *inte* kan *antas* medföra beaktansvärd olägenhet. Lämnas *inte* hand-

ning, *skall* fastigheten *ropas* ut på nytt.

I fall som avses i 39 § *skall* handpenning lämnas för varje *inrop*, även om fastigheten *skall ropas* ut på nytt. Om *inropet ej skall* bestå, återlämnas handpenningen.

Fullgör *ej inroparen* sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket, är *inropet* ogiltigt.

penning, *ska* fastigheten *bjudas* ut på nytt.

I fall som avses i 39 § *ska* handpenning lämnas för varje *bud*, även om fastigheten *ska bjudas* ut på nytt. Om *budet inte ska* bestå, återlämnas handpenningen.

Fullgör *inte den som vunnit budgivningen* sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket, är *budet* ogiltigt.

42 §

Sker ej inrop som godtas och fullföljs genom att handpenning lämnas, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *inrop* blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om *ej* sökanden avstår därifrån.

Har två auktioner hållits utan att fastigheten har blivit såld och saknas anledning *antaga* att fastigheten kan säljas inom rimlig tid, får Kronofogdemyndigheten avvisa begäran om nytt försäljningsförsök.

Om ny auktion *skall* hållas, gäller vad som sägs i 18–41 §§. Anmälan av fordran eller rättighet som har skett för en auktion gäller även för senare auktion.

Skall nytt försäljningsförsök *ej* göras, *skall* utmätningen hävas. Detta gäller dock *ej medel* som *har influtit eller inflyter* med anledning av redan vidtagna åtgärder.

Lämnas inte bud som godtas och fullföljs genom att handpenning lämnas, *ska* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *bud* blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *ska* nytt försäljningsförsök göras, om *inte* sökanden avstår därifrån.

Har två auktioner hållits utan att fastigheten har blivit såld och saknas anledning *anta* att fastigheten kan säljas inom rimlig tid, får Kronofogdemyndigheten avvisa begäran om nytt försäljningsförsök.

Om ny auktion *ska* hållas, gäller vad som sägs i 18–41 §§. Anmälan av fordran eller rättighet som har skett för en auktion gäller även för senare auktion.

Ska nytt försäljningsförsök *inte* göras, *ska* utmätningen hävas. Detta gäller dock *inte pengar* som *betalats in* med anledning av redan vidtagna åtgärder.

43 §

När ny auktion hålls sedan *inrop* har blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *skall* handpenningen *tagas* i anspråk i den mån det behövs för att sammanlagt samma belopp *skall* uppnås som vid den förra auktionen jämte ränta därå, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från tillträdesdagen till och med den nya

När ny auktion hålls sedan *bud* har blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *ska* handpenningen *tas* i anspråk i den mån det behövs för att sammanlagt samma belopp *ska* uppnås som vid den förra auktionen jämte ränta därå, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från tillträdesdagen till och med den nya

tillträdesdagen och för att även förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen *skall* täckas. Detta gäller även om fastigheten säljs med förbehåll för rättighet som *ej* har förbehållits vid den förra auktionen eller ändrade förhållanden har inträtt. Vad som *ej* behöver *tagas* i anspråk *skall* återlämnas när den nye *inroparen* har fullgjort sin betalningsskyldighet. Blir fastigheten *ej* såld vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.

Hålls *ej* ny auktion, *skall* handpenningen användas till betalning av förrättningskostnader som har blivit onyttiga. Vad som *ej* behöver *tagas* i anspråk *skall* återlämnas.

tillträdesdagen och för att även förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen *ska* täckas. Detta gäller även om fastigheten säljs med förbehåll för rättighet som *inte* har förbehållits vid den förra auktionen eller ändrade förhållanden har inträtt. Vad som *inte* behöver *tas* i anspråk *ska* återlämnas när den nye *vinnaren av budgivningen* har fullgjort sin betalningsskyldighet. Blir fastigheten *inte* såld vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.

Hålls *inte* ny auktion, *ska* handpenningen användas till betalning av förrättningskostnader som har blivit onyttiga. Vad som *inte* behöver *tas* i anspråk *ska* återlämnas.

44 §

Sedan auktion som har lett till försäljning av fastigheten har *vunnit* laga kraft och köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket, utfärdar Kronofogdemyndigheten köpebrev.

Visar *inroparen* att han har bjudit för annans räkning, *skall* köpebrev utfärdas till denne.

Sedan auktion som har lett till försäljning av fastigheten har *vunnit* laga kraft och köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket, utfärdar Kronofogdemyndigheten köpebrev.

Visar *den som vunnit budgivningen* att han *eller hon* har bjudit för annans räkning, *ska* köpebrev utfärdas till denne.

45 §

Sedan fastigheten har sålts svarar den *ej* för fordran som avses i 25 § första stycket 1.

Borgenär som har pantbrev kan *ej* efter fastighetens försäljning mot köparen göra gällande panträtt i fastigheten för större fordran än som har avräknats på köpeskillingen jämte utfäst ränta därå från tillträdesdagen samt framtida skadestånd och kostnad som föranleds av fordringsförhållandet.

Köparen blir personligen betalningsskyldig för vad som enligt överenskommelse har avräknats på den kontanta köpeskillingen

Sedan fastigheten har sålts svarar den *inte* för fordran som avses i 25 § första stycket 1.

Borgenär som har pantbrev kan *inte* efter fastighetens försäljning mot köparen göra gällande panträtt i fastigheten för större fordran än som har avräknats på köpeskillingen jämte utfäst ränta därå från tillträdesdagen samt framtida skadestånd och kostnad som föranleds av fordringsförhållandet.

Köparen blir personligen betalningsskyldig för vad som enligt överenskommelse har avräknats på den kontanta köpeskillingen

och den förre ägaren blir fri från ansvar härför. I fall som avses i 44 § andra stycket blir även den som har *gjort inropet* betalningsskyldig.

och den förre ägaren blir fri från ansvar härför. I fall som avses i 44 § andra stycket blir även den som har *vunnit budgivningen* betalningsskyldig.

46 §

Köpare som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket får tillträda fastigheten på den dag som har bestämts för köpeskillingens fördelning. Han svarar därefter för ägares skyldigheter i den mån de *skall* fullgöras efter tillträdesdagen.

Vill köparen att i sakägarförteckningen upptagen arrende- eller hyresrätt, som *ej* är skyddad enligt 33 § första stycket eller har förbehållits enligt 33 § andra stycket eller vid auktionen, *skall* upphöra, åligger det honom att inom en månad från tillträdesdagen säga upp avtalet. I annat fall gäller avtalet mot honom. Beträffande den tidpunkt vid vilken arrende- eller hyresavtal *skall* upphöra med anledning av uppsägning gäller vad som är föreskrivet i fråga om uppsägning efter frivillig överlåtelse av fastighet.

Om rätt i vissa fall för arrendator eller hyresgäst att begära förlängning av avtalet eller att få ersättning vid uppsägning finns särskilda föreskrifter.

Köpare som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket får tillträda fastigheten på den dag som har bestämts för köpeskillingens fördelning. Han *eller hon* svarar därefter för ägares skyldigheter i den mån de *ska* fullgöras efter tillträdesdagen.

Vill köparen att i sakägarförteckningen upptagen arrende- eller hyresrätt, som *inte* är skyddad enligt 33 § första stycket eller har förbehållits enligt 33 § andra stycket eller vid auktionen, *ska* upphöra, åligger det honom *eller henne* att inom en månad från tillträdesdagen säga upp avtalet. I annat fall gäller avtalet mot honom *eller henne*. Beträffande den tidpunkt vid vilken arrende- eller hyresavtal *ska* upphöra med anledning av uppsägning gäller vad som är föreskrivet i fråga om uppsägning efter frivillig överlåtelse av fastighet.

Om rätt i vissa fall för arrendator eller hyresgäst att begära förlängning av avtalet eller att få ersättning vid uppsägning finns särskilda föreskrifter.

48 §

Köparen *skall* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket även om auktionen överklagas.

Utan hinder av att auktionen överklagas får köparen tillträda fastigheten på den bestämda dagen, om *ej* dessförinnan annat har *förordnats* enligt 18 kap. 12 eller 19 §. Får han på grund av sådant *förordnande ej* tillträda fastigheten och är hindret *ej* hävt inom tre månader från den bestämda

Köparen *ska* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket även om auktionen överklagas.

Utan hinder av att auktionen överklagas får köparen tillträda fastigheten på den bestämda dagen, om *inte* dessförinnan annat har *beslutats* enligt 18 kap. 12 eller 19 §. Får han *eller hon* på grund av sådant *beslut inte* tillträda fastigheten och är hindret *inte* hävt inom tre månader från den bestämda

tillträdesdagen, får han frånträda köpet och återfå vad han har betalat jämte upplupen ränta, om han gör anmälan därom hos Kronofogdemyndigheten medan hindret alltjämt består.	tillträdesdagen, får han *eller hon* frånträda köpet och återfå vad han *eller hon* har betalat jämte upplupen ränta, om han *eller hon* gör anmälan därom hos Kronofogdemyndigheten medan hindret alltjämt består.
49 §	
När någon av flera gemensamt intecknade fastigheter *skall* säljas på auktion har den som har fordran med panträtt på grund av den gemensamma inteckningen rätt att *indraga* annan av de intecknade fastigheterna i försäljningen, om den svarar för det intecknade beloppet eller av detta före den fastighet som skall säljas. *Ska* denna säljas för panträttshavarens fordran eller för fordran som har lika eller bättre rätt, får han även *indraga* fastighet som svarar för inteckningen först efter den fastighet som *skall* säljas.	När någon av flera gemensamt intecknade fastigheter *ska* säljas på auktion har den som har fordran med panträtt på grund av den gemensamma inteckningen rätt att *dra in* annan av de intecknade fastigheterna i försäljningen, om den svarar för det intecknade beloppet eller av detta före den fastighet som *ska* säljas. *Ska* denna säljas för panträttshavarens fordran eller för fordran som har lika eller bättre rätt, får han *eller hon* även *dra in* fastighet som svarar för inteckningen först efter den fastighet som *ska* säljas.
Yrkande om indragning *skall* framställas hos Kronofogdemyndigheten senast vid *bevakningssammanträdet.* Fastighetens ägare *skall* beredas tillfälle att yttra sig över yrkandet. *Bevakningssammanträde och auktion skall inställas* och *nya tider* sättas ut, om det behövs för att yrkandet ska hinna prövas.	Yrkande om indragning *ska* framställas hos Kronofogdemyndigheten senast vid *den tidpunkt Kronofogdemyndigheten bestämmer.* Fastighetens ägare *ska ges* tillfälle att yttra sig över yrkandet. *Auktion och i förekommande fall bevakningssammanträde ska ställas in* och sättas ut *på nytt*, om det behövs för att yrkandet ska hinna prövas.
Bifalls yrkandet, anses den indragna fastigheten utmätt när beslutet meddelas. Den får *ej* säljas innan beslutet har *vunnit* laga kraft.	Bifalls yrkandet, anses den indragna fastigheten utmätt när beslutet meddelas. Den får *inte* säljas innan beslutet har *fått* laga kraft.
51 §	
Om samtliga fastigheter som besväras av gemensam inteckning *skall* säljas på auktion och förhållande som anges i 52 § andra stycket *ej* föreligger, upprättas gemensam sakägarförteckning för fastigheterna. Rättighet i någon av fastigheterna *skall* härvid anses	Om samtliga fastigheter som besväras av gemensam inteckning *ska* säljas på auktion och förhållande som anges i 52 § andra stycket *inte* föreligger, upprättas gemensam sakägarförteckning för fastigheterna. Rättighet i någon av fastigheterna *ska* härvid anses

upplåten i dem alla. Vid auktionen *ropas* fastigheterna ut gemensamt.

upplåten i dem alla. Vid auktionen *bjuds* fastigheterna ut gemensamt.

52 §

Skall flera av gemensamt intecknade fastigheter men inte alla säljas på auktion, gäller 53–55 §§.

När samtliga fastigheter som besväras av gemensam inteckning *skall* säljas, gäller likaledes 53–55 §§, om

1. fastigheterna har olika ägare,
2. någon av fastigheterna med stöd av 49 § har *indragits* i försäljningen,
3. någon av fastigheterna endast i andra hand svarar för gemensam inteckning,
4. någon av fastigheterna besväras av särskild inteckning,
5. någon fastighets ansvar för gemensam inteckning inte avser inteckningens hela belopp,
6. det yrkas av innehavare av sådan rättighet i någon av fastigheterna som *ej skall* bestå oavsett om fastigheten säljs, eller
7. det i annat fall yrkas av ägare eller borgenär vars rätt kan bero därav.

Yrkande som avses i andra stycket 6 eller 7 *skall* framställas senast vid bevakningssammanträdet.

Ska flera av gemensamt intecknade fastigheter men inte alla säljas på auktion, gäller 53–55 §§.

När samtliga fastigheter som besväras av gemensam inteckning *ska* säljas, gäller likaledes 53–55 §§, om

1. fastigheterna har olika ägare,
2. någon av fastigheterna med stöd av 49 § har *dragits in* i försäljningen,
3. någon av fastigheterna endast i andra hand svarar för gemensam inteckning,
4. någon av fastigheterna besväras av särskild inteckning,
5. någon fastighets ansvar för gemensam inteckning inte avser inteckningens hela belopp,
6. det yrkas av innehavare av sådan rättighet i någon av fastigheterna som *inte ska* bestå oavsett om fastigheten säljs, eller
7. det i annat fall yrkas av ägare eller borgenär vars rätt kan bero därav.

Yrkande som avses i andra stycket 6 eller 7 *ska* framställas senast vid bevakningssammanträdet. *Om bevakningssammanträde inte ska hållas ska yrkandet framställas innan Kronofogdemyndigheten fastställer sakägarförteckningen.*

53 §

Särskild sakägarförteckning *skall* upprättas för varje fastighet som *skall* säljas. Förteckningen upprättas som om försäljningen hade begärts på grund av den bästa gemensamma inteckningen, om *ej exekutionsfordringen* har bättre rätt. Fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning upptas för varje fastighet med det belopp för vilket fastigheten

Särskild sakägarförteckning *ska* upprättas för varje fastighet som *ska* säljas. Förteckningen upprättas som om försäljningen hade begärts på grund av den bästa gemensamma inteckningen, om *inte utsökningsfordringen* har bättre rätt. Fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning upptas för varje fastighet med det belopp för vilket fastigheten

svarar i förhållande till de andra fastigheterna. Kan ansvaret komma att vid försäljningen vidgas härutöver, *skall* det anmärkas. Beträffande fastighet som svarar endast i andra hand anges om sådant ansvar kan ifrågakomma.

När fastighet har *indragits* i försäljningen enligt 49 §, *skall* vid beräkning av tillägg enligt 6 kap. 3 § jordabalken anses som om fastigheten hade utmätts samtidigt med den ursprungligen utmätta fastigheten.

svarar i förhållande till de andra fastigheterna. Kan ansvaret komma att vid försäljningen vidgas härutöver, *ska* det anmärkas. Beträffande fastighet som svarar endast i andra hand anges om sådant ansvar kan ifrågakomma.

När fastighet har *dragits in* i försäljningen enligt 49 §, *ska* vid beräkning av tillägg enligt 6 kap. 3 § jordabalken anses som om fastigheten hade utmätts samtidigt med den ursprungligen utmätta fastigheten.

54 §

Vid auktionen *skall* fastigheterna *ropas* ut var för sig. Därefter *skall* de *ropas* ut gemensamt, om de har samma ägare. Efterföljande gemensamt *utrop skall* även *eljest äga rum*, om full betalning *ej* har uppnåtts för fordran för vilken samtliga fastigheter svarar eller fastigheternas ägare är ense om att de *skall ropas* ut gemensamt.

Uppnås vid gemensamt *utrop* högre bud än summan av buden vid de särskilda *utropen, skall* budet vid det gemensamma *utropet* ha företräde. Den köpeskilling som har bjudits vid det gemensamma *utropet skall* fördelas på fastigheterna efter de värden som har åsatts dem i målet. Fastighets andel i den gemensamma köpeskillingen utgör dock minst vad som har bjudits för den fastigheten vid särskilt *utrop*. Har någon av fastigheterna *ropats* ut med tillbehör som *ej* ingick i det värde efter vilket dess andel i köpeskillingen *skall* beräknas eller *ropats* ut utan tillbehör som omfattades av nämnda värde, *skall* den fastighetens värde vid tillämpningen av det sagda jämkas efter vad som påkallas av nämnda förhållande. Uppgår i fråga om någon av fastigheterna dess andel

Vid auktionen *ska* fastigheterna *bjudas* ut var för sig. Därefter *ska* de *bjudas* ut gemensamt, om de har samma ägare. Efterföljande gemensamt *budgivningsförfarande ska* även *annars ske,* om full betalning *inte* har uppnåtts för fordran för vilken samtliga fastigheter svarar eller fastigheternas ägare är ense om att de *ska bjudas* ut gemensamt.

Uppnås vid gemensamt *budgivningsförfarande* högre bud än summan av buden vid de särskilda *budgivningsförfarandena*, *ska* budet vid det gemensamma *budgivningsförfarandet* ha företräde. Den köpeskilling som har bjudits vid det gemensamma *budgivningsförfarandet ska* fördelas på fastigheterna efter de värden som har åsatts dem i målet. Fastighets andel i den gemensamma köpeskillingen utgör dock minst vad som har bjudits för den fastigheten vid särskilt *budgivningsförfarande*. Har någon av fastigheterna *bjudits* ut med tillbehör som *inte* ingick i det värde efter vilket dess andel i köpeskillingen *ska* beräknas eller *bjudits* ut utan tillbehör som omfattades av nämnda värde, *ska* den fastighetens värde vid tillämpningen av det sagda jämkas efter vad som påkallas av

i köpeskillingen och andra tillgängliga *medel ej* till skyddsbeloppet och *skall* därför frågan om den fastighetens försäljning förfalla, *skall* de övriga fastigheterna *ropas* ut gemensamt.

Uppnås *ej* bud som förslår till betalning av någon del av *exekutionsfordringen*, får *ej* någon av fastigheterna säljas.

Har fastighet *indragits* i försäljningen med stöd av 49 §, *skall* den ursprungligen utmätta fastigheten *ropas* ut först. Om därvid *ej* uppnås bud som förslår till betalning av någon del av *exekutionsfordringen*, får fastigheten *ej* säljas. Blir den *ej* såld, *skall ej* heller den indragna fastigheten säljas.

Fastighet som endast i andra hand svarar för fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får *ej* säljas för den fordringen innan det har visat sig att betalning *ej* kan utgå ur den fastighet som svarar i första hand. I andra hand ansvarig fastighet får *ej* heller säljas, om dess ägare eller annan sakägare betalar den brist för vilken fastigheten *skall* svara eller ställer säkerhet för beloppet. Gemensamt *utrop* av fastigheterna behöver *ej* ske annat än om särskilda skäl föreligger.

nämnda förhållande. Uppgår i fråga om någon av fastigheterna dess andel i köpeskillingen och andra tillgängliga *pengar inte* till skyddsbeloppet och *ska* därför frågan om den fastighetens försäljning förfalla, *ska* de övriga fastigheterna *bjudas* ut gemensamt.

Uppnås *inte* bud som förslår till betalning av någon del av *utsökningsfordringen*, får *inte* någon av fastigheterna säljas.

Har fastighet *dragits in* i försäljningen med stöd av 49 §, *ska* den ursprungligen utmätta fastigheten *bjudas* ut först. Om därvid *inte* uppnås bud som förslår till betalning av någon del av *utsökningsfordringen*, får fastigheten *inte* säljas. Blir den *inte* såld, *ska inte* heller den indragna fastigheten säljas.

Fastighet som endast i andra hand svarar för fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får *inte* säljas för den fordringen innan det har visat sig att betalning *inte* kan utgå ur den fastighet som svarar i första hand. I andra hand ansvarig fastighet får *inte* heller säljas, om dess ägare eller annan sakägare betalar den brist för vilken fastigheten *ska* svara eller ställer säkerhet för beloppet. Gemensamt *budgivningsförfarande* av fastigheterna behöver *inte* ske annat än om särskilda skäl föreligger.

55 §

Om rättighet har förbehållits vid särskilt *utrop*, *skall* förbehållet gälla även vid efterföljande *gemensamt utrop*. Har rättigheten *ej* förbehållits vid det särskilda *utropet*, tillämpas 39 § även vid det gemensamma *utropet*.

Vid tillämpning av 40 § *skall* prövningen *huruvida* avsevärt

Om rättighet har förbehållits vid särskilt *budgivningsförfarande*, *ska* förbehållet gälla även vid efterföljande gemensamt *budgivningsförfarande*. Har rättigheten *inte* förbehållits vid det särskilda *budgivningsförfarandet*, tillämpas 39 § även vid det gemensamma *budgivningsförfarandet*.

Vid tillämpning av 40 § *ska* prövningen *om* avsevärt högre

högre köpeskilling kan uppnås avse den sammanlagda köpeskillingen för samtliga fastigheter *som har ropats in vid auktionen.*

Handpenning *skall* lämnas efter varje *inrop*, även om *inropad* fastighet *skall ropas* ut på nytt. Om *inropet ej skall* bestå, återlämnas handpenningen.

Fordran som på grund av gemensam inteckning är förenad med panträtt i såld fastighet betalas kontant, om *ej* köparen och den som enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad avtalar annat.

köpeskilling kan uppnås avse den sammanlagda köpeskillingen för samtliga fastigheter *där bud har avgetts*.

Handpenning *ska* lämnas efter varje *vunnet budgivningsförfarande*, även om fastighet *ska bjudas* ut på nytt. Om *budet inte ska* bestå, återlämnas handpenningen.

Fordran som på grund av gemensam inteckning är förenad med panträtt i såld fastighet betalas kontant, om *inte* köparen och den som enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad avtalar annat.

56 §[31]

Sådant förordnande av Kronofogdemyndigheten om fortsatt inteckningsansvar som avses i 6 kap. 12 § jordabalken får meddelas på begäran av köparen.

Har fastighet sålts i fall som avses i 6 kap. 12 § andra stycket andra eller tredje meningen jordabalken, får *förordnande* om fortsatt inteckningsansvar meddelas beträffande gemensam inteckning som besvärar fastigheten endast om fastigheten i förhållande till de andra gemensamt intecknade fastigheterna svarar för hela inteckningen och den fordran som är förenad med panträtt på grund av inteckningen blivit täckt. Om *medel som har influtit genom* särskild försäljning av tillbehör utfaller på pantbrevets belopp, får *förordnande ej* meddelas beträffande motsvarande del av inteckningen.

Begäran om *förordnande* enligt denna paragraf *skall* framställas senast vid sammanträdet för köpeskillingens fördelning eller, vid försäljning under hand, innan Kronofogdemyndigheten utfärdar

Beslut av Kronofogdemyndigheten om fortsatt inteckningsansvar som avses i 6 kap. 12 § jordabalken får meddelas på begäran av köparen.

Har fastighet sålts i fall som avses i 6 kap. 12 § andra stycket andra eller tredje meningen jordabalken, får *beslut* om fortsatt inteckningsansvar meddelas beträffande gemensam inteckning som besvärar fastigheten endast om fastigheten i förhållande till de andra gemensamt intecknade fastigheterna svarar för hela inteckningen och den fordran som är förenad med panträtt på grund av inteckningen blivit täckt. Om *inbetalade pengar efter* särskild försäljning av tillbehör utfaller på pantbrevets belopp, får *beslut inte* meddelas beträffande motsvarande del av inteckningen.

Begäran om *beslut* enligt denna paragraf *ska* framställas senast vid sammanträdet för köpeskillingens fördelning eller, vid försäljning under hand, innan Kronofogdemyndigheten utfärdar köpebrev.

[31] SFS senaste lydelse 1994:444.

köpebrev. Därvid *skall* pantbrevet ges in, om det inte redan är tillgängligt för Kronofogdemyndigheten eller om Kronofogdemyndigheten i annat fall finner skäl att medge undantag.

Därvid *ska* pantbrevet ges in, om det inte redan är tillgängligt för Kronofogdemyndigheten eller om Kronofogdemyndigheten i annat fall finner skäl att medge undantag.

62 §

Bestämmelserna i 3–61 §§ gäller i tillämpliga delar även när utmätning av fast egendom har skett medan *gäldenärens* rätt är villkorlig och när utmätning av fast egendom *ej* har avsett hel fastighet, om *ej* annat följer av 63–68 §§.

Bestämmelserna i 3–61 §§ gäller i tillämpliga delar även när utmätning av fast egendom har skett medan *svarandens* rätt är villkorlig och när utmätning av fast egendom *inte* har avsett hel fastighet, om *inte* annat följer av 63–68 §§.

63 §

Har, i fall då överlåtelse av fastighet är beroende av villkor, fastigheten blivit utmätt för fordran hos överlåtaren, får försäljning *ej* ske förrän det visar sig om villkoret uppfylls.

Vad som sägs i första stycket gäller också om del av fastighet genom överlåtelse har kommit i särskild ägares hand och fastigheten har blivit utmätt för fordran hos överlåtaren innan fastighetsbildning som enligt lag utgör villkor för överlåtelsens giltighet har kommit till stånd. Skulle det medföra betydande *tidsutdräkt* att avvakta *huruvida* fastighetsbildningen kommer till stånd, får dock fastigheten säljas med förbehåll för den rätt som tillkommer förvärvaren. Försäljningen omfattar då även *gäldenärens* rätt mot förvärvaren. Köparen svarar för *gäldenärens* skyldigheter mot förvärvaren.

Har, i fall då överlåtelse av fastighet är beroende av villkor, fastigheten blivit utmätt för fordran hos överlåtaren, får försäljning *inte* ske förrän det visar sig om villkoret uppfylls.

Vad som sägs i första stycket gäller också om del av fastighet genom överlåtelse har kommit i särskild ägares hand och fastigheten har blivit utmätt för fordran hos överlåtaren innan fastighetsbildning som enligt lag utgör villkor för överlåtelsens giltighet har kommit till stånd. Skulle det medföra betydande *dröjsmål* att avvakta *om* fastighetsbildningen kommer till stånd, får dock fastigheten säljas med förbehåll för den rätt som tillkommer förvärvaren. Försäljningen omfattar då även *svarandens* rätt mot förvärvaren. Köparen svarar för *svarandens* skyldigheter mot förvärvaren.

64 §

Har, i fall då förvärv av fastighet eller del av fastighet är beroende av villkor, egendomen blivit utmätt för fordran hos förvärvaren, *skall* Kronofogdemyndigheten bjuda ut *gäldenärens* rätt till egendomen till försäljning i den

Har, i fall då förvärv av fastighet eller del av fastighet är beroende av villkor, egendomen blivit utmätt för fordran hos förvärvaren, *ska* Kronofogdemyndigheten bjuda ut *svarandens* rätt till egendomen till försäljning i

ordning som gäller för *exekutiv* försäljning av utmätt rättighet. Kommer försäljning till stånd, svarar köparen för *gäldenärens* skyldigheter mot sin fångesman, Ansökan om inteckning, som har gjorts samma dag som utmätningen eller senare, förfaller genom försäljningen, om *ej* Kronofogdemyndigheten på begäran av köparen *förordnar* annat.

Kan det inte utan betydande *tidsutdräkt* avvaktas om det för förvärvet gällande villkoret uppfylls, kan anstånd med försäljningen medges tills det visar sig om så blir fallet. Uppfylls villkoret, sker försäljning i den ordning som i allmänhet gäller för *exekutiv* försäljning av fast egendom.

När försäljning som har skett enligt första stycket har *vunnit* laga kraft och köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet, utfärdar Kronofogdemyndigheten köpehandling.

den ordning som gäller för *tvångsvis* försäljning av utmätt rättighet. Kommer försäljning till stånd, svarar köparen för *svarandens* skyldigheter mot sin fångesman, Ansökan om inteckning, som har gjorts samma dag som utmätningen eller senare, förfaller genom försäljningen, om *inte* Kronofogdemyndigheten på begäran av köparen *beslutar* annat.

Kan det inte utan betydande *dröjsmål* avvaktas om det för förvärvet gällande villkoret uppfylls, kan anstånd med försäljningen medges tills det visar sig om så blir fallet. Uppfylls villkoret, sker försäljning i den ordning som i allmänhet gäller för *tvångsvis* försäljning av fast egendom.

När försäljning som har skett enligt första stycket har *fått* laga kraft och köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet, utfärdar Kronofogdemyndigheten köpehandling.

66 §

Om villkoret uppfylls i fall som avses i 63 § eller om förvärvet går åter i fall som avses i 64 § andra stycket, *skall* Kronofogdemyndigheten driva in eller bjuda ut till försäljning vad som därefter tillkommer *gäldenären* och omfattas av utmätningen. Härvid tillämpas den ordning som enligt 8 och 9 kap. gäller i fråga om utmätt fordran eller rättighet.

Om villkoret uppfylls i fall som avses i 63 § eller om förvärvet går åter i fall som avses i 64 § andra stycket, *ska* Kronofogdemyndigheten driva in eller bjuda ut till försäljning vad som därefter tillkommer *svaranden* och omfattas av utmätningen. Härvid tillämpas den ordning som enligt 8 och 9 kap. gäller i fråga om utmätt fordran eller rättighet.

67 §

Har endast andel i fastighet blivit utmätt men *skall* enligt 8 kap. 8 § hela fastigheten säljas på auktion, *skall* av sakägarförteckningen framgå vilka fordringar och rättigheter som belastar varje särskild andel. Skyddsbeloppet *skall* bestämmas så att fordringar, som gäller i den först utmätta andelen

Har endast andel i fastighet blivit utmätt men *ska* enligt 8 kap. 8 § hela fastigheten säljas på auktion, *ska* av sakägarförteckningen framgå vilka fordringar och rättigheter som belastar varje särskild andel. Skyddsbeloppet *ska* bestämmas så att fordringar, som gäller i den först utmätta andelen

enbart eller i nämnda andel jämte annan andel och som har bättre rätt än *exekutionsfordringen*, samt förrättningskostnaderna blir fullt täckta.

Är någon av delägarna i konkurs, får borgenär utöva anslutningsrätt enligt 13 § även om han har förmånsrätt endast i andel av fastigheten.

enbart eller i nämnda andel jämte annan andel och som har bättre rätt än *utsökningsfordringen*, samt förrättningskostnaderna blir fullt täckta.

Är någon av delägarna i konkurs, får borgenär utöva anslutningsrätt enligt 13 § även om han *eller hon* har förmånsrätt endast i andel av fastigheten.

68 §

När andel i fastighet har sålts enligt 8 kap. 9 § andra stycket och försäljningen har *vunnit* laga kraft samt köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet, utfärdar Kronofogdemyndigheten köpebrev.

När andel i fastighet har sålts enligt 8 kap. 9 § andra stycket och försäljningen har *fått* laga kraft samt köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet, utfärdar Kronofogdemyndigheten köpebrev.

13 kap. Redovisning av *influtna medel*

13 kap. Redovisning av *pengar*

Allmänna bestämmelser om redovisning

1 §[32]

Medel som har flutit in till Kronofogdemyndigheten i mål om utmätning skall redovisas så snart som möjligt. *Är influtet belopp ringa och kan det antas att ytterligare medel kommer att flyta in i målet, får myndigheten avvakta med redovisningen.*

Pengar som ska fördelas ska redovisas så snart som möjligt.

Om det sammanlagda belopp som tillkommer en borgenär understiger 100 kronor ska beloppet bara betalas ut om det finns särskilda skäl.

Pengar som inte kan betalas ut till den betalningsberättigade borgenären ska i första hand fördelas mellan övriga mål där fordringen inte har fått full täckning. Kan betalning inte ske till någon annan borgenär ska pengarna återbetalas till svaranden. Om utbetalning eller återbetalning inte är möjlig inom tio

[32] SFS senaste lydelse 1995:298.

	år tillfaller pengarna staten. Om pengar ska tillfalla staten, gäller det även inlåningsräntan.
Vid utmätning för ej förfallet underhållsbidrag *enligt 7 kap. 6 § andra stycket får* redovisning ske *tidigast* i nära anslutning till den tidpunkt då bidraget förfaller till betalning.	*Om utmätning har skett för* underhållsbidrag *innan det har förfallit till betalning ska* redovisning ske i nära anslutning till den tidpunkt då bidraget förfaller till betalning.
2 §	
Vad som sägs i detta kapitel om *influtna medel* gäller även ränta som utgår på *medlen* till och med den i 6 § angivna fördelningsdagen. *Ränta på belopp som innestår därefter tillkommer den som är berättigad till beloppet.*	Vad som sägs i detta kapitel om *pengar som ska fördelas* gäller även ränta som *enligt utsökningstiteln* utgår på *pengarna* till och med den i 6 § angivna fördelningsdagen. *Om fördelat belopp inte kan betalas ut i samband med fördelningsdagen ska utbetalningen innefatta upplupen inlåningsränta från fördelningsdagen fram till dess utbetalning sker.*
4 §	
För fördelning av influtna medel skall Kronofogdemyndigheten hålla fördelningssammanträde, när det är föreskrivet i balken eller när det i annat fall är oklart hur medlen skall fördelas.	*Kronofogdemyndigheten ska hålla ett fördelningssammanträde när det är oklart hur pengar ska fördelas eller om Kronofogdemyndigheten i annat fall anser att det behövs. Sådant sammanträde får inte hållas senare än tillträdesdag som bestämts enligt 12 kap. 36 §.*
Sammanträde som *ej* har blivit utsatt i samband med kungörande av auktion *skall* kungöras särskilt, om det *är behövligt* med hänsyn till okända sakägare eller av annat skäl. Kungörande *skall* ske i god tid och på lämpligt sätt. Sökanden, *gäldenären* och andra kända sakägare *skall* kallas till sammanträdet.	Sammanträde som *inte* har blivit utsatt i samband med kungörande av auktion *ska* kungöras särskilt, om det *behövs* med hänsyn till okända sakägare eller av annat skäl. Kungörande *ska* ske i god tid och på lämpligt sätt. Sökanden, *svaranden* och andra kända sakägare *ska* kallas till sammanträdet.

6 §[33]

En fordran som *skall* beaktas *skall* tas upp med det belopp som den uppgår till på fördelningsdagen.

Vid bedömningen av om en fordran är förenad med särskild förmånsrätt i en fastighet *skall* ett pantbrev vars belopp är bestämt i utländsk valuta räknas om till svenska kronor enligt den kurs som gäller på fördelningsdagen. Pantbrevets belopp får dock inte sättas högre än det belopp som har bestämts vid omräkning enligt 12 kap. 27 § fjärde stycket.

Som fördelningsdag anses den dag till vilken fördelningssammanträde är utsatt, även om det då finns något hinder mot att verkställa fördelningen. Om det inte hålls något sammanträde, anses den dag *då Kronofogdemyndighetens* beslut *meddelas* som fördelningsdag.

Vid fördelning räknas som fordran i ett mål även sådan förrättningskostnad som avser endast det målet.

Begär borgenär betalning för fordran som *ej* har anmälts i tid, *skall* utdelning utgå av överskott, om sådant uppkommer.

En fordran som *ska* beaktas *ska* tas upp med det belopp som den uppgår till på fördelningsdagen.

Vid bedömningen av om en fordran är förenad med särskild förmånsrätt i en fastighet *ska* ett pantbrev vars belopp är bestämt i utländsk valuta räknas om till svenska kronor enligt den kurs som gäller på fördelningsdagen. Pantbrevets belopp får dock inte sättas högre än det belopp som har bestämts vid omräkning enligt 12 kap. 27 § fjärde stycket.

Som fördelningsdag anses den dag till vilken fördelningssammanträde är utsatt, även om det då finns något hinder mot att verkställa fördelningen. Om det inte hålls något sammanträde, anses den dag *Kronofogdemyndigheten meddelar* beslut som fördelningsdag.

Vid fördelning räknas som fordran i ett mål även sådan förrättningskostnad som avser endast det målet.

Begär borgenär betalning för fordran som *inte* har anmälts i tid, *ska* utdelning utgå av överskott, om sådant uppkommer.

7 §[34]

Är fordran eller därmed förenad förmånsrätt beroende av villkor eller tvistig eller är förmånsrätt beroende av att sökt inteckning beviljas, *skall* Kronofogdemyndigheten avsätta *vad* som belöper på fordringen i avvaktan på att villkoret uppfylls eller förfaller eller att tvisten eller frågan om inteckning blir slutligt avgjord. Avsättning *skall* dock *ej* ske *i fall då* tvist *skall* prövas enligt tredje stycket.

Är fordran eller därmed förenad förmånsrätt beroende av villkor eller tvistig eller är förmånsrätt beroende av att sökt inteckning beviljas, *ska* Kronofogdemyndigheten avsätta *det* som belöper på fordringen i avvaktan på att villkoret uppfylls eller förfaller eller att tvisten eller frågan om inteckning blir slutligt avgjord. Avsättning *ska* dock *inte* ske *om* tvist *ska* prövas enligt tredje stycket.

[33] SFS senaste lydelse 2004:448.
[34] SFS senaste lydelse 1994:480.

Borgenär vars fordran eller förmånsrätt är tvistig *skall*, om det *ej* av särskilda skäl är obehövligt, föreläggas att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom väcka talan om rätten till *medlen* mot sakägare som *medlen skall* tillkomma om borgenärens anspråk faller bort. *Efterkommer* borgenären *ej* föreläggandet, har han förlorat sin rätt till *medlen*, om *ej* motparten inom den angivna tiden har väckt talan mot borgenären.	Borgenär vars fordran eller förmånsrätt är tvistig *ska*, om det *inte* av särskilda skäl är obehövligt, föreläggas att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom *eller henne* väcka talan om rätten till *pengarna* mot sakägare som *pengarna ska* tillkomma om borgenärens anspråk faller bort. *Följer inte* borgenären föreläggandet, har han *eller hon* förlorat sin rätt till *pengarna*, om *inte* motparten inom den angivna tiden har väckt talan mot borgenären.
Kan fördelningen *ej* utan betydande olägenhet för parterna avslutas utan att tvisten har blivit avgjord, *skall* Kronofogdemyndigheten själv pröva tvisten, om det är ändamålsenligt. *Därvid* gäller vad som sägs i *2 kap. 22 och 23* §§.	Kan fördelningen *inte* utan betydande olägenhet för parterna avslutas utan att tvisten har blivit avgjord, *ska* Kronofogdemyndigheten själv pröva tvisten, om det är ändamålsenligt. *Då* gäller vad som sägs i *3 kap. 23 och 24* §§.
8 §	
När *medel* avsätts enligt 7 §, *skall* Kronofogdemyndigheten ange hur *det skall förfaras* med dem om fordringen faller bort helt eller delvis.	När *pengar* avsätts enligt 7 §, *ska* Kronofogdemyndigheten ange hur *de ska fördelas* om fordringen helt eller delvis faller bort.
9 §	
Om alla berörda sakägare är *ense* om hur *medlen skall* fördelas, *skall* fördelningen *ske i enlighet därmed.*	Om alla berörda sakägare är *överens* om hur *pengarna ska* fördelas, *ska* fördelningen *göras enligt överenskommelsen.*
Särskilda bestämmelser *beträffande* registrerat skepp, registrerat luftfartyg m.m. och fast egendom	**Särskilda bestämmelser *för* registrerat skepp, registrerat luftfartyg m.m. och fast egendom**
10 §	
När registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg eller fastighet har sålts på auktion, *skall* behållen avkastning av egendomen, ersättning som har *influtit* med anledning av misslyckat försök att sälja egendomen och tillskott som någon har betalat för att bevara sin rätt vid försäljningen fördelas tillsammans	När registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg eller fastighet har sålts på auktion, *ska* behållen avkastning av egendomen, ersättning som har *betalats in* med anledning av misslyckat försök att sälja egendomen och tillskott som någon har betalat för att bevara sin rätt vid försäljningen fördelas

med köpeskillingen för egendomen. *Medel som har influtit genom* särskild försäljning av tillbehör till fastighet *skall* fördelas samtidigt som köpeskillingen för fastigheten.	tillsammans med köpeskillingen för egendomen. *Pengar från* särskild försäljning av tillbehör till fastighet *ska* fördelas samtidigt som köpeskillingen för fastigheten.
Fördelningen *skall* ske i enlighet med sakägarförteckningen, om det *ej* framgår att fordran understiger *vad* som anges i förteckningen. Angående begränsning av inteckningshavares rätt vid försäljning av intecknade reservdelar till luftfartyg finns föreskrift i 11 kap. 3 § tredje stycket.	Fördelningen *ska* ske i enlighet med sakägarförteckningen, om det *inte* framgår att fordran understiger *det* som anges i förteckningen. Angående begränsning av inteckningshavares rätt vid försäljning av intecknade reservdelar till luftfartyg finns föreskrift i 11 kap. 3 § tredje stycket.
Utdelning för fordran som *ej* har tagits upp i förteckningen utgår endast av överskott, om sådant uppkommer.	Utdelning för fordran som *inte* har tagits upp i förteckningen utgår endast av överskott, om sådant uppkommer.
11 §	
Bestämmelserna i 10 § första stycket gäller också när fastighet har sålts under hand. *Medlen skall* fördelas i första hand enligt köpevillkoren och i övrigt enligt de grunder som gäller för upprättande av sakägarförteckning.	Bestämmelserna i 10 § första stycket gäller också när fastighet har sålts under hand. *Pengarna ska* fördelas i första hand enligt köpevillkoren och i övrigt enligt de grunder som gäller för upprättande av sakägarförteckning.
12 §	
Avbryts förfarandet i fråga om egendom som avses i 10 § utan att egendomen har blivit såld, *skall influtna medel* fördelas enligt vad som sägs där, om sakägarförteckning har upprättats, och i annat fall enligt de grunder som gäller för upprättande av sådan förteckning. Annan borgenär än sökanden har dock *ej* rätt att få betalning *ur medlen* för annat än ränta och kostnader, om hans fordran är förenad med panträtt på grund av inteckning.	Avbryts förfarandet i fråga om egendom som avses i 10 § utan att egendomen har blivit såld, *ska pengarna* fördelas enligt vad som sägs där, om sakägarförteckning har upprättats, och i annat fall enligt de grunder som gäller för upprättande av sådan förteckning. Annan borgenär än sökanden har dock *inte* rätt att få betalning för annat än ränta och kostnader, om hans *eller hennes* fordran är förenad med panträtt på grund av inteckning.
När tillbehör till fastighet har sålts för sig, *skall* borgenär, som *ej* har avstått från betalning, få utdelning med tillämpning av 12 kap. 16 §, även om fastigheten *ej* säljs.	När tillbehör till fastighet har sålts för sig, *ska* borgenär, som *inte* har avstått från betalning, få utdelning med tillämpning av 12 kap. 16 §, även om fastigheten *inte* säljs.

13 §

Medel som *tillkommer* borgenär *skall* avräknas på ränta och annan biförpliktelse före fordrans kapitalbelopp, om *ej* borgenären har yrkat annat före fördelningen eller, om fördelning *ej äger rum*, före utbetalningen.	*Pengar* som *en* borgenär *har rätt till ska* avräknas på ränta och annan biförpliktelse före fordrans kapitalbelopp, om *inte* borgenären har yrkat annat före fördelningen eller, om fördelning *inte sker*, före utbetalningen.
Om ordningen mellan fordrans kapitalbelopp och biförpliktelser när registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg eller fastighet har utmätts finns bestämmelser i 10 kap. 11 § första stycket, 11 kap. 1 § och 12 kap. 26 § första stycket.	Om ordningen mellan fordrans kapitalbelopp och biförpliktelser när registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg eller fastighet har utmätts finns bestämmelser i 10 kap. 11 § första stycket, 11 kap. 1 § och 12 kap. 26 § första stycket.

14 §[35]

Medel får *ej* betalas ut utan att säkerhet ställs, om	*Pengar* får *inte* betalas ut utan att säkerhet ställs, om
1. utmätning har skett med stöd av *3 kap. 5 § 1 eller 6 §* och *exekutionstiteln ej har vunnit* laga kraft eller utmätning har skett på grund av utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning och *gäldenären* har sökt återvinning eller överklagat,	1. utmätning har skett med stöd av *2 kap. 4 §* och *utsökningstiteln inte har fått* laga kraft eller utmätning har skett på grund av utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning och *svaranden* har sökt återvinning eller överklagat,
2. utmätning har skett hos dödsbo för fordran som *ej* var förenad med särskild förmånsrätt i egendomen och den tid som anges i 8 kap. 6 § första stycket *ej* har *gått till ända*,	2. utmätning har skett hos dödsbo för fordran som *inte* var förenad med särskild förmånsrätt i egendomen och den tid som anges i 8 kap. 6 § första stycket *inte* har *löpt ut*,
3. rätten till *medlen* är beroende av ett överklagande av utmätningen eller den utmätta egendomens försäljning eller av talan som avses i 4 kap. 20–22 eller 26 §,	3. rätten till *pengarna* är beroende av ett överklagande av utmätningen eller den utmätta egendomens försäljning eller av talan som avses i 4 kap. 20–22 eller 26 §,
4. fördelning som har skett vid fördelningssammanträde *ej* har *vunnit* laga kraft,	4. fördelning som har skett vid fördelningssammanträde *inte* har *fått* laga kraft,
5. i annat fall tvist råder om vem som är betalningsberättigad.	5. i annat fall tvist råder om vem som är betalningsberättigad.

15 §

Har *medel* avsatts enligt 7 § första stycket på grund av tvist och har	Har *pengar* avsatts enligt 7 § första stycket på grund av tvist och har

[35] SFS senaste lydelse 1994:1038.

tvisten prövats av domstol, får den vinnande parten *mot säkerhet lyfta medlen utan hinder av att* avgörandet *ej* har *vunnit* laga kraft. I annat fall får *medel* som har avsatts enligt 7 § första stycket, om skäl föreligger, mot säkerhet betalas ut till den borgenär för vilken de har avsatts eller, om denne *ej* vill *lyfta medlen*, till den som i andra hand *är berättigad* till dem.

tvisten prövats av domstol, får *pengarna betalas ut till* den vinnande parten *även om* avgörandet *inte* har *fått* laga kraft *om säkerhet ställs*. I annat fall får *pengar* som har avsatts enligt 7 § första stycket, om skäl föreligger, mot säkerhet betalas ut till den borgenär för vilken de har avsatts eller, om denne *inte* vill *ha pengarna utbetalda*, till den som i andra hand *har rätt* till dem.

16 §[36]

Att en verkställd fördelning överklagas *hindrar inte att* belopp som inte berörs av överklagandet betalas ut.

Om en verkställd fördelning överklagas *får* belopp som inte berörs av överklagandet betalas ut.

17 §[37]

När *medel* betalas ut, *skall iakttagas* vad som i allmänhet gäller om skyldighet för borgenär att *förete* eller *återställa* fordringsbevis eller säkerhet som har lämnats för fordran.

Pantbrev i skepp eller fastighet eller företagsinteckningsbrev, vilket utgör säkerhet för fordran på vilken betalning har utfallit, *skall företes* även om borgenären *ej* är skyldig att *återställa* handlingen, om *ej* Kronofogdemyndigheten *finner* skäl att medge undantag. Detsamma gäller skuldebrev som är intecknat i annan egendom, när skyldighet att *förete* eller *återställa* skuldebrevet *ej* följer redan av första stycket.

När köparen åberopar att den som enligt sakägarförteckning *är berättigad* till betalning har *medgivit* honom avräkning på köpeskillingen, gäller vid Kronofogdemyndighetens prövning av över-

När *pengar* betalas ut, *ska iakttas* vad som i allmänhet gäller om skyldighet för borgenär att *uppvisa* eller *lämna tillbaka* fordringsbevis eller säkerhet som har lämnats för fordran.

Pantbrev i skepp eller fastighet eller företagsinteckningsbrev, vilket utgör säkerhet för fordran på vilken betalning har utfallit, *ska uppvisas* även om borgenären *inte* är skyldig att *lämna tillbaka* handlingen, om *inte* Kronofogdemyndigheten *anser att det finns* skäl att medge undantag. Detsamma gäller skuldebrev som är intecknat i annan egendom, när skyldighet att *uppvisa* eller *lämna tillbaka* skuldebrevet *inte* följer redan av första stycket.

När köparen åberopar att den som enligt sakägarförteckning *har rätt till* betalning har *medgett* honom *eller henne* avräkning på köpeskillingen, gäller vid Kronofogdemyndighetens prövning av överens-

[36] SFS senaste lydelse 1994:1038.
[37] SFS senaste lydelse 2003:531.

enskommelsen vad som föreskrivs i första och andra styckena.	kommelsen vad som föreskrivs i första och andra styckena.
18 §	
Om borgenär för vilken utdelning har beräknats *ej* inom ett år från det att fördelningen har *vunnit* laga kraft *företer* fordringsbevis eller i övrigt fullgör vad som krävs enligt 17 § för att han *skall* få *lyfta medlen*, får dessa *mot säkerhet* betalas ut till den som i andra hand *är berättigad* till dem, om *ej* särskilda skäl *föreligger*.	Om borgenär för vilken utdelning har beräknats *inte* inom ett år från det att fördelningen har *fått* laga kraft *uppvisar* fordringsbevis eller i övrigt fullgör vad som krävs enligt 17 § för att han *eller hon ska* få *pengarna utbetalda*, får dessa betalas ut *mot säkerhet* till den som i andra hand *har rätt* till dem, om *det inte finns* särskilda skäl.
19 §	
Om alla berörda sakägare medger att belopp betalas ut utan säkerhet när sådan annars krävs, skall det ske.	*Om säkerhet krävs får belopp betalas ut utan säkerhet om alla berörda sakägare medger det.*
20 §	
Ändras beslut om fördelning eller utbetalning, *skall* Kronofogdemyndigheten på begäran *utsöka* vad som *skall* betalas tillbaka. *Härvid* får ställd säkerhet tagas i anspråk. Motsvarande gäller, om *medel* som någon har fått *lyfta* enligt 14 eller 15 § *skall* tillkomma annan sakägare eller om borgenär har fått *lyfta medel* enligt 18 § och den som har bättre rätt till *medlen* anmäler sig och fullgör vad som krävs för betalning till honom.	Ändras beslut om fördelning eller utbetalning, *ska* Kronofogdemyndigheten på begäran *utmäta* vad som *ska* betalas tillbaka. *I sådana fall* får ställd säkerhet *tas* i anspråk. Motsvarande gäller, om *pengar* som någon har fått *utbetalda* enligt 14 eller 15 § *ska* tillkomma annan sakägare eller om borgenär har fått *pengar utbetalda* enligt 18 § och den som har bättre rätt till *pengarna* anmäler sig och fullgör vad som krävs för betalning till honom *eller henne*. *Om återbetalningsskyldigheten avser en fordran som handläggs enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. ska den myndighet för vilken utmätning skett omedelbart betala tillbaka pengarna till Kronofogdemyndigheten.*
Särskilda bestämmelser ***beträffande allmänna mål***	**Särskilda bestämmelser** ***för mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.***

21 §

Bestämmelserna i 1, 13, 14 och 20 §§ gäller *ej i fråga om sökanden i allmänt mål*. *I sådant* mål gäller *ej* heller *4–6 §§, 7 § första–tredje styckena, 8 och 9 §§* annat än om fördelning *skall* ske med enskild borgenär eller om det *är särskilt föreskrivet att fördelningssammanträde skall hållas.* Bestämmelsen i 7 § tredje stycket får *ej* tillämpas *i allmänt mål,* om sökandens fordran berörs av tvisten.

Bestämmelserna i 1 § *första och fjärde stycket*, 13 *och* 14 §§ och 20 § *första stycket* gäller *inte sökanden i mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. För sådana* mål gäller *inte* heller 4–9 §§ annat än om fördelning *ska* ske med enskild borgenär eller om det *hålls ett fördelningssammanträde*. Bestämmelsen i 7 § tredje stycket får *inte* tillämpas *för mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.*, om sökandens fordran berörs av tvisten.

14 kap. Verkan av *exekutiv* försäljning m.m.

14 kap. Verkan av försäljning m.m.

1 §

Exekutiv försäljning ger köparen samma rätt till den sålda egendomen som frivillig försäljning, om *ej* annat följer av vad som sägs i detta kapitel.

Tvångsvis försäljning ger köparen samma rätt till den sålda egendomen som frivillig försäljning, om *inte* annat följer av vad som sägs i detta kapitel.

2 §

När utmätning av viss egendom ger företräde framför överlåtelse av egendomen, gäller det till förmån även för den som förvärvar egendomen vid *exekutiv* försäljning. Detsamma gäller, när tredje man efter föreläggande enligt 4 kap. 20 § eller 26 § jämförd med 20 § har förlorat sin rätt mot sökanden.

När utmätning av viss egendom ger företräde framför överlåtelse av egendomen, gäller det till förmån även för den som förvärvar egendomen vid *tvångsvis* försäljning. Detsamma gäller, när tredje man efter föreläggande enligt 4 kap. 20 § eller 26 § jämförd med 20 § har förlorat sin rätt mot sökanden.

3 §[38]

Har *exekutiv* försäljning av registrerat skepp eller luftfartyg som registrerats i luftfartygsregistret *vunnit* laga kraft och köpeskillingen betalats *skall*, om *gäldenären* inte var rätt ägare, köparens förvärv dock gälla, om

Har *tvångsvis* försäljning av registrerat skepp eller luftfartyg som registrerats i luftfartygsregistret *fått* laga kraft och köpeskillingen betalats *ska*, om *svaranden* inte var rätt ägare, köparens förvärv dock gälla, om

[38] SFS senaste lydelse 2004:84.

gäldenärens åtkomst var inskriven när försäljningen *ägde rum*.	*svarandens* åtkomst var inskriven när försäljningen *skedde*.
När *exekutiv* försäljning av fast egendom har *vunnit* laga kraft och köpeskillingen har erlagts, har den som åberopar annat förvärv av egendomen från *gäldenären* eller någon hans företrädare förlorat sin rätt mot köparen. Även den som åberopar att *gäldenärens* eller någon hans företrädares åtkomst var ogiltig eller av annat skäl *ej* gällde mot rätte ägaren har förlorat sin rätt mot köparen, om lagfart var beviljad för *gäldenären* när den *exekutiva* försäljningen *ägde rum*.	När *tvångsvis* försäljning av fast egendom har *fått* laga kraft och köpeskillingen har erlagts, har den som åberopar annat förvärv av egendomen från *svaranden* eller någon hans *eller hennes* företrädare förlorat sin rätt mot köparen. Även den som åberopar att *svarandens* eller någon hans *eller hennes* företrädares åtkomst var ogiltig eller av annat skäl *inte* gällde mot rätte ägaren har förlorat sin rätt mot köparen, om lagfart var beviljad för *svaranden* när den *tvångsvisa* försäljningen *skedde*.
4 §	
Om *exekutivt såld egendom* frångår köparen därför att *gäldenären ej* var rätt ägare, är *gäldenären* skyldig att ersätta köparen dennes skada med sammanlagda beloppet av vad som har gått till betalning av fordran mot *gäldenären* och har betalats ut till denne. Har *gäldenären* uppsåtligen eller av vårdslöshet vållat köparens skada, är han skyldig att ersätta skadan utan sådan begränsning.	Om *den av Kronofogdemyndigheten sålda egendomen* frångår köparen därför att *svaranden inte* var rätt ägare, är *svaranden* skyldig att ersätta köparen dennes skada med sammanlagda beloppet av vad som har gått till betalning av fordran mot *svaranden* och har betalats ut till denne. Har *svaranden* uppsåtligen eller av vårdslöshet vållat köparens skada, är han *eller hon* skyldig att ersätta skadan utan sådan begränsning.
Borgenär, som *ej* var i god tro när han mottog betalning, är skyldig att solidariskt med *gäldenären* ersätta köparen dennes skada med det belopp som han har erhållit i betalning. Har borgenären uppsåtligen eller av vårdslöshet vållat köparens skada, är han skyldig att ersätta skadan utan sådan begränsning.	Borgenär, som *inte* var i god tro när han *eller hon* mottog betalning, är skyldig att solidariskt med *svaranden* ersätta köparen dennes skada med det belopp som han *eller hon* har erhållit i betalning. Har borgenären uppsåtligen eller av vårdslöshet vållat köparens skada, är han *eller hon* skyldig att ersätta skadan utan sådan begränsning.
5 §	
När *tvångsvis* försäljning medför att tredje man förlorar sin äganderätt till den sålda egendomen, gäller i fråga om tredje mans rätt till ersättning för liden skada vad som	När *tvångsvis* försäljning medför att tredje man förlorar sin äganderätt till den sålda egendomen, gäller i fråga om tredje mans rätt till ersättning för liden skada vad som

sägs i 4 § om köpares rätt till ersättning av *svaranden* och borgenär. Motsvarande gäller, när indrivning av utmätt fordran medför att tredje man förlorar sin rätt till fordringen.	sägs i 4 § om köpares rätt till ersättning av *svaranden* och borgenär. Motsvarande gäller, när indrivning av utmätt fordran medför att tredje man förlorar sin rätt till fordringen.

15 kap. Avhysning

1 §

Avhysning ska genomföras så att skälig hänsyn tas till såväl sökandens intresse som svarandens situation.

Innan avhysning sker ska svaranden ges tillfälle att yttra sig. Om svaranden saknar känd hemvist och det inte kan klarläggas var han eller hon uppehåller sig, får avhysning ske även om svaranden inte har fått tillfälle att yttra sig.

I fråga om delgivning av handling varigenom svaranden har fått tillfälle att yttra sig gäller delgivningslagen (2010:1932). Om delgivningsmottagaren har känd hemvist inom riket men varken denne eller någon som handlingen kan lämnas till enligt 34–37 §§ delgivningslagen påträffas och det inte kan klarläggas var delgivningsmottagaren uppehåller sig, får kungörelsedelgivning användas eller handlingen lämnas i delgivningsmottagarens hemvist eller på lämplig plats i anslutning till dennes hemvist. Om svaranden är bosatt utomlands får handlingen sändas till honom eller henne med posten under svarandens utländska adress.

2 §

Om det är möjligt ska avhysning ske inom fyra veckor från det att de handlingar som behövs har kommit in till Kronofogdemyndigheten.

Avhysning får ske tidigast en vecka från det att svaranden fick tillfälle att yttra sig eller, om svaranden är bosatt utomlands, två veckor från det att underrättelse skickades till honom eller henne.

3 §

Om det behövs av hänsyn till svaranden eller för att Kronofogdemyndigheten ska kunna verka för att parterna träffar en frivillig överenskommelse får Kronofogdemyndigheten medge anstånd med avhysningen under högst sex veckor från det att de handlingar som behövs kom in till myndigheten. Om det finns synnerliga skäl får anståndet förlängas till högst åtta veckor, om skälig ersättning betalas för hela den anståndstid som har medgetts av myndigheten. När en begäran om anstånd prövas ska Kronofogdemyndigheten särskilt beakta om svaranden eller tredje man ska avhysas från sitt hem.

Om det på grund av 2 § andra stycket finns hinder mot att genomföra avhysningen inom den tid som anges i 2 § första stycket, ska anståndstiden räknas från den dag då förrättningen tidigast hade kunnat ske.

4 §

Om sökanden medger uppskov med avhysningen och uppskovet varar över sex månader från dagen för ansökan, är ansökan förfallen, om det inte finns särskilda skäl att godta ytterligare uppskov.

5 §

Kronofogdemyndigheten ska vid behov ordna transport av egendom som ska bortföras, hyra utrymme för förvaring av egendomen och vidta andra liknande åtgärder som föranleds av avhysningen.

Egendom som uppenbart saknar värde eller av annat skäl inte bör förvaras får kastas i samband med avhysningsförrättningen.

Innan åtgärd enligt första eller andra stycket vidtas, ska parterna underrättas, om det kan ha betydelse för dem.

Den som har mottagit egendom för förvaring i fall som avses i första stycket har rätt till skälig ersättning av svaranden för förvaringen. Har egendomen inte hämtats tre månader efter avhysningen, får den som har mottagit egendomen sälja den och ta ut sin fordran ur köpeskillingen eller, om egendomen uppenbarligen saknar försäljningsvärde, kasta den. Innan egendomen säljs eller kastas ska svaranden uppmanas att hämta egendomen genom rekommenderat brev till svarandens kända adress. I övrigt tillämpas 5–7 §§ samt 10 § första och andra styckena lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser ska vad som sägs om beställaren avse svaranden och vad som sägs om näringsidkaren avse den som har mottagit egendomen för förvaring.

6 §

Om avhysning ska ske från annat än bostad och svaranden underlåter att ta hand om egendomen, får Kronofogdemyndigheten besluta att egendomen ska säljas om lämpligt förvaringsutrymme inte kan ordnas. Om egendomen kan antas sakna försäljningsvärde, får det i stället beslutas att egendomen ska förstöras. Egendom som tillhör tredje man får säljas eller förstöras endast om denne underlåter att själv ta hand om egendomen.

Innan ett beslut enligt första stycket meddelas ska svaranden och, om egendomen tillhör tredje man, denne få tillfälle att yttra sig enligt vad som föreskrivs i 2 §.

Försäljning ska ske i den ordning som gäller för utmätt lös egendom i allmänhet. Bestämmelsen i 9 kap. 4 § första stycket gäller dock inte.

7 §

Avhysning får genomföras även mot inneboende eller annan tredje man som hindrar sökanden i utövningen av dennes rätt, om det är uppenbart att tredje mannen saknar fog att motsätta sig verkställigheten. När det finns anledning ska Kronofogdemyndigheten om möjligt i förväg underrätta tredje mannen om avhysningen.

Anstånd får meddelas enligt 3 §, om det behövs av hänsyn till tredje mannen.

8 §

Kronofogdemyndigheten får förelägga svaranden att själv fullgöra sin skyldighet att flytta om det anses lämpligt och sökanden medger det. Då tillämpas 1 §, 2 § andra stycket samt 4 och 7 §§.

16 kap. Handräckning samt kvarstad och andra säkerhetsåtgärder

Verkställighet av handräckning och andra säkerhetsåtgärder än kvarstad

1 §

Innan verkställighet av handräckning sker ska svaranden underrättas. Kronofogdemyndigheten får dock genast vidta behövlig åtgärd om saken är brådskande. Kronofogdemyndigheten ska så snart som möjligt pröva om åtgärden ska bestå.

2 §

Verkställighet av handräckning eller annan säkerhetsåtgärd än kvarstad sker genom att Kronofogdemyndigheten förelägger svaranden att fullgöra vad han eller hon är skyldig att göra eller att iaktta förbud eller annan föreskrift eller genom att myndigheten själv vidtar behövlig åtgärd. Om sökanden begär det och det är lämpligt kan Kronofogdemyndigheten överlämna åt sökanden att efter myndighetens anvisning utföra behövlig åtgärd.

Beträffande genomförandet av verkställigheten tillämpas 15 kap. 5 och 6 §§.

En föreskrift i utsökningstiteln som avser verkställigheten hindrar inte att verkställigheten genomförs på annat sätt, om det behövs.

3 §

Om sökanden medger uppskov med verkställighet och varar uppskovet över sex månader från dagen för ansökan, är ansökan förfallen. Detsamma gäller om sökanden medger uppskov fler än två gånger.

Kronofogdemyndigheten får bevilja anstånd med handräckning för återtagande av en vara, om det finns särskilda skäl med hänsyn till köparens förhållanden och övriga omständigheter. Anstånd får dock inte beviljas för mer än fyra månader från dagen för ansökan om handräckning.

Kronofogdemyndigheten får besluta om villkor för anståndet och förklara att anståndet ska upphöra att gälla om det finns anledning till det.

Verkställighet av beslut om kvarstad

4 §

Vid verkställighet av beslut om kvarstad för fordran tillämpas vad som föreskrivs om utmätning i 4 kap. 2–7, 9 och 13–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24, 25 och 33–35 §§, 5 och 6 kap. samt 12 kap. 3–5 §§.

Kvarstad för fordran får inte läggas på lön eller annan förmån som avses i 7 kap. innan den har betalats ut och kan utmätas.

5 §

När egendom har belagts med kvarstad för fordran, får svaranden inte överlåta egendomen eller till skada för sökanden förfoga över den på annat sätt, om inte Kronofogdemyndigheten efter hörande av sökanden medger det av särskilda skäl.

I fråga om verkan av kvarstaden i övrigt gäller vad som föreskrivs om utmätning i 4 kap. 29 § andra stycket och 31 § samt 12 kap. 6–10 §§.

Om lös egendom, som har belagts med kvarstad för fordran, hastigt faller i värde eller kräver alltför kostsam vård, får den på begäran av part säljas i den ordning som gäller för utmätt egendom.

6 §

Kvarstad för fordran hindrar inte att egendomen utmäts eller beläggs med kvarstad för annan fordran. Finns annan egendom att tillgå, ska dock denna tas i anspråk i första hand, om inte den fordran för vilken utmätning eller kvarstad söks är förenad med särskild förmånsrätt i den kvarstadsbelagda egendomen.

Om egendom som har belagts med kvarstad för fordran utmäts för annan fordran vilken inte är förenad med särskild förmånsrätt i egendomen, ska egendomen anses samtidigt utmätt för kvarstadsborgenärens fordran. Sådan utmätningsverkan förfaller, om den sökta utmätningen hävs.

7 §

Beträffande verkställighet av beslut om kvarstad till säkerhet för bättre rätt tillämpas 6 kap. och 12 kap. 5 §.

I fråga om verkan av sådan kvarstad gäller 5 §. Pantbrev som gäller i egendomen får dock inte pantsättas, om inte Kronofogdemyndigheten efter hörande av sökanden medger det av särskilda skäl. Detsamma gäller skuldebrev som är intecknat i luftfartyg eller reservdelar till luftfartyg.

Tredje avdelningen – Bestämmelser om kostnader och överklagande

17 kap. Kostnader

2 §[39]

Sökanden ansvarar mot staten för förrättningskostnaderna i målet, om inte något annat följer av 3 eller 4 § eller av särskild föreskrift. Betalar sökanden inte en grundavgift inom förelagd tid, får Kronofogdemyndigheten avskriva målet.	Sökanden ansvarar mot staten för förrättningskostnaderna i målet, om inte något annat följer av 3 eller 4 § eller av särskild föreskrift. Betalar sökanden inte en grundavgift inom förelagd tid, får Kronofogdemyndigheten avskriva målet.
I fråga om kostnader för en åtgärd som har begärts av någon annan än sökanden i målet *skall*	I fråga om kostnader för en åtgärd som har begärts av någon annan än sökanden i målet *ska* den

[39] SFS senaste lydelse 2007:277.

den som har begärt åtgärden anses som sökande. När en fastighet enligt 12 kap. 49 § har *indragits* i försäljning av en gemensamt intecknad fastighet, *skall* dock sökanden i målet ansvara även för kostnader som föranleds av indragningen, om han har sämre rätt än den som har begärt indragning.	som har begärt åtgärden anses som sökande. När en fastighet enligt 12 kap. 49 § har *dragits in* i försäljning av en gemensamt intecknad fastighet, *ska* dock sökanden i målet ansvara även för kostnader som föranleds av indragningen, om han *eller hon* har sämre rätt än den som har begärt indragning.

3 §[40]

Sökanden ansvarar inte för förrättningskostnaderna för utmätning enligt 7 kap. 21 § eller för sådan handräckning enligt 8 kap. 18 § som behövs för att komma i besittning av lös egendom eller bostad. Sökanden ansvarar inte heller för förrättningskostnaderna i mål om utmätning för fordran som vid utmätning av lön har företrädesrätt enligt 7 kap. 14 §. Vid avhysning ansvarar sökanden inte för kostnader för förvaring av svarandens egendom eller för andra åtgärder som väsentligen avser att skydda svaranden mot förlust. Detsamma gäller kostnader för försäljning enligt *16* kap. *7* §.	Sökanden ansvarar inte för förrättningskostnaderna för utmätning enligt 7 kap. 21 § eller för sådan handräckning enligt 8 kap. 18 § som behövs för att komma i besittning av lös egendom eller bostad. Sökanden ansvarar inte heller för förrättningskostnaderna i mål om utmätning för fordran som vid utmätning av lön har företrädesrätt enligt 7 kap. 14 §. Vid avhysning ansvarar sökanden inte för kostnader för förvaring av svarandens egendom eller för andra åtgärder som väsentligen avser att skydda svaranden mot förlust. Detsamma gäller kostnader för försäljning enligt *15* kap. *6* §.

Undantag från skyldigheten att betala förrättningskostnader

4 §[41]

Kronofogdemyndigheten får *medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att* betala förrättningskostnaderna*, om det finns särskilda skäl*. Återstår endast ett obetydligt belopp att betala i ett *allmänt eller enskilt* mål om utmätning, får Kronofogdemyndigheten betala beloppet till sökanden genom att	*Om det finns särskilda skäl* får *Kronofogdemyndigheten besluta att sökanden eller svaranden inte ska* betala förrättningskostnaderna *eller bara en del av dessa*. Återstår endast ett obetydligt belopp att betala i ett mål om utmätning, får Kronofogdemyndigheten betala beloppet till sökanden genom att jämka för-

[40] SFS senaste lydelse 2007:277.

[41] SFS senaste lydelse 2008:216.

jämka förrättningskostnaderna i motsvarande mån.	rättningskostnaderna i motsvarande mån.
	Sökandens skyldighet att betala förrättningskostnader i förskott
5 §[42]	
Förrättningskostnader för vilka sökanden ansvarar skall förskotteras av honom, om Kronofogdemyndigheten begär det. Staten, kommun, landsting och kommunalförbund är dock inte skyldiga att lämna sådant förskott.	*Om Kronofogdemyndigheten begär det ska förrättningskostnader för vilka sökanden ansvarar, betalas i förskott.* Staten, kommun, landsting och kommunalförbund är dock inte skyldiga att lämna sådant förskott.
Betalas inte förskott inom förelagd tid, får Kronofogdemyndigheten *inställa* verkställigheten och häva vidtagna åtgärder. Om förskottet avser en grundavgift, får myndigheten i stället *avskriva* målet.	Betalas inte förskott inom förelagd tid, får Kronofogdemyndigheten *ställa in* verkställigheten och häva vidtagna åtgärder. Om förskottet avser en grundavgift, får myndigheten i stället *skriva av* målet.
7 §[43]	
Förrättningskostnader i mål om utmätning tas ut ur köpeskillingen för såld egendom, behållen avkastning och andra tillgängliga *medel*. De får vid behov genast utsökas hos *gäldenären*.	Förrättningskostnader i mål om utmätning tas ut ur köpeskillingen för såld egendom, behållen avkastning och andra tillgängliga *pengar*. De får vid behov genast utsökas hos *svaranden*.
Förrättningskostnader som är gemensamma för flera mål har företräde framför kostnader som endast avser ett mål.	Förrättningskostnader som är gemensamma för flera mål har företräde framför kostnader som endast avser ett mål.
Förrättningskostnad för handräckning enligt 8 kap. 18 § får genast utsökas hos den mot vilken åtgärden har vidtagits.	Förrättningskostnad för handräckning enligt 8 kap. 18 § får genast utsökas hos den mot vilken åtgärden har vidtagits.
8 §[44]	
Förrättningskostnader i mål om verkställighet enligt 16 kap. får genast utsökas hos svaranden, om *ej* annat följer av *exekutionstiteln*. Detta gäller dock *ej* verkställighet av beslut om kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd.	Förrättningskostnader i mål om verkställighet enligt *15 och* 16 kap. får genast utsökas hos svaranden, om *inte* annat följer av *utsökningstiteln*. Detta gäller dock *inte* verkställighet av beslut om kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd.

[42] SFS senaste lydelse 2007:277.
[43] SFS senaste lydelse 1996:130.
[44] SFS senaste lydelse 1996:130.

Om egendom i samband med avhysning säljs enligt *16* kap. 7 §, tas förrättningskostnad för försäljningen ut ur köpeskillingen.	Om egendom i samband med avhysning säljs enligt *15* kap. *6* §, tas förrättningskostnad för försäljningen ut ur köpeskillingen.
När förrättningskostnader för avhysning tas ut hos svaranden, har kostnad som avses i 3 § tredje stycket företräde framför annan förrättningskostnad.	När förrättningskostnader för avhysning tas ut hos svaranden, har kostnad som avses i 3 § tredje stycket företräde framför annan förrättningskostnad.
10 §	
Om lös egendom som har belagts med kvarstad säljs enligt 16 kap. *14* § tredje stycket eller *16* § andra stycket, tas förrättningskostnad för försäljningen ut ur köpeskillingen.	Om lös egendom som har belagts med kvarstad säljs enligt 16 kap. *5* § tredje stycket eller *7* § andra stycket, tas förrättningskostnad för försäljningen ut ur köpeskillingen.
Har Kronofogdemyndigheten med anledning av kvarstad på fast egendom *förordnat* om åtgärd som avses i 12 kap. 8 eller 9 §, tas kostnad för åtgärden ut ur behållen avkastning.	Har Kronofogdemyndigheten med anledning av kvarstad på fast egendom *beslutat* om åtgärd som avses i 12 kap. 8 eller 9 §, tas kostnad för åtgärden ut ur behållen avkastning.
11 §	
Vad som sägs i 7–10 §§ om uttagande av förrättningskostnad hos svaranden gäller *ej* kostnad som till följd av *exekutionstitelns* upphävande, ansökningens återkallande eller annan särskild anledning bör betalas av sökanden.	Vad som sägs i 7–10 §§ om uttagande av förrättningskostnad hos svaranden gäller *inte* kostnad som till följd av *utsökningstitelns* upphävande, ansökningens återkallande eller annan särskild anledning bör betalas av sökanden.
Om sökanden *ej* har förskotterat förrättningskostnad för vilken han ansvarar och kostnaden *ej* får eller har kunnat i målet *tagas* ut hos svaranden, får den genast utsökas hos sökanden.	Om sökanden *inte* har förskotterat förrättningskostnad för vilken han ansvarar och kostnaden *inte* får eller har kunnat i målet *tas* ut hos svaranden, får den genast utsökas hos sökanden.
12 §	
I fråga om kostnader i tvist vid fördelning av *medel* som enligt 13 kap. 7 § tredje stycket prövas av Kronofogdemyndigheten tillämpas 18 kap. rättegångsbalken.	I fråga om kostnader i tvist vid fördelning av *pengar* som enligt 13 kap. 7 § tredje stycket prövas av Kronofogdemyndigheten tillämpas 18 kap. rättegångsbalken.
Beslut, varigenom Kronofogdemyndigheten har ålagt ersättningsskyldighet enligt första stycket, verkställs såsom dom som avses i *3* kap. *6* §.	Beslut, varigenom Kronofogdemyndigheten har ålagt ersättningsskyldighet enligt första stycket, verkställs såsom dom som avses i *2* kap. *4* §.

Särskild bestämmelse beträffande allmänna mål	***Särskilda bestämmelser för mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.***
13 §[45]	
Bestämmelserna i 2 och 3 §§, 4 § första stycket *och 5 § om* sökandens ansvar för förrättningskostnader *gäller inte* i *allmänt mål.*	Bestämmelserna i 2 och 3 §§ *samt* 4 § första stycket *gäller inte för* sökandens ansvar för förrättningskostnader i *mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.*

18 kap. Överklagande

1 §[46]	
Kronofogdemyndighetens beslut överklagas skriftligen hos en tingsrätt som regeringen föreskriver med hänsyn till var svaranden har *sitt* hemvist. Med svarandens hemvist förstås den ort där svaranden är bosatt. Beträffande dödsbo förstås den ort där den döde senast var bosatt och beträffande annan juridisk person förstås den ort som enligt 10 kap. rättegångsbalken grundar domstols behörighet i tvistemål i allmänhet. I den mån det inte föreskrivs något annat i detta kapitel gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden vid överklagande i utsökningsmål. Kronofogdemyndigheten *skall* dock inte vara part i domstolen.	Kronofogdemyndighetens beslut överklagas skriftligen hos en tingsrätt som regeringen föreskriver med hänsyn till var svaranden har *sin* hemvist. Med svarandens hemvist förstås den ort där svaranden är bosatt. Beträffande dödsbo förstås den ort där den döde senast var bosatt och beträffande annan juridisk person förstås den ort som enligt 10 kap. rättegångsbalken grundar domstols behörighet i tvistemål i allmänhet. I den mån det inte föreskrivs något annat i detta kapitel gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden vid överklagande i utsökningsmål. Kronofogdemyndigheten *ska* dock inte vara part i domstolen *utom i den del överklagandet avser förrättningskostnaderna.*
2 §[47]	
Kronofogdemyndighetens beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot. Sökanden eller svaranden får klaga även över att beslut gör intrång i tredje mans rätt.	Kronofogdemyndighetens beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom *eller henne* emot. Sökanden eller svaranden får klaga även över att

[45] SFS senaste lydelse 2008:216.
[46] SFS senaste lydelse 2006:672.
[47] SFS senaste lydelse 1993:516.

Ett beslut, genom vilket en rättighet har förbehållits enligt 12 kap. 33 § andra stycket, får överklagas endast av den som har bestritt att sådant förbehåll görs.	beslut gör intrång i tredje mans rätt. Ett beslut, genom vilket en rättighet har förbehållits enligt 12 kap. 33 § andra stycket, får överklagas endast av den som har bestritt att sådant förbehåll görs.
5 §[48]	
Följande beslut får inte överklagas: 1. ett beslut genom vilket begäran om rättelse av utmätning enligt 4 kap. 33 eller 34 § eller av kvarstad för fordran enligt 16 kap. *13* § har lämnats utan bifall, 2. ett beslut genom vilket en rättighet inte har förbehållits enligt 12 kap. 33 § andra stycket, 3. ett beslut genom vilket en *förrättningsman* har förklarats jävig, 4. ett beslut i en fråga som avses i 17 kap. 4 § första stycket, 5. ett beslut i en sådan fråga om verkställighet av en skiljedom som avses i *3* kap. *16* §.	Följande beslut får inte överklagas: 1. ett beslut genom vilket begäran om rättelse av utmätning enligt 4 kap. 33 eller 34 § eller av kvarstad för fordran enligt 16 kap. *4* § har lämnats utan bifall, 2. ett beslut genom vilket en rättighet inte har förbehållits enligt 12 kap. 33 § andra stycket, 3. ett beslut genom vilket en *handläggare* har förklarats jävig, 4. ett beslut i en fråga som avses i 17 kap. 4 § första stycket, 5. ett beslut i en sådan fråga om verkställighet av en skiljedom som avses i *2* kap. *16* §.
6 §[49]	
Ett beslut i en fråga som avses i *2* kap. *10* eller *11 §* får inte överklagas. I samband med att ett beslut överklagas, genom vilket föreläggande av vite eller annan påföljd har tillämpats, får dock prövning av föreläggandets giltighet påkallas. Ett beslut som innefattar endast förberedelse till senare beslut och inte rör tredje man får överklagas endast i samband med överklagande av det senare beslutet. Beslutet får dock överklagas särskilt på den grund att målet onödigt uppehålls genom beslutet.	Ett beslut i en fråga som avses i *3* kap. *11* eller *12* § får inte överklagas. I samband med att ett beslut överklagas, genom vilket föreläggande av vite eller annan påföljd har tillämpats, får dock prövning av föreläggandets giltighet påkallas. Ett beslut som innefattar endast förberedelse till senare beslut och inte rör tredje man *eller som innebär att Kronofogdemyndigheten avvaktar med verkställighetsåtgärder enligt 2 kap. 20 § tredje stycket* får överklagas endast i samband med överklagande av det senare beslutet. Beslutet får dock överklagas särskilt på den grund

[48] SFS senaste lydelse 1999:118.
[49] SFS senaste lydelse 1994:444.

En sakägarförteckning får överklagas endast i samband med att *den exekutiva försäljningen* eller beslutet om fördelningen av *influtna medel* överklagas.	att målet onödigt uppehålls genom beslutet. En sakägarförteckning får överklagas endast i samband med att *Kronofogdemyndighetens försäljning* eller beslutet om fördelningen av *pengar* överklagas.
7 §[50]	
Ett beslut om utmätning som avses i 7 kap. får överklagas utan inskränkning till viss tid.	Ett beslut om utmätning som avses i 7 kap. får överklagas utan inskränkning till viss tid.
Ett beslut om annan utmätning ska överklagas av sökanden eller svaranden inom tre veckor från det att beslutet delgavs den klagande. Tredje man får överklaga en sådan utmätning utan inskränkning till viss tid. Ett beslut som avses i 8 kap. 9 § första stycket eller 12 kap. 49 § tredje stycket ska dock överklagas inom tre veckor från det att beslutet delgavs den klagande.	Ett beslut om annan utmätning ska överklagas av sökanden eller svaranden inom tre veckor från det att beslutet delgavs den klagande. Tredje man får överklaga en sådan utmätning utan inskränkning till viss tid. Ett beslut som avses i 8 kap. 9 § första stycket eller 12 kap. 49 § tredje stycket ska dock överklagas inom tre veckor från det att beslutet delgavs den klagande.
En *exekutiv* försäljning ska överklagas inom tre veckor från försäljningen. Ett beslut om fördelning eller utbetalning av *medel* ska överklagas inom tre veckor från beslutet. Svaranden får dock överklaga ett sådant beslut inom den tid inom vilken utmätningsbeslutet enligt andra stycket första meningen ska överklagas, om den tiden löper ut senare.	En *tvångsvis* försäljning ska överklagas inom tre veckor från försäljningen. Ett beslut om fördelning eller utbetalning av *pengar* ska överklagas inom tre veckor från beslutet. Svaranden får dock överklaga ett sådant beslut inom den tid inom vilken utmätningsbeslutet enligt andra stycket första meningen ska överklagas, om den tiden löper ut senare.
Ett sådant överklagande som avses i 6 § andra stycket andra meningen får göras utan inskränkning till viss tid.	Ett sådant överklagande som avses i 6 § andra stycket andra meningen får göras utan inskränkning till viss tid.
	Ett beslut enligt 1 kap. 5 § andra stycket första meningen eller tredje stycket får överklagas inom tre veckor från beslutet.
Kronofogdemyndighetens beslut i andra fall ska överklagas inom tre veckor från det att beslutet delgavs den klagande.	Kronofogdemyndighetens beslut i andra fall ska överklagas inom tre veckor från det att beslutet delgavs den klagande.

[50] SFS senaste lydelse 2015:683.

12 §[51]

Tingsrätten får, utan att motparten dessförinnan har getts tillfälle att yttra sig över överklagandet, *förordna* att någon åtgärd för verkställighet tills vidare inte *skall* vidtas eller, om det finns synnerliga skäl, att en redan vidtagen åtgärd *skall* hävas. Vid utmätning av lön för underhållsbidrag får *förordnandet* inskränkas till att avse att *influtna medel* inte *skall* betalas ut.

Tingsrätten får också omedelbart *förordna* att åtgärd för verkställighet *skall* genomföras och bestå till dess annat *förordnas*.

Tingsrätten får, utan att motparten dessförinnan har getts tillfälle att yttra sig över överklagandet, *besluta* att någon åtgärd för verkställighet tills vidare inte *ska* vidtas eller, om det finns synnerliga skäl, att en redan vidtagen åtgärd *ska* hävas. Vid utmätning av lön för underhållsbidrag får *beslutet* inskränkas till att avse att *utmätta pengar* inte *ska* betalas ut.

Tingsrätten får också omedelbart *besluta* att åtgärd för verkställighet *ska* genomföras och bestå till dess annat *beslutas*.

13 §[52]

Den omständigheten att ett beslut har meddelats av en jävig *förrättningsman skall* inte föranleda att beslutet hävs, om jävet uppenbarligen inte har inverkat på beslutet.

Den omständigheten att ett beslut har meddelats av en jävig *handläggare ska* inte föranleda att beslutet hävs, om jävet uppenbarligen inte har inverkat på beslutet.

14 §[53]

Vid bifall till ett överklagande av ett visst beslut får även ett senare beslut i målet hävas när det kan ske, om detta beslut har samband med det förra beslutet och inte hade *vunnit* laga kraft mot klaganden när han överklagade det första beslutet.

Vid bifall till ett överklagande av ett visst beslut får även ett senare beslut i målet hävas när det kan ske, om detta beslut har samband med det förra beslutet och inte hade *fått* laga kraft mot klaganden när han *eller hon* överklagade det första beslutet.

15 §[54]

Om ett överklagande av ett beslut om fördelning av *medel* bifalls, gäller det till förmån även för den som inte själv har överklagat beslutet.

Om ett överklagande av ett beslut om fördelning av *pengar* bifalls, gäller det till förmån även för den som inte själv har överklagat beslutet.

[51] SFS senaste lydelse 1995:298.
[52] SFS senaste lydelse 1993:516.
[53] SFS senaste lydelse 1993:516.
[54] SFS senaste lydelse 1993:516.

16 §[55]	
Tingsrättens beslut i en fråga som överklagats dit gäller på det sätt som i *2* kap. *19* § sägs om Kronofogdemyndighetens beslut.	Tingsrättens beslut i en fråga som överklagats dit gäller på det sätt som i *3* kap. *20* § sägs om Kronofogdemyndighetens beslut.
I mål om utmätning *skall* dock en vidtagen åtgärd inte utan särskilt *förordnande* återgå innan tingsrättens beslut har *vunnit* laga kraft.	I mål om utmätning *ska* dock en vidtagen åtgärd inte utan särskilt *beslut* återgå innan tingsrättens beslut har *fått* laga kraft.
20 §[56]	
Bestämmelserna om särskilda rättsmedel i 58 och 59 kap. rättegångsbalken tillämpas i fråga om Kronofogdemyndighetens beslut i utsökningsmål.	Bestämmelserna om särskilda rättsmedel i 58 och 59 kap. rättegångsbalken tillämpas i fråga om Kronofogdemyndighetens beslut i utsökningsmål.
Vad som sägs i 58 kap. 13 § rättegångsbalken om återställande av försutten tid gäller även när föreläggande har meddelats enligt 4 kap. 20, 21 eller 26 § eller 13 kap. 7 § andra stycket i denna balk.	Vad som sägs i 58 kap. 13 § rättegångsbalken om återställande av försutten tid gäller även när föreläggande har meddelats enligt 4 kap. 20, 21 eller 26 § eller 13 kap. 7 § andra stycket i denna balk.
Användning av särskilt rättsmedel får *ej* utan synnerliga skäl föranleda att *exekutiv* försäljning hävs.	Användning av särskilt rättsmedel får *inte* utan synnerliga skäl föranleda att *tvångsvis* försäljning hävs.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

1. Denna lag träder i kraft vid det årsskifte som regeringen bestämmer.
2. För det som i annan lag eller förordning benämns exekutionstitel ska det som i denna balk föreskrivs om utsökningstitel gälla.

[55] SFS senaste lydelse 1995:298.
[56] SFS senaste lydelse 1988:1454.

Förslag till lag om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken

dels att 13 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 10 § ska utgå

dels att rubriken närmast före 8 § ska lyda ”Övergångsbestämmelser till 1–3 kap. utsökningsbalken”,

dels att 10, 12 och 20 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
10 §	
Har en domstol efter balkens ikraftträdande med stöd av annan lag än rättegångsbalken *förordnat* att en dom eller ett beslut får verkställas innan domen eller beslutet har *vunnit* laga kraft, får *kronofogdemyndigheten* vid tillämpning av *3* kap. *9* § i balken föreskriva att säkerhet *skall* ställas för skadestånd som sökanden kan bli skyldig att utge om domen eller beslutet ändras.	Har en domstol efter balkens ikraftträdande med stöd av annan lag än rättegångsbalken *beslutat* att en dom eller ett beslut får verkställas innan domen eller beslutet har *fått* laga kraft, får *Kronofogdemyndigheten* vid tillämpning av *2* kap. *7* § i balken föreskriva att säkerhet *ska* ställas för skadestånd som sökanden kan bli skyldig att utge om domen eller beslutet ändras.
12 §	
Annan skiljedom som enligt lag *skall lända till efterrättelse* än sådan som avses i *3* kap. 15 eller 16 § i balken får verkställas, om det *ej* föreligger någon omständighet som gör domen ogiltig, även om talan *ej* förs mot domen. I fråga om verkställigheten gäller *3* kap. 17 och 18 §§ i balken.	Annan skiljedom som enligt lag *ska följas* än sådan som avses i *2* kap. 15 eller 16 § i balken får verkställas, om det *inte* föreligger någon omständighet som gör domen ogiltig, även om talan *inte* förs mot domen. I fråga om verkställigheten gäller *2* kap. 17 och 18 §§ i balken.
20 §	
Vad som föreskrivs om bostadsrätt i *5 kap. 1 § 6 och* 6 kap. 3 § andra stycket i balken tillämpas även i fråga om andelsrätt i en förening, som *ej* är bostadsrättsförening, eller i ett handelsbolag eller ett aktiebolag, om det med andelsrätten följer rätt att besitta eller hyra en lägenhet. Bestämmelsen i 5 kap. 13 § första stycket i balken är *ej*	Vad som föreskrivs om bostadsrätt i 6 kap. 3 § andra stycket i balken tillämpas även i fråga om andelsrätt i en förening, som *inte* är bostadsrättsförening, eller i ett handelsbolag eller ett aktiebolag, om det med andelsrätten följer rätt att besitta eller hyra en lägenhet. Bestämmelsen i 5 kap. 13 § första stycket i balken är *inte* tillämplig i fall då en hyresvärd

tillämplig i fall då en hyresvärd eller jordägare enligt 34 § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken har rätt att kvarhålla egendom till säkerhet för en fordran hos en hyresgäst eller arrendator.	eller jordägare enligt 34 § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken har rätt att kvarhålla egendom till säkerhet för en fordran hos en hyresgäst eller arrendator.

Denna lag träder i kraft vid det årsskifte som regeringen bestämmer.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2016:81)

Remissyttranden över betänkandet Ett modernare utsökningsförfarande (SOU 2016:81) har lämnats av Riksdagens ombudsmän, Svea hovrätt, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Nacka tingsrätt, Växjö tingsrätt, Örebro tingsrätt, Malmö tingsrätt, Östersunds tingsrätt, Umeå tingsrätt, Kammarrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Luleå, Förvaltningsrätten i Jönköping, Justitiekanslern, Hyres- och arrendenämnden i Göteborg, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Brottsoffermyndigheten, Datainspektionen (numera Integritetsskyddsmyndigheten), Försäkringskassan, Socialstyrelsen, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, Barnombudsmannen, Inspektionen för socialförsäkringen, Pensionsmyndigheten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Kammarkollegiet, Statens servicecenter, Konsumentverket, Stockholms universitet (Juridiska fakultetsnämnden), Uppsala universitet (Juridiska fakultetsnämnden), Centrala studiestödsnämnden, Transportstyrelsen, Tillväxtverket, Statens jordbruksverk, Boverket, Lantmäteriet, Arbetslöshetskassornas Samorganisation, Fastighetsmäklarförbundet, Fastighetsägarna, Finansbolagens Förening, Föreningen Sveriges kronofogdar, HSB Riksförbund, Landsorganisationen i Sverige, Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare, Rädda Barnen, Småföretagarnas Riksförbund, Svenska Bankföreningen, Svensk Försäkring, Svensk Inkasso, Sveriges advokatsamfund, Sveriges allmännyttiga bostadsföretag, Sveriges Kommuner och Regioner, Tjänstemännens centralorganisation och Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst.

Yttranden har också inkommit från Riksförbundet Enskilda Vägar, Småföretagarnas Arbetslöshetskassa, Stockholms kommun, Villaägarnas Riksförbund.

Arbetsgivarverket, Regelrådet, Barnens Rätt i Samhället, Föreningen Sveriges Socialchefer, Företagarna, Insolvens Väst, Hyresgästföreningen, Konsumenternas Bank- och finansbyrå, Lantbrukarnas Riksförbund, Riksorganisationen Sveriges Makalösa Föräldrar, Stockholms stadsmission, Svenska Kreditföreningen, Svenskt Näringsliv, Sveriges akademikers centralorganisation och Upplysningscentralen AB har avstått från att yttra sig.

Sammanfattning av betänkandet En ny organisation av ekobrottsbekämpningen i relevanta delar (SOU 2025:81)

Inledning

Vårt huvuduppdrag har varit att förutsättningslöst analysera och utvärdera Ekobrottsmyndighetens uppdrag och konstruktion samt att föreslå de organisatoriska och rättsliga förändringar som behövs för att förbättra och effektivisera arbetet mot de kriminella nätverken och den organiserade ekonomiska brottsligheten. Vi tog fasta på uppdraget om den förutsättningslösa analysen. Vår uppgift måste, särskilt mot bakgrund av det sistnämnda uppdraget, vara att föreslå en organisation som på ett så effektivt sätt som möjligt kan bekämpa den kvalificerade och organiserade ekonomiska brottsligheten. Att begränsa utredningsarbetet till att isolerat titta på Ekobrottsmyndighetens inre konstruktion tedde sig inte ändamålsenligt. Utgångspunkten för statens insats mot ekobrottsligheten måste vara problembilden och uppgiften, inte dagens myndighetsorganisation.

Vi inledde därför utredningsarbetet med att kartlägga hur den kvalificerade och organiserade ekonomiska brottsligheten ser ut i dag, drygt 25 år efter det att Ekobrottsmyndigheten inrättades. Med utgångspunkt i den kartläggningen har vi förutsättningslöst övervägt hur statens brottsbekämpande insats på området bör se ut och hur den bör organiseras. Som ett led i detta har vi undersökt hur arbetet vid de brottsbekämpande myndigheterna ser ut på ekoområdet och hur samarbetet dem emellan fungerar. Vi har därefter övervägt och analyserat för- och nackdelar med flera organisationsformer, varvid vi fann att tre av dem förtjänade mer noggranna överväganden. Analysen har lett till att vi starkt förordar ett av dessa alternativ, nämligen att slå ihop Ekobrottsmyndighetens och Polismyndighetens verksamheter på ekobrottsområdet.

I korthet har vi funnit att den ekonomiska brottsligheten i dag har en nästan ofattbar omfattning och att den dessutom har ändrat karaktär. Den är numera gränsöverskridande och samma aktörer förekommer i både ekobrottsärenden och i ärenden om vålds- och narkotikabrott. Dagens brottsbekämpning på ekoområdet räcker inte längre till. Ekobrottsmyndigheten utreder inte, som många tror, merparten av den ekonomiska brottsligheten. Tvärtom utreder myndigheten en begränsad del av brottsligheten. För att staten inte ska ligga steget efter kriminaliteten, utan i stället ligga steget före, behövs därför en ny organisation som ger förutsättningar för förändrade arbetsmetoder och en mer samlad brottsbekämpning. Förslaget innebär att Ekobrottsmyndighetens och Polismyndighetens verksamheter slås ihop för att på så sätt skapa en starkare och mer effektiv organisation än de enskilda myndigheterna utgör i dag. Organisationen som vi föreslår har förutsättningar att växa och kan ta till vara framgångsrika arbetssätt som används inom Ekobrottsmyndigheten och Polismyndigheten på var sitt håll.

Detta betänkande handlar om den mer renodlade brottsbekämpningen, dvs. rättsväsendets insatser. Det förtar inte vikten av samarbete med och mellan

övriga myndigheter och offentliga organ, eller vikten av att hela samhället engagerar sig i kampen mot ekonomisk brottslighet. Det brottsförebyggande arbetet är mycket viktigt, särskilt på ekobrottsområdet. En välfungerande polis- och åklagarverksamhet är dock en grundläggande förutsättning för att ekobrottsbekämpningen ska vara framgångsrik. Samhällets signal till allmänheten får inte vara att man har gett upp. Vissa individer måste lagföras för att nå det övergripande målet för kriminalpolitiken: att minska brottsligheten och öka människors trygghet.

Vi har också ett antal deluppdrag som anknyter till ekonomisk brottslighet. Dessa deluppdrag rör frågor om tillgång till vissa uppgiftssamlingar i brottsbekämpande syfte, en utökning av antalet myndigheter som får biträda med utmätning på distans, sanktionsväxling i fråga om bokföringsbrott och rekonventionstalan. Vår analys i dessa delar är, eller har gjorts, oavhängiga slutsatserna i organisationsfrågan.

[…]

Utmätning på distans

Sedan tre år tillbaka kan Kronofogdemyndigheten i större utsträckning än tidigare utmäta egendom på distans. De nya reglerna innebär att myndigheten kan begära biträde av polisen för att ta utmätt egendom i förvar när utmätningsbar egendom påträffas i polisens verksamhet. Ett av våra deluppdrag är att ta ställning till om Kronofogdemyndigheten bör kunna få biträde av fler brottsutredande myndigheter, t.ex. Ekobrottsmyndigheten.

Våra förslag har gjorts neutrala i förhållande till den omorganisation av ekobrottsbekämpningen som vi föreslår, bl.a. för att möjliggöra ett tidigare ikraftträdande.

Vi föreslår att Kronofogdemyndigheten ska få rätt att begära biträde av Ekobrottsmyndigheten, Tullverket och Kustbevakningen med att ta utmätt egendom i förvar, om egendomen påträffas i dessa myndigheters verksamhet. Tulltjänstemän och kustbevakningstjänstemän ska ha rätt att använda försvarligt och proportionerligt våld vid biträde till Kronofogdemyndigheten. Ekobrottsmyndigheten, Tullverket och Kustbevakningen ska underrätta Kronofogdemyndigheten, om de i sin verksamhet påträffar egendom och det finns anledning att anta att egendomen kan utmätas. En underrättelse behöver inte lämnas om särskilda skäl talar mot det.

Vidare föreslår vi att Kronofogdemyndighetens förfarande med tidigare utmätt egendom, överskottsgods och exekutivt såld egendom som inte avhämtas ska regleras i lag. Förfarandet har tidigare varit oreglerat.

Betänkandets lagförslag i relevanta delar (SOU 2025:81)

Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om utsökningsbalken

dels att 6 kap. 12 a § och 16 kap. 13 § och rubriken närmast före 6 kap. 12 a § utsökningsbalken ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 4 kap. 35 a och 35 b §§ och 9 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	4 kap.
	35 a §
	När ett beslut om utmätning av egendom som tagits i förvar upphävs eller på annat sätt förfaller, ska egendomen lämnas ut till gäldenären. Egendomen ska i stället lämnas ut till tredje man om det genom rättegång blivit utrett att den tillhör tredje mannen eller om egendomen vid förvarstagandet var i dennes besittning på grund av handpanträtt eller retentionsrätt.
	Kronofogdemyndigheten ska underrätta gäldenären eller, i fall som avses i första stycket andra meningen, tredje man om att egendomen kan hämtas och att den, om den inte hämtas, kan komma att säljas för statens räkning eller förstöras. Efter delgivning av en sådan underrättelse ska egendomen finnas tillgänglig för hämtning hos Kronofogdemyndigheten i minst tre månader. Om egendomen inte hämtas inom denna tid får den säljas för statens räkning eller förstöras.
	35 b §
	Om utmätt egendom innehåller annan lös egendom (överskottsgods) som inte omfattas av utmätningen ska Kronofogdemyndigheten underrätta gäldenären om att egendomen kan hämtas och att den, om den inte hämtas, kan komma att säljas för

	statens räkning eller förstöras. Efter delgivning av en sådan underrättelse ska egendomen finnas tillgänglig för hämtning hos Kronofogdemyndigheten i minst tre månader. Om egendomen inte hämtas inom denna tid får den säljas för statens räkning eller förstöras.
6 kap.	
Biträde av *Polismyndigheten*	**Biträde av *brottsbekämpande myndigheter***
	12 a §[1]
Om egendom som har påträffats i Polismyndighetens verksamhet utmäts, får Kronofogdemyndigheten begära biträde av *Polismyndigheten* för att ta egendomen i förvar enligt 2 och 4–8 §§. Detsamma gäller om sådan egendom ska tas i förvar enligt 12 §.	Om egendom som har påträffats i Polismyndighetens*, Ekobrottsmyndighetens, Tullverkets eller Kustbevakningens* verksamhet utmäts, får Kronofogdemyndigheten begära biträde av *myndigheten i fråga* för att ta egendomen i förvar enligt 2 och 4–8 §§. Detsamma gäller om sådan egendom ska tas i förvar enligt 12 §. *Inom ramen för myndigheternas biträde med att ta egendomen i förvar har tulltjänstemän och kustbevakningstjänstemän rätt till sådan våldsanvändning som anges i 2 kap. 3 § första stycket 1 och 4 och andra stycket tullbefogenhetslagen (2024:710) och 2 kap. 4 § första stycket 1 och 4 och andra stycket kustbevakningslagen (2019:32). Vid våldsanvändningen ska principerna i 2 kap. 2 § tullbefogenhetslagen och 2 kap. 1 § kustbevakningslagen tillämpas. Polismäns rätt till våldsanvändning framgår av polislagen (1984:387).*
9 kap.	
	1 a § *Egendom som säljs enligt 1 § ska hämtas av köparen senast inom tre månader från det att utmätningen och försäljningen har fått laga kraft. Om egendomen inte hämtas inom denna tid får den säljas för statens räkning eller förstöras.*

[1] Senaste lydelse 2022:799.

16 kap.

13 §

Beträffande verkställighet av beslut om kvarstad för fordran tillämpas vad som föreskrivs om utmätning i 4 kap. 2–7, 9 och 13–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24, 25 och 33–*35* §§, 5 och 6 kap. samt 12 kap. 3–5 §§.	Beträffande verkställighet av beslut om kvarstad för fordran tillämpas vad som föreskrivs om utmätning i 4 kap. 2–7, 9 och 13–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24, 25 och 33–*35 b* §§, 5 och 6 kap. samt 12 kap. 3–5 §§.
Kvarstad för fordran får *ej* läggas på lön eller annan förmån som avses i 7 kap. innan den har betalats ut och kan utmätas.	Kvarstad för fordran får *inte* läggas på lön eller annan förmån som avses i 7 kap. innan den har betalats ut och kan utmätas.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. I fråga om egendom som säljs före ikraftträdandet gäller inte 9 kap. 1 a §.

Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 69 kap. 15 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
69 kap.	
15 §	
I fråga om verkställigheten tillämpas bestämmelserna i utsökningsbalken om	
– exekutiv myndighet m.m. i 1 kap.,	
– förfarandet hos Kronofogdemyndigheten i 2 kap.,	
– utmätning i 4 kap. 2–9 och 12–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24 och 25 §§, 29 § andra stycket, 31 och 33–*35* §§,	– utmätning i 4 kap. 2–9 och 12–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24 och 25 §§, 29 § andra stycket, 31 och 33–*35 b* §§,
– undantag från utmätning i 5 kap.,	
– säkerställande av utmätning i 6 kap.,	
– beskrivning och värdering av utmätt fastighet m.m. i 12 kap. 3–5 §§,	
– förvaltning av utmätt fastighet i 12 kap. 6–10 §§,	
– verkställighet av beslut om kvarstad för fordran i 16 kap. 14 § första och tredje styckena samt 15 §, och	
– förrättningskostnader i 17 kap. 9 § första stycket.	

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Förslag till lag om ändring i kustbevakningslagen (2019:32)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § kustbevakningslagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
4 §[1]	
En kustbevakningstjänsteman får, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i den brottsbekämpande eller ordningshållande verksamheten, om	
1. tjänstemannen möts med våld eller hot om våld,	
2. någon som ska häktas eller anhållas eller annars med stöd i lag ska berövas friheten försöker undkomma eller tjänstemannen annars möts av motstånd när ett sådant frihetsberövande ska verkställas,	
3. det är fråga om att avvärja en straffbelagd handling eller fara för liv, hälsa eller värdefull egendom eller för omfattande skada i miljön,	
4. tjänstemannen med stöd i lag ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme, eller verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller någon annan liknande åtgärd, vid beslag eller något annat omhändertagande av egendom eller vid husrannsakan eller vid genomsökning på distans,	
5. tjänstemannen med stöd i lag ska stoppa ett fartyg, fordon eller något annat transportmedel eller ska kontrollera ett fartyg eller fordon eller dess last, eller	
6. tjänstemannen annars med stöd i lag ska bereda sig tillträde till eller spärra av en byggnad, ett rum eller ett område.	
I fall som avses i första stycket 4 och 6 får våld mot en person användas endast om kustbevakningstjänstemannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd.	
I 24 kap. brottsbalken finns också föreskrifter om rätten att i vissa fall använda våld.	I 24 kap. brottsbalken finns också föreskrifter om rätten att i vissa fall använda våld. *I 6 kap. 12 a § utsökningsbalken finns bestämmelser om rätten att använda våld inom ramen för biträde till Kronofogdemyndigheten.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

[1] Senaste lydelse 2022:327.

Förslag till lag om ändring i tullbefogenhetslagen (2024:710)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § tullbefogenhetslagen (2024:710) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

2 kap.

3 §

En tulltjänsteman får, i den utsträckning andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i kontrollverksamheten eller den brottsbekämpande verksamheten, om

1. tjänstemannen möts med våld eller hot om våld,
2. någon som ska häktas, anhållas eller annars med stöd i lag berövas friheten försöker undkomma eller tjänstemannen annars möts av motstånd när ett sådant frihetsberövande ska verkställas,
3. tjänstemannen med stöd i lag ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme,
4. tjänstemannen ska verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller någon annan liknande åtgärd, vid beslag eller något annat omhändertagande av egendom, vid husrannsakan eller någon annan liknande åtgärd eller när en försändelse öppnas,
5. tjänstemannen med stöd i lag ska stoppa ett fordon, ett fartyg eller något annat transportmedel eller ska kontrollera ett transportmedel eller dess last,
6. tjänstemannen annars med stöd i lag ska bereda sig tillträde till eller spärra av en byggnad, ett rum eller ett område, eller
7. tjänstemannen med stöd i lag har uppmanat någon att stanna och personen försöker undkomma eller annars gör motstånd när en sådan uppmaning ges.

I fall som avses i första stycket 3, 4, 6 och 7 får våld mot en person användas endast om tulltjänstemannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd.

I 24 kap. brottsbalken finns också bestämmelser om rätten att i vissa fall använda våld. I 7 kap. 9 § tullagen (2016:253) finns en hänvisning till 69 kap. 11 § skatteförfarandelagen (2011:1244) som föreskriver att Tullverket har rätt att använda våld eller tvång i samband med verkställighet av ett beslut om bevissäkring.	I 24 kap. brottsbalken finns också bestämmelser om rätten att i vissa fall använda våld. I 7 kap. 9 § tullagen (2016:253) finns en hänvisning till 69 kap. 11 § skatteförfarandelagen (2011:1244) som föreskriver att Tullverket har rätt att använda våld eller tvång i samband med verkställighet av ett beslut om bevissäkring. *I 6 kap. 12 a § utsökningsbalken finns bestämmelser om rätten att använda våld inom ramen för biträde till Kronofogdemyndigheten.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2025:81)

Remissyttranden över betänkandet En ny organisation av ekobrottsbekämpningen (SOU 2025:81) har lämnats av Bolagsverket, Brottsförebyggande rådet, Brottsofferjouren, Brottsoffermyndigheten, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Finansbolagens Förening, Finansinspektionen, Företagarna, Integritetsskyddsmyndigheten, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Justitiekanslern, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Malmö tingsrätt, Myndigheten för digital förvaltning, Nacka tingsrätt, Polismyndigheten, Regelrådet, Revisorsinspektionen, Riksdagens ombudsmän, Skatteverket, Svea hovrätt, Svensk Försäkring, Sveriges advokatsamfund, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, Säkerhetspolisen, Tullverket, UC AB, Umeå tingsrätt och Åklagarmyndigheten.

Svenska Bankföreningen och Sveriges Kommuner och Regioner har avstått från att yttra sig.

Lagrådsremissens lagförslag

Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om utsökningsbalken

dels att 1 kap. 1–5 §§, 2 kap. 7 och 17 §§, 3 kap. 5 §, 5 kap. 1 och 2 §§, 6 kap. 12 a §, 7 kap. 4 §, 9 kap. 1, 8 och 9 §§, 10 kap. 6, 12, 16, 18–23 §§, 11 kap. 3–5 §§, 12 kap. 13, 16, 18–20, 24, 33–46, 48, 49, 51, 52, 54 och 55 §§, 13 kap. 4 och 21 §§, 16 kap. 6 och 13 §§, 18 kap. 5 och 13 §§ och rubrikerna närmast före 1 kap. 1 § och 6 kap. 12 a § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 2 kap. ska lyda ”Förfarandet vid Kronofogdemyndigheten”, rubriken till 7 kap. ”Utmätning av lön och andra förmåner”, rubriken till 8 kap. ”Allmänna bestämmelser om exekutiv försäljning”, rubriken till 9 kap. ”Försäljning av lös egendom i allmänhet och indrivning av utmätt fordran”, rubriken till 11 kap. ”Försäljning av registrerat luftfartyg och reservdelar”, rubriken till 13 kap. ”Redovisning av inbetalda pengar” och rubriken till 14 kap. ”Verkan av exekutiv försäljning”,

dels att rubriken närmast före 7 kap. 1 § ska lyda ”Allmänna bestämmelser”,

dels att det ska införas 18 nya paragrafer, 1 kap. 3 a och 3 b §§, 4 kap. 35 a och 35 b §§, 9 kap. 1 a, 8 a och 8 b §§, 10 kap. 16 a och 21 a §§, 11 kap. 3 b och 3 c §§ och 12 kap. 13 a, 33 a, 35 a, 39 a, 42 a, 54 a och 55 a §§, och närmast före 1 kap. 2, 3 a, 3 b och 4 §§ och 4 kap. 35 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 kap.
Tillämpningsområde	***Balkens tillämpningsområde***
	1 §[1]
Denna balk *är tillämplig i fråga om* verkställighet av dom eller annan exekutionstitel*,* som *innefattar* betalningsskyldighet eller annan förpliktelse*, samt i fråga om* verkställighet av beslut om kvarstad eller annan liknande säkerhetsåtgärd.	Denna balk *gäller* verkställighet av *en* dom eller annan exekutionstitel som *avser* betalningsskyldighet eller *någon* annan förpliktelse *och* verkställighet av *ett* beslut om kvarstad eller *någon* annan liknande säkerhetsåtgärd.
Verkställighet som avser betalningsskyldighet sker genom utmätning. Verkställighet som avser annan förpliktelse eller säkerhetsåtgärd sker *i den ordning* som anges i 16 kap.	Verkställighet som avser betalningsskyldighet sker genom utmätning. Verkställighet som avser *en* annan förpliktelse eller säkerhetsåtgärd sker *på det sätt* som anges i 16 kap.
	Om en annan lag innehåller en bestämmelse som avviker från

[1] Senaste lydelse 1995:298.

	denna balk, tillämpas den bestämmelsen.
	Balkens innehåll
	2 §
Har i annan lag meddelats bestämmelse som avviker från denna balk, gäller den bestämmelsen.	*Balken är indelad i följande kapitel:* *1 kap. – Inledande bestämmelser* *2 kap. – Förfarandet vid Kronofogdemyndigheten* *3 kap. – Exekutionstitlar* *4 kap. – Utmätning* *5 kap. – Undantag från utmätning* *6 kap. – Säkerställande av utmätning* *7 kap. – Utmätning av lön och andra förmåner* *8 kap. – Allmänna bestämmelser om exekutiv försäljning* *9 kap. – Försäljning av lös egendom i allmänhet och indrivning av utmätt fordran* *10 kap. – Försäljning av registrerat skepp* *11 kap. – Försäljning av registrerat luftfartyg och reservdelar* *12 kap. – Försäljning av fast egendom* *13 kap. – Redovisning av pengar* *14 kap. – Verkan av exekutiv försäljning* *16 kap. – Annan verkställighet* *17 kap. – Kostnader* *18 kap. – Överklagande*
	3 §[2]
Verkställighet åvilar Kronofogdemyndigheten. *Mål* om verkställighet (utsökningsmål) handläggs av kronofogde eller annan tjänsteman hos Kronofogdemyndigheten *(förrättningsman)*.	Kronofogdemyndigheten *ansvarar för verkställighet enligt balken*. *Ett mål* om verkställighet (utsökningsmål) handläggs av *en* kronofogde eller *en* annan tjänsteman hos Kronofogdemyndigheten (*förrättningsperson*).

[2] Senaste lydelse 2006:672.

Proportionalitet

3 a §

En åtgärd enligt denna balk får vidtas enbart om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som åtgärden riktas mot eller för något annat motstående intresse.

Barnets bästa

3 b §

Vid alla åtgärder enligt denna balk som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas.

Jäv

4 §

Mot förrättningsman gäller samma jäv som *i* 4 kap. rättegångsbalken *föreskrivs i fråga om domare*. Jäv får *ej* grundas på åtgärd som *förrättningsmannen* har vidtagit i tjänsten eller på gärning som har *förövats* mot honom i *eller för hans tjänst*.

För en förrättningsperson gäller samma *regler om* jäv som *för domare enligt* 4 kap. rättegångsbalken. Jäv får *dock inte* grundas på *en* åtgärd som *förrättningspersonen* har vidtagit i tjänsten eller på *en* gärning som har *begåtts* mot honom *eller henne* i *tjänsten eller med anledning av tjänsten*.

5 §

Känner förrättningsman till omständighet som kan *antagas* utgöra jäv mot honom*, skall han självmant ge det till känna.*

Har fråga om jäv mot *förrättningsman* uppkommit och har *ej* annan *trätt i hans ställe*, *skall kronofogdemyndigheten* snarast *besluta i* jävsfrågan. *Förrättningsmannen* får själv pröva jävsfrågan endast om annan tjänsteman *ej* kan träda i hans ställe utan *olägligt uppskov*.

Förrättningsman som är jävig får *utan hinder därav vidtaga åtgärd* som *ej* kan *uppskjutas* utan olägenhet.

En förrättningsperson ska självmant anmäla en omständighet som *han eller hon känner till* som kan *antas* utgöra jäv mot honom *eller henne.*

Om en fråga om jäv mot *en förrättningsperson har* uppkommit och *han eller hon inte* har *ersatts av någon* annan, *ska Kronofogdemyndigheten* snarast *pröva* jävsfrågan. *Förrättningspersonen* får själv pröva jävsfrågan endast om *någon* annan tjänsteman *inte* kan träda i hans *eller hennes* ställe utan *en fördröjning som leder till olägenhet.*

En förrättningsperson som är jävig får *ändå vidta åtgärder* som *inte* kan *skjutas upp* utan olägenhet.

2 kap.

7 §[3]

I 22 § förvaltningslagen (2017:900) *finns bestämmelser om* hur ankomstdagen för *handlingar bestäms*.

En handling som avser en anmälan eller någon annan åtgärd som ska ske innan utmätt egendom säljs, sammanträde avslutas eller beslut meddelas, anses *dock* inkommen i rätt tid endast om innehållet i handlingen har hunnit bli känt för *förrättningsmannen* före nämnda *tidpunkt*.

I 22 § förvaltningslagen (2017:900) *regleras* hur ankomstdagen för *en handling ska bestämmas*.

En handling som avser en anmälan eller någon annan åtgärd som ska ske innan utmätt egendom säljs, *ett* sammanträde avslutas eller *ett* beslut meddelas, anses inkommen i rätt tid endast om innehållet i handlingen har hunnit bli känt för *förrättningspersonen* före *den* nämnda *tidpunkten*.

17 §

Vid förrättning får hus, rum eller förvaringsställe genomsökas, om det behövs för att *verkställighet skall* kunna ske.

Behöver förrättningsmannen ha tillträde till utrymme som är tillslutet, får han *låta* öppna *lås* eller bereda sig tillträde på annat sätt. *Han* får dock *ej* bereda sig tillträde till bostad i innehavarens frånvaro annat än om underrättelse om tiden för förrättningen har sänts till innehavaren med *posten* eller lämnats på annat lämpligt sätt och det kan *antagas* att *denne* håller sig undan eller om *eljest* särskilda skäl *föreligger*.

För att genomföra förrättning får *förrättningsmannen* i övrigt använda tvång i den *mån* det kan anses befogat med hänsyn till omständigheterna. Våld mot person får dock *brukas* endast om *förrättningsmannen* möter motstånd och i den *mån* det med hänsyn till förrättningens ändamål *kan anses försvarligt*.

Vid *en* förrättning får *ett* hus, *ett* rum eller *ett* förvaringsställe genomsökas, om det behövs för att *verkställigheten ska* kunna ske.

Om förrättningspersonen behöver få tillträde till *ett* utrymme som är tillslutet får han *eller hon* öppna *låset* eller bereda sig tillträde på *något* annat sätt. *Förrättningspersonen* får dock *inte* bereda sig tillträde till *en* bostad i innehavarens frånvaro annat än om *en* underrättelse om tiden för förrättningen har sänts till innehavaren med *post* eller lämnats på *något* annat lämpligt sätt och det kan *antas* att *innehavaren* håller sig undan eller om *det annars finns* särskilda skäl.

För att genomföra *en* förrättning får *förrättningspersonen* i övrigt använda tvång i den *utsträckning* det kan anses befogat med hänsyn till omständigheterna. Våld mot *en* person får dock *användas* endast om *förrättningspersonen* möter motstånd och i den *utsträckning* det *kan anses försvarligt* med hänsyn till förrättningens ändamål.

[3] Senaste lydelse 2020:920.

3 kap.

5 §

Verkställighet får *genast ske* av *1. dom i växelmål eller checkmål,* *2.* tredskodom varigenom betalningsskyldighet har ålagts den part som uteblivit eller inte uppfyllt *vad* som sägs i 44 kap. 7 a, 7 b eller 7 d § rättegångsbalken*, om inte* något annat beslutas med anledning av ansökan om återvinning.	Verkställighet får *ske genast* av *en* tredskodom varigenom betalningsskyldighet har ålagts den part som uteblivit eller inte uppfyllt *det* som sägs i 44 kap. 7 a, 7 b eller 7 d § rättegångsbalken*. Detta gäller endast under förutsättning att* något annat *inte* beslutas med anledning av *en* ansökan om återvinning.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

4 kap.

Hanteringen av visst gods

35 a §

Om ett beslut om utmätning av lös egendom som har tagits i förvar upphävs eller förfaller, ska egendomen lämnas ut till gäldenären. Egendomen ska i stället lämnas ut till tredje man om det genom en rättegång har fastställts att denne har bättre rätt till egendomen än gäldenären eller om egendomen vid förvarstagandet var i tredje mannens besittning på grund av handpanträtt eller retentionsrätt.

Kronofogdemyndigheten ska underrätta gäldenären eller den tredje mannen om att egendomen kan hämtas och att den kan komma att säljas för statens räkning, kastas eller förstöras om den inte hämtas. Efter delgivning av en sådan underrättelse ska egendomen finnas tillgänglig för avhämtning hos Kronofogdemyndigheten i tre månader. Om egendomen inte hämtas inom denna tid får den säljas för statens räkning, kastas eller förstöras.

	35 b § *Om utmätt lös egendom innehåller annan egendom som inte omfattas av utmätningen ska Kronofogdemyndigheten återlämna egendomen till gäldenären. I ett sådant fall tillämpas 35 a § andra stycket.*
	5 kap. 1 §
Från utmätning undantas	*Följande tillgångar är undantagna från utmätning*
1. kläder och andra föremål som uteslutande används till gäldenärens personliga bruk, till skäligt värde,	1. kläder och andra föremål som uteslutande används till gäldenärens personliga bruk, till *ett* skäligt värde,
2. möbler, husgeråd och annan utrustning*,* i den *mån* egendomen är nödvändig för ett hem och dess skötsel,	2. möbler, husgeråd och annan utrustning, i den *utsträckning* egendomen är nödvändig för ett hem och dess skötsel,
3. arbetsredskap och annan utrustning som behövs för gäldenärens förvärvsverksamhet eller yrkesutbildning samt djur, foder och sådant som i övrigt behövs för hans försörjning, allt till skäligt värde,	3. arbetsredskap och annan utrustning som behövs för gäldenärens förvärvsverksamhet eller yrkesutbildning samt djur, foder och sådant som i övrigt behövs för hans *eller hennes* försörjning, allt till *ett* skäligt värde,
4. föremål med sådant övervägande personligt värde för gäldenären att det måste anses uppenbart *obilligt* att *taga* egendomen i anspråk,	4. föremål med *ett* sådant övervägande personligt värde för gäldenären att det måste anses uppenbart *oskäligt* att *ta* egendomen i anspråk,
5. hyresrätt till lägenhet som *tjänar gäldenären till stadigvarande bostad eller* behövs för hans förvärvsverksamhet, även om hyresrätten får överlåtas,	5. hyresrätt till *en* lägenhet som behövs för *gäldenärens* förvärvsverksamhet, även om hyresrätten får överlåtas,
6. bostadsrätt till lägenhet som tjänar gäldenären till stadigvarande bostad, såvida ej gäldenären vid förvärv av bostadsrätten har åsidosatt tillbörlig hänsyn mot sina borgenärer eller det med hänsyn till gäldenärens behov och bostadsrättens värde är oskäligt att bostadsrätten undantas från utmätning,	*6. förnödenheter, och*
7. pengar, banktillgodohavande, annan fordran *och förnödenheter, i den mån annat ej är föreskrivet och*	*7.* pengar, banktillgodohavande, annan fordran *eller liknande till-*

tillgången skäligen fordras för underhåll åt gäldenären till dess inkomst som täcker behovet är att vänta, dock ej utan synnerliga skäl för längre tid än en månad.	*gång som enkelt kan realiseras eller omvandlas till pengar.* *Undantag enligt första stycket 6 eller 7 ska göras om tillgången har varit avsedd, och behövs, för underhåll åt gäldenären till dess att han eller hon kan väntas få en inkomst som täcker behovet, dock inte utan särskilda skäl för längre tid än en månad.*
2 §	
När gäldenären har familj, bestäms vad som får *undantagas* enligt 1 § med skälig hänsyn *även* till vad familjen *brukar* eller behöver. Om gäldenären eller någon som tillhör hans familj lider av *lyte* eller *allvarlig* sjukdom, *skall det också* beaktas. *Undantag* enligt *1* § 7 bestäms med skälig hänsyn även till gäldenärens *underhållsbörda*.	När gäldenären har familj bestäms vad som får *undantas* enligt 1 § med skälig hänsyn till vad familjen *använder* eller behöver. Om gäldenären eller någon som tillhör hans *eller hennes* familj lider av *en allvarlig funktionsnedsättning* eller sjukdom, *ska även det* beaktas. *Ett undantag* enligt 1 § *6 eller* 7 bestäms med skälig hänsyn även till gäldenärens *underhållsskyldighet*.
6 kap.	
Biträde av *Polismyndigheten*	**Biträde av *brottsbekämpande myndigheter***
12 a §[4]	
Om egendom som har påträffats i Polismyndighetens verksamhet utmäts, får Kronofogdemyndigheten begära biträde av *Polismyndigheten* för att ta egendomen i förvar enligt 2 och 4–8 §§. Detsamma gäller om sådan egendom ska tas i förvar enligt 12 §.	Om egendom som har påträffats i *Ekobrottsmyndighetens, Kustbevakningens,* Polismyndighetens *eller Tullverkets* verksamhet utmäts, får Kronofogdemyndigheten begära biträde av *den berörda myndigheten* för att ta egendomen i förvar enligt 2 och 4–8 §§. Detsamma gäller om sådan egendom ska tas i förvar enligt 12 §. *Inom ramen för myndigheternas biträde enligt första stycket får en kustbevakningstjänsteman eller tulltjänsteman använda våld i den utsträckning som anges i 2 kap. 1 §*

[4] Senaste lydelse 2022:799.

	och 4 § 1 och 4 kustbevakningslagen (2019:32) respektive 2 kap. 2 § och 3 § 1 och 4 tullbefogenhetslagen (2024:710). Polismäns rätt till våldsanvändning framgår av polislagen (1984:387).
7 kap.	
4 §[5]	
Lön får *tas i anspråk genom utmätning* endast till den del *den* överstiger *vad* gäldenären behöver för sitt och *familjens* underhåll samt *till fullgörande av* betalningsskyldighet mot annan som vid utmätning av lön har bättre rätt till lönen. *Vid* utmätning för fordran med företrädesrätt enligt 14 § första stycket 1 *skall* även betalningsskyldighet mot *annan* som har lika rätt som sökanden beaktas.	Lön får *utmätas* endast till den del *lönen* överstiger *det som* gäldenären behöver för sitt och *sin familjs* underhåll samt *för att fullgöra* betalningsskyldighet mot *någon* annan som vid utmätning av lön har bättre rätt till lönen. *Om* utmätning *sker* för *en* fordran med företrädesrätt enligt 14 § första stycket 1*, ska* även betalningsskyldighet mot *den* som har lika rätt som sökanden beaktas.
	Om gäldenären lever tillsammans med en make eller är sambo, ska dennes förmåga att med sin inkomst bidra till familjens gemensamma kostnader beaktas vid beräkningen av det belopp som behövs för underhållet. Gäldenären ska ansvara för den del av de gemensamma kostnaderna som motsvarar hans eller hennes inkomst i förhållande till de sammanlagda inkomsterna.
Om utmätningen avser ackordslön, provision eller annan ersättning som *innestår* för längre *tid* än en månad, *skall* särskild hänsyn tas till detta förhållande.	Om utmätningen avser ackordslön, provision eller *någon* annan ersättning som *avser betalning* för *en period som är* längre än en månad, *ska* särskild hänsyn tas till detta förhållande.

[5] Senaste lydelse 1996:1032.

9 kap.

1 §

Utmätt lös egendom säljs på offentlig auktion eller under hand. För försäljning under hand gäller särskilda förutsättningar enligt *8 §*.

Kronofogdemyndigheten får *uppdraga* åt annan att hålla auktion.

Detta kapitel gäller *ej* sådan lös egendom som avses i 10 eller 11 kap.

Utmätt lös egendom säljs på offentlig auktion eller under hand. För försäljning under hand gäller särskilda förutsättningar enligt *8 och 8 a §§*.

Kronofogdemyndigheten får *ge någon* annan *i uppdrag* att hålla auktion. *Detsamma gäller för försäljning under hand av en bostadsrätt.*

Detta kapitel gäller *inte* sådan lös egendom som avses i 10 eller 11 kap.

1 a §

Egendom som säljs enligt 1 § ska hämtas av köparen inom tre månader från det att utmätningen och försäljningen har fått laga kraft. Om egendomen inte hämtas inom denna tid får den säljas för statens räkning, kastas eller förstöras.

8 §

Utmätt egendom bör säljas under hand, om det är sannolikt att högre köpeskilling *kan* uppnås *därigenom* och *sådan försäljning även* i övrigt är ändamålsenlig. *Sökanden, gäldenären och annan känd sakägare vars rätt beror av försäljningen skall beredas tillfälle att yttra sig i frågan, om anledning föreligger därtill.*

Försäljning får *dock ej* ske under hand, om egendomen *häftar för* sjö- eller luftpanträtt eller *ovisshet* råder *härom samt* det *ej* är känt vem som gör anspråk på *sådan panträtt* eller var han *uppehåller* sig.

Utmätt egendom bör säljas under hand, om det är sannolikt att *det leder till att en* högre köpeskilling uppnås och *försäljningen* i övrigt är ändamålsenlig. *För försäljning av en bostadsrätt gäller i stället 8 a §.*

Försäljning får *inte* ske under hand om egendomen *är belastad med* sjö- eller luftpanträtt, eller *om det* råder *osäkerhet om huruvida det finns en sådan panträtt, och* det *inte* är känt vem som gör anspråk på panträtten eller var han *eller hon befinner* sig.

8 a §

En utmätt bostadsrätt får säljas under hand, om det bedöms vara mer ändamålsenligt än en försäljning på offentlig auktion.

	Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till möjligheten att uppnå en högre köpeskilling än vid försäljning på auktion.
	8 b § *Om det behövs ska sökanden, gäldenären och andra kända sakägare vars rätt kan påverkas av försäljningen ges tillfälle att yttra sig innan egendom bjuds ut till försäljning under hand.*
9 §	
Innan egendom säljs under hand *skall* anbud *fordras* in. *I fråga om* försäljningsvillkoren *tillämpas* 4 och 5 §§.	Innan egendom säljs under hand *ska* anbud *begäras* in. *Detta behöver dock inte ske om försäljningen avser en bostadsrätt. För* försäljningsvillkoren *gäller* 4 och 5 §§.
Lämnas ej anbud *som godtas, skall* auktion *sättas ut*. Detta gäller dock *ej,* om sökanden avstår *därifrån* eller om auktion har hållits *tidigare* och det *därjämte* saknas anledning *antaga* att egendomen kan säljas inom rimlig tid. *Skall* nytt försäljningsförsök *ej* göras, gäller 6 § fjärde stycket.	*Om inget godtagbart* anbud *lämnas ska egendomen säljas på* auktion. Detta gäller dock *inte* om sökanden avstår *från auktion* eller om auktion *redan* har hållits och det saknas anledning *att anta att* egendomen kan säljas inom rimlig tid. *Om ett* nytt försäljningsförsök *inte ska* göras, gäller 6 § fjärde stycket.
Blir köpet ogiltigt till följd av att full betalning *ej* sker inom föreskriven tid, gäller *bestämmelserna i* 7 §. *Vad* som sägs om auktion i 7 § första stycket gäller även försäljning under hand.	Blir köpet ogiltigt till följd av att full betalning *inte* sker inom föreskriven tid gäller 7 §. *Det* som sägs om auktion i 7 § första stycket gäller även vid försäljning under hand.
10 kap.	
6 §	
Auktion skall kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *skall* innehålla *uppgift* om *sammanträde för fördelning* av köpeskillingen.	*En auktion ska* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *ska* innehålla *uppgifter* om *tid och plats för fördelningssammanträdet, om ett sådant ska hållas, och annars en uppgift om när den obetalda delen av köpeskillingen senast ska betalas.*
Innehavare av fordran som bör *iakttagas* vid auktionen *skall i kungörelsen* uppmanas att anmäla	*I kungörelsen ska en innehavare* av *en* fordran som *bör beaktas* vid auktionen uppmanas att an-

sin rätt till *kronofogdemyndigheten* senast vid auktionen.	mäla sin rätt till *Kronofogdemyndigheten* senast vid auktionen.
12 §[6]	
Fordran upptas med det belopp *till vilket den beräknas uppgå* den dag då *fördelningssammanträde skall* äga rum. *Beträffande* fordran med sjöpanträtt *skall iakttagas vad som föreskrivs i* 3 kap. 41 § andra stycket andra meningen sjölagen (1994:1009). *Panträtt* på grund av inteckning får *ej åtnjutas* för mer än pantbrevets belopp *jämte* tillägg enligt 3 kap. 4 § sjölagen. *Understiger fordringen* pantbrevets belopp*, upptas återstoden* som ägarhypotek.	*En fordran ska tas upp* med det belopp *som den uppgår till* den dag då *fördelningssammanträdet ska* äga rum. *Om det inte hålls ett sådant sammanträde, ska fordran tas upp med det belopp som den uppgår till den dag då Kronofogdemyndigheten meddelar sitt beslut om fördelning. För en* fordran med sjöpanträtt *gäller* 3 kap. 41 § andra stycket andra meningen sjölagen (1994:1009). *En panträtt* på grund av inteckning får *inte användas* för mer än pantbrevets belopp *med ett* tillägg enligt 3 kap. 4 § sjölagen. *Om fordran inte uppgår till* pantbrevets belopp, *tas det återstående upp* som ägarhypotek.
Om i skeppet *gäller pantbrev* som *ej* innehas av ägaren och någon fordran för vilken pantbrevet utgör säkerhet *ej* har blivit anmäld, *upptas* pantbrevets belopp *och* ett *till tio procent av detta belopp beräknat* tillägg.	Om *det gäller ett pantbrev* i skeppet*,* som *inte* innehas av ägaren och någon fordran för vilken pantbrevet utgör säkerhet *inte* har blivit anmäld, *tas* pantbrevets belopp *upp med* ett tillägg *som motsvarar tio procent av pantbrevets belopp*.
Ägarhypotek upptas utan tillägg enligt 3 kap. 4 § sjölagen.	*Ett ägarhypotek tas upp* utan tillägg enligt 3 kap. 4 § sjölagen.
16 §[7]	
Den som *ropar in skeppet* är skyldig att *efter inropet lämna* handpenning *som motsvarar* en sjättedel av köpeskillingen, dock *inte mindre än* de förrättningskostnader som ska *utgå* ur *skeppet*.	Den som *har vunnit budgivningen* är skyldig att *betala en* handpenning *motsvarande* en sjättedel av köpeskillingen, dock *minst det belopp som motsvarar* de förrättningskostnader som ska *tas* ur *köpeskillingen*.
Handpenningen ska betalas kontant, om inte *inroparen* ställer säkerhet för beloppet. *Som säkerhet får godtas även* fordran som är förenad med panträtt *på grund av inteck-*	Handpenningen ska betalas kontant, om inte *den som har vunnit budgivningen* ställer säkerhet för beloppet. *En* fordran som är förenad med panträtt i skeppet *får*

[6] Senaste lydelse 1994:1010.
[7] Senaste lydelse 2019:841.

ning i skeppet, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.	*godtas som säkerhet*, om den täcks av köpeskillingen och kan anses *vara* betryggande.
Staten, kommuner, regioner och kommunalförbund behöver inte *lämna* handpenning *men blir* i fall som avses i 22 § ersättningsskyldiga *intill motsvarande* belopp.	Staten, kommuner, regioner och kommunalförbund behöver inte *betala* handpenning. *I de* fall som avses i 22 § *är de dock* ersättningsskyldiga *med ett* belopp *som motsvarar den handpenning som annars skulle ha lämnats.*
Obetald del av den kontanta köpeskillingen ska betalas senast vid det sammanträde som enligt 6 § har kungjorts för köpeskillingens fördelning.	
När köpeskillingen har betalats till fullo, får köparen komma i besittning av skeppet.	
Köparen blir personligen betalningsskyldig för vad som enligt överenskommelse har avräknats på köpeskillingen och den förre ägaren blir fri från ansvar härför.	
	16 a §
	Den obetalda delen av den kontanta köpeskillingen ska betalas senast vid fördelningssammanträdet eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, vid den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer.
	Köparen får komma i besittning av skeppet när hela köpeskillingen är betald.
	Köparen blir personligen betalningsskyldig för det belopp som enligt överenskommelse har avräknats på köpeskillingen. Den tidigare ägaren befrias därmed från ansvar för beloppet.
	18 §
Innan skeppet *ropas* ut *skall* redogörelse lämnas för innehållet i sakägarförteckningen. *Upplysning skall* lämnas om att skeppet *ropas* ut med förbehåll att *inrop skall* prövas enligt 19 §.	Innan skeppet *bjuds* ut *till försäljning ska en* redogörelse lämnas för innehållet i sakägarförteckningen. *Det ska även* lämnas *en upplysning* om att skeppet *bjuds* ut med förbehåll att *bud ska* prövas enligt 19 §.

19 §

Innan *inrop* godtas *skall* kronofogdemyndigheten pröva, om *det i* 14 § *angivna villkoret för försäljning* är uppfyllt. Även om *detta är förhållandet* får *inropet ej godtagas,* om det är sannolikt att avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.

Utan hinder av första stycket skall inrop godtagas, om *samtliga* berörda sakägare medger det. Sökanden *kan* medge att *inrop* godtas *fastän* förrättningskostnaderna *ej* har blivit täckta.

Inrop får ej mot sökandens bestridande godtagas, om exekutionsfordringen ej täcks.

Innan *ett bud* godtas *ska* Kronofogdemyndigheten pröva om *villkoret för försäljning enligt* 14 § är uppfyllt. Även om *så är fallet* får *ett bud inte godtas* om det är sannolikt att en avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.

Budet ska dock godtas om *alla* berörda sakägare medger det. Sökanden *får* medge att *ett bud* godtas *även om* förrättningskostnaderna *inte* har blivit täckta.

Om exekutionsfordran inte täcks, får budet inte godtas om sökanden motsätter sig det.

20 §

Sedan inrop har godtagits *skall inroparen omedelbart lämna* föreskriven handpenning. Kronofogdemyndigheten *kan* dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att *bereda inroparen* tillfälle att *anskaffa handpenning*, om uppehållet *ej* kan *antagas* medföra beaktansvärd olägenhet. *Lämnas ej handpenning*, *skall* skeppet *ropas* ut på nytt.

Fullgör ej inroparen sin betalningsskyldighet enligt *16 § fjärde stycket,* är *inropet* ogiltigt.

Handpenningen ska betalas genast efter det att ett bud har godtagits. Kronofogdemyndigheten *får* dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att *ge honom eller henne* tillfälle att *få fram handpenningen*, om uppehållet *inte* kan *antas* medföra beaktansvärd olägenhet. *Om handpenningen inte lämnas, ska* skeppet *bjudas* ut på nytt.

Om den som har vunnit budgivningen inte fullgör sin betalningsskyldighet enligt *16 a § första stycket* är *budet* ogiltigt.

21 §

Sker ej inrop som godtas och fullföljs genom att handpenning *lämnas*, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *inrop* blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om *ej* sökanden avstår *därifrån*.

Har två auktioner hållits utan att skeppet har blivit sålt och saknas anledning *antaga* att skeppet kan säljas inom rimlig tid, får *kronofogdemyndigheten* avvisa *en*

Om det inte lämnas ett bud som godtas och fullföljs genom att handpenning *betalas*, *ska ett* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *ett bud* blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *ska ett* nytt försäljningsförsök göras, om *inte* sökanden avstår *från det*.

Om två auktioner *har* hållits utan att skeppet har blivit sålt och *det* saknas anledning *att anta* att skeppet kan säljas inom rimlig tid, får *Kronofogdemyndigheten* avvisa *en*

fogdemyndigheten avvisa begäran om nytt försäljningsförsök.

Om ny auktion *skall* hållas, gäller *vad som sägs i* 6–20 §§. Anmälan av fordran som har skett för en auktion gäller även för senare auktion.

Skall nytt försäljningsförsök ej göras, skall utmätningen hävas. Detta gäller dock ej medel som har influtit eller inflyter med anledning av redan vidtagna åtgärder.

begäran om *ett* nytt försäljningsförsök.

Om *en* ny auktion *ska* hållas gäller 6–20 §§. Anmälan av *en* fordran som har skett för en auktion gäller även för *en* senare auktion.

21 a §

Om ett nytt försäljningsförsök inte ska göras, ska utmätningen hävas. Detta gäller dock inte för pengar som har betalats in eller som betalas in med anledning av redan vidtagna åtgärder.

22 §

När ny auktion hålls *sedan inrop* har blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *skall* handpenningen *tagas* i anspråk i den *mån det* behövs för att *sammanlagt* samma belopp *skall uppnås* som vid den *förra* auktionen *jämte* ränta *därå*, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), *från utsatt dag för köpeskillingens fördelning* till och med den nya dagen för sådan fördelning och för att även *förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen skall* täckas. Detta gäller även om *ändrade förhållanden* har *inträtt*. *Vad som ej behöver tagas i anspråk skall återlämnas när den nye inroparen har fullgjort sin betalningsskyldighet. Blir skeppet ej sålt vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.*

Hålls ej ny auktion, skall handpenningen användas till betalning av förrättningskostnader som har blivit onyttiga. Vad som ej behöver tagas i anspråk skall återlämnas.

När *en* ny auktion hålls *efter det att ett bud* har blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *ska* handpenningen *tas* i anspråk i den *utsträckning som* behövs för att uppnå samma belopp som vid den *tidigare* auktionen *med* ränta *på beloppet* beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635) *från dagen då köpeskillingen skulle ha fördelats* till och med den nya dagen för sådan fördelning och för att även *den nya auktionens förrättningskostnader ska* täckas. Detta gäller även om *förhållandena* har *ändrats*.

Den del av handpenningen som inte behöver tas i anspråk ska återlämnas när den som har vunnit den nya auktionen har fullgjort sin betalningsskyldighet. Om skeppet inte blir sålt vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.

Om en ny auktion inte hålls, ska handpenningen användas till att betala de förrättningskostnader som har blivit onyttiga. Det som inte behöver tas i anspråk ska återlämnas.	
23 §	
Köparen *skall* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt *16 § fjärde stycket* även om auktionen överklagas.	Köparen *ska* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt *16 a § första stycket* även om auktionen överklagas.
Utan hinder av att auktionen överklagas *får köparen komma i besittning av skeppet*, om *ej* annat har *förordnats* enligt 18 kap. 12 eller 19 § innan han har *blivit berättigad därtill*. Får *han* på grund av sådant *förordnande ej* komma i besittning av skeppet och är hindret *ej* hävt inom tre månader från utsatt dag för köpeskillingens fördelning, får *han* frånträda köpet och återfå *vad han har betalat jämte* upplupen ränta, om *han gör* anmälan *därom* hos *kronofogdemyndigheten* medan hindret *alltjämt består*.	*Köparen får komma i besittning av skeppet trots* att auktionen överklagas, om *inte något* annat har *beslutats* enligt 18 kap. 12 eller 19 § innan han *eller hon* har *fått rätt att komma i besittning av det*. Får *köparen* på grund av *ett* sådant *beslut inte* komma i besittning av skeppet och är hindret *inte* hävt inom tre månader från utsatt dag för köpeskillingens fördelning, får *köparen* frånträda köpet och återfå *det som har betalats med* upplupen ränta, om *en* anmälan *om det görs* hos *Kronofogdemyndigheten* medan hindret *finns kvar*.
11 kap.	
3 §	
Vad som sägs om pantbrev och tillägg i 10 kap. 12 och 15 §§ *skall* i stället gälla intecknat skuldebrev och ränta som anges i 19 a § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg. I fall som avses i 10 kap. 12 § andra stycket *upptas*, i stället för tio procents tillägg, ett belopp *motsvarande* ett års ränta enligt det intecknade skuldebrevet.	*Det* som sägs om pantbrev och tillägg i 10 kap. 12 och 15 §§ *ska* i stället gälla intecknat skuldebrev och ränta som anges i 19 a § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg. I fall som avses i 10 kap. 12 § andra stycket *ska*, i stället för tio procents tillägg, ett belopp *tas upp som motsvarar* ett års ränta enligt det intecknade skuldebrevet.
Om reservdelar *skall* säljas på begäran av borgenär som *ej har* inteckning för sin fordran, får *skyddsbelopp* enligt 10 kap. 13 § 1 *ej i något fall* bestämmas högre än till två tredjedelar av det värde som i målet har *åsatts* reservdelarna av	Om reservdelar *ska* säljas på begäran av *en* borgenär som *saknar* inteckning för sin fordran, får *skyddsbeloppet* enligt 10 kap. 13 §1 *inte* bestämmas högre än till två tredjedelar av det värde som i målet har *fastställts för* reservdelarna av sak-

sakkunniga som Kronofogde-myndigheten har anlitat.	kunniga som Kronofogdemyndigheten har anlitat.
I fall som avses i andra stycket får, vid *fördelning* av *influtna medel*, den som har inteckning i reservdelarna *ej* till skada för borgenär som *ej har* inteckning göra sin rätt gällande till högre belopp än *som svarar mot* två tredjedelar av köpeskillingen minskad med förrättningskostnaderna. *Därvid skall i* fall som avses i 10 kap. 22 § *handpenning* för reservdelarna läggas till köpeskillingen, i den *mån den ej skall* tillkomma *inroparen*.	I fall som avses i andra stycket får, vid *fördelningen* av *inbetalda pengar*, den som har inteckning i reservdelarna *inte* till skada för *en* borgenär som *saknar* inteckning göra sin rätt gällande till *ett* högre belopp än *vad som motsvarar* två tredjedelar av köpeskillingen minskad med förrättningskostnaderna. *I* fall som avses i 10 kap. 22 § *ska även handpenningen* för reservdelarna läggas till köpeskillingen i den *utsträckning som handpenningen inte ska* tillkomma *den som vunnit budgivningen*.
	3 a §[8]
Nyttjanderätt är skyddad utan särskilt förbehåll, om *rättigheten* har bättre rätt än *exekutionsfordringen*.	*En nyttjanderätt* är skyddad utan särskilt förbehåll om *den* har bättre rätt än *exekutionsfordran*.
Om sakägarförteckningen upptar en rättighet som inte enligt första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll, skall luftfartyget först ropas ut utan förbehåll för rättighetens bestånd och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid det senare utropet bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet vid det föregående utropet, har budet vid det senare utropet företräde. Att ägarhypotek inte täcks, utgör inte hinder mot att bud med förbehåll för rättigheten godtas.	
*Upptar sakägarförteckningen två eller flera sådana rättigheter som avses i andra stycket, skall luftfartyget först ropas ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. Ett bud som skyd-	

[8] Senaste lydelse 2004:84.

dar fler rättigheter än ett annat bud har företräde framför detta, om det inte leder till sämre täckning av fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.

När ett bud med förbehåll för en rättighet inte täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

Om rättighetshavaren i fall som avses i tredje stycket är villig att betala enligt vad som sägs i fjärde stycket men det sålunda erbjudna beloppet, till följd av att flera tillskott behövs, inte ensamt eller i förening med annat tillskott som bjuds är tillräckligt för att hans rättighet skall skyddas, skall luftfartyget ropas ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som bjuds.

Om en borgenär vars fordran inte har blivit täckt genom ett visst bud godtar budet, skall fordringen vid tillämpningen av andra–femte styckena anses täckt.

Om en rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, skall det gälla.

3 b §

Om sakägarförteckningen tar upp en nyttjanderätt som enligt 3 a § inte är skyddad utan särskilt förbehåll, ska luftfartyget först bjudas ut utan förbehåll för rättighetens fortsatta giltighet och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid den senare budgivningen ett bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet vid den föregående budgivningen, har budet vid den

senare budgivningen företräde. Att ett ägarhypotek inte täcks hindrar inte att ett bud med förbehåll för rättigheten godtas.

Om sakägarförteckningen tar upp två eller flera sådana rättigheter som avses i första stycket, ska luftfartyget först bjudas ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll, först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. Ett bud som skyddar fler rättigheter än ett annat bud har företräde framför detta, om det inte medför sämre täckning av en fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.

När ett bud med förbehåll för en rättighet inte täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och ett bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

3 c §

Om en rättighetshavare vill betala enligt 3 b § tredje stycket men det erbjudna beloppet inte ensamt, eller i förening med annat tillskott som erbjuds, är tillräckligt för att hans eller hennes rättighet ska skyddas, ska luftfartyget bjudas ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som erbjuds.

Om en borgenär vars fordran inte har täckts genom ett visst bud godtar budet, ska fordran vid tillämpningen av första stycket och 3 b § anses vara täckt.

Om en rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, gäller det.

4 §

Vid försäljning av flera luftfartyg *skall* varje luftfartyg *ropas* ut *för sig*. Luftfartyg som *är i* samma *ägares hand* och *svarar* för samma fordringar *skall* dock *ropas* ut gemensamt, om ägaren eller borgenär *ej* begär särskild försäljning av visst eller vissa luftfartyg. *Särskild* sakägarförteckning *skall* upprättas för egendom som *ropas* ut för sig. Beträffande fordran för vilken flera luftfartyg *svarar skall* i förteckningen *anmärkas* att mindre belopp än som anges i förteckningen kan komma att *falla på* egendomen till följd av att köpeskillingen för annan egendom *lämnar tillgång till betalning* av *fordringen eller del därav*.

Bestämmelserna i första stycket gäller *också i fråga om* försäljning av luftfartyg och intecknade reservdelar. Luftfartyg och reservdelar får dock *ej ropas* ut gemensamt, om fordran har bevakats av borgenär som *ej* har inteckning i reservdelarna.

Reservdelar som *ej ropas* ut gemensamt med luftfartyg *kan* på begäran av ägaren eller borgenär *ropas* ut i skilda poster, med *förbehåll* att försäljning av sådan post sker *endast* om försäljningen med hänsyn även till de bud som avges för andra poster kan *godtagas* enligt 10 kap. 19 §.

Vid försäljning av flera luftfartyg *ska* varje luftfartyg *bjudas* ut *separat*. Luftfartyg som *tillhör* samma *ägare* och *som ansvarar* för samma fordringar *ska* dock *bjudas* ut gemensamt, om ägaren eller *en* borgenär *inte* begär särskild försäljning av *ett* visst eller vissa luftfartyg. *En särskild* sakägarförteckning *ska* upprättas för egendom som *bjuds* ut för sig. Beträffande *en* fordran för vilken flera luftfartyg *ansvarar ska det* i förteckningen *anges* att *ett* mindre belopp än *det* som anges i förteckningen kan komma att *betalas ur* egendomen till följd av att köpeskillingen för annan egendom *kan ge täckning för hela eller delar* av *fordran*.

Första stycket gäller *även vid* försäljning av *både* luftfartyg och intecknade reservdelar. Luftfartyg och reservdelar får dock *inte bjudas* ut gemensamt, om fordran har bevakats av *en* borgenär som *inte* har inteckning i reservdelarna.

Reservdelar som *inte bjuds* ut gemensamt med *ett* luftfartyg *får,* på begäran av ägaren eller *en* borgenär*, bjudas* ut i skilda poster, med *villkoret* att försäljning av *en* sådan post *endast* sker om försäljningen*,* med hänsyn även till de bud som avges för andra poster*,* kan *godtas* enligt 10 kap. 19 §.

5 §

Omfattar inteckning flera luftfartyg eller luftfartyg och reservdelar, får *fordringen innestå* enligt 10 kap. 15 § endast om all den intecknade egendomen har blivit utmätt och säljs *vid* gemensamt *utrop*.

I stället för 10 kap. *16 § sjätte stycket* gäller 33 § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg.

Om en inteckning *omfattar* flera luftfartyg eller *både* luftfartyg och reservdelar, får *fordran avräknas från köpeskillingen* enligt 10 kap. 15 § endast om all den intecknade egendomen har blivit utmätt och säljs *i ett* gemensamt *budgivningsförfarande*.

I stället för 10 kap. *16 a § tredje stycket* gäller 33 § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg.

12 kap.

13 §[9]

Borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979)*, kan* begära att fastigheten *säljs* för hans fordran, om *hans* rätt till betalning är ostridig eller styrks. *Hör* fastigheten *till* konkursbo*,* har *även* borgenär*,* vars fordran är förenad med panträtt i fastigheten*, sådan befogenhet*.

Förvaltaren i en konkurs kan begära att fastigheten *säljs* för den rätt till betalning som följer med ett ägarhypotek i fastigheten. Förvaltaren *kan* också begära att fastigheten *säljs* för hans fordran *avseende* arvode och sådana kostnader för fastighetens vård under konkursen som *skall utgå* ur fastigheten, om konkursgäldenären är en juridisk person.

Vill borgenär *ansluta* sig enligt första stycket*, skall* han anmäla det hos *kronofogdemyndigheten* senast två veckor före bevakningssammanträdet.

Om borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen, har begärt att fastigheten säljs för hans fordran, får förfarandet ej läggas ned därför att frågan om försäljning för annan borgenärs eller konkursboets räkning förfaller.

I fråga om rätt att lösa ut den som har anslutit sig enligt första eller andra stycket tillämpas bestämmelserna i 12 §.

En borgenär vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979) *får* begära att fastigheten *ska säljas* för hans *eller hennes* fordran, om *borgenärens* rätt till betalning är ostridig eller styrks. *Om* fastigheten *tillhör ett* konkursbo har *en* borgenär vars fordran är förenad med panträtt i fastigheten *motsvarande möjlighet*.

En konkursförvaltare får begära att fastigheten *ska säljas* för den rätt till betalning som följer med ett ägarhypotek i fastigheten. Förvaltaren *får* också begära att fastigheten *ska säljas* för hans *eller hennes* fordran *på* arvode och *för* sådana kostnader för fastighetens vård under konkursen som *ska betalas* ur fastigheten, om konkursgäldenären är en juridisk person.

En borgenär *som vill* ansluta sig enligt första stycket *ska* anmäla det hos *Kronofogdemyndigheten* senast två veckor före bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, två veckor före den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.*

[9] Senaste lydelse 1994:444.

	13 a § *Om en borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979), har begärt att fastigheten ska säljas för hans eller hennes fordran, får förfarandet inte avbrytas på grund av att frågan om försäljning för en annan borgenärs eller konkursboets räkning förfaller.* *I fråga om rätten att lösa ut den som har anslutit sig enligt 13 § första eller andra stycket gäller 12 §.*
	16 §
Vad som har inflytit genom särskild försäljning av tillbehör *tillkommer* dem som har fordringar med rätt i fastigheten med det företräde *mellan dem* som gäller enligt lag. Den som har fordran med panträtt i fastigheten *kan* avstå från betalning utan att det minskar hans rätt i fastigheten i övrigt. *Innehavare* av fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får dock *ej* avstå från betalning *ur tillbehörsmedel under annan förutsättning* än *att* samtycke till avståendet har lämnats av *såväl* ägare till övriga av *inteckningen besvärade* fastigheter *som* innehavare av panträtt *vilken* gäller i en eller flera av fastigheterna med lika rätt som eller sämre rätt än inteckningen.	*En betalning som skett efter en* särskild försäljning av tillbehör *tillfaller* dem som har fordringar med rätt i fastigheten med det *inbördes* företräde som gäller enligt lag. Den som har *en* fordran med panträtt i fastigheten *får* avstå från betalning utan att det minskar hans *eller hennes* rätt i fastigheten i övrigt. *En innehavare* av *en* fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får dock *inte* avstå *från de pengar som kommer av försäljningen av tillbehör, annat* än *om* samtycke till avståendet har lämnats av *både* ägare till övriga fastigheter *som omfattas av inteckningen och* innehavare av panträtt *som* gäller i en eller flera av fastigheterna med lika rätt som eller sämre rätt än inteckningen.
Avstående som inverkar på villkoren vid fastighetens försäljning på auktion *skall* ske senast vid bevakningssammanträdet *och* kan *därefter ej* återkallas.	*Ett avstående* som inverkar på villkoren vid fastighetens försäljning på auktion *ska* ske senast vid bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket. Efter den tidpunkten* kan *ett avstående inte* återkallas.

18 §

Tid och plats för *auktion på fastighet bestäms av kronofogdemyndigheten*.	*Kronofogdemyndigheten ska bestämma en tid* för *auktionen och hur bud ska lämnas. Om auktionen ska hållas på en viss plats, ska myndigheten bestämma var den ska ske.* *Sökanden, gäldenären och andra kända sakägare vars rätt berörs av försäljningen ska ges möjlighet att inkomma med synpunkter på budgivningsförfarandet senast när sakägarförteckningen har upprättats*.
Fastighetens ägare och innehavare av nyttjanderätt till fastigheten är skyldiga att låta fastigheten visas på lämplig tid.	Fastighetens ägare och *en* innehavare av nyttjanderätt till fastigheten är skyldiga att låta fastigheten visas på lämplig tid.

19 §

För förhandling om försäljningen *skall* bevakningssammanträde hållas *antingen* samma dag som auktionen eller lämplig dag före denna.	För *en* förhandling om försäljningen *får Kronofogdemyndigheten besluta att ett* bevakningssammanträde *ska* hållas. *Sammanträdet ska då hållas* samma dag som auktionen eller *en* lämplig dag före denna. *Om ett bevakningssammanträde inte ska hållas, ska Kronofogdemyndigheten bestämma en tidpunkt då en fordran eller rättighet senast ska anmälas.*

20 §

Auktionen skall kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *skall* innehålla *uppgift* om *bevakningssammanträde* och *sammanträde för fördelning av köpeskillingen*.	*En auktion ska* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *ska* innehålla *information* om *1. bevakningssammanträdet eller den tidpunkt som bestämts enligt 19 § andra stycket, och* *2. fördelningssammanträdet eller den tillträdesdag som bestämts enligt 36 § första stycket.*
Innehavare av fordran eller rättighet som bör *iakttagas* vid auktionen *skall i kungörelsen* uppmanas att anmäla sin rätt till *kronofogdemyndigheten* senast vid bevakningssammanträdet.	*I kungörelsen ska en innehavare* av *en* fordran eller rättighet som bör *beaktas* vid auktionen uppmanas att anmäla sin rätt till *Kronofogdemyndigheten* senast vid bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som*

Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.

Har kronofogdemyndigheten förordnat om särskild försäljning av tillbehör, får kungörelsen *ej utfärdas* förrän försäljningen har *vunnit* laga kraft och köpeskillingen har betalats eller frågan om sådan försäljning har förfallit.

Om Kronofogdemyndigheten har beslutat om *en* särskild försäljning av tillbehör, får kungörelsen *inte ske* förrän försäljningen har *fått* laga kraft och köpeskillingen har betalats eller frågan om sådan försäljning har förfallit.

24 §

När förhandlingen vid bevakningssammanträdet har avslutats, *upprättas sakägarförteckning.*

Kronofogdemyndigheten ska upprätta en sakägarförteckning senast när bevakningssammanträdet har avslutats *eller, om ett bevakningssammanträde inte ska hållas, vid den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer.*

33 §

Tomträtt som har inskrivits är vid försäljningen skyddad utan särskilt förbehåll. *Annan nyttjanderätt* samt servitut och rätt till elektrisk kraft är skyddade utan särskilt förbehåll, om rättigheten har bättre rätt än *exekutionsfordringen*.

I andra fall *än som avses i första stycket skall* nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft särskilt förbehållas, om det saknas anledning *antaga* att rättigheten belastar fastigheten till beaktansvärd skada för innehavare av fordran med bättre rätt. *Härvid skall* rätt till betalning på grund av ägarhypotek *ej* anses *som* fordran.

Bestämmelser om inskränkningar i rätten att föra talan mot beslut angående förbehåll som avses i andra stycket finns i 18 kap.

Rättighet som ej enligt första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll och ej heller har förbehållits enligt andra stycket kan skyddas genom förbehåll vid auktionen enligt 39 §.

En tomträtt som har inskrivits är vid försäljningen skyddad utan särskilt förbehåll. *Andra nyttjanderätter* samt servitut och rätt till elektrisk kraft är skyddade utan särskilt förbehåll, om rättigheten har bättre rätt än *exekutionsfordran*.

I andra fall *ska* nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft särskilt förbehållas, om det saknas anledning *att anta* att rättigheten belastar fastigheten till beaktansvärd skada för *en* innehavare av *en* fordran med bättre rätt. *Vid bedömningen ska en* rätt till betalning på grund av *ett* ägarhypotek *inte* anses *utgöra en* fordran.

Bestämmelser om inskränkningar i rätten att föra *en* talan mot beslut angående förbehåll som avses i andra stycket finns i 18 kap.

33 a §

En rättighet som inte enligt 33 § första stycket är skyddad utan sär-

	skilt förbehåll och inte heller har förbehållits enligt 33 § andra stycket kan skyddas genom förbehåll vid auktionen enligt 39 och 39 a §§.
34 §	
I avräkning på köpeskillingen för fastigheten *skall innestå* kapitalbeloppet av *sådan* fordran inom skyddsbeloppet som är förenad med panträtt och *ej* enligt sakägarförteckningen *skall* betalas med *köpeskilling* för tillbehör. Detta gäller dock *ej*, om 1. *fordringen är* förfallen till betalning senast på tillträdesdagen och borgenären har *yrkat* kontant betalning, 2. *fordringen är* sådan som avses i 26 § tredje stycket eller 3. *fordringen är* förenad med panträtt endast i andel i fastigheten. För ägarhypotek *skall*, även om det faller inom skyddsbeloppet*, kontant betalning alltid erläggas.* I den *mån* avräkning *ej skall* ske enligt första stycket *skall* köpeskillingen för fastigheten betalas kontant, om *ej inroparen* visar att *han* har *avtalat* annat med den som enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad. Om det enligt förteckningen *är ovisst* vem ett belopp *tillkommer*, får det *ej* avräknas.	*Vid* avräkning på köpeskillingen för fastigheten *ska* kapitalbeloppet av *en* fordran inom skyddsbeloppet som är förenad med panträtt och som enligt sakägarförteckningen *inte ska* betalas med *köpeskillingen* för tillbehör *omfattas*. Detta gäller dock *inte*, om *fordran är* 1. förfallen till betalning senast på tillträdesdagen och borgenären har *begärt* kontant betalning, 2. sådan som avses i 26 § tredje stycket*,* eller 3. förenad med panträtt endast i *en* andel i fastigheten. För *ett* ägarhypotek *ska betalning alltid ske kontant*, även om det faller inom skyddsbeloppet. I den *utsträckning* avräkning *inte ska* ske enligt första stycket *ska* köpeskillingen för fastigheten betalas kontant, om *inte den som har vunnit budgivningen* visar att *något* annat har *avtalats* med den som enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad. Om det enligt förteckningen *inte kan fastställas* vem *som är berättigad till* ett belopp, får det *inte* avräknas.
35 §[10]	
Den som *ropar in fastigheten* är skyldig att *efter inropet lämna* handpenning som motsvarar en tiondel av köpeskillingen, dock inte mer än som enligt 34 § ska betalas kontant *eller* mindre än de förrättningskostnader som ska *utgå* ur fastigheten.	Den som *har vunnit budgivningen* är skyldig att *betala en* handpenning som motsvarar en tiondel av köpeskillingen, dock inte *med* mer än *det belopp* som enligt 34 § ska betalas kontant *och inte* mindre än de förrättningskostnader som ska *tas* ur *köpeskillingen för* fastigheten.

[10] Senaste lydelse 2019:841.

Handpenningen ska betalas kontant, om inte *inroparen* ställer säkerhet för beloppet. *Som säkerhet får godtas även* fordran som är förenad med panträtt i fastigheten, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.

Staten, kommuner, regioner och kommunalförbund behöver inte lämna handpenning *men blir i* fall som avses i 43 § ersättningsskyldiga *intill motsvarande* belopp.

Obetald del av den kontanta köpeskillingen ska betalas senast vid det sammanträde som enligt 20 § har kungjorts för köpeskillingens fördelning.

Handpenningen ska betalas kontant, om inte *den som har vunnit budgivningen* ställer säkerhet för beloppet. *En* fordran som är förenad med panträtt i fastigheten *får godtas som säkerhet*, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.

Staten, kommuner, regioner och kommunalförbund behöver inte lämna handpenning. *I ett* fall som avses i 43 § är de dock ersättningsskyldiga *med ett* belopp *som motsvarar den handpenning som annars skulle ha betalats.*

35 a §

Den obetalda delen av den kontanta köpeskillingen ska betalas senast vid fördelningssammanträdet eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, vid den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer, dock senast på den tillträdesdag som har bestämts enligt 36 § första stycket.

36 §

Som tillträdesdag räknas den dag då *enligt kungörelse* fördelningssammanträdet *skall äga rum*. Kronofogdemyndigheten *kan dock* medge *inroparen* att *taga vård om* fastigheten *eller del därav* före tillträdesdagen.

Kronofogdemyndigheten får *förordna* att obetald avkastning av fastigheten, som enligt 8 eller 9 § *har skolat betalas* till myndigheten eller syssloman och som har förfallit under tiden till och med den dag köparen har tillträtt

Tillträdesdagen är den dag då fördelningssammanträdet *ska hållas eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den dag som Kronofogdemyndigheten bestämmer.* Kronofogdemyndigheten *får* medge *den som har vunnit budgivningen* att *vårda eller bruka hela eller delar av* fastigheten före tillträdesdagen.

Kronofogdemyndigheten får *besluta* att obetald avkastning av fastigheten, som enligt 8 eller 9 § *skulle ha betalats* till myndigheten eller *en* syssloman och som har förfallit under tiden till och med den dag köparen har tillträtt fastig-

fastigheten, *skall tillkomma denne*. Om sådan avkastning i annat fall betalas till köparen, *skall* denne redovisa *därför* till *kronofogdemyndigheten*.

Har förre ägaren *ej* annan bostad, *kan kronofogdemyndigheten* tillåta honom att bo kvar på fastigheten högst tre månader efter tillträdesdagen.

heten, *ska tillfalla köparen*. Om sådan avkastning i annat fall betalas till köparen, *ska* denne redovisa *detta* till *Kronofogdemyndigheten*.

Om den tidigare ägaren *saknar* annan bostad *får Kronofogdemyndigheten* tillåta honom *eller henne* att bo kvar på fastigheten högst tre månader efter tillträdesdagen.

37 §

På begäran av de sakägare *vilkas* rätt *beror därav* kan *försäljningen, såvitt avser annat än erläggande av handpenning och den återstående kontanta köpeskillingen samt tiden för tillträde,* ske på andra villkor än som anges i detta kapitel. Skyddsbeloppet får höjas även om borgenär som *ej* själv har begärt försäljning motsätter sig det.

Begäran som avses i första stycket skall framställas senast vid bevakningssammanträdet.

På begäran av de sakägare *vars* rätt *är beroende av försäljningen* kan *den* ske på andra villkor än som anges i detta kapitel. *Villkoren för betalning av handpenning och den återstående kontanta köpeskillingen samt tiden för tillträde kan dock inte ändras*. Skyddsbeloppet får höjas även om *en* borgenär som *inte* själv har begärt försäljning motsätter sig det.

En begäran ska framställas senast vid bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.*

38 §

Vid auktion skall, *i* den *mån* det är *påkallat* med hänsyn till värdet av fastighetens tillbehör eller av annan orsak, anges vilken egendom som *skall följa fastigheten* och i *vad mån* egendom som framstår som tillbehör *ej skall följa den*. *Vad sålunda* har *angivits* är avgörande för vad försäljningen omfattar i den delen. I övrigt ingår *i försäljningen vad* som enligt lag utgör tillbehör till fastigheten. *Råder* tvist om tillbehör, *skall* det anmälas.

Redogörelse skall lämnas för innehållet i sakägarförteckningen. *Upplysning skall* lämnas om att fastigheten *ropas* ut med förbehåll att *inrop skall* prövas enligt 40 §.

I den *utsträckning* det är *motiverat* med hänsyn till värdet av fastighetens tillbehör eller av *någon* annan orsak, *ska det vid auktionen* anges vilken *övrig* egendom som *ska ingå i fastighetsköpet* och i *vilken utsträckning* egendom som framstår som tillbehör *inte ska ingå*. *Det som* har *angetts* är avgörande för vad försäljningen omfattar i den delen. I övrigt ingår *det* som enligt lag utgör tillbehör till fastigheten. *Om det råder* tvist om tillbehör *ska* detta anmälas.

En redogörelse för innehållet *ska* lämnas i sakägarförteckningen. *Det ska även* lämnas *en upplysning* om att fastigheten *bjuds* ut med förbehåll att *bud ska* prövas enligt 40 §.

39 §

Om sakägarförteckningen *upptager* rättighet som *ej* enligt 33 § första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll och *ej* heller har förbehållits enligt 33 § andra stycket, *skall* fastigheten först *ropas* ut utan förbehåll om rättighetens *bestånd* och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid *det* senare *utropet* bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet vid det föregående *utropet*, har *budet vid* det senare *utropet* företräde. Att ägarhypotek *ej* täcks *utgör ej hinder mot* att bud med förbehåll för rättigheten godtas.

Upptager sakägarförteckningen två eller flera sådana rättigheter som avses i första stycket, *skall* fastigheten först *ropas* ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. *Bud* som skyddar flera rättigheter än annat bud har företräde framför detta, om det *ej* leder till sämre täckning av fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.

När bud med förbehåll för rättighet *ej* täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

Om rättighetshavare i fall som avses i andra stycket är villig att betala enligt vad som sägs i tredje stycket men det sålunda erbjudna beloppet, till följd av att flera tillskott behövs, ej ensamt eller i förening med annat tillskott som bjuds är tillräckligt för att hans rättighet

Om sakägarförteckningen *tar upp en* rättighet som enligt 33 § första stycket *inte* är skyddad utan särskilt förbehåll och *inte* heller har förbehållits enligt 33 § andra stycket, *ska* fastigheten först *bjudas* ut utan förbehåll om rättighetens *fortsatta giltighet* och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid *den* senare *budgivningen ett* bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet *i* det föregående *budgivningsförfarandet*, har det senare *budet* företräde. Att *ett* ägarhypotek *inte* täcks *hindrar inte* att *ett* bud med förbehåll för rättigheten godtas.

Om sakägarförteckningen *tar upp* två eller flera sådana rättigheter som avses i första stycket, *ska* fastigheten först *bjudas* ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll, först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. *Ett bud* som skyddar flera rättigheter än *ett* annat bud har företräde framför detta, om det *inte* leder till sämre täckning av *en* fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.

När *ett* bud med förbehåll för *en* rättighet *inte* täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala skillnaden mellan det budet och *ett* bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

skall skyddas, skall fastigheten ropas ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som bjuds.

Om borgenär vars fordran ej har blivit täckt genom visst bud godtager budet, skall fordringen vid tillämpning av första–fjärde styckena anses täckt.

Om rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, skall det gälla.

39 a §

Vill en rättighetshavare i ett fall som avses i 39 § andra stycket betala enligt 39 § tredje stycket men det erbjudna beloppet inte ensamt eller i förening med ett annat tillskott som erbjuds är tillräckligt för att hans eller hennes rättighet ska skyddas, ska fastigheten bjudas ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som erbjuds.

Om en borgenär vars fordran inte har täckts genom ett visst bud godtar budet, ska fordran vid tillämpning av första stycket och 39 § anses vara täckt.

Om en rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, gäller det.

40 §

Innan *inrop* godtas *skall kronofogdemyndigheten* pröva, om *det* i 32 § *angivna villkoret för försäljning* är uppfyllt. Även om *detta* är *förhållandet* får *inropet ej godtagas,* om det är sannolikt att avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.

Utan hinder av första stycket skall inrop godtagas, om *samtliga* berörda sakägare medger det. Sökanden *kan* medge att *inrop* godtas *fastän* förrättningskostnaderna *ej* har blivit täckta.

Innan *ett bud* godtas *ska Kronofogdemyndigheten* pröva om *villkoret för försäljningen* i 32 § är uppfyllt. Även om *villkoret* är uppfyllt får *budet inte godtas* om det är sannolikt att *en* avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.

Budet ska trots det godtas om *alla* berörda sakägare medger det. Sökanden *får* medge att *ett bud* godtas *även om* förrättningskostnaderna *inte* har blivit täckta.

Inrop får ej mot sökandens bestridande godtagas, om exekutionsfordringen ej täcks.	*Om exekutionsfordran inte täcks får budet inte godtas om sökanden motsätter sig det*.

41 §

Sedan inrop har godtagits *skall inroparen omedelbart lämna föreskriven handpenning*. Kronofogdemyndigheten *kan* dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att *bereda inroparen* tillfälle att *anskaffa* handpenning, om uppehållet *ej* kan *antagas* medföra beaktansvärd olägenhet. *Lämnas ej* handpenning, *skall* fastigheten *ropas* ut på nytt.	*Handpenningen ska betalas genast efter det att ett bud* har godtagits. Kronofogdemyndigheten *får* dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att *ge den som har vunnit budgivningen* tillfälle att *få fram* handpenning, om uppehållet *inte* kan *antas* medföra beaktansvärd olägenhet. *Om* handpenning *inte betalas ska* fastigheten *bjudas* ut på nytt.
I fall som avses i *39 § skall* handpenning *lämnas* för varje *inrop*, även om fastigheten *skall ropas* ut på nytt. Om *inropet ej skall bestå, återlämnas* handpenningen.	I fall som avses i *39 och 39 a §§ ska* handpenning *betalas* för varje *bud*, även om fastigheten *ska bjudas* ut på nytt. Om *budet inte ska gälla ska* handpenningen *återbetalas*.
Fullgör ej inroparen sin betalningsskyldighet enligt *35 § fjärde stycket,* är *inropet* ogiltigt.	*Om den som har vunnit budgivningen inte fullgör* sin betalningsskyldighet enligt *35 a § första stycket* är *budet* ogiltigt.

42 §

Sker ej inrop som godtas och fullföljs genom att handpenning *lämnas*, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *inrop* blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om *ej* sökanden avstår *därifrån*.	*Om det inte lämnas ett bud* som godtas och fullföljs genom att handpenning *betalas*, *ska ett* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *ett bud* blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *ska ett* nytt försäljningsförsök göras, om *inte* sökanden avstår *från det*.
Har två auktioner hållits utan att fastigheten har blivit såld och saknas anledning *antaga* att fastigheten kan säljas inom rimlig tid, får *kronofogdemyndigheten* avvisa begäran om nytt försäljningsförsök.	*Om* två auktioner *har* hållits utan att fastigheten har blivit såld och *det* saknas anledning *att anta* att fastigheten kan säljas inom rimlig tid, får *Kronofogdemyndigheten* avvisa *en* begäran om *ett* nytt försäljningsförsök.
Om ny auktion *skall* hållas*,* gäller *vad som sägs i* 18–41 §§. Anmälan av fordran eller rättighet som har skett för en auktion gäller även för senare auktion.	Om *en* ny auktion *ska* hållas gäller 18–41 §§. Anmälan av *en* fordran eller rättighet som har skett för en auktion gäller även för *en* senare auktion.
Skall nytt försäljningsförsök ej göras, skall utmätningen hävas.	

Detta gäller dock ej medel som har influtit eller inflyter med anledning av redan vidtagna åtgärder.

42 a §
Utmätningen ska hävas om ett nytt försäljningsförsök inte ska göras. Detta gäller dock inte för pengar som har betalats in eller som betalas in med anledning av redan vidtagna åtgärder.

43 §

När ny auktion hålls sedan *inrop* har blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *skall* handpenningen *tagas* i anspråk i den *mån det behövs* för att sammanlagt samma belopp *skall* uppnås som vid den förra auktionen *jämte* ränta *därå,* beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från tillträdesdagen till och med den nya tillträdesdagen och för att även förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen *skall* täckas. Detta gäller även om fastigheten säljs med förbehåll för rättighet som *ej* har förbehållits vid den förra auktionen eller ändrade förhållanden har inträtt. *Vad som ej behöver tagas i anspråk skall återlämnas när den nye inroparen har fullgjort sin betalningsskyldighet. Blir fastigheten ej såld vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.*

Hålls ej ny auktion*, skall* handpenningen användas till *betalning av* förrättningskostnader som har blivit onyttiga*. Vad som ej* behöver *tagas* i anspråk *skall återlämnas*.

När *en* ny auktion hålls sedan *ett bud* har blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *ska* handpenningen *tas* i anspråk i den *utsträckning som krävs* för att sammanlagt samma belopp *ska* uppnås som vid den förra auktionen *med* ränta *på beloppet* beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från tillträdesdagen till och med den nya tillträdesdagen och för att även förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen *ska* täckas. Detta gäller även om fastigheten säljs med förbehåll för *en* rättighet som *inte* har förbehållits vid den förra auktionen eller ändrade förhållanden har inträtt.

Den del av handpenningen som inte behöver tas i anspråk ska återlämnas när den som har vunnit den nya auktionen har fullgjort sin betalningsskyldighet. Om fastigheten inte blir såld vid den nya auktionen är hela handpenningen förverkad.

Om en ny auktion *inte hålls ska* handpenningen användas till *att betala de* förrättningskostnader som har blivit onyttiga*. Det som inte* behöver *tas* i anspråk *ska återbetalas*.

44 §

Sedan auktion som har lett till försäljning av fastigheten har *vunnit* laga kraft och köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt *35 § fjärde stycket, utfärdar kronofogdemyndigheten köpebrev*.

Visar inroparen att han har bjudit för annans räkning*, skall köpebrev* utfärdas till denne.

Kronofogdemyndigheten ska utfärda köpebrev när en auktion*,* som har lett till försäljning av fastigheten*,* har *fått* laga kraft och köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt *35 a § första stycket*.

Om den som har vunnit budgivningen visar att han *eller hon* har bjudit för *någon* annans räkning *ska köpebrevet* utfärdas till denne.

45 §

Sedan fastigheten har sålts *svarar* den *ej* för fordran som avses i 25 § första stycket 1.

Borgenär som har pantbrev kan *ej* efter *fastighetens försäljning mot köparen* göra gällande panträtt i fastigheten för större fordran än som har avräknats på köpeskillingen *jämte* utfäst ränta *därå* från tillträdesdagen samt framtida skadestånd och kostnad som föranleds av fordringsförhållandet.

Köparen blir personligen betalningsskyldig för *vad* som enligt överenskommelse har avräknats på den kontanta köpeskillingen *och den förre ägaren blir fri från ansvar härför*. I fall som avses i 44 § andra stycket blir även den som har *gjort inropet* betalningsskyldig.

När fastigheten har sålts *ansvarar* den *inte längre* för *en* fordran som avses i 25 § första stycket 1.

En borgenär som har pantbrev kan *inte,* efter *att fastigheten har sålts,* göra gällande panträtt i fastigheten mot köparen för *en* större fordran än som har avräknats på köpeskillingen *med* utfäst ränta *på beloppet* från tillträdesdagen samt framtida skadestånd och kostnad som föranleds av fordringsförhållandet.

Köparen blir personligen betalningsskyldig *och den förre ägaren blir fri från ansvar* för *det* som enligt överenskommelse har avräknats på den kontanta köpeskillingen. I fall som avses i 44 § andra stycket blir även den som har *vunnit budgivningen* betalningsskyldig.

46 §

Köpare som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt *35 § fjärde stycket* får tillträda fastigheten på den dag som *har bestämts för köpeskillingens fördelning*. *Han svarar* därefter för *ägares* skyldigheter i den *mån* de *skall* fullgöras efter tillträdesdagen.

Vill köparen att i sakägarförteckningen upptagen arrende- eller hyresrätt, som *ej* är skyddad enligt 33 § första stycket eller har förbehållits enligt 33 § andra stycket

En köpare som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt *35 a § får* tillträda fastigheten på den dag som *anges i 36 § första stycket. Köparen ansvarar* därefter för *de skyldigheter som ägaren har* i den *utsträckning* de *ska* fullgöras efter tillträdesdagen.

Köparen ska inom en månad från tillträdesdagen säga upp avtalet om denne vill att *en* i sakägarförteckningen upptagen arrende- eller hyresrätt, som *inte* är skyddad

eller vid auktionen, *skall* upphöra, *åligger det honom att* inom en månad från tillträdesdagen säga upp avtalet. I annat fall gäller avtalet mot *honom*. Beträffande den tidpunkt *vid vilken* arrende- eller hyresavtal *skall* upphöra med anledning av uppsägning gäller *vad som är föreskrivet* i fråga om uppsägning efter frivillig överlåtelse av fastighet.	enligt 33 § första stycket eller har förbehållits enligt 33 § andra stycket eller vid auktionen, *ska* upphöra. I annat fall gäller avtalet mot *köparen*. Beträffande den tidpunkt *då ett* arrende- eller hyresavtal *ska* upphöra med anledning av *en* uppsägning gäller *detsamma som* i fråga om uppsägning efter frivillig överlåtelse av *en* fastighet.
Om rätt i vissa fall för arrendator eller hyresgäst att begära förlängning av avtalet eller att få ersättning vid uppsägning *finns särskilda föreskrifter.*	*Det finns särskilda föreskrifter om rätten* för *en* arrendator eller hyresgäst att *i vissa fall* begära förlängning av avtalet eller att få ersättning vid uppsägning.
	48 §
Köparen skall fullgöra sin betalningsskyldighet enligt *35 § fjärde stycket* även om auktionen överklagas.	Köparen *ska* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt *35 a §* även om auktionen överklagas.
Utan hinder av att auktionen överklagas får köparen tillträda fastigheten på den bestämda dagen, om *ej dessförinnan* annat har *förordnats* enligt 18 kap. 12 eller 19 §. *Får han* på grund av sådant *förordnande ej* tillträda fastigheten och är hindret *ej* hävt inom tre månader från den bestämda tillträdesdagen, får *han* frånträda köpet och återfå *vad han har betalat* jämte upplupen ränta, om *han gör anmälan därom hos kronofogdemyndigheten* medan hindret *alltjämt* består.	*Köparen får* tillträda fastigheten på den bestämda dagen *trots att auktionen överklagas*, om *inte något* annat har *beslutats före tillträdet* enligt 18 kap. 12 eller 19 §. *Om köparen* på grund av *ett* sådant *beslut inte får* tillträda fastigheten och är hindret *inte* hävt inom tre månader från den bestämda tillträdesdagen, får *köparen* frånträda köpet och återfå *det som betalats* jämte upplupen ränta. *Det gäller dock endast* om frånträdet *anmäls till Kronofogdemyndigheten* medan hindret *fortfarande* består.
	49 §
När *någon* av flera gemensamt intecknade fastigheter *skall* säljas på auktion, har den som har fordran med panträtt *på grund av* den gemensamma inteckningen rätt att *indraga annan av de intecknade fastigheterna* i försäljningen*, om den svarar* för det intecknade beloppet *eller del av detta* före den fastighet som *skall* säljas. *Skall denna* säljas för	När *en* av flera gemensamt intecknade fastigheter *ska* säljas på auktion, har den som har fordran med panträtt *enligt* den gemensamma inteckningen rätt att *begära att även en annan fastighet som omfattas av samma inteckning ska dras in* i försäljningen. *Det krävs då att den andra fastigheten ansvarar* för *hela eller delar av* det intecknade beloppet

panträttshavarens fordran eller för fordran *som har* lika eller bättre rätt, får han även *indraga* fastighet som *svarar* för inteckningen först efter den fastighet som *skall* säljas.

Yrkande om indragning *skall* framställas hos *kronofogdemyndigheten* senast vid bevakningssammanträdet. Fastighetens ägare *skall beredas* tillfälle att yttra sig över yrkandet. *Bevakningssammanträde och auktion skall inställas* och *nya tider* sättas ut, om det behövs för att yrkandet ska hinna prövas.

Bifalls yrkandet, anses den indragna fastigheten utmätt *när* beslutet meddelas. *Den* får *ej* säljas innan beslutet har *vunnit* laga kraft.

före den fastighet som *ska* säljas. *Om försäljningen sker* för panträttshavararens fordran eller för *en* fordran *med* lika eller bättre rätt, får han *eller hon* även *dra in en* fastighet som *ansvarar* för inteckningen först efter den fastighet som *ska* säljas.

Ett yrkande om indragning *ska* framställas hos *Kronofogdemyndigheten* senast vid bevakningssammanträdet *eller, om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.* Fastighetens ägare *ska ges* tillfälle att yttra sig över yrkandet. *En auktion och i förekommande fall ett bevakningssammanträde ska ställas in* och sättas ut *på nytt*, om det behövs för att yrkandet ska hinna prövas.

Om yrkandet *bifalls* anses den indragna fastigheten utmätt *från och med den dag då* beslutet meddelas. *Fastigheten* får *inte* säljas innan beslutet har *fått* laga kraft.

51 §

Om samtliga fastigheter som besväras av gemensam inteckning *skall* säljas på auktion och *förhållande* som anges i 52 § andra stycket *ej föreligger*, *upprättas* gemensam sakägarförteckning för fastigheterna. *Rättighet* i någon av fastigheterna *skall härvid anses upplåten i dem alla*. Vid auktionen *ropas* fastigheterna ut gemensamt.

Om samtliga fastigheter som besväras av *en* gemensam inteckning *ska* säljas på auktion och *omständigheterna inte är sådana* som anges i 52 § andra stycket, *ska en* gemensam sakägarförteckning *upprättas* för fastigheterna. *En rättighet som är upplåten* i någon av fastigheterna *ska vid en sådan försäljning anses gälla i samtliga fastigheter*. Vid auktionen *ska* fastigheterna *bjudas* ut gemensamt.

52 §

Skall flera *av gemensamt intecknade* fastigheter *men ej alla* säljas på auktion, gäller 53–*55* §§.

När samtliga fastigheter som besväras av gemensam inteckning

När flera *men inte alla* fastigheter *som omfattas av en gemensam inteckning ska* säljas på auktion, gäller 53–*55 a* §§.

Bestämmelserna i 53–55 a §§ gäller också när samtliga fastig-

skall säljas*, gäller likaledes 53–55 §§*, om

1. fastigheterna har olika ägare,

2. någon av fastigheterna med stöd av 49 § *har indragits i försäljningen*,

3. någon av fastigheterna endast i andra hand *svarar* för *gemensam inteckning*,

4. någon av fastigheterna besväras av särskild inteckning,

5. någon fastighets ansvar för *gemensam inteckning ej avser* inteckningens hela belopp,

6. det yrkas av innehavare av *sådan* rättighet i någon av fastigheterna som *ej skall* bestå oavsett om fastigheten säljs, eller

7. *det i* annat fall yrkas av ägare eller borgenär vars rätt kan bero *därav*.

Yrkande som avses i andra stycket 6 eller 7 *skall* framställas senast vid bevakningssammanträdet.

heter som besväras av *en* gemensam inteckning *ska* säljas, om

1. fastigheterna har olika ägare,

2. någon av fastigheterna *har dragits in i försäljningen* med stöd av 49 §,

3. någon av fastigheterna *ansvarar* endast i andra hand för *den gemensamma inteckningen*,

4. någon av fastigheterna besväras av *en* särskild inteckning,

5. någon fastighets ansvar för *den gemensamma inteckningen inte omfattar* inteckningens hela belopp,

6. det yrkas av *en* innehavare av *en* rättighet i någon av fastigheterna*,* som *inte ska* bestå oavsett om fastigheten säljs*,* eller

7. *det i något* annat fall yrkas av en ägare eller borgenär vars rätt kan bero *av försäljningen*.

Ett yrkande enligt andra stycket 6 eller 7 *ska* framställas senast vid bevakningssammanträdet eller, *om ett sådant sammanträde inte ska hållas, den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten har bestämt enligt 19 § andra stycket.*

54 §

Vid auktionen *skall* fastigheterna *ropas* ut var för sig. Därefter *skall* de *ropas* ut gemensamt, om de har samma ägare. *Efterföljande* gemensamt *utrop skall* även *eljest äga rum,* om full betalning *ej* har uppnåtts för fordran för vilken samtliga fastigheter *svarar* eller fastigheternas ägare är *ense* om att de *skall ropas* ut gemensamt.

Uppnås vid gemensamt *utrop* högre bud än summan av buden *vid* de särskilda *utropen, skall* budet *vid det* gemensamma *utropet* ha företräde. Den köpeskilling som har *bjudits vid* det gemensamma *utropet skall* fördelas på fastigheterna efter de värden som har *åsatts* dem i målet. *Fastighets* andel i den gemensamma köpeskillingen

Vid auktionen *ska* fastigheterna *bjudas* ut var för sig. Därefter *ska* de *bjudas* ut gemensamt, om de har samma ägare. *Ett efterföljande* gemensamt *budgivningsförfarande ska* även *ske* om full betalning *inte* har uppnåtts för *en* fordran för vilken samtliga fastigheter *ansvarar* eller *om* fastigheternas ägare är *överens* om att de *ska bjudas* ut gemensamt.

Om det i ett gemensamt *budgivningsförfarande uppnås ett* högre bud än summan av buden *i* de särskilda *budgivningsförfarandena ska* budet *i den* gemensamma *budgivningen* ha företräde. Den köpeskilling som har *erbjudits i* det gemensamma *budgivningsförfarandet ska* fördelas på fastigheterna efter de värden som har

utgör dock minst vad som har bjudits för den fastigheten *vid särskilt utrop*. Har någon av fastigheterna *ropats* ut med tillbehör som *ej* ingick i det värde efter vilket dess andel i köpeskillingen *skall* beräknas eller *ropats* ut utan tillbehör som omfattades av *nämnda värde*, *skall* den fastighetens värde *vid tillämpningen av det sagda* jämkas *efter vad som påkallas av nämnda* förhållande. *Uppgår i fråga om* någon av *fastigheterna dess* andel i köpeskillingen och andra tillgängliga medel *ej* till skyddsbeloppet och *skall därför frågan om den fastighetens försäljning förfalla*, *skall* de övriga fastigheterna *ropas* ut gemensamt.

Uppnås ej bud som *förslår till betalning av* någon del av *exekutionsfordringen*, får *ej* någon av fastigheterna säljas.

Har fastighet indragits i försäljningen med stöd av 49 §, skall den ursprungligen utmätta fastigheten ropas ut först. Om därvid ej uppnås bud som förslår till betalning av någon del av exekutionsfordringen, får fastigheten ej säljas. Blir den ej såld, skall ej heller den indragna fastigheten säljas.

Fastighet som endast i andra hand svarar för fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får ej säljas för den fordringen innan det har visat sig att betalning ej kan utgå ur den fastighet som svarar i första hand. I andra hand ansvarig fastighet får ej heller säljas, om dess ägare eller annan sakägare betalar den brist för vilken fastigheten skall svara eller ställer säkerhet för beloppet. Gemensamt utrop av fastigheterna behöver ej ske annat än om särskilda skäl föreligger.

fastställts för dem i målet. *Varje fastighets* andel i den gemensamma köpeskillingen *ska* dock minst motsvara *det bud som har lämnats för* fastigheten *i det särskilda budgivningsförfarandet*. Har någon av fastigheterna *bjudits* ut med tillbehör som *inte* ingick i det värde efter vilket dess andel i köpeskillingen *ska* beräknas eller *bjudits* ut utan tillbehör som omfattades av *det värdet*, *ska* den fastighetens värde jämkas *med hänsyn till detta* förhållande. *Om* någon av *fastigheternas* andel i köpeskillingen och andra tillgängliga medel *inte uppgår* till skyddsbeloppet och *fastigheten därmed inte ska säljas*, *ska* de övriga fastigheterna *bjudas* ut gemensamt.

Om det inte lämnas ett bud som *täcker* någon del av *exekutionsfordran*, får *inte* någon av fastigheterna säljas.

54 a §

Har en fastighet dragits in i försäljningen med stöd av 49 § ska den

ursprungligen utmätta fastigheten bjudas ut först. Om det då inte uppnås ett bud som täcker någon del av utmätningsfordran, får fastigheten inte säljas. Blir den inte såld, ska inte heller den indragna fastigheten säljas.

En fastighet som endast i andra hand ansvarar för en fordran med panträtt på grund av en gemensam inteckning får inte säljas för den fordran innan det har visat sig att betalning inte kan tas ur den fastighet som ansvarar i första hand. En fastighet som ansvarar i andra hand får inte heller säljas om dess ägare eller någon annan sakägare betalar den brist för vilken fastigheten ska ansvara eller ställer säkerhet för beloppet. Ett gemensamt budgivningsförfarande för fastigheterna ska endast genomföras om det finns särskilda skäl.

55 §

Om rättighet har förbehållits *vid* särskilt *utrop, skall* förbehållet *gälla även vid* efterföljande gemensamt *utrop*. Har rättigheten *ej* förbehållits *vid det särskilda utropet*, *tillämpas 39 §* även *vid* det gemensamma *utropet*.

Vid *tillämpning* av *40 § skall prövningen huruvida* avsevärt högre köpeskilling kan uppnås avse den sammanlagda köpeskillingen för samtliga fastigheter *som har ropats in vid auktionen.*

Handpenning skall lämnas efter varje *inrop*, även om *inropad* fastighet *skall ropas* ut på nytt. Om *inropet ej skall* bestå, *återlämnas* handpenningen.

Fordran som på grund av gemensam inteckning är förenad med panträtt i såld fastighet betalas kontant, om ej köparen och den som enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad avtalar annat.

Om *en* rättighet har förbehållits *i ett* särskilt *budgivningsförfarande*, *ska* förbehållet *även gälla i ett* efterföljande gemensamt *budgivningsförfarande*. Har rättigheten *inte* förbehållits *gäller 39 och 39 a §§* även *i* det gemensamma *budgivningsförfarandet*.

Vid *prövningen* av *om en* avsevärt högre köpeskilling kan uppnås *enligt 40 § ska bedömningen* avse den sammanlagda köpeskillingen för samtliga fastigheter *där bud har lämnats*.

En handpenning ska betalas efter varje *vunnet budgivningsförfarande*, även om *en* fastighet *ska bjudas* ut på nytt. Om *budet inte ska* bestå, *ska* handpenningen *återbetalas*.

	55 a § *En fordran som på grund av en gemensam inteckning är förenad med panträtt i en såld fastighet ska betalas kontant, om inte köparen och den som enligt sakägarförteckningen ska få betalt avtalar om något annat.*

13 kap.

4 §

För fördelning av influtna medel skall kronofogdemyndigheten hålla fördelningssammanträde*,* när det är *föreskrivet i balken eller när det i annat fall* är oklart hur *medlen skall* fördelas.	*Kronofogdemyndigheten ska* hålla *ett* fördelningssammanträde när det är oklart hur *pengar ska* fördelas *eller om myndigheten av något annat skäl anser att det behövs.*
Sammanträde som ej har *blivit utsatt* i samband med *kungörande* av *auktion skall kungöras* särskilt, om det *är behövligt* med hänsyn till okända sakägare eller av annat skäl. *Kungörande skall ske* i god tid och på lämpligt sätt. Sökanden, gäldenären och andra kända sakägare *skall* kallas till sammanträdet.	*Ett sammanträde* som *inte* har *satts ut* i samband med *kungörandet* av *auktionen ska kungöras särskilt*, om det *behövs* med hänsyn till okända sakägare eller av *något* annat skäl. *Kungörelsen ska göras* i god tid och på *ett* lämpligt sätt. Sökanden, gäldenären och andra kända sakägare *ska* kallas till sammanträdet.

21 §

Bestämmelserna i 1, 13, 14 och 20 §§ gäller *ej i fråga om* sökanden i allmänt mål. *I* sådant mål gäller *ej* heller 4–6 §§, 7 § första–tredje styckena, 8 och 9 §§ annat än om fördelning *skall* ske med enskild borgenär eller om det *är särskilt föreskrivet att* fördelningssammanträde *skall hållas*. *Bestämmelsen i* 7 § tredje stycket *får ej tillämpas i allmänt mål*, om sökandens fordran berörs av tvisten.	Bestämmelserna i 1, 13, 14 och 20 §§ gäller *inte för* sökanden i *ett* allmänt mål. *För ett* sådant mål gäller *inte* heller 4–6 §§, 7 § första–tredje styckena, 8 och 9 §§ annat än om fördelning *ska* ske med *en* enskild borgenär eller om det *ska hållas ett* fördelningssammanträde. *I ett sådant mål gäller inte* 7 § tredje stycket, om sökandens fordran berörs av tvisten.

16 kap.

6 §[11]

Kronofogdemyndigheten *skall* vid behov *ombesörja* transport av egendom som *skall bortföras*, hyra	Kronofogdemyndigheten *ska* vid behov *ordna* transport av egendom som *ska föras bort*, hyra utrymme

[11] Senaste lydelse 1985:983.

utrymme för förvaring av egendomen och *vidtaga* andra liknande åtgärder som *föranleds av* avhysningen.

Innan åtgärd enligt första stycket vidtas, *skall parterna underrättas,* om det kan ha betydelse för dem.

Den som har mottagit egendom för förvaring i fall som avses i första stycket har rätt till skälig ersättning av svaranden för förvaringen. Har egendomen inte hämtats tre månader efter avhysningen, får den som har *mottagit* egendomen sälja den och ta ut sin fordran ur köpeskillingen eller, om egendomen uppenbarligen saknar försäljningsvärde, *bortskaffa* den. Innan egendomen säljs eller *bortskaffas skall* svaranden*, om han kan nås, anmanas* att hämta egendomen*. Anmaningsskyldigheten anses fullgjord genom att anmaningen* har sänts i rekommenderat brev till *svarandens* kända adress. I övrigt tillämpas 5–7 §§ samt 10 § första och andra styckena lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser *skall vad* som sägs om beställaren avse svaranden och *vad* som sägs om näringsidkaren avse den som har mottagit egendomen för förvaring.

för förvaring av egendomen och *vidta* andra liknande åtgärder som *behövs för* avhysningen.

Egendom som uppenbart saknar värde får kastas eller förstöras i samband med avhysningen. Detsamma gäller egendom som av något annat skäl inte bör förvaras, om egendomens värde inte kan antas vara betydande.

Parterna ska underrättas innan en åtgärd enligt första *eller andra* stycket vidtas, om det kan ha betydelse för dem.

Den som har mottagit egendom för förvaring i *ett* fall som avses i första stycket har rätt till skälig ersättning av svaranden för förvaringen. Har egendomen inte hämtats tre månader efter avhysningen, får den som har *tagit emot* egendomen sälja den och ta ut sin fordran ur köpeskillingen eller, om egendomen uppenbarligen saknar försäljningsvärde, *kasta eller förstöra* den. Innan egendomen säljs*, kastas* eller *förstörs ska* svaranden *uppmanas* att hämta egendomen*, om han eller hon kan nås*. *Svaranden anses uppmanad om uppmaningen* har sänts i rekommenderat brev till *hans eller hennes* kända adress. I övrigt tillämpas 5–7 §§ samt 10 § första och andra styckena lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser *ska det* som sägs om beställaren avse svaranden och *det* som sägs om näringsidkaren avse den som har mottagit egendomen för förvaring.

13 §

Beträffande verkställighet av beslut om kvarstad för fordran tillämpas *vad* som föreskrivs om utmätning i 4 kap. 2–7, 9 och 13–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24, 25

För verkställighet av *ett* beslut om kvarstad för *en* fordran tillämpas *det* som föreskrivs om utmätning i 4 kap. 2–7, 9 och 13–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24, 25

och 33–*35* §§, 5 och 6 kap. samt 12 kap. 3–5 §§.	och 33–*35 b* §§, 5 och 6 kap. samt 12 kap. 3–5 §§.
Kvarstad för fordran får *ej* läggas på lön eller annan förmån som avses i 7 kap. innan den har betalats ut och kan utmätas.	Kvarstad för *en* fordran får *inte* läggas på lön eller *en* annan förmån som avses i 7 kap. innan den har betalats ut och kan utmätas.

18 kap.

5 §[12]

Följande beslut får inte överklagas:

1. ett beslut genom vilket begäran om rättelse av utmätning enligt 4 kap. 33 eller 34 § eller av kvarstad för fordran enligt 16 kap. 13 § har *lämnats utan bifall*,	1. ett beslut genom vilket *en* begäran om rättelse av utmätning enligt 4 kap. 33 eller 34 § eller av kvarstad för fordran enligt 16 kap. 13 § har *avslagits*,

2. ett beslut genom vilket en rättighet inte har förbehållits enligt 12 kap. 33 § andra stycket,

3. ett beslut genom vilket en *förrättningsman* har förklarats jävig,	3. ett beslut genom vilket en *förrättningsperson* har förklarats jävig,
4. ett beslut i en fråga som avses i 17 kap. 4 § första stycket,	4. ett beslut i en fråga som avses i 17 kap. 4 § första stycket, *och*

5. ett beslut i en sådan fråga om verkställighet av en skiljedom som avses i 3 kap. 16 §.

13 §[13]

Den omständigheten att ett beslut *har meddelats* av en jävig *förrättningsman skall* inte *föranleda att beslutet hävs*, om jävet *uppenbarligen* inte har *inverkat på* beslutet.	*Ett* beslut av en jävig *förrättningsperson ska* inte *upphävas på grund av jävet*, om *det är uppenbart att* jävet inte har *påverkat* beslutet.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Den nya 9 kap. 1 a § gäller inte om egendomen har sålts före ikraftträdandet.

[12] Senaste lydelse 1999:118.
[13] Senaste lydelse 1993:516.

Förslag till lag om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 20 § lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
20 §	
Vad som föreskrivs om bostadsrätt i *5 kap. 1 § 6 och* 6 kap. 3 § andra stycket i balken tillämpas även i fråga om andelsrätt i en förening, som *ej* är bostadsrättsförening, eller i ett handelsbolag eller ett aktiebolag, om det med andelsrätten följer rätt att besitta eller hyra en lägenhet.	*Det* som föreskrivs om *en* bostadsrätt i 6 kap. 3 § andra stycket i balken tillämpas även i fråga om *en* andelsrätt i en förening, som *inte* är *en* bostadsrättsförening, eller i ett handelsbolag eller ett aktiebolag, om det med andelsrätten följer *en* rätt att besitta eller hyra en lägenhet.
Bestämmelsen i 5 kap. 13 § första stycket i balken är *ej* tillämplig i fall då en hyresvärd eller jordägare enligt 34 § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken har rätt att kvarhålla egendom till säkerhet för en fordran hos en hyresgäst eller arrendator.	Bestämmelsen i 5 kap. 13 § första stycket i balken är *inte* tillämplig i fall då en hyresvärd eller jordägare enligt 34 § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken har rätt att kvarhålla egendom till säkerhet för en fordran hos en hyresgäst eller arrendator.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 69 kap. 15 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
69 kap.	
15 §	
I fråga om verkställigheten tillämpas bestämmelserna i utsökningsbalken om	
– exekutiv myndighet m.m. i 1 kap.,	
– förfarandet hos Kronofogdemyndigheten i 2 kap.,	
– utmätning i 4 kap. 2–9 och 12–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24 och 25 §§, 29 § andra stycket, 31 och 33–*35 §§*,	– utmätning i 4 kap. 2–9 och 12–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24 och 25 §§, 29 § andra stycket, 31 och 33–*35 b §§*,
– undantag från utmätning i 5 kap.,	
– säkerställande av utmätning i 6 kap.,	
– beskrivning och värdering av utmätt fastighet m.m. i 12 kap. 3–5 §§,	
– förvaltning av utmätt fastighet i 12 kap. 6–10 §§,	
– verkställighet av beslut om kvarstad för fordran i 16 kap. 14 § första och tredje styckena samt 15 §, och	
– förrättningskostnader i 17 kap. 9 § första stycket.	

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Förslag till lag om ändring i kustbevakningslagen (2019:32)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § kustbevakningslagen (2019:32) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
4 §[1]	
En kustbevakningstjänsteman får, i den *mån* andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i den brottsbekämpande eller ordningshållande verksamheten, om	En kustbevakningstjänsteman får, i den *utsträckning* andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i den brottsbekämpande eller ordningshållande verksamheten, om

1. tjänstemannen möts med våld eller hot om våld,
2. någon som ska häktas eller anhållas eller annars med stöd i lag ska berövas friheten försöker undkomma eller tjänstemannen annars möts av motstånd när ett sådant frihetsberövande ska verkställas,
3. det är fråga om att avvärja en straffbelagd handling eller fara för liv, hälsa eller värdefull egendom eller för omfattande skada i miljön,
4. tjänstemannen med stöd i lag ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme, eller verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller någon annan liknande åtgärd, vid beslag eller något annat omhändertagande av egendom eller vid husrannsakan eller vid genomsökning på distans,
5. tjänstemannen med stöd i lag ska stoppa ett fartyg, fordon eller något annat transportmedel eller ska kontrollera ett fartyg eller fordon eller dess last, eller
6. tjänstemannen annars med stöd i lag ska bereda sig tillträde till eller spärra av en byggnad, ett rum eller ett område.

I fall som avses i första stycket 4 och 6 får våld mot en person användas endast om kustbevakningstjänstemannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd.

I 24 kap. brottsbalken och 42 d § lagen (2020:1173) om vissa utsläpp av växthusgaser finns också *föreskrifter* om rätten att i vissa fall använda våld.	I 24 kap. brottsbalken och 42 d § lagen (2020:1173) om vissa utsläpp av växthusgaser finns också *bestämmelser* om rätten att i vissa fall använda våld. *I 6 kap. 12 a § utsökningsbalken finns bestämmelser om rätten att använda våld inom ramen för biträde till Kronofogdemyndigheten.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

[1] Senaste lydelse 2025:907.

Förslag till lag om ändring i tullbefogenhetslagen (2024:710)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § tullbefogenhetslagen (2024:710) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

2 kap.

3 §

En tulltjänsteman får, i den utsträckning andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i kontrollverksamheten eller den brottsbekämpande verksamheten, om

1. tjänstemannen möts med våld eller hot om våld,
2. någon som ska häktas, anhållas eller annars med stöd i lag berövas friheten försöker undkomma eller tjänstemannen annars möts av motstånd när ett sådant frihetsberövande ska verkställas,
3. tjänstemannen med stöd i lag ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme,
4. tjänstemannen ska verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller någon annan liknande åtgärd, vid beslag eller något annat omhändertagande av egendom, vid husrannsakan eller någon annan liknande åtgärd eller när en försändelse öppnas,
5. tjänstemannen med stöd i lag ska stoppa ett fordon, ett fartyg eller något annat transportmedel eller ska kontrollera ett transportmedel eller dess last,
6. tjänstemannen annars med stöd i lag ska bereda sig tillträde till eller spärra av en byggnad, ett rum eller ett område, eller
7. tjänstemannen med stöd i lag har uppmanat någon att stanna och personen försöker undkomma eller annars gör motstånd när en sådan uppmaning ges.

I fall som avses i första stycket 3, 4, 6 och 7 får våld mot en person användas endast om tulltjänstemannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd.

I 24 kap. brottsbalken finns också bestämmelser om rätten att i vissa fall använda våld. I 7 kap. 9 § tullagen (2016:253) finns en hänvisning till 69 kap. 11 § skatteförfarandelagen (2011:1244) som föreskriver att Tullverket har rätt att använda våld eller tvång i samband med verkställighet av ett beslut om bevissäkring.	I 24 kap. brottsbalken finns också bestämmelser om rätten att i vissa fall använda våld. I 7 kap. 9 § tullagen (2016:253) finns en hänvisning till 69 kap. 11 § skatteförfarandelagen (2011:1244) som föreskriver att Tullverket har rätt att använda våld eller tvång i samband med verkställighet av ett beslut om bevissäkring. *I 6 kap. 12 a § utsökningsbalken finns bestämmelser om rätten att använda våld inom ramen för biträde till Kronofogdemyndigheten.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 20 § lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken i stället för lydelsen enligt lagen (2026:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:112	*Föreslagen lydelse*
	20 §[1]
Vad som föreskrivs om bostadsrätt i 5 kap. 1 § 6 i balken tillämpas även i fråga om andelsrätt i en förening, som inte är en bostadsrättsförening, eller i ett handelsbolag eller ett aktiebolag, om det med andelsrätten följer rätt att besitta eller hyra en lägenhet.	
	Bestämmelsen i 5 kap. 13 § första stycket i balken är inte tillämplig i sådana fall då en hyresvärd eller jordägare enligt 34 § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken har rätt att kvarhålla egendom till säkerhet för en fordran hos en hyresgäst eller arrendator.

[1] Ändringen innebär att första stycket tas bort.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-03-05

Närvarande: F.d. justitieråden Kerstin Calissendorff och Mats Melin samt justitierådet Malin Bonthron

Ändamålsenliga utmätningsregler och utvidgad distansutmätning

Enligt en lagrådsremiss den 19 februari 2026 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i utsökningsbalken,
2. lag om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken,
3. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),
4. lag om ändring i kustbevakningslagen (2019:32),
5. lag om ändring i tullbefogenhetslagen (2024:710),
6. lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (1981:775) om införande av utsökningsbalken.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Maria Hemmingsson Edwards och Bruno Velander.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i utsökningsbalken

4 kap. 35 b §

Paragrafen reglerar hur Kronofogdemyndigheten ska agera om utmätt lös egendom innehåller annan egendom som inte omfattas av utmätningsbeslutet, s.k. överskottsgods. Enligt förslaget ska Kronofogdemyndigheten återlämna överskottsgodset till gäldenären och då tillämpa 4 kap. 35 a § andra stycket.

I 35 a § finns bestämmelser om hur Kronofogdemyndigheten ska hantera egendom när ett beslut om utmätning av lös egendom som tagits i förvar upphävs eller förfaller. Huvudregeln enligt första stycket är att egendomen ska lämnas ut till gäldenären. Egendomen ska emellertid i stället lämnas ut till tredje man om det genom en rättegång har fastställts att tredje mannen har bättre rätt till egendomen än gäldenären eller om egendomen vid förvarstagandet var i tredje mannens besittning på grund av handpanträtt eller retentionsrätt.

Även när det gäller överskottsgods kan det förekomma situationer där det genom en rättegång har fastställts att tredje man har bättre rätt till egendomen än gäldenären eller där egendomen – tillsammans med det utmätta godset – vid förvarstagandet var i tredje mannens besittning på grund av handpanträtt eller retentionsrätt. Om det då inte finns möjlighet för Kronofogdemyndigheten att lämna ut egendomen till tredje man uppkommer en omotiverad olikhet med de situationer som behandlas i 35 a §. Lagrådet förespråkar att motsvarande möjlighet införs för överskottsgods och föreslår att 35 b § ges följande lydelse.

Om utmätt lös egendom innehåller annan egendom som inte omfattas av utmätningen ska Kronofogdemyndigheten återlämna egendomen till gäldenären eller lämna den till tredje man. I ett sådant fall tillämpas 35 a §.

7 kap. 4 §

Paragrafen rör utmätning i gäldenärens lön. Genom ett nytt andra stycke föreslås att om gäldenären lever tillsammans med en make eller sambo ska dennes förmåga att med sin inkomst bidra till familjens gemensamma kostnader beaktas vid beräkningen av gäldenärens förbehållsbelopp. I Kronofogdemyndighetens allmänna råd om bestämmande av förbehållsbelopp vid utmätning av lön m.m. (senast i KFMA 2025:1) anges att de gemensamma kostnaderna (normalbeloppet och bostadskostnaden) bör fördelas enligt en proportioneringsprincip: respektive make eller sambo ansvarar vid beräkningen för den del av kostnaderna som svarar mot dennes inkomst i förhållande till de sammanlagda inkomsterna. Proportioneringsprincipen, som har tillämpats under en längre tid, föreslås nu bli lagfäst.

För en gäldenärs make eller sambo som har en högre inkomst än gäldenären, blir konsekvensen av proportioneringsprincipen att denne får svara för en större andel av de gemensamma kostnaderna än gäldenären. Det leder till att maken eller sambon indirekt tvingas bidra till att betala gäldenärens skulder i den mån makarna eller samborna inte redan är ense om att tillämpa proportioneringsprincipen för gemensamma utgifter.

Som utgångspunkt strider en sådan ordning mot den allmänna förmögenhetsrättsliga principen att enbart gäldenären och annan som i förhållande till borgenären åtagit sig att betala gäldenärens skuld kan bli föremål för borgenärens betalningsanspråk. När det gäller makar kan en tillämpning av en på beskrivet sätt utformad proportioneringsprincip emellertid motiveras med hur den underhållsskyldighet som råder dem emellan är utformad enligt 6 kap. 1 och 2 §§ äktenskapsbalken. I fråga om sambor saknas sådan lagstiftning. Förslaget strider i den delen mot sambolagens utgångspunkt att parterna i samboförhållandet i förmögenhetsrättsligt avseende betraktas som helt självständiga och oberoende av varandra. Den vägledning som ges i sambolagen för parternas ekonomiska förhållanden rör upplösningen av det gemensamma hemmet och därutöver ges ett visst skydd för den som bäst behöver bostaden. Att offentligrättslig lagstiftning, t.ex. rörande sociala förmåner, jämställer sambos med gifta är hänförligt till andra överväganden än de privaträttsliga.

Med hänsyn till vad nu sagts ställer sig Lagrådet frågande till att motivera att tillämpningsområdet för den beskrivna proportioneringsprincipen ska avse sambors inkomster med äktenskapsbalkens princip om skyldighet mellan makar för gemensamma och personliga behov (6 kap. 1 och 2 §§).

Lagrådet har också svårt att se relevansen av 4 kap. 19 § utsökningsbalken som stöd för frågan om en sambo, på samma sätt som en make, ska tvingas direkt eller indirekt ansvara med sina inkomster för sin sambos skulder (remissen s. 93). Regeln i 4 kap. 19 § är en presumtionsregel vid makars och sambors gemensamma besittning av utmätningsbar lös egendom. Den innebär att gäldenären initialt anses vara ägare av egendomen.

Regeln flyttar bevisbördan för vem som är ägare av egendomen från förrättningspersonen till gäldenärens sambo (eller make). När det gäller vem en arbetsinkomst tillhör utgör inte den frågan ett problem. Att en sambo som inte kan visa sin äganderätt kan drabbas av att hans eller hennes egendom utmäts och säljs och ersätts med en fordran på gäldenären utgör ett förhållande som även kan drabba tredje man.

Mot att lagfästa den beskrivna proportioneringsprincipen i förhållande till sambor talar starka principiella skäl. Att nu utan närmare överväganden bryta mot den djupt rotade synen att en sambo inte ansvarar för sin sambos skulder utgör ett oväntat steg mot att likställa gifta och sambor i förmögenhetsrättsligt avseende. De som har gift sig har gjort ett aktivt val och kan förmodas ha övervägt frågor om vad det innebär i ekonomiskt avseende i medvetande om möjligheten att skriva äktenskapsförord. Ett samboförhållande kan uppstå mer av en vana eller utan närmare reflektion över konsekvenserna, förhållandet kan också vara under kort tid och ändå ses som ett samboförhållande. Men det kan också ha varit fråga om ett aktivt val att inte gifta sig för att slippa risken för att direkt eller indirekt behöva betala sambons skulder.

Vad som i lagrådsremissen nämns om att det är vanligt att en sambo frivilligt väljer att bidra med pengar för att bådas personliga behov ska tillgodoses är inget som kan läggas till grund för den tänkta bestämmelsen. Att det i allmänhet är mer ekonomiskt fördelaktigt att vara två som delar på boende- och hushållskostnader än att själv ansvara för dessa utgör enligt Lagrådets mening inte heller ett argument för att frångå de allmänna principer på förmögenhetsrättens område som redogjorts för ovan.

En princip för beräkning av gäldenärens förbehållsbelopp som skulle kunna vara acceptabel är att var och en av samborna svarar för ½ av de gemensamma kostnader som ska läggas till grund för beräkningen.

12 kap. 36 §

I paragrafens första stycke föreskrivs att Kronofogdemyndigheten får medge den som har vunnit budgivningen – vid försäljning av en fastighet – att ”vårda eller bruka” hela eller delar av fastigheten före tillträdesdagen.

Det framstår enligt Lagrådets mening som något vågat att medge någon en rätt att bruka en fastighet utan en samtidig plikt att vårda den och förmodligen orealistiskt att någon skulle vilja ta vård om en fastighet utan en samtidig rätt att bruka den. Lagrådet förordar därför att Kronofogdemyndighetens medgivande begränsas till att avse en vinnande budgivares möjlighet att ”vårda och bruka” hela eller delar av fastigheten.

12 kap. 38 §

I paragrafen anges vissa uppgifter som ska lämnas vid en auktion.

I andra stycket har meningen ”Redogörelse skall lämnas för innehållet i sakägarförteckningen” ändrats till ”En redogörelse för innehållet ska lämnas i sakägarförteckningen”. Ändringen beskrivs i författningskommentaren som språklig.

Genom den föreslagna nya lydelsen ändras meningens innebörd. Bestämmelsen har tidigare avsett hur redovisningen av sakägarförteckningen ska göras vid en auktion, men kommer i den nya lydelsen att behandla sakägarförteckningens innehåll. Detta har uppenbart inte varit

avsikten. Den nya lydelsen bör därför justeras. Lagrådet föreslår att meningen formuleras ”En redogörelse för innehållet i sakägarförteckningen ska lämnas.”

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 mars 2026

Närvarande: statsrådet Busch, ordförande, och statsråden Svantesson, Jonson, Strömmer, Forssmed, Tenje, Forssell, Wykman, Kullgren, Liljestrand, Bohlin, Carlson, Dousa, Larsson, Mohamsson, Lann

Föredragande: statsrådet Strömmer

Regeringen beslutar proposition 2025/26:224 Ändamålsenliga utmätningsregler och utvidgad distansutmätning